

وَذَلِكُمْ فَانْ الذِّكْرُ يَنْفَعُ الْمُؤْمِنِينَ

دارالكتب الإسلامية hedayatdarulelme.com

دارالكتب الإعلامية hedayatdarulelme.com

فرمودات

حضرت صاحب المرتبت شیخ القرآن والحديث پیرطریق

رہبر شریعت الحاج خلیفہ صاحب دین محمد مدظلہ العالی
خلیفہ مجاز

حضرت شیخ المشائخ خلیفہ صاحب داد محمد عزیزی مدظلہ

جلد دوم

ناشر

خانقاہ عالیہ مجددیہ عمریہ

ذیرہ اسماعیل خان

وَذَكِّرْ فَإِنَّ الذِّكْرَ تَدْفَعُ الْمُؤْمِنِينَ

انوار المجالس

دویم جلد

فرمودات

شیخ القرآن والحديث پیر طریقت رہبر شریعت شمس
المشائخ الحاج خلیفہ صاحب دین محمد مد ظلہ العالی

خلیفہ مجاز

حضرت شیخ المشائخ خلیفہ صاحب داد محمد غزنوی
مد ظلہ العالی

خبرونکی

خانقاہ عالیہ مجددیہ عمریہ

روح المدارس روحانیہ (دیرہ اسماعیل خان)

کتاب پېژندنه:

نوم : انوارالمجالس

فیوضات : شیخ القرآن والحديث حضرت

خليفه صاحب الحاج مولوي دين محمد مدظلله العالی

ټولونکي او ترتيب کونکي : مولوي سيد محمد عمر فاروقي

کمپوزران : مولوي محمد اکرم نعماني،

فضل الرحمن فضلي او ولي محمد تائب

دوم چاپ : دويم جلد / ۲۰۰۰ ټوکه

د چاپ کال : ۱۴۳۲ / محرم الحرام - ۱۳۹۰ ل قوس

د چاپ ټول حقوق له ليکوال سره خوندي دي

خپرونکي : خانقاه عاليه مجديده عمريه

روح المدارس روحانيه (ديره اسماعيل خان)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ڊال۽

زما دا ناچيزه هڻه ، هغه هم ڪه قبوله شي ، نو ثواب يي
خپل پيراو مرشد جناب شيخ القرآن والحديث قطب المشائخ
خليفه صاحب مولوي دين محمد اخندزاده (درزمت خليفه
صاحب) ته ڊال۽ ڪوم.

(سيد محمد عمر فاروقي)

شمبره	فهرست	مخ
۱	(۲۱) مجلس / په ذوات فاضله ووباندې د	۱
۲	توسل په درې قسمه ده	۱
۳	دنیک مسلمان په مرگ باندې زمکه او.....	۵
۴	د حضرت نبي کریم ﷺ په وېښتانو تبرک	۸
۵	د حضرت نبي کریم ﷺ په نوکانو تبرک	۸
۶	دنقشبندلې مبارکې د شجرې د ویلو فائدي	۹
۷	د نیکو خلکو د نومونو په واسطه په هغه	۱۳
۸	دلطائفو په وخت کې دعاوې	۱۵
۹	(۲۲) مجلس / په عباداتو کې د حضور	۲۰
۱۰	د حضرت علي ؑ د لمانځه په وخت کې	۲۰
۱۱	۲۳ مجلس / د روژې د میاشتې اهمیت	۲۴
۱۲	حضرت ضیاء المشانخ قدس الله سره	۲۷
۱۳	له عاجزو خلکو سره پام کوی !	۲۹
۱۴	۲۴ مجلس / د فقهې او تصوف په اصطلاح	۴۲

۱۵	علم ظاهر او باطن لازم او ملزوم دي	۴۵
۱۶	کوم لمونځ صحيح ده؟	۴۷
۱۷	د ریاکارانو انجام	۴۹
۱۸	دیوه لمانځه په جمعه نه کولود خدای پاک ﷺ له رضا محروم کیدل	۵۲
۱۹	حضرت نبي کریم ﷺ د محبوبینو له جملې...	۵۴
۲۰	د حضرت نبي کریم ﷺ قاصد خدای پاک ﷺ..	۵۵
۲۱	۲۵ مجلس / د صالحانو اود ذکرییان	۵۹
۲۲	د یوشوم له لاسه د روم ټول ښار وسوزېده	۶۲
۲۳	د بایزید بسطامي رحمه الله په لیدلويې....	۶۶
۲۴	۲۶ مجلس / د وخت ارزښت اود خدای.....	۶۸
۲۵	د حضرت بایزید بسطامي اوسپي ترمنځ....	۶۹
۲۶	د حضرت خواجه عبدالخالق غجدواني قدس سره خپلومريدانو ته بهترين نصيحت	۷۱
۲۷	د وخت ارزښت	۷۱
۲۸	د صعبه کرامو له خدای پاک ﷺ نه د.....	۷۲

۲۹	(۲۷) مجلس / د حضرت شاه نقشبند (قدس سره) مناقب اود علم تصوف اصطلاحات	۷۶
۳۰	د حضرت شاه نقشبند قدس سره له خپل ...	۷۷
۳۱	د حضرت شاه نقشبند قدس سره له خپل ...	۷۹
۳۲	حضرت شاه نقشبند قدس سره ته د خپل ...	۸۱
۳۳	د تصوف یوڅه اصطلاحات	۸۴
۳۴	په یونېک شخص د الله پاک ﷻ امتحان	۸۸
۳۵	ایا په جذب اودس ماتیږي او کنه ؟	۹۳
۳۶	(۲۸) مجلس / د حضرت امام اعظم ابوحنیفه ...	۹۷
۳۷	د امام اعظم ابوحنیفه (رحمة الله علیه) ...	۹۷
۳۸	امام شافعي (رحمه الله) په دامام صاحب ...	۹۹
۳۹	(۲۹) مجلس / د حضرت رسول الله ﷺ سره محبت مګول	۱۰۱
۴۰	د محبت علامات	۱۰۶
۴۱	سلطان محمود غزنوي او حضرت ابوالحسن ...	۱۱۲
۴۲	(۳۰) مجلس / دنیاوي اوابدي ژوندون	۱۱۴

۲۹	(۲۷) مجلس / د حضرت شاه نقشبند (قدس سره) مناقب اود علم تصوف اصطلاحات	۷۶
۳۰	د حضرت شاه نقشبند قدس سره له خپل ...	۷۷
۳۱	د حضرت شاه نقشبند قدس سره له خپل ...	۷۹
۳۲	حضرت شاه نقشبند قدس سره ته د خپل ...	۸۱
۳۳	د تصوف یوڅه اصطلاحات	۸۴
۳۴	په یونېک شخص د الله پاک ﷻ امتحان	۸۸
۳۵	ایا په جذب اودس ماتیږي او کنه ؟	۹۳
۳۶	(۲۸) مجلس / د حضرت امام اعظم ابوحنیفه ...	۹۷
۳۷	د امام اعظم ابوحنیفه (رحمة الله علیه) ...	۹۷
۳۸	امام شافعي (رحمه الله) په دامام صاحب ...	۹۹
۳۹	(۲۹) مجلس / د حضرت رسول الله ﷺ سره محبت مګول	۱۰۱
۴۰	د محبت علامات	۱۰۶
۴۱	سلطان محمود غزنوي او حضرت ابوالحسن ...	۱۱۲
۴۲	(۳۰) مجلس / دنیاوي اوابدي ژوندون	۱۱۴

۱۱۵	مرگ	۴۳
۱۲۶	له حضرت عمرؓ سره سمندر او غرونه	۴۴
۱۲۸	د حضرت ابوبکر صدیقؓ کرامت	۴۵
۱۲۹	په عبادت کې د جسي خوند مثال	۴۶
۱۳۱	(۳۱) مجلس / د شریعت خلص، علم، عمل ...	۴۷
۱۳۶	حضرت حافظ شیرازی د خپل شهرت	۴۸
۱۳۹	په رخصت عمل کولو سره شهرت ختم شو	۴۹
۱۴۰	د مکسټم خلیفه صاحب شهرت نه خوښاوه	۵۰
۱۴۱	یو عالم د تقریر په منځ کې ولې کېناست؟	۵۱
۱۴۲	د پنجاب د پیر واقعه	۵۲
۱۴۳	نفس په صاحب صاحب دېر غټیږي	۵۳
۱۴۵	د علم اصلي حقیقت د امام غزالي ...	۵۴
۱۴۸	(۳۲) مجلس / د تقوا او اصلاح شرطونه او اسباب	۵۵
۱۴۸	د تقوا اقسام	۵۶
۱۵۱	اولیاو ته خدای پاک ﷻ په حرام خوراک ...	۵۷

۱۵۳	یوه څرمايي په اشتباه وخوره څلوېښت ...	۵۸
۱۵۴	د انسان د اصلاح لپاره اول شرط بیعت ده	۵۹
۱۵۶	په خپل مُرشد بد گمانې د سوء خاتمي ...	۶۰
۱۵۹	د ولایت شرطونه	۶۱
۱۶۰	له بیعت نه مخکې اصلاح	۶۲
۱۶۲	حضرت انوار المشائخ د ملاقات په ځای ...	۶۳
۱۶۳	د مجدد الف ثانی قدس الله سره د مُریدانو ...	۶۴
۱۶۷	(۳۳) مجلس / د محبت اصلي سبب	۶۵
۱۶۸	د حضرت ابوبکر الصديق ﷺ د محبت واقعه	۶۶
۱۷۲	د حضرت عبدالله بن زید ابن عبدربه ﷺ واقعه	۶۷
۱۷۲	له رسول الله ﷺ سره داوښي عشق	۶۸
۱۷۴	(۳۴) مجلس / د حضرت نبي مکرم ﷺ او ...	۶۹
۱۷۸	د حضرت حسن ﷺ او حسین ﷺ د لورې واقعه	۷۰
۱۸۰	امهات المؤمنین له حضرت نبي مکرم ﷺ	۶۱
۱۸۲	(۳۵) مجلس / هغه نعمتونه چې باید قدر یې ...	۶۲

۱۸۳	په یو (سبحان الله) ویلو سره د قبر د پنځو ...	۶۳
۱۸۴	د حضرت بي بي رابعه یوه زړه دردوونکې ...	۶۴
۱۸۸	د حضرت عبدالله بن مبارک د غلام واقعہ ...	۶۵
۱۹۳	(۳۱) مجلس / د اسلام دین د مسلمانو له پاره ...	۶۶
۱۹۳	د حضرت ابراهیم بن ادهم د ولایت سبب اوله ...	۶۷
۱۹۹	حضرت ابراهیم بن ادهم په ظاهري تکلیف ...	۶۸
۲۰۲	(۳۲) مجلس / تویه ، ژړا او له خدای پاک ﷻ نه ...	۶۹
۲۰۲	د الله پاک ﷻ له وېرې تویه اېستل	۷۰
۲۰۴	یو سخي ته له مسکینانو سره په کومک ...	۷۱
۲۰۷	حضرت عمر فاروق ؓ له خدای پاک ﷻ ...	۷۲
۲۱۵	(۳۸) مجلس / د ولایت شرطونه او د ولي نښې ...	۷۳
۲۱۵	صحبت	۷۴
۲۱۶	ذکر	۷۵
۲۱۹	د اولیاوو علامې او نښې	۷۶
۲۲۴	د حضرت پسر حافي قدس سره د تویې او لقب ...	۷۷

۲۲۸	(۳۹) مجلس / د حضرت نبي ڪريم ﷺ	۷۸
۲۲۰	په جماد اتوڪي د حضرت نبي ڪريم ﷺ ...	۷۹
۲۲۲	د حضرت نبي ڪريم ﷺ د (شق القمر) معجزه	۸۰
۲۲۲	د اسطوانة الحنانت واقعہ	۸۱
۲۲۶	د حضرت رسول الله ﷺ په حيواناتوڪي ...	۸۲
۲۲۸	د حضرت نبي ڪريم ﷺ د معراج په واقعہ ...	۸۲
۲۲۹	عقلي دلائل	۸۴
۲۴۲	د طريقت فائدي	۸۵
۲۴۴	بيعت اولاس نيوي دوه لويي فائدي لري	۸۶
۲۴۶	(۴۰) مجلس / په دنيا ڪي دنيا ڪو اعمالو بدله	۸۷
۲۴۶	په بني اسرائيلو ڪي د دريو نيكو انسانانو قصه	۸۸
۲۵۰	د يوي گناه نه ڪولو په سبب له دنيا وي ...	۸۹
۲۵۴	د حضرت حبيب عجمي (قدس سره) دتوبي ...	۹۰
۲۶۱	(۴۱) مجلس / د وخت اهتمام د خداي پاڪ ﷻ ...	۹۱
۲۶۲	د حضرت صديق اکبر ﷺ ڪرامت	۹۲

۹۳	د حضرت ابودرداء ؓ مكرامات	۳۶۳
۹۴	د حضرت حمزه ؓ له شهادت نه وروسته ...	۳۶۵
۹۵	د نېك و خلكو په ملگرتيا سپى هم جنت ته ...	۳۶۶
۹۶	له مرگ نه وروسته د حضرت نورالمشايخ ...	۳۶۸
۹۷	حضرت نبي كريم ﷺ د كوچي له پاره په ...	۳۶۹
۹۸	د حضرت خالد بن وليد ؓ مكرامت	۳۷۰
۹۹	د حضرت اسماعيل جان اغا صاحب مكرامت	۳۷۲
۱۰۰	(۴۲) مجلس / د نعمت د بقا سبب شكرانه او ...	۳۷۶
۱۰۱	د حضرت يونس ؑ په قوم راغلى عذاب ...	۳۷۶
۱۰۲	ديوسنت پريښودل د شكست سبب كيدل	۳۷۹
۱۰۳	(۴۳) مجلس / د لوړو مقاماتو د حاصلولو ...	۳۸۶
۱۰۴	په كوم زړه چې وعظ او نصيحت اثر نه ...	۳۸۸

(۲۱) مجلس

په ذواتِ فاضله ووباندې د توسل د ثبوت بیان

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ ﴾ [سورة المائدة]

ترجمه: ای هغو کسانو چې تاسو ایمان راوړئ تاسې خدای تعالی ته طلب د وسیلې کوئ!

وسيله

توسل په درې قسمه ده:

- ۱- په اعمال صالحه سره الله پاک ﷻ ته توسل.
  - ۲- په مبارکو ذواتو سره توسل الله پاک ته.
  - ۳- د مبارکو ذواتو د آثارو په وسیله توسل الله ﷻ ته.
- په اولني توسل سره د ټولو علماء کرامو اتفاق ده چې په اعمال صالحه ووسره توسل صحي ده، هېڅ څوک ورڅخه انکار نه کوي.
- دوهم توسل په نیکو اشخاصو او ذواتو سره ده، دا توسل په خپل کور کې په دوه قسمه ده. یوداده چې الله پاک ﷻ ته یو ذات وسیله کوي او هغه ژوندی وي. دوهم داسې توسل ده چې داسې یو څوک

الله تعالی ﷻ ته وسیله کوي چې هغه شخص مړ وي . اوس په دې کې چې یو شخص ژوندی وي او ته یې الله پاک ﷻ ته وسیله کوي په دې کې هم اکثره علماء کرام متفق دي اوڅه اختلاف پکې نشته مطلب داچې دا توسل جائز ده.

مگر داچې یو نېک شخص وفات شوی وي او ته یې الله پاک ﷻ ته وسیله کوي نو آیا په دې باره کې څه جواز شته که نه ؟ نو وهابیان (غیر مقلدین) او علامه ابن تیمیه په دې قائل دي چې دا کار جائز نه دی.

اثنه کرام احناف بیا دا وایي چې که یو شخص الله تعالی ﷻ ته محبوب او مقبول وي هغه که بیا مړ وي او که ژوندی په دواړو حالاتو کې په دغه شخص سره توسل جائز دی ، حاضر وي او که غائب په دواړو حالاتو کې توسل جائز دی.

یو صحابي مبارک ﷺ چې په دواړو سترگو پوند و ، دی حضرت نبي کریم ﷺ ته راغی او ورته یې وویل چې : ماته دعا وکړه ترڅو مې سترگې روغې شي ! حضرت نبي کریم ﷺ ورته وفرمایل چې : که په دې حالت صبر وکړې اجر به یې ډېر وي ، خو دغه صحابي ﷺ بیا په خپله خبره ټینګار کاوه چې که مې سترگې روغې شي نو زه به نور هم نېک اعمال ډېر کړم ، نو حضرت نبي کریم ﷺ ورته وفرمایل چې : ولږ شه اودس وکړه او دوه رکعت له منځ وکړه ، له لمانځه وروسته د الله تعالی ﷻ حمد او ثنا ووايه ، په ما باندې درود ووايه او بیا دعا وکړه . په دغې دعا کې نبي کریم ﷺ ورته دا الفاظ بنودلي دي چې :

الهي بجاه نبيك المصطفى ﴿ اي خدايه ستا د گران پيغمبر په واسطه مې سترگې روغې کړې. له دې سره په هغو الفاظو کې چې حضرت نبي کریم ﷺ هغه صحابي ﷺ ته ورنښودلي دا هم شته چې: ﴿ يا محمد اني اتوجه بك الى رينا فاشفع لي ﴾ يا رسول الله ازه په تا باندې خپل رب ته وسيله جوړوم نو ته زما په باره کې سفارش وکړه. ددې دعا په آخر کې دا الفاظ راځي ﴿ اللهم شفعه فينا ﴾ اي خدايه ا دده شفاعت زما په باب کې قبول کړې.

نو اوس سره له دې چې حضرت نبي کریم ﷺ په دغه مجلس او لمانځه او دعا کې له دغه صحابي ﷺ سره نشته هغه يواځې اودس، لمونځ او دعا کوله خو حضرت نبي کریم ﷺ يې الله تعالى ﷻ ته وسيله کړې او الله تعالى ﷻ يې سترگې ورته جوړې کړې.

همدارنگه کله چې حضرت نبي کریم ﷺ لادغې دنيا ته تشریف نه وو راوړې نو چې د اهل کتابو به له نورو مشرکينو او کفارو سره جنگ شو نو تورات به يې راواخيست او هغه آياتونه چې په هغو کې د حضرت نبي کریم ﷺ صفات وو په دغو آياتونو به يې گوته کېښوده چې اي خدايه پاکه ا ددغه پاک نبي په واسطه چې تا له مونږ سره دهغه د پيدايښت او بعثت وعده کړې دهغه په واسطه مونږ ته په دښمن باندې کاميابي راپه برخه کړې. نو الله تعالى ﷻ به هغو اهل کتابو ته په مشرکينو او نورو کفارو فتحه ورکوله. لکه چې په خپله الله تعالى ﷻ ددې واقعي تصديق په قرآن کریم کې کوي ﴿ وَكَانُوا

مِنْ قَبْلِ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا) او همدا اهل كتاب و چې
 مخکې به يې دده په وسيله په کفارو باندې د فتحې غوښتنه کوله .
 نو حضرت نبي کریم ﷺ سره له دې چې پيدا هم نه ده ، يواځې يې له
 دوی سره د پيداښت وعده په تورات کې شوې وه ، نودهغه ﷺ په
 وسيله به دوی سوال کاوه او الله تعالى ﷻ به دوی ته فتحه ورکوله .

د حضرت نبي کریم ﷺ له رحلت څخه وروسته چې حضرت ام
 المؤمنين حضرت عائشه صديقيه رضي الله عنها ته صحابه کرام
 راغلل چې سخته وچکالي ده ، سخته قحطي راغلې ده ، ته
 د حضرت نبي کریم ﷺ مبارکه بي بي يې ، ته راته دعا وکړه چې الله
 تعالى ﷻ په مونږ باندې درحمت باران وکړي . حضرت ام المؤمنين
 رضي الله عنها ورته وويل چې : داسې وکړئ چې د حضرت نبي
 کریم ﷺ د مبارکې روضې د بام چټ د رسول الله ﷺ د مبارک قبر په
 برابري سوري کړئ چې د آسمان فضا ورڅخه ښکاره شي نو کېدای
 شي چې الله تعالى ﷻ خپل رحمت نازل کړي . صحابه کرامو
 همداسې وکړل چې د حضرت نبي کریم ﷺ د مبارکې روضې چټ يې
 دده ﷺ د قبر په برابري سوري کړ نو داسې باران وشو چې ټولې
 ځمکې يې سېراښه کړې . دا کار د حضرت نبي کریم ﷺ له رحلت
 څخه وروسته شوی .

محدثين کرام ددې وجه دا ليکي چې : د آسمان او دده ﷺ د مبارکې
 روضې ترمنځ دغه چټ پرده جوړه کړې ، کله چې دغه چټ لرې شو

دده ﷺ قبر مبارک ښکاره شو نو آسمان په ژړا شو او دده له ژړا نه ځمکه سېرا به شوه.

د كفارو په باره كې الله تعالى فرمايي: ﴿فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ﴾ پردوی باندې اسمان او ځمکې نه دي ژړلي چې مړه شي هم اسمان او ځمکې نه ور باندې ژاړي ددغه نه دامعلومېږي چې په مسلمان باندې اسمان هم غمجن کېږي او یا هم اسمان او ځمکه وریاندې ژاړي.

د نیک مسلمان په مرگ باندې زمکه او اسمان ژاړي

حضرت سعد بن معاذ ؓ چې وفات شو نو حضرت نبي کریم ﷺ فرمایي چې دده په مرگ باندې عرش عظیم په حرکت شو. ولې په حرکت شو؟ یاد اچې هغه دده روح چې عرش عظیم طرف ته خوت دهغې له وجې هغه ولړزېده یاد اچې دده نیک اعمال اسمان طرف ته پورته کېدل هغه بند شول نو عرش عظیم په حرکت باندې راغی. نو د حضرت رسول الله ﷺ د قبر په لیدلو باندې وایي اسمان په ژړا شو د اسمان د ژړا نه خدای ﷻ دا خلک ټول سیرابه کړل د حضرت اسماء رضی الله عنها چې د حضرت نبي کریم ﷺ خوښینه ده دهغې نه روایت دی چې د حضرت نبي کریم ﷺ یوه شړۍ زموږ سره وه دده دوفاات نه وروسته به چې د موږ په کور کې کله مریض پیدا شو په هغه شړۍ به مو او به تهرې کړې بیا به مو هغه مریض ته

ور کړې هغه به وڅکلې بیا به خدای پاک هغه مریض ته صحت ورکاوه حضرت ابی ایوب انصاري د روم په جنگ کې لگیا ده په مقابل کې درو میانو په لکاوو فوجونه دي دیو مجاهد صحابي مخامخ وړ باندې وړ منډه کړه په دافوج دکفارو وړ گډه شو دیوې او بلې خوانه صحابه کرامو وړ باندې نارې کړې چې خدای پاک خو وایي ﴿وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ﴾ په خپلو لاسونو خان هلاکت ته مه اچوئ دا خو دې خان هلاکت ته و اچاوه حضرت ابی ایوب انصاري ورته وایي چې نه تاسې غلط یاست ددغه آیت دغه مطلب نه ده دا آیت دموږ دانصارو په باره کې نا زل شوی دی کله چې فتحی دمسلمانان ډهرې شوې نو موږ انصارو په پټه په خپل ما بین کې مشوره وکړه چې مخکې خو ډهر ضرورت و خپل خان او مال مو ټول په دین لگول اوس خو مسلمانان ډهر شول دنیا وې پیدا شوې نو درځي چې لیر لیر دا خپل کارو بار شروع کړو دنیا لیر ډېره کړو باغونه او ځمکه لگ برابره کړو خدای پاک آیاتونه نازل کړل چې خا نو نه هلاکت ته مه اچوئ چې خان او مال دې په دین ونه لگول نو دین به غریب کیږي نو بیابانه خپله هلاک کیږي او کفار به دریا ندې غا لبه کیږي نو حضرت ابی ایوب ددغې نه انکار وکړ بیا حضرت ابی ایوب په دغه حالت کې مخکې روان روان تر خوږوړې چې دی هم شهید کیږي اوبیادشهادت په وخت کې وصیت کوي زما مری به دقسطنطوني دېوال ته نږدې کفاروته ورڅښوي مرقات لیکي چې پس له مرگه به خلک ورتلل دده قبر مبارک ته دده په قبر باندې بښي تبرک حاصلولو اودده دقبر په سبب به یې دمرضو شفاء

غوښتله نو خدای پاک ﷺ به شفاء ورکوله نوداتبرک په ذوات
فاضلوس له مرگه دده ده. نو مطلب مې دادی چې یو وار سپړی دخپل
خان په باب کې تقصیرات وويني ددغو د تقصیراتو د معافي لپاره
فقط یوه دغه لازمه ده چې صرف په عبادت زور وکړي خدای پاک ته
چې دسپړي وس رسپړي باید په هر عنوان وسیله طلب کړي په عمل
صالح کې چې دسپړي وس رسپړي دادې کوي خدای پاک ته وسیله
ده دهغه په سبب به خدای پاک مغفرت ورته کوي. نیک ذوات دی
خدای پاک ته واسطه کوي کوم شخص ته چې په ژوند کې ورځي
یا کوم زیارت ته چې ورځي پس له مرگه په دواړو کې دی په صحیح
نیت ورځي څومره چې دده نیت سم وچې ددغه شخص په واسطه
خدای پاک زما داجرمونه معاف کړي که ژوندي ته ورځي خوهغه
وسيله گرځوي خدای پاک ته خو د نیک عمل په واسطه یې وسیله
گرځوي او که مړي ته ورځي هغه زیارت مبارک وسیله گرځوي
خداوند متعال ته خو د نیک عمل په وجه یې گرځوي چې اې
خدایه پاکه داخو دستا دوست ده ته ددغه خپل دوست په واسطه
ماته دخپلو گناهونو مغفرت وکړې ماته توفیق د نیک عمل راکړې
اوداسې ددوی په اثار مبارکه وټاندې وسیله وگرځول شي.

د حضرت نبي كريم ﷺ په وېښتاناو تبرک

حضرت نبي اکرم ﷺ په منا شريفه کې نائی راوغوښت چې سر يې ورو خړه يې نويوواړيې دانبي طرف په لاس کې ورکړ هغه يې وخواوه يوصحابي يې راوغوښت وايي داوښسه بيایې چپ طرف هغه نايي ته ونيوهغه يې هم وخواوه بيایې صحابي راوغوښت چې داوښسه چې ټول وېښتان يې واخيستل نوويې ويل چې داوښسه اوپه صحابه کرامو باندې يې تقسيم کړه تبرک په وېښتانو د حضرت نبي کریم صلی الله عليه وسلم باندې خکه دده له ذات سره نښتي وودده وېښتان و.

د حضرت نبي كريم ﷺ په نوکانو تبرک

حضرت نبي کریم ﷺ په يو وخت کې نوکان پرېکول نو يو صحابي ته وايي چې په صحابه کرامو باندې يې تقسيم کړه. نو ويل کېږي چې داتبرکات ترته پورې موجود دي اکثرو ائمه کرامو، مخکينو خلکو به د حضرت نبي کریم ﷺ هغه وېښتان ساتل، نوکان به يې ساتل، دده لباس مبارک چې دده چوپانه قميص اوپټکي څه شی به يې پيدا کړل هغه به يې ساتل، تردې پورې چې د حضرت اسماء رضی الله عنها سره د حضرت نبي کریم ﷺ د پيرې مبارکې

وېنسته وو او په سپينوزرو کې يې ساتلي ؤ او چې کوم مريض به ورغی هغه وېنسته به يې په اوبو کې ورته وواهه بيا به يې هغه اوبه وڅښلې خدا و ندمتعال به شفاء ورکوله په افغانستان کې يې وېنسته شته په پاکستان کې شته په بخارا کې شته هغو ائمه کرامو دغه حقيقت پېژاند هغو په واسطه به يې خداوند کارونه جوړول دده وېنستان دده لباس دده نوکان ترننه پورې خلکو ساتلي دي.

نو تبرک اوتوسل په دغو ټولو شيانو باندې جائزه ده که نه وای مخکې علما ووايمه کرامو نه کرل نو دخپلو تقصيراتو دمغفرت لپاره سړی بايد هره لاز ولټوي دهغې بهترينه لار هغه د نقشبنديې طريقې د شجرې مبارکې ويل دي.

د نقشبنديې مبارکې د شجرې د ويلو فائدي

دادمونږ د طريقې چې کومه شجره ده دخپل شيخ نه تر رسول الله ﷺ پورې دا ولياوو د نومونو چې کوم تلاوت ده دا چې سړی روزانه يو وارې په دغه نيت باندې کوي چې خدای پاکه! دې ددغو اولياوو په واسطه زما ذکر جاري کړي چې ددغو په برکت ماته مغفرت وکړي ددغو په برکت ماته علم راکړي نو هر نيت صحيح چې سړی په کې کوي خدای پاک يې پوره کوي حتی دهند په غټو علماو وېه چې کوم غټ مرضونه ولگېدل نو ددغې شجرې نومونه به يې ورته ليکل خدای پاک به دهغو په سبب خلکو ته شفاء ورکوله

څکه هغه توسل به دوی باندې بیرته په واقع کې توسل ددوی په
نېکو اعمالو ده خدای پاک ته هغه نېک عمل وسیله کول دي

حتی د بعضې مریدانو نفی اثبات نه کېږي مشائخ کرام د طریقې
ورته ښيي چې اول دې لطائفې وکړي اوبیادې شجره ووايي په دغه
نیت باندې چې خدای پاک دې ددغو داولیاوو په برکت باندې زما
نفی اثبات ورسوي نو دهر نیک مقصد لپاره یې چې سړی وگرځوي
خدای پاک یې هغه مقصود ورباندې پوره کوي نو داتبرک اوتوسل
په ذوات فاضله ووچې یو وارې دا حدیثو صحیحې ونه معلوم ده نو
داځای د شک او اشتباه نه ده داباید سړی په کامل اخلاص او
اعتقاد باندې وکړي څومره چې یې وس رسیږي د شجرې ویل باید
پرې نه ښودل شي دا هر مفید دی د لطائفو دعاوې باید وویل شي
دا هر لطیفه خپل متصرف لري ددغې لطیفې د دعا په برکت د هغې
لطیفې د متصرف روحانیت حاضرېږي خدای پاک هغه لطیفه
ورسره جاري کوي دازمونې د لطیفو چې کومې دعاوې دي د بعضې
طریقو مستقل سبقونه دي خودا زمونې د حضراتو مبارکینو
مجددینو اندراج ده چې په یوه لطیفه کې درې یا څلور کارونه کېږي
نودا چې په غور باندې د لطیفو دعاوې وایی او شجره وایی او هغه
خدای پاک ته وسیله وگرځوي نو مؤثر واقع کېږي څکه رسول الله ﷺ
خپل صحابي ﷺ ته وایی چې: ما وسیله وگرځوه، که وسیله مؤثره نه
وای بیا به رسول الله ﷺ ورته ویلي وو چې دوه رکعتې لمونځ او دعا
وکړه؟ خو رسول الله ﷺ د لعانڅه امر هم ورته کوي چې دا یو صالح
عمل ده اودا هم ورته ښيي چې د الله تعالی ﷻ ثنا اودهغه په

پينځمېر ښه باندې درود ووايه اوله دې سره سره دا هم ورته وايي چې
ما الله تعالى ته وسيله وگرځوه، الله پاک ښه دې مقصود حل
کړي. نو کله چې صحابي ښه دغه عمل وکړ نو الله تعالى يې دواړه
سترگې ورته روغې کړې.

نوپه دې کې دې ته اشاره ده چې انسان بايد په دې ټولو شيانو کې
کوشش وکړي، عمل دې هم کوي او وسيله دې هم لټوي، او بيا په
دغې وسيلې جوړولو کې د مړي او ژوندي د ليرې او نژدې کوم فرق
نشته. يو جادوگر وي هغه د شيطان نومونه او ناروا اوراد پخوي، د
شيطان د نوم د ډېرو يادولو له امله ورسره د شيطان ملگرتيا پيدا
شي، له ډېرو سره په ناروا کارونو کې مرسته هم کوي، اکثره جادو
خومره مؤثر وي چې خلک مرگ ته ورسوي، مېړه او ښځه سره بېل
کړي، خپل خپلوان سره جلا کړي، دا ولې؟ ځکه چې شيطان ورسره
مرسته کوي، نو چې د شيطان د نوم په يادولو د شيطان له هغه سره
ملگرتيا پيدا کېږي، نو د الله تعالى ښه د دوستانو د نومونو په ويلو
به له هغوی سره دوستي او ملگرتيا پيدا کېږي.

اسماء الحسنی چې يو څوک خومره ډېر وايي نو له الله تعالى ښه سره
يې ډېره مينه پيدا کېږي، خومره چې د رسول الله ښه نومونه يادوي
نو له هغه ښه سره يې مينه او محبت پيدا کېږي، همداسې د اولياء
الله کرامو نومونه چې يادوي نو له هغوی سره يې مينه او تعلق
پيدا کېږي، نو لنډه دا چې دا د تعلق او ملگرتيا جوړولو يوه لاره ده.

د (مزارات اولیاء) په نوم یو کتاب ده، دې کتاب د یوه حدیث مضمون رانقل کړی چې: د قیامت په ورځ به له یوه انسان سره الله پاک ﷻ حساب وکړي، نیکي او بدې یې سره برابر شي، نو الله تعالی ﷻ ورته وایي چې ورشه او یوه نیکي راپیدا کړه ترڅو دې وپېښم، نو دغه شخص ډېر وگرځي نو هغه یوه نیکي پیدا نه کړي، ځکه چې په هغه ورځ هر څوک محتاج وي، بیا الله تعالی ﷻ ورته د خپل یو ولي نوم واخلې چې زما د هغه فلانکي دوست نوم دې زده و؟ دی ورته په خواب کې وایي چې: هو! نو الله تعالی ﷻ به ورته وایي چې: بس یواځې په همدې مې وپېښلې.

نو چې سړی لږ فکر وکړي چې په وسیله خدای پاک ﷻ ته سړی نږدې کېږي، نو په حضرت نبي کریم ﷺ چې څوک یو ځل درود شریف ووايي نو الله تعالی ﷻ او ملائکې په هغه سړي لس لس ځله درود وایي. د جمعې مبارکې په شپه چې یو څوک درود شریف ووايي نو په خواب کې یې الله تعالی ﷻ او ملائکې په ده باندې او یا ځله درود وایي.

نو په کارده چې د جمعې په شپه او بل هر وخت کې په حضرت نبي کریم ﷺ باندې درود وویل شي، ځکه په مقابل کې به یې الله تعالی ﷻ په مونږ باندې درود نازلوي، ځکه چې الله تعالی ﷻ په دې کار باندې راضي کېږي، دده ﷻ دوست ثناء دې ادا کړه، ځکه چې رسول الله ﷺ د الله تعالی ﷻ محبوب ده، دده د محبوب ثناء او صفت دې ادا کړ، نو په مقابل کې یې الله تعالی ﷻ دومره ورباندې

خوشاله شو چې د هغه له وجې يې په تا باندې اويا رحمتونه نازل
کړل.

په کوم ځای کې چې د خدای تعالیٰ ﷻ نوم اخیستل کېږي په هغه
ځای د الله تعالیٰ ﷻ رحمت نازلېږي.

د نیکو خلکو د نومونو په واسطه په هغه ځای انوار نازلېږي

جُناب حضرت قدوتنا مرحوم انوار المشائخ فضل الدین خلیفه
صاحب قدس الله تعالیٰ سره به دا واقعہ ډېره بیانوله چې: یو ولی په
یوه ځای تېرېده نو ویې لیدل چې: انوار ورېږي، نو ده دا گمان وکړ
چې دلته به کوم ژوندی بزرگ (ولی) وي، ورته به ورشم او څه به
ورڅخه زده کړم، یا به کوم زیارت وي او هلته به دعا وکړم، الله
تعالیٰ ﷻ به مې کارونه جوړ کړي. دغه بزرگ وایي: کله چې دغه
ځای ته ورغلم نو هلته د غلو یوه ډله ناسته وه، او هغه غلا شوی
سامان یې سره په خپل منځ کې وېشه. زه حیران شوم چې دا زما
کشف بې ځایه وه که کوم بل څه چل ده؟ (خلیفه صاحب مبارک به
ویل چې: د الله تعالیٰ ﷻ اولیاء هوبنیار وي په تلوار گوم کار نه
کوي). نو دغه بزرگ له دې غلو څخه پوښتنه وکړه چې: د دغه مال
له تقسیم څخه تاسې مخکې په څه مصروف وئ؟ له هغو څخه یوه
شخص ورته وویل چې: زموږ دغه ملگري د حضرت پیران پیر
صاحب کومه واقعہ بیانوله.

نو گوری اسره له دې چې دا شخص فاسق دی، غلا یې کړې، خو چې د خدای تعالیٰ د کوم دوست واقعه بیانوي نو هلته الله تعالیٰ بیا هم خپل رحمت نازل کړی دی. نو بیا چې یو سړی مسلمان وي، بیا طالب او نهک عمله شي، مجاهد او صوفي شي اوبیا په دغه بڼه سریتوب کې د الله تعالیٰ دوستانو بیان کوي، دهغوی واقعات ذکر کوي، نو په هغه به خومره رحمتونه نازلېږي؟ دا طبعي خبره ده چې په کوم مجلس او وعظ کې د خدای پاک د دوستانو نومونه یاد کړل شي نو ډېر اثر پکې وي، ځکه هلته ددوی روحانیت متوجه شي اود هغه سره د الله تعالیٰ رحمت نازل شي، اوبه کوم مجلس کې چې د الله تعالیٰ رحمت نازل شي نو له هغې سره د انسانانو حالت بدلیږي، بیا یې په ذکر، دعا او نورو اعمالو کې اثر پیدا کېږي.

نو دغه شجرې اود لطائفو دعاگانې هر وخت وایاست، مه یې پرېږدئ! نو مطلب دا چې د وسیلې ثبوت شته، په آیاتونو او احادیثو باندې ثابته ده، د مړي او ژوندي په باره کې، د عمل په باب کې اود ذواتو په باب کې، نودا ټول ثابت دي، په دې کې باید سړی اشتباه اختیار نه کړي، باید په اخلاص سره دې شي ته متوجه وي. د شجرې ویل ددغه توسل له قبیلې څخه دي، په دغه سره انسان بهترین توسل حاصلولای شي، نو په هېڅ حالت کې باید پرې نه ښودل شي، همدارنګه د لطائفو په دعاگانو کې مشائخ کرام وسلیه کېږي.

دلطانفوپه وخت هکې دعاوې

د اولنې لطیفې دعا : (الهی تجلیات صفات افعال خود را که از لطیفه قلبی حضر محمد مصطفی ﷺ به لطیفه قلبی حضرت آدم علی نبینا وعلیه الصلوة والسلام رسانیدی همان فیض به لطیفه قلبی من حقیر هم برسان به واسطه مرشدین طریقتم و بالخصوص به واسطه جناب مرشدم

نوپه دې ځای کې وسیله راغله . معنا دا چې : خدایه پاکه ستا هغه رڼاگانې چې د رسول الله ﷺ له زړه مبارک څخه د حضرت آدم ﷺ زړه مبارک ته دې رسولې دې، نو هغه رڼاگانې زما عاجز زړه ته راوړسوي ، خو په واسطه د مرشدینو د دغه طریقت چې هغه په دغه شجره کې څومره اولیاء الله ذکر دي . (یعنی خصوصاً زما د خپل پیر په واسطه الله پاکه ! هغه انوار او تجلیات زما زړه ته راوړسوي .

د دوهمې لطیفې دعا : (الهی فیض صفات ذاتی که از لطیفه روحی حضرت محمد ﷺ بلطیفه روحی حضرت نوح و حضرت ابراهیم علی نبینا وعلیهما الصلوة وسلم رسانیدی همان فیض بلطیفه روحی من حقیر هم برسان بواسطه مرشدین طریقتم و بالخصوص بواسطه جناب مرشدم)

یعنی هغه د ذاتي صفاتو فیض چې د رسول الله ﷺ له مبارک زړه نه دې د حضرت نوح ﷺ او حضرت ابراهیم ﷺ روح ته دې رسولی دي، خدایه پاکه ا زما عاجز روح ته یې هم راوړسوي، په وسیله د اولیاوو ددې لارې، خصوصاً زما د خپل پیر مبارک په وسیله باندې.

د دریمې لطیفې دعا: (الهی فیض شیونات ذاتی که از لطیفه سړی حضرت محمد مصطفی ﷺ بلطیفه سړی حضرت موسی علیه الصلوة وسلم رسانیدی همان فیض بلطیفه سړی من حقیر هم برسان بواسطه مرشدین طریقتم وبالخصوص بواسطه جناب مرشدم)

معنا داچې: ای خدایه پاکه ا هغه فیض د شیوناتو ستا چې له لطیفه سړي د حضرت نبي کریم ﷺ څخه دې لطیفه سړي د موسی ﷺ ته رسولی دی هغه فیض زما عاجز لطیفې ته هم راوړسوي، ددغې لارې د اولیاء کرامو په واسطه، خصوصاً زما د خپل محبوب مرشد په واسطه.

دڅلورمې لطیفې دعا: (الهی فیض صفات سلبي که از لطیفه خفی حضرت محمد مصطفی ﷺ بلطیفه خفی حضرت عیسی علیه الصلوة وسلم رسانیدی همان فیض بلطیفه خفی من حقیر هم برسان بواسطه مرشدین طریقتم وبالخصوص بواسطه جناب مرشدم)

معنا داچې: ای خدایه پاکه ا هغه د خپلو سلبي صفاتو د لطیفه خفي چې د رسول الله ﷺ له لطیفه خفي نه دې حضرت عیسی ﷺ ته

رسولی دی، هغه فیض زما خفي لطيفي ته هم ورسوي، د اولياء کرامو په واسطه، خصوصاً زما دخپل مرشد په واسطه.

د پنځمې لطيفې دعا : (الهي فیض انوار جامع شان العلم لطيفه اخفي حضرت محمد مصطفی ﷺ بلطفه اخفي من حقيرهم برسان به واسطه مرشدین طریقتم وبالخصوص بواسطه جناب مرشدم)

چې د رسول الله ﷺ تر قدم لاندې ده، الهي هغه فیض د شان العلم د انوارو د ستا هغه چې مدار رسول الله ﷺ ده، هغه فیض انوار جامع شان العلم رسول الله ﷺ لطیفه اخفي، زما اخفي لطيفي ته یې راوړسوي، په واسطه د اولياء کرامو ددغې لارې، خصوصاً په واسطه زما دخپل مرشد.

نو د هرې لطيفې په دعا کې اولياء ورسره دي، دنقشبندیې طریقې ټول اولياء کرام عموماً او خپل مرشد خصوصاً په دې دعا کې وسیله کوي. بیا دعا کوي چې: خدایه زما زړه جاري کړې ا، زما روح جاري کړې ا، زما سر جاري کړې ا، زما خفي جاري کړې ا، زما اخفي جاري کړې ا.

دا دعاگانې اوسنۍ نه دي، بلکې له ډېر پخوا څخه رانقل شوي دي، په اردو، فارسي او همدارنگه په افغانستان کې هم په ډېرو کتابونو کې دا دعاگانې رانقل کړل شوي دي، ځکه چې د فارسي ژبه یو وخت په بخارا، سمرقند او هندوستان کې ډېره رائج وه. نو په فارسي ژبه چې څرنگه رانقل کړی شوي دي، هماغسې دي او چا څه تغیر پکې نه دی کړی.

همدارنگه د بيعت (تلقين) الفاظ ټول خليفه صاحبان په فارسي وايي، ځكه رانقل ووحضراتو مبارکينونه فارسي الفاظ نوتغيير پکې نه راولي ادب کوي نو په هغه الفاظو کې تغييرنه راولي هغه وسيله ورته گرځوي نوډېر کار چې جوړيږي هغه په دغه باندې چې عمل هم وسيله کړي هغه اشخاص هم وسيله کړي بيا دسړي ددنيا دا خرت ټول کار و نه جوړيږي نوډېر ملگري تر ډېره وخته په وظيفو بيا لکل نه پوهيږي پوهېدل شرط نه دي کول شرط دي پوهېږو که نه پوهېږو مونږ ته د خداي پاک ﷻ حکم ده چې ذکر کوئ ما يادوئ نو مونږ به يې کوو خودغه يې لارې دي چې لږ محنت و شي په مجلس کې لږ احتياط و شي په خوراک کې لږ احتياط و شي دغه دلطائفو دعاگانې او شجرې وويل شي نو بيا يې سړی زړ په اثر پوهيږي حضرت مجدد صاحب ته څوک په خط کې شکايت ليکي چې د و مړه وخت مې په طريقت کې تېر شو تر اوسه پورې په هيڅ نه پوهېږم هغه په جواب کې ورته ليکي

چشم بند وکوش بند ولب بند
کنيدی سرق، برمن بخند

سترگې له حرامونه بندې کړه غوږونه د حرامونه اورېدلونه بند کړه ژبه له حرامو مجلسونه بند کړه که د خداي پاک اسرار دې ونه ليد ونږه ما پورې وځانده.

مونږ دڅه نه پر هېزگړي؟ بيا شکايت کوو چې په وظيفونه پوهېږو

حضرت نورالمشائخ صاحب ته په خط کې عین دغه شکل شکایت لیکي چې دومره وخت مې په طریقت کې تېر شو تر اوسه په هیڅ نه پوهېږم ده مبارک په جواب کې ورته لیکلي وو چې محبه خوراک کم کوه ذکر ډېر کوه د طریقت رنگه مه بدوه مونږ که په ټول شواروز کې پنځه میلته وظیفه وکړو نویازیات شکایت کوو چې وظیفه نه کیږي چې اوقات ضایع نه شي دغه دتوسل لحاظ ورسره وشي تا سې یوه جمعه په پابندي سره وظیفه وکړئ له مجلسو دبازار له تگ اوله غیبتو اودرواغونه اجتناب وکړئ لږ وظیفې ډېرې کړئ د شجرې د دعاوولحاظ ورسره وکړئ چې هر ملگری دننه په یوه جمعه کې په اثريې پوه نه شویا یقیني ده چې نقصان په مونږ کې موجود ده.

په دې لارې کې نقصان نشته چې یو وارې دې لارې ته سړی معتقد شونویا خدای پاک ﷻ د غسې څوک نه پرېږدي.

وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العلمین

وصلی الله تعالی علی خیر خلقه سیدنا وسندنا وشفیعنا ومولانا
محمد وعلی آله واصحابه واتباعه واهل بیته اجمعین

(۲۲) مجلس

په عباداتو کې د حضور برابریدلو اسباب

هر عبادت چې په حضور باندې وي خدای پاک ته ډېر مقبول ده
د عاده لمونځ د حج ده جهاد ده هر عبادت ده چې په هغه کې
خشوع او حضور وي خدای پاک ته ډېر پسندیده مقبول ده که
حضور نه وي کې برابر په هغه عبادت خاص اثر نه مرتب کېږي.
د حضور د برابرولو طريقه:

کتابونه لیکي انسان حضور چې نه برابرېږي دده خیال او ذهن کې
سوچونه او فکرونه ډېر ورځي د دغه لپاره دوه عامله دي:
د حضور نه برابریدلو اول عامل:

کله د ظاهر نه دباندې د سړي زړه ته څه شی تېرېږي یا یې په زړه
یوشي ځای نیولی وي د بېرون له طرف نه چې د سړي زړه ته څه
تېرېږي هغه اکثره یادلارې د نظر نه وي یادلارې د غوږونه وي چې
کوم شی ډېر ویني د هغو لیدلو له وجې به د سړي هغه شی سره
تعلق پیدا کېږي بیا په لمانځه کې هم هغه دده د ذهن نه نه وزي یا

چې کوم شی اوري د اورېدلو په سبب د سړي ذهن عقل ته هغه شی ور تېرېږي په لمانځه کې يې حضور نه برابريږي ددغې وجې نه کنترول دسترگو او غوږو پکارده چې دا کنترول شی هلته ذهن ته به غلط سوچونه نه ورليږي حضرت عبد الله بن عمر رضي الله عنه به چې په کوم ځای کې لمونځ کاوه نو په هغه ځای کې به چې قرآن کریم توره يا يو ليکلی شی ايښی و په داسې ځای کې به يې لمونځ نه کاوه چې قرآن کریم توره او هغه ليکلی شی به يې نه وه لرې کړی ددغې وجې نه فقهي مسئله هم داده چې دجومات نقش کول که په شخصي خپلورو پيو باندې جوړ کړي گچ او چونه ور کول جائز دی خو ليکن دا خبره پکې شرط ده چې داسې نقشونه به پکې نه وي چې حضور خرابوي چې هغه دقبلې په طرف باندې دقبلې په طرف چې نقشونه وي نو سترگې په هغو باندې لگيږي هغه دزړه حضور خرابوي ځکه سترگې هلته مشغوله شي حضرت رسول ﷺ په خطبه باندې لگيا و دسرو زرو گوته يې په لاس ده قبل التحريم چې تحريم دسرو زرو لانه و راغلی دخطبې په ما بين کې يې دا گوته وشړله او وې غور خوله وايي چې زما حضور يې خراب کړ کله زه ددې طرف ته گورم او کله زه ستاسې طرف ته گورم نو ددغې وجې نه د لمانځه او بل عبادت په وخت کې دسترگو کنترول پکارده چې سړی سترگې کنترول کړي نو دهغه غلط سوچونه ډېر کنترول کيږي .

دمشا يخو کرامو اکثره چيله خانې داسې وې چې يواځې به يې خان ته دومره ځای برابر اوه چې هلته به پکې د سجدي ځای و، د دېوال به بېخ ته به نژدې درېده، ځکه د فقهي مسئله هم داده چې

ترڅو د سړي سترگې په کنټرول کې وي، له دې وجې نه په داسې ځای کې عبادت کول چې هلته آواز او سرود نه اوري، هلته دنيایي مجلسونه نه وي، نو په داسې ځای کې دې عبادت کوي، او که دغه شيان وي، نو بیا د زړه حضور نه برابرېږي، سرور خو په خپل ځای پرېږده بلکې په جومات کې به د قرآن کریم تلاوت هم په زوره نه کوي، ځکه چې لمونځ کوونکي ته تاوان رسيږي. د خارجي اسبابو کنټرول په کار ده لکه سترگې، غوږونه ځکه چې ددې له امله د انسان حضور په عبادت کې خرابيږي.

له دې وجې نه مشايخ کرام (رحمهم الله) د ذکر په آدابو کې دا لارې کړې چې کله د ذکر په حلقه کې کېناستې نو سترگې به پټوي، ځکه په دې سره حضور ښه برابرېږي، غوږونه یواځې تلاوت او ذکر ته متوجه کړه نو حضور به دې په خپله برابر شي.

د حضور نه برابریدلو دوهم عامل:

کله دیو چا خیالات خراب او بې ځایه وي، نو حضور یې نه برابرېږي. دا ځکه چې له دې نه مخکې د انسان په زړه کې یو بل شي ځای نیولی وي، نو له هرڅه مخکې د هغه لیرې کول په کار دي، مخکې له دې چې یو څوک په لمانځه شروع وکړي نو اول دې هغه څه له زړه څخه وباسي چې دده حضور ورباندې خرابيږي، دا خبره په ذهن کې راولي چې زه د خدای تعالی ﷻ حضور ته درېږم، له رب کریم ﷺ سره به خبرې کوم، مناجات به ورسره کوم، نو ماته هم په کار ده چې له نور هرڅه نه تعلقات قطع کړم، که له دې سره سره بیا هم دا سوچ نه

لیری کېده نو بیا یې د لری کولو طریقه داده چې کله په لمانځه کې قرائت شروع کړي نو د قرائت الفاظو او معانیو ته دې پام کوي، د هغه په معنا کې دې سوچ کوي، که په خپله قرآن کریم وایي او یایې له امام څخه اوري نو معنا ته دې پام کوي، کله چې یې د قرآن کریم معنا ته فکر شو نو له زړه څخه یې هغه بېکاره سوچ په خپله وځي. خو که بیا هم سوچ نه بدلېده نو بیا دې دهغه شي د لیری کولو له پاره بنيادي لاره پیدا کړي. لکه حضرت رسول الله ﷺ ته حضرت ابی جهیم یوه شری راولېږله، حضرت نبي کریم ﷺ هم لمونځ پکې وکړ، خو کله چې یې لمونځ وکړ نو فی الحال یې دغه شری ووهسته او بېرته یې ورته ولېږله او ورته یې وویل چې د ابی جهیم هغه ساده شری ماته راوړئ اودا بېرته هغه ته یوسی ځکه چې په دې شری کې نقشونه دي، زما حضور یې خراب کړ.

همدارنگه حضرت ابو طلحه په باغ کې لمونځ کوي، په ونو کې مرغان گرځي، دی دهغو طرف ته متوجه شو، حضور یې خراب شو، نو له لمانځه نه وروسته حضرت نبي کریم ﷺ ته وایي چې: دا باغ مې ددې له وجې صدقه کړ چې په لمانځه کې یې زما حضور راخراب کړ.

د حضرت عثمان ذی النورین د خلافت په وخت کې ده ته یو سړی راغی، نو حضرت عثمان ته وایي چې: د خرما د یوې ونې لاندې مې لمونځ کاوه او خرما ته مې پام شو او ډېر خوند یې راکړ، ټول سوچ مې په هغه ونه کې بند شو، ددې سوچ له وجې زما هغه راز او نیاز چې له خدای پاک سره جاري و هغه کمزوری شو، نو اوس زه

هم دغه باغ د خدای پاک ﷺ په لاره کې صدقه کوم، حضرت عثمان هغه باغ بیا په پنځوس زره دیناره باندې خرڅ کړ.

نو هر عبادت چې یو څوک کوي نو خامخا به حضور برابر وي، د حضور د برابرولو دا علاج او طریقه ده چې هغه اسباب چې دهغې له وجې انسان ته سوچونه پیدا کېږي نو که هغه اسباب له خارج څخه وي دهغو دفاع دې وکړي مثلاً د سترگو، غوږونو له طرفه او که د ذهن له طرفه وي یا د زړه له طرفه وي نو دهغه محبت دې له زړه څخه وباسي.

اول باید حضور برابر کړی شي چې زه د خدای پاک ﷺ سره خبرې کوم، دهغه ﷺ په حضور کې ولاړ یم، نو که په دې سره یې اصلاح نه کېدله نو بیا دقرآن کریم معانیو ته متوجې شي، ځکه یا به د رحمت آیاتونه وي یا به د عذاب وي، یا به د عبرت واقعات وي، یا به احکام وي، نو کله چې ورته متوجه شي نو په دې سره له ذهن څخه هغه ټول وسواسونه له منځه ځي او که په دې سره هم کار نه کېده نو په زړه کې چې یې له کوم شي سره مینه ده هغه دې له زړه څخه وباسي نو بیا به یې خامخا د الله تعالی ﷻ په وړاندې حضور برابرېږي.

په عبادت کې د حضور برابرېدلو لارې:

د لمانځه په هر رکن او شرط کې د حضور د برابرېدو لارې چارې دي. یو څو لنډه مثالونه به یې وړاندې کړو:

اول: کله چې یو څوک د آذان غږ واورې نو په دې سره باید په ذهن کې دا خبره راوگرځوي چې دا آواز خو ما لمانځه ته بولي، یوه ورځ به د حضرت اسرافیل عليه السلام د شپېلۍ په واسطه داسې آواز کېږي چې ما به د حشر میدان ته وربولي، د خدای جل جلاله حضور ته به مې غواړي. نو چې له خان سره یې دافصله وکړه چې په دې آذان کې د خدای تعالی جل جلاله له طرفه اعلان ده مونږ مجبور یو چې اجابت یې وکړو، ورځو به، هغه د قیامت اعلان چې کېږي هلته به هم ورځو، نو اوس که په دغه آذان سره دده په طبیعت کې خوشالي پیدا شوه چې زه شکر دی د دین په لاره روان یم، نو دا خوشالي دده له پاره بشارت دی چې په هغه وخت کې به هم الله تعالی جل جلاله په ده باندې داسې خوشالي راولي. لکه د زنکدن په وخت کې به ده ته ملاتګي زیرې ورکوي چې له آینده واقعاتو ته مه وېرېږه او نه په پاتې شوي اهل اوعیال خفه کېږه ستاسې د هرڅه سرپرستي به مونږ کوو. او بیا چې کله له قبر څخه راپورته شي هلته به هم ملاتګي ورته زیرې ورکوي.

دوهم: که یو څوک لمونځ کوي نو د لمانځه له پاره شرط داده چې ځای به پاک وي، جامه به پاکه وي، بدن به یې پاک وي، اوس نو باید سوچ وکړي چې په کوم ځای درېږم هغه باید پاک وي، زما جامې هم باید پاکې وي، بدن مې هم باید پاک وي، نو اصل شی خو زړه ده هغه خو باید له دغو ټولو شيانو نه مخکې له هرڅه نه پاک وي. مثلاً له شرک نه، له سمعت او ریا کاري څخه به یې پاکوم او په زړه کې به یواځې له الله تعالی جل جلاله سره تعلق جوړوم چې: ای

خدايه پاكه ! بل مې هېڅ نه دي په كار، د هېچا له پاره دا كار او عبادت نه كوم، يواځې يې ستاد رضا او خوشالتيا له پاره كوم.

په لمانځه كې د عورت پټول هم يو شرط دی، په دې باره كې سړي بايد دا سوچ وكړي چې لكه څرنگه چې په دې جامه زما عورت اود بدن نور عيبيونه پټ دي، په دې جامه كې زما عورت دخلكو له سترگو څخه پټ دی. او له الله تعالى ﷻ څخه نه په جامه، نه په توره شپه اونه هم په كوم بل ځای كې پټېدلی شم، كه زه دهغه له گناهونو او نافرمانيو څخه ځان پټوم نو دهغې له پاره پرده يواځې او يواځې توبه ده. هغه ندامت ده، هغه حيا ده، او هغه به الهي خوف وي. نو چې له چا سره دا سوچ پيدا شو چې په دغه جامه زما عيبيونه له خلكو څخه پټ شو، خداي پاك ﷻ زه عزتمن كړم، نو بايد چې زما عيبيونه هم له خداي پاك ﷻ څخه پټ وي، اود الله تعالى ﷻ نه د عيبيونو يواځينی لاره حيا ده، وېره ده، او همدارنگه په تېرو بدو عملونو ندامت او استغفار ده او له توبې اېستلو سره انسان بېرته له گناهونو څخه پاك شي، ځكه حضرت نبي كريم ﷺ فرمايي: (التَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَعَمَلٍ لَا ذَنْبَ لَهُ) نو ټول عيبيونه په پېښماتيا سره، په توبه سره، په حيا سره پټ شول.

بل شرط په لمانځه كې (استقبال القبلة) دی يعنې قبلې ته مخامخ درېدل. دلته به لمونځ كوونكی له ځان سره دا سوچ كوي چې: ظاهره بدن مې د قبلې په لوري ده، نو زړه به مې د قبلې د څښتن (الله تعالى ﷻ) په لوري وي. لكه څرنگه چې انسان په دې عقیده دی چې كه مې مخ له قبلې نه بل لوري ته وي نو په دې لمانځه كې هېڅ

ته راځي نو ځان به خجالت گنې، ځان به په ډار کې گنې، چې هغه مالک به له ماسره اوس څه کوي نو حيا به ورته درېږي چې ما دده دڅومره نعمتونو ناشکري کړې ده؟ او دده له ماسره څومره بڼه کړې دي؟ پيدا يې کړم، خوراک څښاک راکوي، لباس اوجامه راکوي، دده په ملک کې اوسېږم، دده نفقه خورم، او بيا له دې ټولو سره سره دده له اوامرو څخه تېستم او په بله خوا منډې وهم.

نو کله چې له يو مسلمان سره د عبادت کولو په وخت کې دغه فکر ملگری شي نو بيا به يې خامخا په عبادت کې حضور برابرېږي او په دغه ښک عمل به الله تعالى ورته اجر هم ورکوي او دده عبادت به دنورو خلکو له عبادت سره فرق هم لري.

حضرت نبي کریم ﷺ فرمايي: تاسې زما په صحابه کرامو ﷺ پسې ستغې سپورې او بد رد مه وایئ! که تاسې د اُحد د غره په اندازه صدقه وکړئ زما د صحابه کرامو ﷺ د يو پاو يا نيم پاو له صدقې سره په اجر کې نه برابرېږي، دا ځکه چې دهغوی مبارکانو صدقې او خيراتونه په خپلو شرائطو برابر او خاص د خداي تعالى ﷻ د رضا له پاره وو.

د قرآن کریم د آیاتونو د شان نزول په باره کې بار بار دا خبره راځي چې حضرت نبي کریم ﷺ ته به صحابي راغی چې فلانکې صغیره گناه راڅخه شوېده او په هغه گناه به يې پښېمانتيا او عجز ښکاره کاوه، مغفرت به يې غوښته او دا به يې ويل چې: زه تېښتېدلی وم، د خداي پاک ﷻ ناشکري مې کړې ده، زر ماته سزا راکړئ، هسې نه

چې دغه سزا مې د آخرت ورځې ته پاتې شي، نو ددې له وجې نه چې په صحابه کرامو ۷ کې په دې اندازه للهیت او خشیت من الله وو نوځکه خو الله تعالی ۸ ورته دومره لوړې درجې هم ورکړې دي.

په کتابونو کې راځي چې: (حَسَنَاتُ الْأَنْبِيَاءِ سِنَاتُ الْمُقَرَّبِينَ) که له انبیاء کرامو عليهم السلام څخه خلاف اولی کار شوی وي په هغې سره هم الله تعالی ۹ دوی ته تنبیه ورکړې وي، سره له دې چې دواړه کارونه به روا وو خو دا چې دوی به هغه بهتر پریښی و بیا به هم ورته عتاب متوجه وو.

د مکروهاتو په صادرېدلو اولیاء الله وو څومره ډېر ژرې دي؟ په اجتهداي سهو و باندې انبیاء کرامو عليهم السلام څومره ډېرې ژرې دي؟

نو لنډه دا چې کله په عبادت کې للهیت راشي نو مسلمان به اهل الله گرځي او کله چې الله تعالی ۱۰ یو څوک د خپل خان لور ته راوبولي، کومه مرتبه او عزت چې هغه ۱۱ ورته ورکړې بیا یې نه بل څوک ورکولای شي اونه یې بل څوک ترې اخیستلای شي. څومره چې یو څوک خدای تعالی ۱۲ ته ورنژدې کېږي هغومره به دی ورڅخه ډارېږي. الله تعالی ۱۳ په قرآن کریم کې فرمایي: ﴿إِنَّمَا

تَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ﴾ تاسې نظر وکړئ څومره چې کومه ډله الله تعالی ۱۴ ته ورنژدې ده په هماغه اندازه یې له الله تعالی ۱۵ څخه وېره هم زیاته وي. په اول نمبر کې پیغمبران عليهم السلام،

بيا صحابه كرام ، بيا تابعين كرام او اولياء عظام ، نو دا بزرگان
چې څومره له الله تعالى څخه ډارېږي نو عام خلك له الله تعالى څخه
څخه دومره نه ډارېږي ، هغوی بزرگان څكه زيات وړېږي چې
هغوی ته د الله تعالى معرفت حاصل دی او ځان ورته ناقص او
خجالت ښکاري.

د حضرت علي ډله مانځه په وخت کې څه حال و؟

حضرت علي به چې کله اودس کاوه نو رنگ به يې تک زېر
شو او ټول بدن به يې ريږدېده ، چا ورڅخه پوښتنه وکړه چې: يا
امير المؤمنين! ته چې کله اودس کوي نو ستاسې كيفيت بدل شي،
په رنگ کې مو تغير راشي او ټول بدن مو هم ريږدي. ددې څه وجه
ده؟ نو حضرت علي ورته په خواب کې وويل چې: ته په دې نه يې
خبر چې کله زه اودس وکړم نو زه د چا په حضور کې درېږم؟ زه له
چاسره غږېږم؟

نو که څوک له ځان سره فکر وکړي چې زه په لمانځه کې چاته ولاړ
يم؟ زه تلاوت د چا په حضور کې کوم؟ زه د الله تعالى په حضور
کې تلاوت کوم او هغه راته غوږ نيولی دی، هغه ماته متوجه دی او
زما امتحان اخلي، زه دده څه کلام ورته تېروم او دهغه راته پام دی،
نو په دې سره بيا انسان داسې مقام ته رسيږي چې داسې احساس وکړي
لکه الله تعالى چې په خپله تلاوت کوي او ده ورته غوږ نيولی

وي، اگر که دی دغه تلاوت له بل کوم انسان څخه اوري خو دی به داسې احساسوي لکه چې له الله تعالی څخه یې چې اوري.

الله تعالی څو مونږ ته فرمایي چې: ﴿فَأَقِمْوَا الصَّلَاةَ﴾ (لمونځونه وکړئ)، ﴿وَأَتُوا الزَّكَاةَ﴾ (زکاتونه ورکړئ)، ﴿يَتْلُوا آيَاتِ الَّذِينَ ءَامَنُوا أَذْكُرُوا﴾ (الله ذکر کړئ) (الله ډېر ډېر یادوئ)، په دې اوامرو کې به البته فائده زمونږ له پاره وي ځکه یې الله تعالی بار بار راته د کولو امر کوي.

او که یو چاته الله تعالی مشاهده نصیب کړي بیا یې داسې مقام په برخه شي لکه خدای تعالی چې په خپلو سترگو ویني. لکه په حدیث شریف کې راځي: (ان تعبد الله كانك تراه فان لم تكن تراه فانه يراک) معنا دا چې د خدای تعالی داسې عبادت کوه ګواکې چې ته یې وینې، اگر که ته یې نه ویني خو هغه دې ویني.

کوم خلک چې الله تعالی ته ډېر نژدې کېږي دهغوی له پاره له ټولو نه مخکې احتیاط شرط ده، ځان به له مکروهاتو، مشبهاتو نه ساتي، له غلطو مجلسونو، اشتباهي خوراګونو، له غلط محیط او ماحول نه به ځان ساتي او همداراز به له غلط ملګري نه هم ځان ساتي. ځکه چې د خدای تعالی له نژدې دوستانو څخه که معمولي سهوه هم کېږي بیا په هغه عمل هم تنبیه ورکول کېږي، بیا یې الله تعالی له تکلیفونو سره مخامخ کوي، ځکه لکه څرنگه چې برخه زیاته او انعام یې ډېر دی بیا یې سزا هم دغسې زیاته ده.

طالب، عالم او صوفي به د عوامو په نسبت زیات احتیاط کوي، ځکه دی تر نورو انسانانو الله تعالی ﷻ ته ورنژدې دی، نو چې بدله زیاته غواړي نو اطاعت به یې هم زیات وي. د اولیاء کرامو حتی الوسع دا حکم دی چې په عمل کې به عزیمت کوي، په رخصت به عمل نه کوي، سره له دې چې رخصت په شریعت کې جائز عمل ده، خو بیا به هم په عزیمت عمل کوي ځکه چې ددوی مقام اوچت دی.

نو غرض داده چې د عبادت په وخت کې باید خپل حضور برابر کړو، بیا به زموږ دغه لږ کېناستل، دوه رکعته نفل، لږ تلاوت دابه ډېر غټ اجر لري.

یو سړی یوه روپۍ صدقه کړي نو الله تعالی ﷻ ورته یو په لس بدله ورکوي، بل یوه روپۍ صدقه کړي هغه ته یو په اووه سوه بدله ورکوي، بل یوه روپۍ صدقه کړي یو په اووه لکه بدله ورکوي، بل یوه روپۍ صدقه کړي یو په کروړونو الله تعالی بدله ورکوي. اوس صدقه یوه روپۍ ده خو بدله او اجر یې مختلف ده، په ثوابونو کې یې فرق ده. دا ځکه چې د نیت د حضور په برابرېدلو کې فرق ده، څومره چې اخلاص زیاتېږي هغومره انعام هم ورسره زیاتېږي، نو بیا ددغو خلکو سزا هم دغسې ده، عذاب یې هم دغسې زیاتېږي.

په یوه روایت کې راځي چې: که یو عام سړی گناه وکړي نو یو په یو به ورڅخه بدله اخیستل کېږي، خو که دغه گناه یو عالم وکړي یو په اويا به یې سزا وي، ځکه ددوی مقام جگ ده، ددوی انعامات

زیات دي، نو چې انعامات يې زیات دي بیا به انتقام ته هم متوجه کېږي.

اوس که مونږ متوجه شو چې په لمانځه، تلاوت او نورو عبادتونو کې مو حضور ولې نه برابرېږي؟ وجه یې داده چې: د اسبابو لحاظ موندی کړی، دا د حضور د برابرېدلو اسباب څه شی دي؟ نو کله چې د حضور اسباب وکتل شي او هغه علاج وکړل شي نو بیا امید شته چې الله تعالی ﷻ به کار وکړي، لکه څرنګه چې ظاهري بدن مریض شي دهغه له پاره الله تعالی ﷻ معالجه مقرر کړې ده، ډاکټران وي، مریض بار بار ور روان وي چې کېدای شي له دغې نسخې سره روغ شم نو چې کوشش وکړي خدای پاک ورته شفا ورکړي.

نو د دغوروحاني مرضونو له پاره هم که یو څوک کوشش وکړي دغه اسباب ولټوي علاج یې وکړي بیا خدای پاک مهربانه ده چې کارونه یې ورته جوړ کړي.

وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العلمین

وصلی الله تعالی علی خیر خلقه سیدنا وسندنا وشفیعنا ومولانا
محمد وعلی آله واصحابه واتباعه واهل بیته اجمعین

(۲۳) مجلس

د روژې د مياشتې اهميت

د روژې په مياشت کې له ټولو نه مخکې مسلمان بايد دې ته متوجه وي چې کوم فضيلت خداى پاک ﷻ په دې مياشت او ددې مياشتې په وختونو کې ايښى دى هغه فضيلت د نور کال په ټولو مياشتو او وختونو کې نشته، د خداى تعالى ﷻ رضا او زيات ثوابونه چې کوم په دې مياشت کې لاس ته راځي په نورو کې يې نه شي ترلاسه کولى.

په يوه حديث شريف کې له حضرت نبي کریم ﷺ څخه روايت شوى دى چې ددې مياشتې بهتري په نورو مياشتو داسې ده لکه د خداى تعالى ﷻ بهتري په نورو مخلوقاتو. اود خداى تعالى ﷻ او مخلوق ترمنځ انسان څه نسبت نه شي کولى چې د خداى پاک ﷻ په مخلوق څومره بهتري ده؟ نو همداسې ددغې مياشتې بهتري په نورو مياشتو باندې ثابته ده.

د هر وخت له پاره دا قانون ده چې: کوم وخت محترم وي، کوم ځاى محترم وي او کوم خلک چې خداى تعالى ﷻ ته محترم وي نو د هغه وخت، د هغو خلکو اود هغه ځاى فائده اوگټه به هم هغو خلکو ته

رسیږي څوک یې چې ډېر احترام کوي، دغه د روژې مبارکه میاشت
څومره محبوبه او محترم میاشت ده، خو که څوک ددغې میاشتې
عزت او قدر ونه کړي نو دغومره ددغه شخص له پاره زجر او سزا
هم زیاته ده.

په تفاسیرو کې لیکل شوي دي چې: که یو څوک په حرم شریف کې
یواځې د ظلم اراده وکړي او ظلم یې لانه وي کړی نو الله تعالی ﷻ
فرمایي چې زه به ددغې ارادې سزا هم ورکوم. نو مفسرین کرام
فرمایي چې: که په عامو ځایونو کې یو څوک د کومې گناه اراده
وکړي نو یواځې په اراده کولو سره الله تعالی ﷻ ورته سزا نه ورکوي
ترڅو یې چې هغه بد عمل نه وي کړی، خو په حرم شریف کې یواځې
د ارادې په کولو سره هم سزا ورکوي، ځکه چې حرم شریف عند الله
محترم دی. نو چې ځای محترم شو احترام یې هم دغومره ضروري
دی.

نو روژه په ټولو میاشتو کې بهتره میاشت ده، ځکه ددې میاشتې
نسبت الله تعالی ﷻ خپل ذات طرف ته کړی دی، خو ددې بهتري
ثواب به مونږ ته هلته رارسېږي چې مونږ ددې میاشتې حرمت
وپېژنو، احترام یې وکړو او احترام یې دادی چې په دې میاشت کې
عبادت زیات وکړو او د عبادت معیار ته زیاته پاملرنه او توجه
وکړو. لکه څرنگه چې د درود شریف په باب کې راځي چې که یو
مسلمان په حضرت نبي کریم ﷺ باندې درود وايي نو له ځان سره
داسې تصور کوي چې زما دغه درود حضرت نبي کریم ﷺ ته د الله
تعالی ﷻ له طرفه د ملائکو په ذریعه رسیږي او له دې سره دا تصور

هم وکړي چې که زه يو ځل درود وایم نو په مقابل کې به یې الله تعالی په ما باندې لس ځله درود وایي. او د جمعې په شپه او ورځ د یوه درود په مقابل کې الله تعالی او ملائکې په انسان باندې اويا ځله درود وایي. او دا تصور چې څوک په هره لطیفه وایي نو په هغو لطائفو ددغه درود اثر پیدا کېږي. بې له وظیفو نه درود ویل او له وظیفو سره دورد ویل په دې کې هم فرق ده.

نو کله چې په داسې حضور سره یو څوک عبادت کوي، نو له عبادت سره یې مینه او شوق زیاتېږي، له عمل سره یې اخلاص او محبت زیاتېږي، ددغه عمل قدر او ارزښت ورته معلومیږي، نو څومره چې دده په ذهن کې دهغه عمل ارزښت زیاتېږي همدومره به الله تعالی ددغه شخص په دې عمل باندې اثرات مرتب کوي. ځکه چې له عمل سره اخلاص ملګری شو.

لنډه دا چې که له ځان سره فکر وکړو چې دا هغه مبارکه میاشت ده چې په ټولو میاشتو کې الله تعالی د ځان له پاره منتخب کړې ده. په دې میاشت کې د نفلي عبادت ثواب د فرضي عبادت له ثواب سره برابر دی. او یو فرض د اوياوو فرضونو ثواب لري، د مسلمان له پاره د دوزخ له اوره د خلاصون یوه وسیله او ذریعه ګرځي. نو که طالب ده، که ملا ده، که حاجي وي، که صوفي وي، که نړوي او که ښځه باید تر نورو وختونو په دې میاشت کې اوددې میاشتې په عبادت کې ډېر اخلاص وکړي. له خپلې وسې سره خیراتونه او صدقې وکړي. په دې خبره پوه شئ چې په دې میاشت کې څومره خیر او ثواب لاس ته راځي بل وخت بیا نه راځي. تردې پورې چې په

دې مياشت کې دې له مزدورانو سره هم له نرمي او شفقت څخه کار اخلي ، کم کار دې ورباندې کوي ، له خپل نوکر سره دې هم له مهرباني کار واخلي . ځکه هغوی هم د الله تعالی ﷻ عبادت کولو ته ضرورت لري . اودا خو معلومه نه ده چې د خدای تعالی ﷻ دوستان به د چا په جامه کې وي ، د طالبانو په جامه کې به وي او که د ملنگانو په جامه کې ؟ نو اصل مطلب دا چې له هر مسلمان سره به په دې مياشت کې نرمي کوي . ځکه چې د الله تعالی ﷻ دوستانو معلومات نه کېږي ، کله به د طالب په جامه کې وي ، کله به د ملنگانو په جامه کې وي . که یو څوک د ملنگ یا لیوني په جامه کې وي خلکو ته یې ارزښت نه معلومېږي خو هغه په حقیقت کې د الله تعالی ﷻ په نزد ډېر معتبر انسان وي .

حضرت ضیاء المشائخ قدس الله سره په حضرت مجدد صاحب

قدس الله سره څومره کران و؟

جناب حضرت ضیاء المشائخ (قدس الله سره) واقعہ بیانوله چې: یو وخت زه او زما یو ملگری له کور څخه د تفریح په نیت راووتلو ، زمونږ په علاقه (شور بازار) کې یو مجذوب د بابا خال محمد رحمة الله علیه په نامه اوسېده ، جامې به یې نه اغوستې ، لوڅ به ګرځېده ، ماته خپل ملګري وویل چې: دې مجذوب ته ګوره چې د شریعت خلاف عمل کوي ، د عورت پتول فرض دي او دی لوڅ لېر

گرځي، ما هم د ملگري خبره تائيد کړه چې رښتيا وايي دا خود شريعت خلاف عمل ده.

نو حضرت صاحب مبارک وايي چې: د شپې مې خوب لیده چې د جناب حضرت مجدد صاحب قدس سره زیارت ته ورغلم او له هغه سره دهغه چپ طرف ته دده مبارک دوه زامن شاه محمد سعید او خواجه محمد معصوم قدس سرهما ناست دي، زه ورغلم اود حضرت مجدد صاحب ښي طرف ته کېناستم او ډېره مینه یې راسره وکړه، په همدې وخت کې مې لیدل چې یو سړی د افغانستان د جنرالانو په ډېر ښائسته لباس کې راغی، ما چې په خیر خیر ورته وکتل نو داسې (بابا خال محمد) و، جناب مجدد صاحب قدس سره ته یې سلام وچاوه، له احوال او پوښتنې څخه وروسته حضرت مجدد صاحب ورته وویل چې: خیریت خو به وي؟ څنگه راغلی یې؟ نو (بابا خال محمد) ورته وویل چې: خیریت ده، نور هېڅ خبره نشته، زما طرف ته یې اشاره وکړه چې ستا دغه لمسیان مې بې ځایه خوروي، نو حضرت مجدد صاحب زه په غېږ کې ورځم لولم او زما غوږ یې تاو کړ، دومره یې تاو کړ چې غوږ مې درد وکړ او چې کله په همدغه وخت کې د غوږ درد له وجې راوېښ شوم نو غوږ مې گرم هم و او درد یې هم کاوه، په همدغه وخت کې جناب والد صاحب حضرت نورالمشائخ مبارک هم راباندې غږ وکړ چې: ابراهیم جان! ما ورته وویل: بلې قربان! نو والد صاحب راته په خواب کې وویل چې: بیا څوک بې ځایه مه خوروه!

دلته دا خبره واضح کول هم ضروري دي چې: د حضرت نور المشائخ قدس سره د تهجد لمانځه د اوداسه له پاره اوبه حضرت ضياء المشائخ قدس سره تيارولي، هغه مبارک به چې غږ وکړ چې (ابراهيم جان) نو ده به سمدستي ورته اوبه وروړي. نو حضرت صاحب مبارک وايي چې کله ما دغه خوب لیده نو دا د مشر حضرت صاحب د تهجد د لمانځه وخت و، نو ما د خپل معمول له مخې دا فکر کاوه چې دی مبارک به اوبه غواړي، خو خبره بله وه. فاعتبروا يا اولی الابصار. له دې خوب څخه د حضرت ضياء المشائخ صاحب قدس سره د ولایت او گرانېست درجه په حضرت مجدد صاحب قدس سره معلومېږي.

نور احوال خبرې ته چې: يو څوک به د خلکو په نظر لیونی وي، لوڅ لغږ به وي خو د الله تعالی ﷻ په نزد يې درجه او عزت څومره زیات دی.

له عاجزو خلکو سره پام کوئ !

حضرت انوارالمشائخ (دارغندی مرحوم خلیفه صاحب) قصه کوله چې: مونږ په شیلگر کې اوسېدو، يو غریب طالب و، طالبانو به ټوکې ورباندې کولې. بله ورځ استاد راغی او ویې ویل چې: ما حضرت نبي کریم ﷺ په خوب ولیده او راته یې ویل چې: دا زما طالب ده گوره! چې خفه یې نه کړې. کله کله په طالبانو کې يو

عاجز مسكين طالب وي، نو ډېر احتياط ورسره په كار دي. كله په عامو مسلمانانو كې يو فقير سړی وي، له ده سره هم بايد احتياط وشي.

نو خبره مو د روژې مباركې كوله. چې په روژه كې بايد له نورو وختونو سره، ډېر زيات اخلاص او كوشش وكړي، ډېر احتياط وكړي، دا معلومه نه ده چې په راروانه روژه كې به څوك وي او څوك به نه وي؟ ډېر داسې ملگري و چې تېر كال له مونږ سره په ترجمه كې موجود وو، خو اوس هغه دى هغوى شهيدان شوي، نو را روان كال ته بيا خداى عالم ده چې په روژه كې به څه پېښېږي؟ دا د ذكر او درس حلقه به بيا زمونږ په لاس كې وي او كنه؟ د روژې دغه فضائل به مونږ بيانولای شو او كنه؟ ورځ نه، بلكې يو ساعت او لحظه چې هم يو چاته فراغت پيدا كېږي بايد سړى الله تعالى ته متوجه شي. حضرت نبي كريم ﷺ فرمايي چې: فراغت غنيمت وگڼه؟

اوس خو يې راته قدر نه معلومېږي، د ژوند قيمت راته نه معلومېږي خو كه خداى مه كړه په ابتلاء كې واقع شو بيا ددې نعمت قدر راته معلومېږي.

زمونږ ډېر داسې مشايخ كرام اوس هم شته چې په داسې ځايونو كې اوسېږي چې هلته ورته د ختم كولو له پاره څوك نه پيدا كېږي، په خوشالي او اطمینان سره په يوځای كې مجلس او مجمع نه شي جوړولای. نو ددې مياشتې د هر ساعت او هرې دقيقې قدر وكړئ

چې راڅخه ضائع نه شي، دې ته بايد متوجه شو چې زه کوم نیک عمل وکړم، زه بايد صلوٰۃ تسبیح وکړم چې په دې سره الله تعالی ﷻ لس قسمه گناهونه معافوي، هره ورځ يې بايد وکړم، که هره ورځ نه وي بايد په جمعه کې خويې يوځل وکړم.

په حديث شريف کې راځي حضرت نبي کریم ﷺ حضرت عباس ؓ ته فرمايي چې: هره ورځ صلوٰۃ تسبیح کوه، که نه په هره جمعه کې يې کوه، کنه په کال کې يې يوځل کوه او که دومره هم نه شي کولای نو په ټول عمر کې يې يوځل خامخا وکړه. همداسې د تهجد لمانځه له پاره په ټول کال کې نه شو جگېدلای، نو په روژه کې خو هسې هم د پېشمني له پاره پورته کېږو، نو له دې موقع نه بايد گټه پورته کړو، فی الحال اودس وکړو او تهجد ادا کړو، په دې مياشت کې د تلاوت موقع هم وي، بايد تلاوتونه هم وکړو، ذکرونه وکړو، لطائف تازه وساتو، د نفی او اثبات په وظائفو کې کوشش وکړو، همدا موقع ده، په دې مياشت کې چې خومره مزدوري کېږي بل وخت دا موقع بيا نه وي.

نو غرض داده چې که مونږ او تاسې دغه وخت ته متوجه شو، قدر يې وکړو، قيمت يې راته معلوم شي نو بيا به يې مونږ ته گټه رارسېږي، او که داسې نه وي نو بيا دغه مياشت خو په کفارو هم راځي، په فساقو او فجارو هم تيرېږي، په بد عمله خلکو هم تيرېږي، خو هغوی ته يې هېڅ فائده نشته، بلکې د خدای پاک ﷻ له غضب او قهر سره مخامخ کېږي. دا د خدای تعالی ﷻ مياشت ده، د جنتونو دروازي په دې مياشت کې خلاصې اود دوزخونو بندې وي،

نوله دې موقع نه گټه واخلي. د حضرت نبي كريم ﷺ دا معمول و چې
 د روژې مياشت به رانژدې شوه نو له مخكې نه به يې صحابه
 كرام خبر كړل چې گورئ! د خير او بركت مياشت راروانه ده،
 حضرت نبي كريم ﷺ به په دې مياشت كې ډېر خوشاله و او دا به يې
 ويل چې: خدايه! ددې مياشتې ټول فضيلتونه مو نصيب كړي. نو
 چې حضرت نبي كريم ﷺ يې احترام او قدر كاوه، صحابه كرامو
 يې عزت كاوه نو په مونږ هم لازم ده چې ددې مياشتې هغسې
 احترام او قدر وكړو لكه څرنگه چې په احاديثو كې يې بيان شوی
 دی. او وخت په غفلت او بې پروايي او په عبثياتو كې تېر نه كړو،
 ځكه دا وخت ډېر قيمتي وخت دی، بيا به يې ارمان كوو خو په لاس
 به څه نه راځي، نو مخكې له دې چې ارمان وكړو بايد خپلو اعمالو
 او كردار ته متوجه شو، بيا به الله تعالى ﷻ هم راسره كومك كوي.
 الله تعالى ﷻ دې مونږ او تاسې ټولو ته په دې وعظ او نصيحت د
 عمل كولو توفيق راپه برخه كړي. آمين.

وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العلمين

وصلی الله تعالى على خير خلقه سيدنا وسندنا وشفيعنا ومولانا
 محمد وعلى آله واصحابه واتباعه واهل بيته اجمعين

(۲۴) مجلس

د فقهې او تصوف په اصطلاح کې د عبادت صحت او عدم

صحت

په کوم لمونځ او عبادت کې چې حضور برابر نه وي د صوفیاء کرامو په نزد هغه عبادت او لمونځ صحیح نه دی. اصلاً دلته دوه مسلکونه دي: یو د فقهاوو مسلک دی او بل د تصوف.

د فقهې علماء له ظاهر څخه بحث کوي، په ظاهره چې د لمانځه شرائط، ارکان او واجبات په صحیح طریقه ادا شي، حرام، مکروهات او مفسدات چې په لمانځه کې نه وي نو فقهاء دا فتوی ورکوي چې دا لمونځ صحیح دی، معنا د صحت یې داده چې ددې لمونځ کوونکي ذمه فارغه شوه او بیا ددغه لمانځه اعاده ورباندې نشته. یو څوک روژه ونیسي، له دغو دریو اعمالو خوراک، څښاک او جماع نه ځان وساتي نو فقهه وايي چې روژه یې صحیح ده، ذمه یې فارغه ده، دوهم وار روژه نیول ورباندې نشته.

هر عمل چې د شریعت په ظاهري چوکاټ کې برابر شو نو فقهه (شریعت) ددې فتوی ورکوي چې ددې سړي عبادت صحیح دی.

خود صوفیانو کرامو په اصطلاح کې د صحت معنا (مقبولیت) ده، لمونځ، زکات، جهاد او حج دا به هلته صحیح وي چې مقبول وي، دا کار حضور غواړي اوله حضور سره د نیت اصلاح هم غواړي، ریا به پکې نه وي، سړي ته به ځان غټ نه ښکاري، سَمْعَت به یې مطلب نه وي، یواځې او یواځې به یې د الله تعالی ﷻ رضا حاصلول مطلب وي. نو صوفیاء کرام وایي چې کله حضور برابر شو، ظاهري شرائط زائد شیان دي، نو کله چې عبادت مقبولیت پیدا کړ نو بیا دغه عبادت صحي شو، فرض او واجبات ټول شرائط دي، خو چې نیت نه و صحیح نو د فقهي په اصطلاح کې هم ویل کېږي چې لمونځ یې صحیح نه ده، ځکه چې د خدای پاک ﷻ په نزد قبول نه ده، نوددغه سړي درجه په دې عبادت سره نه پورته کېږي.

روژه که د الله تعالی ﷻ د رضا له پاره نه وه نو هغه هم صحیح نه ده، په ظاهره خو یې ذمه فارغه شوه، خو خدای پاک ﷻ ته ورباندې نژدې کېږي نه. صوفیاء کرام چې دا خبره کوي هغوی ته الله تعالی ﷻ باطني فراست ورکړی دی، نو دوی د عباداتو په هغه پټ راز باندې پوهېږي، چې په معنوي لحاظ په دې کې ګټه ده یا تاوان ده، په ظاهره به یو شی خوږ وي خو په باطن کې به یې بل شی وي چې هغه به د انسان له پاره تاوان وي، نو صوفیاء کرام هغو پټو معنوي نقصاناتو ته ګوري.

علم ظاہر او باطن لازم او ملزوم دی

د یوبزرگ په واقعہ کې راځي چې: لمونځ یې وکړ، نو چې خپل لمانځه ته متوجه شو نو دا خپل لمونځ ورته ډېر ښائسته ښکاره شو . [هر عبادت، جومات، کعبه شریفه، انبیاء علیهم السلام خپل حقیقت لري] نو لمونځ یې ډېر ښائسته و، خو د لمانځه سترګې یې پندې دي، دا بزرګ حیران شو چې لمونځ خو مې ډېر ښه په حضور ادا کړ، فرائض او واجبات یې هم ټول برابر و نو دا لمونځ ولې پوند ده ؟ نو خپل مُرشد ته ورغی او ورته یې وویل چې: ما خو ډېر ښه لمونځ وکړ نو چې ورته متوجه شوم [دې ته کشف الحقائق وایي] نو خپل لمونځ مې پوند ولیده. نو مُرشد یې ورته وویل: چې کېدای شي تا به په لمانځه کې سترګې پټې نیولي وي. ده ورته وویل چې: سترګې خو مې ددې له پاره پټې نیولې وې چې حضور مې ښه برابر شي، نو مُرشد یې ورته وویل چې: له علم ظاهري څخه دې مخالفت کړی دی، نو ظاهري فیصله خود علم ظاهري داده چې په لمانځه کې د سترگو پټول مکروه دي.

اوس نو ددې نه دا معلومېږي چې د صوفیاء کرامو دا حقیقت چې مخ په وړاندې ځي نو د شریعت ظاهري لحاظ به پکې وي، هغه به په ځای وي، نو که د شریعت لحاظ څوک ونه کړي، فرائض، واجبات او سنن په ځای نه کړي که لمونځ ده، که روژه ده او که بل

هر عمل ده نو د صوفیاء کرامو په نزد هم صحیح نه ده، داسې نه ده چې ظاهري که هرڅه گډوډ وي خو چې نیت صحیح وي نو کار به جوړ وي.

د ایمان او احسان د مبارک حدیث په تشریح کې حضرت شاه انور شاه کشمیري رحمه الله علیه لیکي چې: د احسان مطلب داده چې علم ظاهر او باطن یو د بل له پاره لار شي، داسې ربط پیدا شي چې د ظاهري اندامونو نښانه په زړه کې موجوده شي اود زړه نښانه په اندامونو کې جوت (ښکاره) شي. ظاهره صورت په شریعت داسې برابر کړي چې دهغه له وجې په زړه کې اثر پیدا شي او په زړه کې دومره حضور برابر کړي چې په ظاهره بدن یې اثرات ښکاره شي، په انسان کې تواضع او عاجزي پیدا شي، د خدای پاک ﷻ د ویرې علامې پیدا شي. نو علم ظاهر او باطن یو له بل سره تړلي دي، څوک وایي چې دا خاتمه صحیح ده، څوک بل طرف ته صحیح گڼي، خو صحت هلته پیدا کېږي چې دواړه کامل شي.

له دې امله حضرت امام مالک (رحمه الله) وایي چې: که څوک په ظاهره شریعت ځان برابروي او د معنویت څه لحاظ نه ساتي نو دا شخص فاسق ده او که د باطن لحاظ ساتي اود ظاهر څخه بې پروا وي نو په دې سره کله انسان زندیقیت ته ورسېږي. او چې کله یې دواړه سره یوځای کړل نو دا شخص به بیا حقیقت ته رسېږي.

دده مبارک دا مقوله ده چې: وایي:

(من تفقه ولم يتصوف فقد تفسق . ومن تصوف ولم يتفقه فقد
تزندق ومن جمع بينهما فقد تحقق) يعنې څوک که يواځې
ظاهري علم کوي او تصوف نه کوي [ځکه په تصوف سره اصلاح د
نيت راځي د احسان او اخلاص پيدا کولو معنا ده] نو بيا دا شخص
فاسق ده . او څوک چې يواځې صوفيتوب کوي اود ظاهره شريعت
لحاظ ورسره نه وي دا کار کله کله سپړی کفر ته ورنژدې کوي . د
ظاهري شريعت معلومات ورته نه وي ، په حلالو د حرامو او په
حرامو د حلالو فتوی ورکوي . او څوک چې دواړه (علم ظاهر او
باطن) سره يوځای کړي نو دا شخص به حقيقت ته رسېږي .

کوم لمونځ صحيح ده ؟

اوس نود علم ظاهر او علم باطن په اصطلاح هغه لمونځ صحيح
کهږي چې ظاهري شرائط ، فرائض ، واجبات ، سنن او مستحبات
يې په ځای او له حرامو ، مکروهاتو او مفسداتو څخه خالي او نيت
يې پکې برابر وي . نو اوس چې ظاهر هم برابر شو او زړه هم په نيت
سره برابر شو نو اوس د دواړو ډلو په اصطلاحاتو سره دغه لمانځه
ته صحيح ويل کېږي .

همداسې روژه که ظاهري اندامونه کنټرول شي ، له خوراک ،
څښاک او نورو نواهيو څخه ځان وساتل شي او ورسره نيت هم
برابر وي نو د شريعت او تصوف په دواړو اصطلاحاتو کې دا روژه

صحيح ده. يعنې هم د انسان ذمه فارغه شوه او هم يې درجه ورباندې لوړېږي.

يو مسلمان دخپل مال حساب وکړي اود هغه مال زکات په شرعي طريقه ادا کړي، معنا داچې خپلو مستحقو کسانو ته يې ورکړي، مثلاً هغه غريب، مسلمان، ته يې ورکړي، خپل پلار، زوی، لمسي او همدارنگه مالداره ته يې ورنه کړي او له دې سره سره يې نيت هم صحي وي چې مطلب يې د الله تعالى ﷻ رضا وي، دا وايي چې دا په ماباندې د الله تعالى ﷻ له طرفه يو حق ده، نو د فقهي په اصطلاح هم دا زکات صحيح کېږي، ذمه يې فارغه ده اود اهل تصوف په اصطلاح هم صحيح ده، ځکه خدای پاک ﷻ يې قبلوي او درجې يې ورته لوړوي.

نو غرض داچې څوک دې دا تفرقه نه محسوسوي چې علم ظاهر يا علم شريعت څان ته شی ده او تصوف يعنې علم باطن څان ته شی ده.

حضرت شيخ عبدالحق محدث دهلوي رحمه الله فرمايي چې: علم ظاهر او باطن د پوست او مغز حيثيت لري.

د بدن ظاهره څرمن ده، په منځ کې يې هډوکي دي ماغزه دي، نو دا شريعت هلته کامل کېږي چې ظاهره څرمن يې هم صحيح وه او باطن او مغز يې هم صحيح وي نو په دغه انسان بيا د ډاکترانو له خوا د روغ جوړ حکم کېږي، کله د انسان ظاهره شکل او څرمن روغ وي خو په زړه يا دماغو کې تکليف لري، لکه لېونیان چې په ظاهره

بڼه رک روغ وي، بڼه ښکلي رنگونه لري، خو څرنگه چې په ده کې معنوي او پټ نقصان ده، ځکه ورته مريض ويل کېږي. که همداسې ظاهره څرمن خرابه شي که زړه يې روغ وي خو بيا هم ډاکټران يې روغ نه بولي. نو د شريعت او طريقت معنا د پوست او مغز ده، ظاهر برابرول او نيت برابرول.

بالفاظ ديگر د ټول تصوف او طريقت خلاصه داده چې انسان بايد په ځان او په خپل هر عمل کې اخلاص پيدا کړي، بې له اخلاصه عمل خدای پاک ﷻ نه قبلوي، (وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ) خلکو ته امر نه دی شوی مگر په دې چې د خدای پاک عبادت به کوي په داسې حال کې چې اخلاص به پکې وي. که اخلاص نه وي نو کوم قدر او قيمت يې نشته.

د ریاکارانو انجام

په حديث شريف کې دي چې: د دوزخ اور په دریو طبقو باندي بليږي:

اول: ریاکار عالم.

دوهم: ریاکار سخي.

درېم: ریاکار شهيد.

شهيد به الله تعالى ﷺ راوغواړي او ورته به وايي چې په تا مې په دنيا کې خومره نعمتونه لورولي و؟ تا دهغو نعمتونو څه شکرانه ادا کړه؟ دی به ورته په خواب کې وايي چې: زه ستا د دين د ساتنې له پاره وجنگېدم تردې پورې چې خپل ځان مې هم قربان کړ. خدای پاک ﷻ به ورته وايي چې: (کَذَبْتَ) دروغ دې وويل. ته ددې له پاره جنگېدلې چې خلک دې باتور وگڼي چې فلانکې خومره تکړه او ښه مجاهد ده، څه ښه جنگ جگړه کوي، په جنگ کې دې زما رضا نه بلکې خپل عزت او نوم مقصد و، هغه تاته په دنيا کې ويل شوي دي. نو الله تعالى ﷻ به ملائکو ته وايي چې: دوزخ ته يې کش کړئ!

دوهم هغه عالم چې د ښوونې او ریاکاري اوياد نورو دنيوي مقاصدو له پاره يې علم حاصل کړی وي اود الله تعالى ﷻ رضا يې شاته غورځولي وي. د قيامت په ورځ به په هغه لوی دربار کې دی هم حاضر کړل شي او ورته به وويل شي چې: په تا خو مې هم ډېر احسانات کړي وو، تا يې څه شکرانه ادا کړې؟ دغه دنيا پرسته او ریاکار عالم به د الله تعالى ﷻ په خواب کې وايي چې: ما ستا دين زده کړی و او خپل ټول ژوند مې ددې دين د خدمت له پاره وقف کړی و، خلکو ته مې ستا دغه دين ورساوه. الله تعالى ﷻ به ورته په خواب کې وايي چې: (کَذَبْتَ) دروغ دې وويل. تا دين ددې له پاره حاصل او زده کاوه ترڅو دې خلک ښه عالم وبولي او عزت مې وکړي، خلک شکرانې راکړي، پيسې راکړي، تا غوښتل چې په دې علم سره خلک د ځان تابع کړي. ستا هغه ټول مقاصد په دنيا کې حاصل شوي دي، تاته په دنيا کې خلکو ښه عالم ويلي. دلته دې له

ماسره کومه بدله نه ده پاتې. ملائکو ته به وويل شي چې دی هم دوزخ ته داخل کړئ!

دریم به هغه سخي راوغوښتل شي چې شپه ورځ به يې صدقې او خيراتونه زکاتونه ورکول، له طالبانو، مجاهدينو او نورو مجبوره کسانو سره به يې مرستې کولې. نو الله تعالی ﷻ به ورڅخه پوښتنه وکړي چې: تاته خو مې ډېره دنيا، جايداد او مال دولت درکړی و، تاددغو نعمتونوپه مقابل کې زما څه شکرانه ادا کړه؟ دی به د الله تعالی ﷻ ددې پوښتنې په ځواب کې وايي چې: ستا د دين په هره شعبه کې ما خپل مال مصرف کړی، يواځې ستا د رضا له پاره مې ستا له مسکينانو بندگانو سره کومکونه کول. الله تعالی ﷻ به ورته وايي: (کذبت) دروغ دې وويل. ددې له پاره دې خيراتونه کول چې خلک دې مهمان نوازه وبولي، او خلک ووايي چې څه ښه سړی دی د خلکو خدمتونه کوي، له خلکو سره کومکونه کوي. نو تاته دا هرڅه په دنيا کې ويل شوي. ملائکو ته به امر وشي چې دوزخ ته يې پرمخې ورواچوئ!

اوس نو که مونږ له ځانه سره فکر وکړو چې بهترينې لارې همدا درې لارې دي چې سړی يا ښه عالم وي، يا مجاهد وي او يا هم ښه سخي وي، خو چې په دې هر يوه کې اخلاص نه وي، خدای پرستي نه وي، باطن برابر نه وي، نو هېڅ فايده پکې نشته. نو ترټولو مهم او ضروري شی د ځان اصلاح ده، د باطن برابرول دي، هرڅومره چې اعمال وگورې خبره يې بېرته نيت ته راگرځي. (انما الاعمال بالنيات). د ټولو اعمالو دارومدار په نيت سره ده. که نيت اصلاح و

نو عمل به هم مقبول وي. كه ظاهري څه نقصانات و بيا يې هم برداشت كېدلای شي خو كه باطني خُبث او نقصانات پكې وي بيا هغه عمل كوم اعتبار نه لري، اونه هم دخلاصون ذريعه گرځېدلای شي. ځكه كه لږ بيا هم پكې پيدا شي نو شرک گنل كېږي او بيا به يې خداى پاك نه قبلوي او الله تعالى ﷻ به ورته په خواب كې وايي چې: د چا له پاره چې دې دا عمل كړى نو ورشه له هغه څخه يې ثواب او اجر غواړه او له ماسره يې ثواب نشته.

ديوه لمانځه په جمعه نه كولو د خداى پاك ﷻ له رضا محروم

كيدل

حضرت حسن بصري (رحمة الله عليه) په حضرت حبيب عجمي (قدس سره) پسې د مابنام لمونځ كوي، كله چې حبيب عجمي (رحمه الله) قرائت شروع كړ نو دى خو عجمي و د تلاوت حروف يې سم نه شو ادا كولاى. نو د (الحمد) په ځاى يې (الهمد) وويل. حضرت حسن بصري (رحمه الله) جيد عالم اود حبيب عجمي استاد و، نو حسن بصري صاحب سلام وگرځاوه او ځان ته يې په لمانځه شروع وكړه. حضرت حسن بصري (رحمه الله) د شپې الله تعالى ﷻ په خوب كې ويني او له خداى پاك ﷻ نه پوښتنه كوي چې اى خدايه! ته په كوم عمل ډېر خوشحاليږي؟ چې زه هغه عمل وكړم او ته راڅخه راضي شې. نو الله تعالى ﷻ په خواب كې ورته وويل چې

زما رضا خوتاته د ماښام په لمانځه کې په لاس درغلې وه خوتاه پرېښودله. یعنې که په حبیب عجمي پسې دې لمونځ کړی وای نو زه راضي وم. دی په ځواب کې ورته وایي چې: خدایه! هغه خو عجمي ده، حروف یې صحي نه شوا ادا کولای، نو ځکه مې لمونځ پسې ونه کړ. الله تعالی ﷻ ورته وویل چې: که عجمي هم ده خو حبیب ده. زما د دوستانو له جملې څخه ده. نو چې سړی حبیب شي، دوست شي نو ډېر کم شی یې هم قبلېږي.

نو مطلب دا چې اصلي کار نیت جوړوي. نو چې یو څوک د چا دوست شي نو هغه دوست بیا ورته له ډېرو نقصاناتو تیرېږي. او که یو وار خدای مه کړه دښمني جوړه شوه نو بیا کم کم شي ته هم گوري. چې دا دې ولې کړي دي.

د یوچا خپل اولاد وي مور او پلار ورته له ډېرو نافرمانیو څخه ورتیرېږي، ځکه چې دوست یې ده، دا خپل اولاد ورته گران وي، تردې پورې چې یو سړي جرم کړی وي نو د وخت بادشاه ته د هغه یو خاص دوست وسیله گرځوي اود سفارش له پاره یې ورته بیایي چې له ما جرم شوی دی ته راسره ولاړ شه نو بادشاه یا والي یا ولسوال هغه مجرم ددغه دوست په وجه معاف کړي چې فلانکی ورسره راغلی ده. نو چې یو څوک یو وار د خدای تعالی ﷻ حبیب شي، دده ﷻ له دوستانو څخه حساب شي نودده له وجې نور هم معاف کوي.

نوپه طريقت کې مقصد په هر عمل کې اخلاص پيدا کول دي، يو
 څوک که دخداى تعالى ﷻ دوست کېږي نو دا کار په اخلاص سره
 لاس ته راځي، که اخلاص نه وي، نيت صفا نه وي نو يواځې په
 اعمالو سره يو څوک د خداى تعالى ﷻ دوستي نه شي ترلاسه کولای.
 بيا به ورسره محاسبه کېږي.

حضرت نبي کریم ﷺ د محبوبينو له جملې څخه ده

حضرت نبي کریم ﷺ د محبوبينو له جملې څخه ده، دده ﷺ په
 برکت هغه آفتونه او مصيبتونه او عذابونه چې په مخکنيو قومونو
 په اجتماعي شکل راتلل هغه آفات او مصيبتونه اوس نشته. ځکه
 قرآن کریم په دې گواه دی چې په پخوانيو قومونو کې به سرکشي
 زياته شوه، د وخت د پيغمبر سره به يې مقابله شروع کړه نو الله
 تعالى ﷻ به عام مصيبت او عذاب ورباندې راوست او په اجتماعي
 طور سره به يې هلاک کړل، خو د حضرت نبي کریم ﷺ امتيان، که
 هغه د اجابت امتي وي او که د دعوت امتي وي، حتی د کفارو له
 پاره هم رحمت ده، هغوی هم نه تباه کېږي. مسلمانان چې فاسقان
 وي هغه هم دخپلو بدبختيو او گناهونو په سبب په اجتماعي طور نه
 هلاکېږي. تاسې ته به معلومه وي چې په مخکينيو قومونو کې به
 په يوه گناه سره قومونه نيست وناوود شول، په ځمکه به يې نه
 اېستل. اود حضرت نبي کریم ﷺ په امت کې هغه گناهونه په

مسلمانانو کې ټولې موجودې دي خو بيا يې هم الله تعالى ﷻ نه تباہ کړي. ولې؟ ځکه چې دا د حبيب امت ده.

د حضرت نبي کریم ﷺ قاصد خدای پاک ﷻ ته تربل هر وار دېر

ورنږدې شو

يو وخت په کومه مسئله کې يو صحابي ﷺ له حضرت نبي کریم ﷺ څخه پوښتنه کوله، حضرت نبي کریم ﷺ له حضرت جبرئيل ﷺ څخه پوښتنه وکړه، حضرت جبرئيل ﷺ ورته وويل چې ماته هم په دې باره کې څه معلومات نشته، زه به يې له الله تعالى ﷻ څخه پوښتنه وکړم، نو کله چې د الله تعالى ﷻ له حضور څخه بهرته راغی نو حضرت نبي کریم ﷺ ته وايي چې: زه الله تعالى ﷻ ته دومره زيات ورنږدې شوم چې بل هېڅ وخت دومره زيات نه وم ورنژدی شوی. دا ځکه خدای پاک ﷻ ځان ته نژدی کړ چې حضرت جبرئيل ﷺ يې د حبيب قاصد و. د حضرت نبي کریم ﷺ قاصد و. نو څوک چې يو وار حبيب شو نو له ده سره بيا دده خپلوان هم خلاص دي.

په آيت شريف کې راځي: که يو څوک د خدای پاک ﷻ له دوستانو څخه وي او اولاد يې هغه رتبه نه لري، خو بيا هم الله تعالى ﷻ يې له هغې رتبې سره يوځای کوي. خدای پاک ﷻ خپل دوست نه خفه کوي او دوستي په هغه ځای کې معلومېږي چې په يو چا سختي او تنگي

راشي. پښتانه هم وايي چې دوست سړي ته په تنگي کې په ښه ورځي، داچې ژوند آرام وي، تکالیف، عبادات او احکام نه وي بیا خو هرڅوک وايي چې زه هم مسلمان یم. په عباداتو کې به سړی تکلیفونه تېروي، په آفاتو او بلياتو به صبر کوي، ترڅو ستا هغه صداقت و ازمویل شي چې ته په دې خپله خبره کې په رښتیا سره رښتونی یې نو چې رښتینولي دې ثابت شوه نو بیاستا په برکت سره دنورو خلکو کار هم جوړېږي. نو الله تعالی ﷻ دې په مونږ او تاسو کې واقعي اخلاص پیدا کړي.

د انسان د اصلاح بهترینه طریقه طریقه محمدیه ده. چې دا کتاب ده چې په هغه کې د حضرت نبي کریم ﷺ اخلاق او عادات اود انسان باطني امراض اودهغه د علاج لار مکمل بیان شوې ده. که مونږ او تاسې سوچ وکړو چې انسان ماته څه راکولای شي. که یو څوک مې مولوي صاحب، خلیفه صاحب، حاجي صاحب وبولي، که دی راته خپلې برابرې کړي، نو دا کار په آخرت کې ماته څه ګټه رارسولای شي؟ له کوم عذاب څخه مې خلاصولای شي. نو په دې سوچ سره چې ترڅو په خپله په ځان کې اخلاص پیدا نه کړم اود خدای تعالی ﷻ رضا په خپله حاصله نه کړم نو ددې خلکو په آخرت کې هېڅ ګټه نه رارسیري نو په خپله به په انسان کې اصلاح راشي اود الله تعالی ﷻ طرف ته به متوجه شي.

که تاسې د صوفیاء کرامو او نورو اولیاء الله وو واقعات وګورئ نو په هغې کې دا معلومه ده چې انسان هغه وخت کمال ته رسیږي چې که دده عیبونه بیانوي اویا دده صفت کوي دا دواړه په ده باندې یو

شان وي، كه څوك يې صفت كوي او كه غيبت يې كوي ده ته كوم فرق نه وركوي. ځكه دا د دين كار خو څوك د كوم بل چا له پاره نه كوي بلكې د الله تعالى ﷻ د رضا اود خپل ځان د گټې له پاره يې كوي.

د يو ولي په واقعه كې راځي چې: كله يې دى مبارك په قبر كې كېښود نو د سوال او خواب له پاره ورته ملائكه (نكير او منكر) راغلې نو هغوى ورڅخه پوښتنه وكړه چې: (من ربك) رب دې څوك ده؟ ده ورته وويل چې: زما نه پوښتنه مه كوي. خداى تعالى ﷻ ته ورشې چې هغه ما څه بولي؟ چې ما په بندگي مني او كه نه؟ كه زه هرڅومره ووايم چې زه د خداى بنده يم خو كه العياذ بالله خداى پاك مې بندگي ونه مني نو بيا به ددې بندگي فائده څه وي؟ نو لنډه دا چې انسان هغه وخت لوړو مقاماتو ته رسېږي چې د خلكو صفت او غيبت په ده هېڅ اثر ونه كړي، ځان هېڅ وگڼي، عدم يې وگڼي. حتى حضرت مجدد صاحب قدس سره فرمايي چې: ځان له كافر څخه بهتر گڼل هم د كمال نښه نه ده، نو كله چې په عجز قائله شوې نو بيا به ترقي فى المقامات راځي.

افغانى آموزاگر طالب فيضى   هرگز نخورد آب زمينى كه بلند است

شاعر وايي چې: كه فيض، خير او برکت غواړي نو عاجزي كوه، ځكه كومه ځمكه چې په نوره ځمكه باندې پورته او لوړه وي هغې ته هېڅكله اوبه نه ورځي. نو كه ته هم غرور او تكبر كوي نو تاته به

هم هېڅکله فیض درونه رسیږي. نو که د الله تعالی ﷻ قُرب او رضا
غواړئ نو له عجز او انکسار څخه کار واخلئ.

وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العلمین

و صلی الله تعالی علی خیر خلقه سیدنا و سندننا و شفیعنا و مولانا
محمد و علی آله و اصحابه و اتباعه و اهل بیته اجمعین.

الله الله الله

(۲۵) مجلس

د صالحا نواود ذکر بیان

نحمده ونصلي على رسوله الكريم

اما بعد: قال الله تعالى في كتابه الكريم (وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ مِنَّا

فَضْلًا يَتَجَبَّلُ اٰوِي مَعَهُ وَالطُّيْرُ)

حضرت داؤد عليه السلام د الله تعالى ﷻ يو برگزیده او نازولی پیغمبر و، نو حضرت داؤد عليه السلام له الله تعالى ﷻ څخه دا غوښتنه وکړه چې که په یوځای کې ستا د ذکر مجلس وي او زه له هغې څخه په غفلت کې تهرېم نو خدایه زما پښې ماتې کړې. په دې وخت کې دا د پښو ماتېدل زما له پاره یو نعمت ده، ځکه د غفلت په حالت کې زه تباه کېږم، ایمان او عقیده مې خرابېږي.

حضرت نبي کریم ﷺ فرمایي چې: کله تاسې د جنت په باغيچو تهرېږئ نو پکې څرېږئ! صحابه کرامو ﷺ ورڅخه پوښتنه وکړه چې: د جنت باغيچې څه شی دي؟ ده ﷺ ورته وویل چې: د ذکر حلقې دي. یا د حدیث مبارک الفاظ داسې دي چې: کله په باغيچو د جنت

تېرېږئ نو چې څومره زيات پكې څرېدلى شئ وڅرېږئ! نو دغه د
 ذكر مجالس دا د جنت باغونه دي. هغه بركات او خوشحالي چې
 په جنت كې پيدا كېږي ددې مجلس ذكر له وجې پيدا كېږي، نو
 دلته چې په دې مجالسو كې څومره زيات وخت مصرف كړل شي
 هلته به يې په جنت كې مقام او مرتبه هم دومره اوچته وي. حضرت
 نبي كريم ﷺ فرمايي چې: كه يو څوك دوه زره مجلسونه بې باكه
 وكړي اود ذكر په يوه مجلس كې شريك شي نو دغه يو مجلس يې
 ددې ټولو بېهوده مجلسونو كفاره گرځي.

حضرت ثابت بناني قدس سره وايي: كله چې الله تعالى ﷻ ما
 يادوي، نو زه پوهېږم. خلك حيران شول چې دا څه وايي؟ نو
 پوښتنه يې ورڅخه وكړه چې ته خو پيغمبر نه يې چې تاته وحېې
 وشي او ته ورباندې پوه شي چې اوس تا خداى پاك ﷻ يادوي. دى
 په خواب كې ورته وايي چې: زه كله خداى پاك ﷻ يادوم نو زه پوه
 شم چې خداى پاك ﷻ ما يادوي، ځكه الله تعالى ﷻ وعده كړې ده
 چې: (فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي) تاسې ما يادوئ زه به تاسې
 يادوم. نو د خداى پاك ﷻ په وعدو كې خو دروغ نشته. مونږ الله
 تعالى ﷻ په ژبه، زړه او نورو اندامونو يادوو او الله تعالى ﷻ چې
 مونږ يادوي نو په رحمت سره مو يادوي، د الله تعالى ﷻ خصوصي
 رحمت هغه ځاى ته متوجه كېږي. حتى د حضرت نبي كريم ﷺ په
 مبارك حديث كې راځي چې: د ذاكرينو په مجلس كې ټولو ته په
 آخر كې د مغفرت اعلان كېږي، چې تاسې څومره سوالونه او

غوښتنې كړي دي هغه ټول قبول دي، كه مو د جهنم له اوره پناه
غوښتي وي هم له هغې څخه خلاص ياست.

تنبیه

ذكر بايد يواځې په دې كې منحصر نه كړي شي چې يواځې (سبحان الله) يا (الله الله) ويل ذكر ده، بلكې درس او تدریس، د
قرآن كريم ترجمه او تفسير دا ټول په ذكر كې شامل دي، ځكه دلته
هم د الله تعالى ﷻ صفات بيانېږي، دهغه ﷻ د كلام تشریح كېږي،
څومره چې ډېر وخت پكې تيرېږي همدومره ډېر رحمت به دغه ځای
ته متوجه وي. همدارنگه په مدارسو كې وخت تېرول، سبقونه ويل،
مطالعه او تکرار كول، له استاد څخه كتاب اورېدل دا ټول د ذكر
مجلسونه دي خو په دې شرط چې كه مونږ ته يې قيمت معلوم شي.
يو سالك وايي:

يك ساعت محبتى با اولياء   بهتر از صد سال طاعت بى ریا

له اولياوو الله سره لږ څه وخت تېرول دا له سل كلن بې ریا طاعت
څخه بهتر دی، خو حضرت مولانا اشرف علي تھانوي رحمه الله
تعالى عليه ورسره يو شرط ايښى دی او هغه دا چې په دې مباركانو
باندي د جذب يو حالت راځي، يا يو حال د توجه الى الله موجود
شي نو په هغه ساعت كې كه ته هم ورسره شريك شوې نو ستا د

سلو کلونو له عبادت نه هغه یو ساعت بهتر ده. نو له دې وجې باید مونږ اوتاسې دهغوی په مجلسونو کې شرکت وکړو، دهغوی په مجلسونو کې په ادب سره حاضر شو، دهغوی خدمت په ځان لارم وگڼو، هغوی ته په ښه عقیده نظر وکړو، دهغوی عظمت په زړه کې وساتو، کېدای شي چې الله تعالی ﷻ مو له هغه یو ساعت سره کله مخامخ کړي، نو د دنیا او آخرت کارونه به مو په داسې طریقه برابر او جوړ شي چې مونږ به یې سوچ هم نه وي کړی.

مونږ چې د خپلو پزرگانو د ذکر په مجلسونو کې وخت تېر کړی نو په هر مجلس کې پوره پوره اثر نه وي، دومره فی نفسه اثر خو خامخا وي، خو که کله مو پام کړی وي په ځینو ختمونو کې د یو چا ژړا بېخي نه درېږي او کله بیا په ځینو ختمونو کې هېڅ هم نه وي، ددې هرڅه خپل وخت او حالت وي، کله کله د یو شوم او بدبخت د شرکت له وجې په هغه ټول مجلس د الله تعالی ﷻ رحمت بند وي، ځکه هغه له اولیاء الله وو سره قلباً تعلق نه لري، نو ځکه په هغه مجلس کې اثر نه وي او فیض ټول بند شي.

د یو شوم له لاسه د روم ټول ښار وسوزېده

په کتابونو کې لیکي: از دست یک شوم سوخت تمام شهر روم. د یوه شوم او بدبخت له وجې د روم ټول ښار وسوځېده، کله د ځینو بدبختو له وجې په ټولو خلکو عام عذاب راشي اود وچو له تپه

لامده هم وسوځي. څكه قرآن كريم په دې خبره شاهد دی. او وايي چې: له دې وډار شئ چې كه بيا د خداى عذاب راغى نو هغه به يواځې ظالمان نه هلاکوي بلكې ټول به رانيسي.

په يوه علاقه کې به ښه متقي او خداى پرسته عالم او ښه سړى وي، خو په دې محله او علاقه کې به داسې گناهونه کېږي چې دهغو له وجې به الله تعالى ﷻ بارانونه بندوي، ټول به دعاگانې کوي او هېڅ به نه قبلېږي، نو کله داسې د قبض حالات مشاخصو ته هم پيدا کېږي.

لنډه داچې په اکثرو مجالسو کې يو څوک شرکت کوي نو کېدای شي کله په داسې يو مجلس ور برابر شي چې يوساعت به يې د سلو کلونو له بې رياء عبادت څخه زيات اجر او خوشحالي لري. (جذبة من جذبات الحق يوازي عمل الثقلين) د حق له جذبو نه يوه جذبه د ټولو انسانانو او پېريانو له عبادت او اعمالو سره برابره ده. نو که په داسې حالت کې يو څوک دغسې يو ځاى ته برابر شي نو په يوه مجلس کې به يې کار جوړ شي. کله کله داسې هم پېښه وي چې په يوه مجلس کې د يوه سړي د ډېرو وظيفو کار خلاص شي، کله په يوه ختم کې داسې پېښه وي چې څومره شريکان ناست وي د يوې يوې لطيفې کار د ټولو خلاص شي، کله په يوه مجلس کې د شيخ او مرشد په يوه توجه سره د ولايت ټول مقامات پوره شي، نو حالات له حالاتو سره فرق لري.

ددې له پاره مفسرين کرام وجه دا بيانوي چې: لمر په څلورم آسمان کې ده، دغه لمر ځمکې ته رارسېږي، د باندې خلک هم ورته گرځي، رڼا يې ټولو موجوداتو ته رسېږي، خو کله کله چې دغه لمر ته يوه شیشه مخامخ شي اوبيا دا شیشه مالوچو (پنبه) ته برابره شي، د شيشې وړانگه پرې ولوړي نو هغه مالوچ اوړ اخلي، سره له دې چې لمر په خپله په مالوچو لگيږي خو د لمر د رڼا له وجې اوړنه اخلي، خو کله چې د شيشې هغه وړانگه چې له لمر څخه يې اخيستي ده هغه ورته برابره شي نو بيا دا پنبه اوړ اخلي نو د الله تعالی رحمت هم عام ده، خو هر سړی د خپل استعداد موافق برداشت لري. کله کله يو څوک د يو ولي شيشې ته برابر شي (څکه دوی ته د محبوبيت صرفه مقام حاصل ده) نو چې هغه تجليات ذاتي د الله تعالی راشي او په هغه حالت کې ته هم ورته مخامخ شوي نو ټول کارونه به دې په يوه وار سره خلاص شي. دا خبره د تفسير ده. د قيل او قال خبره نه ده. او عقل يې هم مني. لمر شته خو مالوچ اوړ نه اخلي، خو چې شیشه ورته مخامخ شوه او د شعاعو انعکاس وشي نو دلته مناسبت پيدا شي، قرب موجود شي، نو دهغه قرب له وجې نه تاثير هم زيات شو. د الله تعالی او بندگانو ترمنځ مراحل دي، مونږ کمزوري يو، الله تعالی انسانانو ته پيغمبران راولېږل نو کفارو به اعتراض کاوه چې مونږ ته ملائکې ولې نه راځي، خدای پاک ورته وويل چې: تاسې د ملائکو ملکوتي صفات نه شئ برداشت کولای، ستاسې اود ملائکو ترمنځ مناسبت نشته، تاسې سره يواځې دخپلو همجنسو (انسانانو)

مناسبت ده نو ځکه پیغمبر هم درته ستاسې له ډلې انسان درلېږو.
ترڅو تاسې یې برداشت وکړای شئ!

صحابه کرامو د حضرت نبي کریم ﷺ سره دملاقات په وخت کې نه
بې هوښه کېدل، خو که په شاته طبقاتو کې یو چاته د حضرت نبي
کریم ﷺ رابطه پیدا شي نو بیایې برداشت نه شي کولای. همدارنگه
د لویو لویو اولیاوو الله وو سره خلکو کلونه کلونه تېر کړي دي خو
هغوی به له خپل حال څخه نه وتل، خو که نن یو چاته په ختم کې
دیو شیخ رابطه برابره شي نو بیا له حال څخه وځي، له خولې یې
چیغې وځي او برداشت یې نه شي کولای.

نو دلته مناسبت موجود ده، فیض زیاتېږي، هغه هم انسان ده، دی
هم انسان دی، د انسانیت له وجې اکتساب کولای شي، له دې
وجې چې زیات فیض ورته انتقالېږي نو ځکه یې اثر هم ډېر وي.

قرآن کریم د الله تعالی ﷻ کلام دی، ټولې دنیا ته یو شان راغلی،
پیغمبر ﷺ ټولې دنیا ته مبعوث دی، خو په خلکو کې فرق دی، په
استعدادونو کې فرق دی. مثلاً یو استاد په سلگونو شاگردانو ته
سبق وایی، په دغو ټولو طالبانو کې د دوه کسانو استعداد هم سره
برابر نه وي، یو ملگری ټول سبق زده کړي، بل نیم زده کړي، بل
دریمه حصه زده کړي، دا ځکه چې په استعدادونو کې فرق ده.

د بایزید بسطامي رحمه الله په لیدلو یې خپل روح له لاسه ورکړه

یو شیخ خپل مُريد ته وایي چې درځئ د بایزید بسطامي صاحب ملاقات ته ولاړ شو، نو مُريد ورته وویل چې یو څوک د الله تعالی ﷻ انوار، تجلیات او فیوضات په خپله ویني نوهغه ته د بایزید بسطامي د لیدلو څه ضرورت دی؟ نو مُرشد یې ورته وویل چې: دلته یې د خپل استعداد موافق وینې او هلته به یې د بایزید بسطامي د استعداد موافق ووينې. نو کله چې د حضرت بایزید بسطامي کورته ورغلل اودهغه پوښتنه یې وکړه چې بایزید بسطامي صاحب چېرته دی، نو متعلقینو ورته وویل چې: هغه اوبه راوړي. دوی یې مخې ته ورووتل، له هغې خوا نه یو ملنگ د اوبو یو لوبښی رااخیستی او را روان دی، کله چې دغه مُرشد بایزید بسطامي صاحب ولید نو خپل مُريد ته یې وویل چې: دا بایزید بسطامي دی، کله چې مُريد ورته وکتل نو له دې سره سم یې له خولې څخه بې اختیاره چیغې ووتلې، پورته کېده او په ځمکه لگېده او روح یې قبض شو. نو ددې مُريد مُرشد له بایزید بسطامي څخه پوښتنه وکړه چې دا څه کیفیت او پېښه وه؟ ده مبارک ورته وویل چې: دده ذاتي تجلیاتو یو قسم د ما تر لیدلو پورې تړلي وو، کله چې یې په ماباندې سترگې ولگېدې نو هغه انوار

ور خلاص شول، برداشت یی نه درلود نو ځکه یی روح قبض شو. نو دادی نه حضرت بایزید بسطامي بې حاله شوی. نه ددغه مرید مرشد بې حاله شوی. خود مرید یی دغه برداشت و.

نو غرض دا چې په نېکو مجلسونو کې څومره ډېر اشتراک کېږي نو په هغې کې ګټه داده چې کله کله سړی د خیرات په مجلس برابر شي، د وېش په مجلس برابر شي، نو هلته یی بیا په یوه چیغه د دنیا او آخرت کارونه برابر شي. دغه مجلس بیا د ډېرو مجلسونو له پاره کفاره ګرځي. دا صحبت بیا د سلو کلونو بې ریا عبادت څخه بهتره دی. انسان په خپلو شخصي ریاضتونو هغه ځای ته نه رسیږي لکه څنګه چې په یوه مجلس سره کله کله رسیږي. نو له دې وجې نه باید هر وخت له اهل خیر سره زمونږ ناسته پاسته وي. حضرت مجدد صاحب دا خبره کوي چې: له اولیاؤ الله سره باید د زړه له اخلاصه تعلق وي، خصوصاً له خپل مرشد سره باید زیاته علاقه وساتل شي.

وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العلمین

وصلی الله تعالی علی خیر خلقه سیدنا وسندنا وشفیعنا ومولانا
محمد وعلی آله واصحابه واتباعه واهل بیته اجمعین

(۲۶) مجلس

د وخت ارزښت اود خدای پاک ﷺ نه د ډار اسباب، یاد

آخرت طرف ته متوجه کېدل

حضرت بایزید بسطامي قدس سره خپلې مور مبارکې په سبق ویلو پسې ولېږه، په یوه مدرسه کې یې واپول اود قرآن کریم په تلاوت یې شروع وکړه، کله چې دغه آیت ته ورسېده ﴿أَنْ أَشْكُرَ لِي

وَلَوْلَا ذِيكَ﴾ یعنې د خدای پاک حکم ده چې تاسې زما شکر اود مور او پلار شکر ادا کوئ، نو په ده مبارک باندې دغه آیت ډېر زیات اثر وکړ، له دې وروسته یې له اُستاد څخه اجازه واخیسته او کور ته راغی او خپلې مور ته وایي چې موري! نن مې په قرآن عظیم الشان کې یو آیت ووايه، په دې آیت کې الله تعالی ﷻ حکم کړی دی چې تاسې زما او دمور او پلار شکر ادا کړئ. نوزه خو ډېر عاجز یم، د دواړو کماحقه خدمت نه شم کولای، داسې نه شم کولای چې د خدای تعالی ﷻ پوره معرفت هم حاصل کړم او د مور او پلار خدمت هم وکړم. نو یا مې خدای پاک ﷻ ته وقف کړه چې زه د دین زده کړم او دی ﷻ وپېژنم. اویا مې له خدای تعالی ﷻ نه داسې وغواړه چې تاته مې هېڅه کړي چې یواځې ستا خدمت کوم. نو مور مبارکه یې

ورته وایي چې: زوی جانته ته مې یواځې د خدای د دین خدمت ته وقف کړی، ما خپل حق درته بښلی، زه خپل خدمت درڅخه نه غواړم. نو حضرت بایزید بسطامي قدس سره له بسطام څخه د شام په طرف روان شو، ازمسلسل دهرش کاله یې په سفر کې تېر کړل، په دغو (۳۰) کلونو کې یې د خدای ﷻ دین زده کړ، له طالبی څخه ملایي ته ورسېد او تردې حده یې تقوی او خدای پرستي زیاته شوه چې ټوله شپه به یې په عبادت تېروله اود ورځې به یې خپل سبقونه ویل.

له خدای پاک ﷻ څخه دومره زیات ډارېده چې یوه شپه یې دومره ډېر وژړل چې آخر مړیدان ورته راغلل او ورته وایي چې په تا خو الله تعالی ﷻ ډېر احسان کړی دی، ډېر لوی مقام یې درکړی نو دومره زیات ولې ژاړې؟ نو دی مبارک ورته وایي چې له دې وجې ژاړم چې: که له مانه یو داسې عمل شوی وي چې زه ورباندې خبر نه یم او په هغه باندې الله تعالی ﷻ ناراضه وي نو زه به خدای پاک ﷻ ته څه جواب ورکوم؟

د حضرت بایزید بسطامي اوسپني ترمنځ محاوره

حضرت بایزید بسطامي رحمه الله په یوه کوڅه کې روان ده، دده له خوا سره یو سپی تېر شو، ده مبارک خپلې جامې ورڅخه راټولې کړې، له دې سره الله تعالی ﷻ ورته سپی گویا کړ. سپی ورته وویل

چې: یا شیخ: که چیرته زه وچ یم نو له وچ سپي سره په لگېدو سره
جامې نه مردارېږي. او که زه لوند یم نو که له لاندې سپي سره دې
جامې ولگېږي بیا هم په درې ځله مینځلو سره جامې پاکېږي. خو
که په تا کې عجب او تکبر پیدا شي نو که د اوو سمندرونو اوبه په
خپل ځان تویې کړې بیا هم نه پاکېږي. نو حضرت بایزید بسطامي
رحمه الله دې خبرې ته حیران شو او بیا یې سپي ته وویل چې: په تا
کې ظاهري نجاست ده، ظاهره بدن دې نجس ده، په ما کې باطني
نجاست ده، په انسان کې چې بده عقیده او بد اخلاق پیدا شي نو
باطني خبث او نجاست پکې پیدا کېږي، نو په تا کې ظاهري او په
ما کې باطني نجاست دی، نو راځه چې دواړه سره ملګرتیا شروع
کړو، دواړه به یو ځای وخت تېروو، او یو له بل څخه به عبرت اخلو.
سپي ورته په ځواب کې وویل چې: زما او ستا په منځ کې دوستي نه
شي کېدلای، ته زما د دوستي لائق نه یې، ځکه زه چې په هر ځای
کې له خلکو سره مخامخ شم نو خلک مې په تیږو او لوټو ولي، ما
له ځانه چغې کوي. او ته چې کوم مجلس ته ورشي نو ټول خلک
درته په احترام ولاړ وي چې شیخ المسلمین راغی. خو لیکن زمانه
په ورځ د قیامت پوښتنه نشته او له تا نه ددغه هر څه د قیامت په
ورځ پوښتنه کېږي نو زما اوستا ترمنځ جوړه نشي راتلای حضرت
بایزید بسطامي صاحب په ژړا شو چې زه د سپي د ملګرتیا لائق
هم نه یم دهغه پوښتنه نشته او زما نه پوښتنه شته ځکه له ما سره
ملګرتیا نه کوي، نو زه به د الله تعالی د دوستي اود جناب
حضرت محمدرسول الله د دوستي لایق څرنگه وګرځم.

د حضرت خواجه عبدالخالق غجدواني قدس سره خپلو مريدانو ته بهترين نصيحت

حضرت خواجه عبدالخالق غجدواني قدس سره خپلو زامنو ته نصيحت کوي او ورته فرمايي چې: زامنو! شپه ورځ د خدای تعالیٰ بندگي کوي! کوم نعمتونه چې تاسې ته الله تعالیٰ ډرکړي دي د هغو شکر ادا کوي! يوه لحظه هم له خدايه مه غافله کېږئ! له خوانو ښځو، مالدارو خلکو او مبتدعينو سره ناسته پاسته مه کوي ځکه چې دا خلک به مو په دين کې درته نقصان پيدا کړي، دا ستاسې د دين غله دي. که تاسې فکر وکړئ نو څوک چې له چاسره زياته رابطه او علاقه ساتي نو دهماغو خلکو اخلاق او عادت به پکې ځای نيسي او د هغوی اعمال به پکې اثر پيدا کوي. نو حضرت غجدواني رحمه الله زامنو ته وايي چې: له دوی سره ناسته پاسته مه کوي ځکه بې ديني او بداخلاقي به مو په برخه شي.

د وخت ارزښت

حضرت عمرو بن عبدالله ډېر پياوړې پنځه وخته لمانځه او د جنازې لمانځه ته له کوره راوت، نور وخت به يې دښته په کور کې تېراوه. چاورڅخه پوښتنه وکړه چې: د باندې ولې نه راوځي؟ ده

ورته وویل چې: ټول خلک غله دي، د سړي وخت ضائع کوي، په ټولو شيانو کې وخت قیمتي دی، کوم کور ته چې غل ورځي نو په هغه کور کې ترټولو قیمتي شی گوري او ورسره یې وپري، نو عمر د انسان ترټولو شيانو قیمتي سرمایه ده، ځکه په کروړونو روپۍ څوک مصرف کړي نو تېرې پنځه دقیقې نه شي راگرځولای. نو خلک ټول غله دي، وخت ضائع کوي نو ځکه ورته نه راوځم.

د صحابه کرام رضی الله عنہم له خدای پاک ﷻ نه د وېرې یوڅو نمونې

حضرت حنظله رضی الله عنہ له خپل کور څخه راووت، حضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنہ ورته وایي چې: حنظله! څه حال ده؟ دی مبارک ورته په ځواب کې وایي چې: زه خو منافق شوی یم، هغه ورته وویل چې: ولې؟ ده ورته وویل: کله چې مونږ له حضرت رسول الله ﷺ سره په مجلس کې ناست یو، نو هغه ﷺ چې مونږ ته کوم نصیحت او وعظ کوي نو دومره مو یقین ورباندې راشي لکه جنت او جهنم چې په سترگو وینو، لکه خدای تعالی ﷻ چې بالمشاهده راته ښکاري. خو کله چې دده ﷺ له مجلس څخه راووځو نو له خپلو مېرمنو او اولادونو سره اوله نورو خلکو سره په دنیاوي معاملاتو کې مصروف شو. نو دا خو منافقت ده.

حضرت ابوبکر صدیق رضی الله عنہ ورته وویل: چې دا کار خو په مونږ کې هم شته. دواړه یوځای حضرت نبي کریم ﷺ ته ورغلل او خپل مشکل

بې ورته وړاندې كې حضرت حنظله حضرت نبي كريم ﷺ ته وايي :
 چې حنظله خو منافق شوى. حضرت نبي كريم ﷺ ورته وايي چې: ولې
 ؟ دى ﷺ ورته وايي چې : كله له تاسره په مجلس كې ناست يو نو
 حضور مو درجه د كمال كې وي، لكه جنت، جهنم او د الله تعالى ﷻ
 ذات چې په خپلو سترگو وينو. خو چې كله ستا له مجلس څخه جدا
 شو نو بيا هرڅه راڅخه هېر وي.

حضرت نبي كريم ﷺ ورته وايي چې: اى حنظله ! كه تاسې همېشه په
 دغه حال باندې پاتې واى لكه زما سره چې ياست اويا د ذكر په
 حلقه كې ياست نو بيا به ملائكو له تاسې سره ستاسې په فرشونو،
 بسترو، لارو او كوڅو كې په لاس سترې مشي كوله. خو (ساعة و
 ساعة) يو حال كله كله داسې وي چې د انسان له الله تعالى ﷻ سره
 دومره علاقه پيدا شي، آخرت يې زړه ته دومره نژدې شي لكه په
 سترگو چې يې وينې، خو كله كله بيا داسې حال وي چې د اولاد،
 مېرمنې او د ځان د خدمت وخت وي، په دې سره الله تعالى ﷻ څوك
 نه نيسي.

كه د مشائخو كرامو زندگي ته متوجه شو نو دهغوى خوف ډېر
 زيات دى، بل طرف ته د دين فيصلې ته كه څوك وگوري چې په
 ژوند كې خو كله كله بايد په سړي داسې كيفيت راشي چې د دنيا
 هرڅه يې مېر شي او يواځې آخرت ته متوجه شي. يو وار چې په
 يقين سره د چا زړه ته ولويږي چې زه مېر كېږم بيا به په ټول ژوند گناه
 ونه كړي، خو دغه قيمتي ساعت مونږ ته په لاس نه راځي. د حضرت
 نبي كريم ﷺ د حديث مبارك له مضمون څخه دا معلومېږي چې دا

ساعت زیاتره د مشائخو کرامو په مجلسونو اود ذکر په حلقو کې وي. نو د مشائخو کرامو په صحبت اود ذکر په حلقه کې الله تعالی ﷻ کله کله انسان ته داسې حال پیدا کوي چې (زهد عن الدنيا) یې په برخه شي یعنې له دنیا بېزاره او یواځې یې آخرت ته مخه شي. له دې وجې په کار ده چې وخت په غفلت کې تېر نه شي، په داسې محیط کې تېر نه شي چې هغه خلک له الله تعالی ﷻ څخه غافله وي.

حضرت عبدالخالق غجدواني رحمه الله به دا نصیحت هم کاوه چې: د جاهلو صوفیانو له مجلس او ناستې پاستې نه هم ځان ساتئ! هغوی به مو ټول استعداد ختم کړي، ځکه دوی له ځانه صوفیتوب کوي او له دین څخه ناخبره دي. نو چې څومره مو له ونډه پوره وي له نیکانو خلکو سره په مجلس کې شرکت کوئ، د هغوی له بنو نصیحتونو څخه ګټه واخلي، کله کله ډېره ښه موقعه انسان ته په لاس ورځي او چې دغسې اثر پیدا شي نو ټول کارونه به یې برابر وي.

یو مولوي صاحب قصه کوله چې: ما دا تجربه کړې چې: پخوا به کله د یوه استاد په مجلس کې کېناستم نو کله به یې په ما باندې نیم ساعت اثر و او کله یو ساعت. مطلب دا چې آخرت ته به متوجه شوم اود دنیا ټول خواهشات به مې له ذهن څخه ووتل. د مشائخو کرامو د مجلسونو هم ما تجربه کړې چې: کله به زه ددوی مجلس ته ورغلم نو کم از کم به تر دریو ورځو پورې په ما باندې دا ښه اثر و. که نه یوه جمعه یا لس شپې خو به داسې اثر و چې د دنیا له

هرشي څخه به مې زړه موږ و او ټوله توجه به مې يواځې د الله
تعالیٰ رضا اود آخرت په طرف وه.

نو چې په يوه مجلس کې يوه شپه ، درې شپې ، يوه جمعه د آخرت
طرف ته توجه پيدا کېږي نو بيا خود انسان شوق نور هم زياتېږي او
دغه صحبتونه او په هغو کې اشتراک نور هم زياتېږي او په انسان
کې الله تعالیٰ د اصلاح ماده پيدا کوي اود اصلاح توفيق يې په
برخه کېږي. انشاء الله تعالیٰ.

وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العلمين

وصلی الله تعالیٰ علی خیر خلقه سیدنا وسندنا وشفیعنا ومولانا
محمد وعلی آله واصحابه واتباعه واهل بيته اجمعين

(۲۷) مجلس

د حضرت شاه نقشبند (قدس سره) مناقب اود علم تصوف

اصطلاحات

حضرت شاه نقشبند قدس سره چې دا طریقه ده ته منسوبه ده او مسمی کيږي په طریقه نقشبندیه سره . مخکې تر پیدا ثبوت دده حضرت محمد بابا سماسي قدس الله او حضرت امیر کلال بخاري قدس الله سره دادواړه په لاره تیريږي دحضرت شاه نقشبند صاحب په کلي چې ورځي نو حضرت بابايي سماسي چې دحضرت امیر کلال بخاري پیر ده هغه امیر کلال صاحب ته وايي چې ددغه کلي نه دیو ولي بوی راځي دلته یو داسې څوک پیدا کيږي چې خداوند متعال به ډېر غټ خد مت ددین ورنه واخلي مخکې دده تر پیدائښت دا خبره کوي .

اوبیا یو وخت کې پرې راځي او ورته فرمايي چې هغه خوش بويي دولي چې مخکې پته وه اوس راښکاره شوې ده خو حضرت بابايي سماسي خپل خلیفه حضرت امیر کلال چې د شاه نقشبند صاحب پیر ده دغه ته وايي چې دا یو بچی چې نوی پیدا شوی ددغه په تر بیه کې به دومره کوشش کوي لکه څومره چې ما دتا په تر بیه کې

كوشش كړې ده او دته به خاص توجه كوي دده د ادب او اخلاقو به
ډېر خيال ساتي.

بيا چې كله حضرت شاه نقشبند قدس سره څه لو پيړي او وخت
د ذكر او بيعت ته رسيږي د حضرت امير كلال بخاري قدس الله سره
نه يې بيعت وکړ چې بنا بر ظاهر د دغه علم باطني استاذ دده
حضرت امير كلال بخاري، خو په اوسيت باندې ده د فيض
استفاضه له عبد الخالق غجدواني قدس الله سره څخه كوله. دې د
اوسني له قبيلې څخه و.

د تصوف په اصطلاح كې اوسيان يوه داسې خاصه طايفه ده چې
مخكې له مخكې له يوه قبر يا يوه پير سره دده دروځ تعلق وي،
دهغه د روح نه يې د فيض اکتساب كړي و، كله داسې وي چې بنا
بر ظاهر هېڅ پير ونه لري خو دې د اولياوو الله وو له جملې څخه
وي، ځكه ده روح د فيض اکتساب دهغه د روح نه كړي وي، دې ته
اوسيه ويل كېږي.

د حضرت شاه نقشبند قدس سره له خپل مرشد سره مقام او

مرتبه

دغه شاه نقشبند قدس الله سره به چې كله د حضرت امير كلال
بخاري قدس الله سره مجلس ته حاضر شو نو په ټولو مریدانو كې به
ده مبارك شاه نقشبند قدس سره ته ډېر التفات او توجه كوله، دده

رعايت يې ډېر کاوه، له شاه نقشبند مبارک نه مخکې په دغه
طريقه کې دوه قسمه معمولات و، جهري ذکر به هم کېده او خفيه
ذکر به هم کېده، خود حضرت عبدالخالق غجدواني قدس الله سره
نه چې حضرت شاه نقشبند په اويسه طريقه باندې د فيض اکتساب
وګرڼو دهغه عادت ذکر خفي و، کله چې به د ذکر حلقه جوړه شوه،
نو خفي ذکر به کېده، د حضرت امير کلال بخاري قدس الله سره په
مجلس کې به شاه نقشبند مبارک ناست و ذکر به يې ورسره کاوه،
نو کله به چې جهري ذکر شروع شو نو دی به له دغه مجلس څخه
پورته شو. نو مريدانو خو طبعاً چې يو پير له مريد سره زياته علاقه
لري، يا يو استاد له کوم خپل شاګرد سره ډېره علاقه لري، يا پلار
له کوم زوی سره ډېر تعلق وي نو په هغو نورو مريدانو، شاګردانو او
زامنوبد اثر کوي.

نو په مريدانو باندې به دا خبره ډېره درنده وه چې دى ولې له
مجلس څخه پورته کېږي، سره له دې چې دى نوی مريد هم دى او
حضرت امير کلال بخاري دومره زياته توجه هم ورته کوي، نو
مريدانو ته د اعتراض ځای پيدا شو. نو حضرت امير کلال بخاري
رحمه الله ته يې وويل چې: حضرت! تاسې له نورو ټولو مريدانو دده
ډېر رعايت کوئ! خو دى بيا هم له تاسې څخه مخالفت کوي. ته
چې کله جهري ذکر شروع کړې نو دى ستا له مجلس څخه وځي.
حضرت امير کلال بخاري قدس الله سره دوى ته هېڅ هم ونه ويل.
خو يو وخت تقريباً پنځه سوه کسان په يوه مجلس کې ناست وو،
بيا حضرت امير کلال بخاري قدس سره ددوى د پوهولو له پاره

ورته وويل: ستاسې په زړه کې دا خبره راگرځي چې: له شاه نقشبند سره زما دومره زيات تعلق ولې ده؟ ، سره له دې چې هغه په ځينو حلقو کې مخالفت هم کوي، نو حضرت امير کلال د خبرو په منځ کې ورته وايي چې: دمخلوق نظر د خالق د نظر تابع وي، يعنې اولياء الله د الله تعالى مخلوق دی نو په يوچاچې د خالق نظر وي نو دمخلوق نظر هم هغه طرف ته وراوړي. په حديث شريف کې صراحة راځي: چې: زه د کامل ولي سترگې شم دی په ما باندې ليدل کوي. نو د ولي نظر تابع د الهي نظر وي. نو تاسې په ما باندې په دې باره کې کوم اعتراض مه کوئ! ما معذور وگنئ! په شاه نقشبند چې د الله تعالى څومره نظر ده په دې مجلس کې په هېچا باندې دومره نشته. نو ځکه زه هم زياته توجه ورته کوم، ځکه چې زما نظر د الله تعالى د نظر تابع ده.

د حضرت شاه نقشبند قدس سره له خپل مُرشد سره ادب

په خپله حضرت شاه نقشبند مبارک له حضرت امير کلال بخاري قدس الله سره څومره زيات ادب کاوه؟ يوه ورځ شاه نقشبند مبارک په دېسته کې روان و، نو حضرت خضر عليه السلام په مخه ورغی او خضر عليه السلام په آس سپور و، د يوه کوچي په شکل کې يې ځان ورته ښکاره کړ، لکړه په لاس لکه تُرکی، ځکه په بخارا کې تُرکيان زيات اوسېږي. شاه نقشبند مبارک فرمايي چې: په لرگي يې چوخ کړم او په تُرکي ژبه يې راته وويل: زما آسونه ورک دي، تا خو به ليدلي نه

وي؟ ما ورته هېڅ ونه ويل. دغسې څو وارې په مخه راغی. آخر مې ورته وويل چې: زه دې پيژنم چې ته خضر عليه السلام يې. دی فرمايي چې: دی راپسې او زه ورڅخه مخکې يم، نو راته وايي چې کله مې پيژنې نو بيا خو يوڅه آرام آرام څه چې زه او ته خو يوڅه مجلس او صحبت سره وکړو. دی وايي چې: ما هېڅ التفات ورته نه کاوه. کله چې د امير کلال بخاري قدس سره مجلس ته ورسېدم نو هغه ته چې الله تعالى ﷻ فراست باطني ورکړی وو راته يې وويل چې: د حضرت خضر عليه السلام سره دې په لاره وليدل؟ ما ورته وويل چې: هو! صيب. ده راته وويل چې: تا خو ورته څه التفات نه کاوه، دده ډېر خواهش و چې له تاسره مجلس او صحبت وکړي خو تا ورته ډېر التفات نه کاوه. نو حضرت شاه نقشبند مبارک خپل مرشد ته په خواب کې وويل چې: زه دخپل کور نه ستاسې د ليدلو په اراده راوتلی وم، نو هغه توجه او التفات چې له کوره د راوتلو په وخت مې ستاسې سره وه دهغې په مقابل کې حضرت خضر عليه السلام هم هېڅ ده.

نو د هر سړي به په خپل شيخ کامل اعتماد وي، داسې کامل لکه د شاه نقشبند مبارک. په حضرت خضر عليه السلام پسې دخلکو زړونه چوي چې کاشکې مې يو وار ليدلی وای، دعا مو ورنه غوښتې وای، خو حضرت شاه نقشبند داسې نه چې له حضرت خضر عليه السلام سره مخالفت لري، بلکې په خپل پير يې دومره زيات اعتماد دی چې زه له خپل کور څخه د خپل پير او مرشد په توجه راوتلی يم خو چې حضرت خضر عليه السلام هرڅومره راته مخکې مخکې شي خو زه به ورته هېڅ التفات نه کوم.

حضرت شاه نقشبند قدس سره ته د خپل مرشد له خوا د بل

کامل مُرشد د پيدا کولو امر

بيا د همدې کامل ادب ثمره وه چې ده له خپل مرشد سره درلود. نو يو وخت يې خپل مرشد حضرت امير کلال بخاري قدس سره راغواړي او ورته وايي: زه چې ستا هغه باطني استعداد او همت ته گورم نو هغه بې انتها او فوق العاده استعداد ده، له ماسره چې ستا څومره کار ترلی و د خپل پير په فرموده. ما هغه ټول پای ته رسولی ده، خو ستا د خواهشاتو مُرغه نور پرواز هم غواړي. نو ته ولاړ شه او له مانه چې څوک پورته په لاس درغلل له هغه سره تعلق جوړ کړه. نو دی وايي چې: د شپې مې خوب لیده چې يو تُرکی درویش او ملنگ چې په تُرکي ژبه غږېږي، هغه په خوب کې راته څه خبرې وکړې. نو زما د زړه تعلق ورسره جوړ شو. بيا ډېر وخت ورسې گرځېدم چې يو وخت په لاره کې په مخه راغی او يواځې مې پوښتنه ورسره وکړه او د ځای معلومات مې ورڅخه وکړل، نور مجلس مې ورسره ونه کړ. وروسته زه خبر شوم چې هغه تُرکی درویش په خپل مُلک کې د بادشاهي مقام ته ورسېد، زه ورغلم، هلته دی سره له دې چې بادشاه و خو بيا يې هم خدای تعالی ﷻ ته دومره توجه وه چې هغه په نورو خلکو کې نه وه، نو په بادشاهي کې هم نفلونوته پورته کېدو. او ما ډورڅې د نوکر په شکل په دروازه کې وخت تېراوه. ځکه چې دی مې شيخ و اود فيض اکتساب مې

ورڅخه کاوه او په شپه کې به موبیا مقامات طی کول. ټول وخت موبیا همداً طریق ته راوه، چې قصه لنډه کړو.

شاه نقشبند قدس سره په آخر کې وایي چې: ماته چې څومره په دغه طریقت کې معلومه شوه، نو خدای پاک ﷻ ته درسېدو نژدې لاره داده چې سړی خپل اختیار ترک کړي او خپلو ټولو اعمالو ته د قصور په نظر وگوري، د خدای پاک ﷻ د دین او د حضرت رسول الله ﷺ د ارشاداتو په مقابل کې به خپل اختیار ته هېڅ اعتبار نه ورکوي او هلته کمال ته زړه رسېږي چې دخپلو اعمالو کمزوري او تقصیر ورته ښکاره شي چې ما د خدای پاک ﷻ له شان سره موافق عمل نه دی کړی، ځکه حضرت رسول الله ﷺ هم فرمایي: ﴿ لَا أَحْصِي ثَنَاءً عَلَيْكَ أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ ﴾ ای ربه! ستا د شان سره لائق عبادت زه نه شم کولای.

حضرت امام ابوحنیفه رحمه الله په کعبه شریفه کې دوه رکعت له مونځ کوي، ټول قرآن کریم پکې تلاوت کوي، بیا هم په کعبه شریفه کې خپل تقصیر وړاندې کوي او فرمایي: ﴿ اَلْهِی مَا عَرَفْنَاكَ حَقَّ مَعْرِفَتِكَ وَمَا عَبْدْنَاكَ حَقَّ عِبَادَتِكَ ﴾. ای خدایه پاکه! ښه دي پېژنو چې ته مو خالق یې، ته مو رازق یې خو ستا له شان سره لائق عبادت مونږ نه دی کړی.

څومره غټ غټ ائمه کرام چې تېر شوي دي، د هر یو چې له الله تعالی ﷻ سره څومره قرب په برخه شوی دی نو همدومره خپل ځان کم ورته ښکاري، څومره چې خدای پاک ﷻ ته محبوب کېږي، له

الله تعالى ﷻ سره يې رتبه پورته كېږي نو د غومره دى له خپل ځان نه
بركناره كېږي ، خپل ځان ورته هېڅ هم نه ښكاري .

حضرت نبي كريم ﷺ به هم په دعا كې دا ويل چې : (اللهم اجعلنى فى
عينى صغيراً و فى اعين الناس كبيراً) خدايه پاكه ! ماته خپل ځان
په خپلو سترگو كې وړوكى راښكاره كړې او دنورو خلكو په سترگو
كې مې عزتمن ولري .

نو الله تعالى ﷻ ته د رسېدو ښه او لنډه لاره داده چې په هرځاى كې
به خپله اراده پرېږدي او له دې سره سره به خپل تقصير ته هم متوجه
يې .

حضرت بايزيد بسطامى قدس سره الله تعالى ﷻ په خوب وليد . دى
ورته وايي : اى خدايه پاكه ! تاته د رسېدو ترټولو آسانه او نژدې لاره
كومه يوه ده ؟ نو الله تعالى ﷻ ورته په ځواب كې وويل چې : خپل
نفس پرېږده نو زما او ستا په منځ كې بل حاجب (پرده) نشته .

نو چې يوڅوك داسې فكر وكړي چې په يو چا باندې نعمتونه
ولورول شي نو فى الحال يې ځان ته پام شي چې زه خو ښه ملايم ،
زه ښه مجاهد او صوفي يم . نو دغه نسبت د (زه ښه يم) چې ځان ته
وشي نو ځان ورته غټ ښكاره شو نو نور مقامات يې ختمېږي ،
مخې ته نور حركت نه شي كولاي ، خداى پاك ﷻ ته د رسېدو لاره
بنديگي ، عاجزي او فقيري ده . په ليلة المعراج كې د الله تعالى ﷻ
بهترين صفت چې خپل خوږ پيغمبر ورباندې يادوي هغه د (
عبديت) صفت ده . الله تعالى ﷻ فرمايي : (سُبْحَنَ الَّذِى أَسْرَى

بَعْدِهِ) هغه ذات لره پاکې ده چې خپل بنده یې بوت. نو په دې
 ځای کې مفسرین کرام فرمایي چې: د حضرت نبی کریم ﷺ خوډهر
 نومونه او صفات دي، په صفاتو کې یې الله تعالی ﷻ په دې خاص
 ملاقات کې چې هغه د (قاب قوسین) مقام و په هغه کې یې
 د عبدیت مقام ذکر کې، خدای پاک ﷻ ته د مخلوق تر بندګي بل
 صفت مختار نه دی، عاجزي صفت مختار ده. (إِيَّاكَ نَعْبُدُ) غایت
 عاجزي تاته کوو، تاته تندي په ځمکه ږدو. نو الله تعالی ﷻ ته
 درسېدو بڼه لره عاجزي ده اوچې سړی ته ځان غټ ښکاره شو نو
 بیا د عاجزي معنا ختمه شوه، بیا د الله تعالی ﷻ له لوري د رحمت
 دروازي محدودې شي.

د تصوف یوڅه اصطلاحات

هوش دردم: هر انسان باید په هره نفس کې نظر وکړي چې یوه
 ساه هم باسي باید په غفلت کې تېره نه شي، ځکه دا د الله تعالی ﷻ
 نعمت ده اود هغه د نعمت شکرانه واجب ده.

نظر بر قدم: ظاهري معنا خو یې داده چې کله په لاره روان وي نو
 یو او بل طرف ته به نه ګوري، خو د تصوف په اصطلاح کې یې معنا
 داده چې: هر قدم په ځمکه ږدي داهم د خدای پاک ﷻ یو نعمت ده
 چې په تا یې کړی دی، دومره ژوند یې درکړ باید چې دا په غفلت
 کې تېره نه شي.

خلوت در انجمن : دا معنا چې په عام مجلس کې ناست يې خو په زړه کې دې اشنایي او تعلق له الله تعالى ﷻ سره وي، ظاهره به په دنيا او د دنيا په کارونو کې مصروف يې، له خلکو سره به په مجلس کې يې خو هلته دې زړه له الله تعالى ﷻ سره وي. ﴿رَجَالٌ لَا تُلِهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ﴾ د الله تعالى ﷻ مقرب بندگان هغه دي چې بيعه او تجارت يې د الله تعالى ﷻ له ذکر نه نه غافله کوي.

حضرت مجدد قدس الله سره العظیم فرمايي:

«درون آشا شو و از بیرون یگانه شو این چنین زیاروش کم می بود اندر جهان»

په زړه کې له الله تعالى ﷻ سره آشنا شه، په خدای پاک ﷻ عاشق شه او په ظاهره باندې چټ گرځه چې خلک د صوفي گمان هم درياندې ونه کړي، داسې گرځه لکه پردی او نا آشنا، چې خلک ډېر اعتماد درياندې ونه کړي.

سفر در وطن:

سفر در وطن دې ته وايي چې په خپل بدن کې د عالم امر او عالم خلق په تصفيه او تزکيه کې کوشش وکړي او له ذميمه اخلاقو څخه حميده اخلاقو ته انتقال وکړي.

ياد کړد:

یاد کرد دې ته وایي چې: کله حضور وي او کله بهې حضورې.

یاد داشت:

یاد داشت دې ته وایي چې: حضور دائمی وي. یعنې په یاد کرد کې حضور په تکلیف سره پیدا کېږي او په یاد داشت کې حضور د ذاکر صفتِ راسخه وگرځي.

وقوف زمانی:

وقوف زمانی دې ته وایي چې: صوفي همیشه له خپلو احوالو څخه خبر او آگاه وي. چې آیا دده دا حال موجب د شکر ده او که موجب د معذرت ده. حضرت یعقوب چرخي قدس الله سره وایي چې: ماته حضرت شاه نقشبند قدس الله سره د بسط په وخت کې د شکر اېستلو حکم کاوه اود قبض په حالت کې یې د استغفار کولو حکم کاوه.

وقوف عددي:

دې ته وایي چې: ذاکر د نفی او اثبات په وخت کې د عدد یعنې شمېر رعایت کوي او ساه په طاق باسي. یعنې چې درې، پنځه آن تریو ویشو پورې.

وقوف قلبی:

دې ته وايي چې: ذاکر خپل زړه ته متوجه وي. کوم چې تر چپ تي درې گوتې لاندې ده او همېشه يې په ذکر مشغول ساتي. او غفلت ته يې نه پرېږدي.

انسان چې ډېر خطا کېږي د خواهشاتو له امله تباہ کېږي او ډېر خلک په ځان خبر هم نه وي او تباہ برباد شوی وي، داخپل نفس چې په صاحب صاحب ويلو ډېر قوي کړې چې څوک ورته پورته کېږي احترام يې کوي نو ده ته خپل ځان ډېر لوی ښکاره شي او معلومات ورته نه کېږي چې په باطن مې څه وشول.

سالک فرمايي:

ميان عاشق و معشوق رمزيت کرام الکاتبين راهم خبر نيت

دعاشق او معشوقې ترمنځ داسې راز او نیاز او داسې اشارات دي چې ملائکې سره له دې چې له انسان سره ناستې وي، ليکل کوي خو بيا هم په دې اشاراتو نه پوهېږي.

دا ذکر خفي چې ډېر فضيلت لري وجه يې همدا ده چې هغه ملائکې هم په انسان علم نه لري، د قيامت په ورځ چې سوال او خواب خلاص شي، بيا له ملائکو څخه الله تعالی پوښتنه کوي چې ددې انسان څومره اعمال و؟ تاسې ټول راوړل؟ ملائکې ورته وايي چې: هو! څه چې يې کړي دي هغه ټول مو راوړي دي نور هېڅ نه دي.

پاتې. نو الله تعالى ﷻ فرمايي چې: دده له ماسره يوداسې عمل ده چې زما نه سوا بل څوک ورباندې خبر نه دي. دا هغه د ذکر خفي دفتر ده. هلته الله تعالى ﷻ له ځان سره ساتلی وي. بيایې وړاندې

کړي. این چنین زیاروش کم می بود اندر در جهان.

ددغسې بنائسته کردار خلک په دنیا کې ډېر کم دي. چې په ظاهره چټ او په باطن کې اشنا اود خدای پاک ﷻ سره یې مینه وي خو بیا یې هم خلک له هېڅ نه خبر نه وي.

په یو نېک شخص د الله پاک ﷻ امتحان

یو شخص په خلکو کې ډېر محبوب و، بل یو سړی په تجارت پسې روان و، نو خپله لور یې راوستله اودغه سړي ته یې وویل چې: زما په کور کې بل څوک نشته، یواځې دغه پېغله لور مې ده، په بل چا اعتماد نه لرم، ته ډېر غټ پیر او بزرگ یې، زما دا لور زما تر راتلو پورې به له تاسره وي او پام به ورباندې کوي.

کله چې دغه تاجر په سفر روان شو، نو دلته شیطان هم خپل کوشش شروع کړ، چې دا نېک شخص له دې پېغلي سره په بد عملي اخته کړي، پیر به هم ډېر زیات احتیاط کاوه، ځان یې ساته، یو وخت دغه پېغله ویده ده، شیطان یې مخ ورباندې لوڅ کړ اوددغه نېک انسان سترگې پرې ولگېدې، بل وخت کې ویده

ده شيطان يې خپته ورباندې لوڅه كړه بيا ددې بزرگ سترگې ورباندې ولگېدې. نو طبعاً په دغه بزرگ هغه بشري صفات غالب شول او له الله تعالى ﷻ سره يې دتعلق سلسله كمزورې شوه، ځكه په فتنه كې يې ځان واقع كړ. لكه چې حضرت نبي كريم ﷺ فرمايي: چې كه د يو چا چراگاه ته دې مېړې ورنژدې كړې آخر به درڅخه پكې ورگډې شي. خداى پاك ﷻ فرمايي: ﴿وَلَا تَقْرَبُوا الزِّنَى﴾ نو هلته تعلق جوړ شو، آخر دغه بزرگ په بدلمني او بد عملي گرفتار شو.

بيا څه وخت وروسته خپل پير او مرشد ته ورځي چې زه خو تباه شوم، له ما څخه كېره گناه وشوه، ددې به علاج څه وي؟ هغه ورته وايي چې: ته فلانكي كلي ته ولاړ شه، په هغه ځاى كې يو بزرگ ده، ددې مرض علاج به درته وښيي. دى هغه علاقې ته ولاړ او دهغه سړي پوښتنه يې وكړه، نو هر چا ورباندې بد وويل چې: ته دومره ښه صوفي سړى يې. دا خود رنډيو او بدكارو كلي ده، د بد عملو خلكو كلي ده، هغه سړى چې ته يې پوښتنه كوي يو لوى فاسق ده، هلكان او جينكى ساتي او شراب څښي، ته ولې دهغه پوښتنه كوي؟

دى بهرته راوگرځېده، يوڅه ځاى راغى، بهرته ور وگرځېده او له ځان سره يې وويل چې: يوځل خو يې خامخا وينم چې څرنگه سړى ده؟ خلكو كه هرڅه ورته ويل دي بيا هم هغه كور ته ورغى. كور ته چې كله ورننوت نو له ده سره يې وليدل، ورسره كېناست، دده په

یوه څنگ کې بنایسته هلک او په بل څنگ کې یې بنایسته نجلی ناسته دی، او ورسره شراب هم ایښی دي. نو ده وویل چې: خلکو خورښتیا ویل چې: دی دا کارونه کوي.

خو کله چې خبرې شروع شوې نو په خبرو کې یې دومره زیات اثر و چې دی یې بېخي ناقراره کړ، نو آخر ورته عرض کوي چې: کله تاته الله تعالی د دومره غټ مقام هم درکړی ده نو داسې کارونه ولې کوي؟ چې یو طرف ته دې هلک او بل طرف ته دې نجلی کښېنولې او هلته درته د شرابو بوتل ایښی دی. نو دغه بزرگ ورته وویل چې: دا هلک مې زوی ده او دا نجلی مې مینځه ده او په دغو بوتلونو کې سرکه ده او دا درې واړه روا (جائز) دي. دی ورته وایي چې: خلک خو په تا دا گمان کوي چې دی هلکان او نجونې ساتي او شراب څښي. دی ورته وایي چې: دا مې ددې له پاره داسې کړي چې خلک خپلې لورگانې ماته پرې نه ږدي (اشاره یې ده ته وه). دا ددې له پاره کوم چې خلک مې په بزرگي خطا نه شي او پر ما اعتماد ونه کړي. خپلې لورگانې راته پرې نه ږدي هسې نه چې زه په زنا کې ورسره واقع شم.

غټو مشاخو کرامو ټولو داسې کړي چې: شهرت یې ډېر شوی نو بیا یې په یوه داسې رخصت عمل کړی چې د خلکو توجه ورڅخه واوړي، او هغه شهرت ختم شي.

حضرت انوارالمشاخ مرحوم خلیفه صاحب به ویل چې: [شهرت آفت ده].

دا زموږ په طريقه کې چېلې ډېرې نشته، ځكه په دغو چهلو کې شهرت پيدا كېږي، او شهرت آفت ده، سړی تباہ كېږي، كله چې يو شخص ته گوته ونيول شوه چې دا فلانكی صاحب ده او خلك زيات اعتماد ورباندې وكړي، دی په ځان خبر هم نه وي خو نفس يې دومره غټ شوی وي چې بيا يې كنترول مشكل وي.

نو (خلوت در انجمن) معنا داچې په مجلس کې د عامو خلکو سره په الفت محبت کې وخت تېروي خو په زړه کې يې تعلق له الله تعالى سره وي او هغه تعلق ابدی تعلق وي.

وقوف قلبي: دا معنا چې انسان بايد په خپل زړه باندې علم ولري چې زما زړه غافله ده كه له الله تعالى سره آشنا ده. اولياؤ الله چې د خپل زړه حالات بيانوي. څوك وايي چې زه د زړه يو ساعت لحاظ كولاى شم، څوك وايي چې زه يې نيم ساعت كړاى شم، هغه دا معنا چې زړه دومره په كنترول کې ده چې هلته وسوسه هم بالكل مداخله نه شي كولاى.

د يو ساعت، يو سکنډ له پاره هلته شيطان مداخله نه شي كولاى. نوداچې په سړي کې دا مقامات پيدا شي چې ساه يې په غفلت نه وځي، قدم په غفلت نه پورته كوي او په يوه مجلس کې هم دخداى پاك له ذكر څخه نه غافلېږي، كه د دنيا په هره جائزه معامله کې لگيا وي، خو زړه يې له الله تعالى سره وي. لكه چې الله تعالى فرمايي: ﴿ فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَادْكُرُوا اللَّهَ قِيَمًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ

جَنُوبِكُمْ) يعنې لمونځ مو چې وکړ نو په ولاړې، ناستې او پرېوتا په ټولو وختونو کې ذکر کوي. مفسرين کرام ليکي: دلته د الله تعالیٰ مقصود او غوښتنه د ذکر دوام ده، چې هر وخت به الله تعالیٰ یادوي! هميش يادول خو دا معنا نه چې په ژبه باندې به الله الله، سبحان الله سبحان الله يا الحمد لله وايي. بلکې معنا دا چې زړه به دې يو آن او لحظه هم له الله تعالیٰ نه غافل نه وي.

بيا چې دا آن موجود شو نو شاه نقشبند قدس سره فرمايي چې: چا رب تعالیٰ وپېژانده معرفت قلبي ورته پيدا شو نو (لا يخفى عليه شئ) بيا يو شی هم ورڅخه نه پټيږي. دغه کشف چې اولياووالله ته کېږي دا ځکه چې الله تعالیٰ په خپله فرمايي چې: زه بيا د خپل خاص بنده سترگې شم په ما باندې ليدل کوي، نو بيا دغه انسان په دنياوي اسبابو او عيشونو نه خطا کېږي، هغه بيا عشق ده، او عشق بيا يو اور ده، چې له محبوب نه ماسوا نور هرڅه سوځوي.

دچا په زړه کې چې الهي سوز او عشق پيدا شو بيا نه ښځه او نه هم اولاد، نه اقارب او نه بل څه په نظر ورځي بلکې يواځې او يواځې الله تعالیٰ او حضرت نبي کریم ﷺ يې محبوب شي. بيا هغه زړه د الهي نور مظهر وگرځي.

نو دې ته لږ سوچ په کار ده چې د زړه شیشه پاکه شي. کله چې د زړه شیشه پاکه شي نو بيا يې رڼا هم د غومره زياته وي.

د لمر شعاعو ته چې وړوګې شیشه ونیسې نو په دېوال باندې وږوګې وړانګه غورځوي، خو که غټه شیشه وي او خیرنه وي، مطلب دا چې د استعداد خبره ده، که هرڅومره غټ وي خو چې شیشه یې صفا نه وي نو د لمر هغه رڼا نه شي منعکس کولای، خو چې شیشه غټه وي او د صفایي کوشش هم ورسره کېږي نو چې څومره صفایي زیاتېږي همدومره یې رڼا هم زیاتېږي، او هلته یې نور خلکو ته هم فائده رسېدل شروع شي. بیا د خدای پاک ﷻ د انوارو شعاع ددې انسان له سینې نه د بل انسان سینې ته ورځي.

ایا په جذب اودس ماتېږي او کنه؟

د جذب متعلق بیان مخکې تېر شو. اوس به دا خبره واضحه کړو چې په جذب سره اودس ماتېږي که نه؟

دا جذب چې چاته پیدا کېږي دا یو داسې کیفیت ده چې د انسان حواس کار نه پرېږدي، داسې نه وي لکه ویده اویا بې هوښه چې په ځان باندې نه پوهېږي. په ځان ښه پوهېږي خو ځان اداره کولای نه شي.

حضرت مولانا شیرعلي شاه مدني صاحب قیصه کوله چې: زه د طالبانو د تحریک په وخت کې د افغانستان هرات ولایت ته تللی یم، هلته د (خواجه غلطان ولي) په نامه یو زیارت دی، چې ډېرو علماوو او طالبانو تجربه هم ورباندې کړې. عام خلک داسې وایي

چې: داسې يو لوړ ځای ده، چې يو اړخ دې ځان واراوه نو په دوهم اړخ کې بيا ځان نه شي اداره کولای، د غونډۍ تر بېخه پورې چې رغښتی نه يې نو ځان نه شي تم کولای. ښه په ځان پوهېږي، وېش يې. نو په جذب کې هم دغسې يو کيفيت وي. د سړي عقل په ځای وي، سترگې او وجود يې کار کوي نو لنډه دا چې د جذب په حالت کې عقل او هوش پوره کار کوي يواځې د ځان د کنټرول خبره ده، نو په جذب سره اودس نه ماتېږي.

فيض الله خليفه صاحب ويل چې: په ما باندې به د حضرت صاحب مبارک په مجلس کې ډېر جذب راتلو، نو يو وخت کې يو عالم راته وويل چې: تاته څه کيفيت پېښېږي؟ چې داسې پورته پورته غورځې؟ ما ورته وويل چې: نور خو نه پوهېږم خو کله چې ذکر شروع شي، نو زما د زړه د برابرې نه نيولې آن تر زړې پورې په دې منځ کې د نور يوه شيشه راشي، داشيشه مې پورته کوي او په ځمکه مې ولي. ښه په ځان پوهېږم، خو ځان نه شم تم کولای. نو په دې سره اودس نه ماتېږي. دې ته متوجه شئ اعتراض او اشتباه دې څوک ځان ته نه پيدا کوي اونه دې په بل چا باندې رد کوي.

دا د هر چا خپلې برخې دي، دا چې څوک څه کوي او څه وينې؟ د دې ليدلو حال خو هر چاته څوک نه شي ويلای. دا خو پټ اسرار دي.

منصور حلاج حال ووايه، آخر په دار وځړول شو. هر چاته حال ويل ناروا دي. يواځې به خپل مرشد او يا مرشد خپلو خصوصي مريدانوته به حالات بيانوي، چې هغه ښه معتقد خلک وي.

منصور حلاج چي ڪلهه په دار وڇڙول شو، نو يو سري ٽوله شپه په ڙپا
 او غم کي تيره ڪړه چي: اي خدايه! دا منصور خوستا دوست او
 ولي و، ستا مقرب بنده و او تا ورته داسي سزا ورکړه چي په دار
 وڇڙول شو. نو همدا سري بيا خوب ويني چي الله تعاليٰ ﷻ همدغه
 شخص ته وايي: منصور ته ما خپل راز ويلي و او ده هغه راز پٽ
 ونه ساته، ځکه مې دا سزا ورکړه. د بادشاه راز چي څوک پٽ نه شي
 ساتلی دهغه به همدا سزا وي.

حضرت شاه نقشبند قدس الله سره هم وايي: دوه ځله په ما باندې
 هم داسي مقام راغلی چي نږدې وه زه هم د منصور حلاج غوندي
 دعوه وکړم چي: (انا الحق) خوزمونږ په علاقه کي د پانسي (دار)
 دوه ځايونه و، نو هلته به ورغلم او خپل نفس ته به مې ويل چي: که
 دا دعوه دې وکړه نو ستا به هم دغه سزا وي. ته به هم د منصور په
 شان په دار وڇڙول شي. خو الله تعاليٰ ﷻ رحم او کرم اود حضرت
 خواجه عبدالخالق غجدواني قدس سره فيوضات راباندې راغلل
 اوله دې مقام څخه ېې واپرولم.

شاه نقشبند مبارک قسم کوي چي ڪله منصور حلاج په دار کېده که
 هلته دخواجه عبدالخالق غجدواني يو خليفه هم موجود وای نو
 منصور به چا نه وای په دار کړی او دی به ېې له دغه مقام څخه
 اړولی وای.

نو دا مقامات او اسرار چي چاته په نصيب کېږي نو هرچاته خويي
 څوک نه شي بيانولای، نو اعتراضونه دې څوک نه کوي. (المرء

یقایس علی نفسه ، هر سری په خپل خان قیاس کوي چې زه خو دا
 شی نه وینم نو دا شی نشته. دا په سلگونو کتابونه العیاذ بالله په
 درواغو نه دي جوړ شوي. زه به یې نه وینم، نو زما د نه لیدلو له
 وجې خو د هغه شي نیستی لارمه نه شوه. دا د باطن شیشې دي،
 صفایي غواړي، د چا چې خومره استعداد وي د غومره شی ورته
 معلومیږي ، نو اعتراضونه باید په دې رابطه ونه کړل شي. دا ټولې
 خبرې ثبوت لري.

وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العلمین

وصلی الله تعالی علی خیر خلقه سیدنا وسندنا وشفیعنا ومولانا
 محمد وعلی آله واصحابه واتباعه واهل بیته اجمعین

الله الله الله

(۲۸) مجلس

د حضرت امام اعظم ابو حنيفه (رحمة الله عليه) مناقب

يو خليفه صاحب ماته قيصه ڪوله، ده له بل خليفه صاحب نه
 حكايت ڪاوه چي په يوه ڪور ڪي په يوه خاي ڪي ڪيناستم نو گورم
 چي په تاخچه ڪي خه انوار پورته ڪهري، نو في الحال ورپورته شوم
 چي يو زور ڪتاب ده، ڪله چي مي راواخيست نو هغه د امام رباني
 صاحب قدس سره مکتوبات شريف ده، زور ڪتاب و، خو د ڪور
 ڄڻتن ته بي قدر معلوم نه و، نه بي پڙانده. د ڪور ڄڻتن ويل چي
 دلته ڪوم ملا ايڻي ده، خو هغه خليفه صاحب د فراست ڄڻتن و،
 هغه ته معلومات وشو.

نود هر جا د ڪتاب چي څوڪ مطالعه ڪوي نو له هغه سره بي تعلق او
 محبت پيدا ڪهري او څومره چي تعلق او محبت پيدا ڪهري د غومره
 دهغه انسان طرف ته فيوضات پيدا ڪهري.

د امام اعظم ابو حنيفه (رحمة الله عليه) احوال

د يو چا په باب علمي معلومات چي سري پيدا ڪري نودا ڊهر
 ضروري شي ده، بيا خاصڪر د طالبانو له پاره. مونو د مذهب په

سلسله کې د امام صاحب پیروان یو ، خو که د همدغه امام صاحب د علمي خدمتونو او نورو کراماتو او علمي مقام په باره کې څوک رانه پوښتنه وکړي نو مونږ طالبانو ته بیا په دې باره کې هېڅ معلومات نه وي. همدارنگه مونږ د نقشبندیې طریقې پیروان یو، خو که له مونږ څخه یو څوک د شاه نقشبند، یا امام مجدد الف ثاني (قدس الله سرهم) په باره کې پوښتنه وکړي، دهغوی معلومات له مونږ څخه وغواړي، یا د حضراتو مبارکانو په باره کې معلومات وغواړي نو مونږ یې په ځواب کې هېڅ هم نه لرو.

خبره چې مستنده ګرځي دا هلته چې له مونږ سره علمي معلومات هم وي، له دې سره شوق هم زیاتېږي. حضرت امام اعظم ابوحنیفه رحمه الله تعالی چې مونږ یې په مذهب یو؛ په (۸۰) هجري کال کې پیدا شوی او په (۱۵۰) یا (۱۵۱) یا (۱۵۲) هجري کې وفات شوی مشهور قول داده چې په (۱۵۰) هجري کې وفات شوی ده. دی په خیرالقرون کې د تابعینو په مقام کې ده. په یو روایت کې راځي چې څلور صحابه کرام یې لیدلي او بل روایت کې راځي چې اته صحابه کرام یې لیدلي دي. د امام صاحب لمسی دده په باب کې وایي چې: کله امام صاحب پیدا شو نو خپل پلار حضرت ثابت رحمه الله حضرت علي ته وروړ او حضرت علي هم ده ته او هم دغه ماشوم [امام صاحب] ته د خیر او برکت دعا وکړه، نو دهغې بابرکتې دعا اثر ده چې الله تعالی دده په اولاده کې دا د علم سلسله جاري کړه.

حضرت امام صاحب په فقهه کې دومره ژور معلومات لري چې دده په باره کې حضرت امام شافعي رحمه الله فرمايي: (الناس عيال ابي حنيفة في الفقه) په فقهه کې ټول خلک د امام صاحب عيال دي.

امام شافعي (رحمه الله) به د امام صاحب په زيارت کې خپل

مذهب پرېښود

حضرت امام شافعي د امام صاحب د وفات په کال پيدا شوی. د امام شافعي رحمه الله مسلک داده چې د سهار په لمانځه کې دعاء قنوت وايي او چې رکوع ته ځي په همدغه وخت کې لاسونه پورته کوي او چې کله له رکوع نه راپورته کېږي نو هم لاسونه پورته کوي، خو يو وخت همدا امام شافعي رحمه الله د امام صاحب زيارت ته راغی، نو چې د سهار لمونځ يې کاوه نو نه يې دعاء قنوت د سهار په لمانځه کې وويله او نه يې په رکوع کې غوږونو ته لاسونه پورته کړل. نو چا ورڅخه پوښتنه وکړه چې داسې دې ولې وکړل؟ چې خپل مذهب دې پرېښود. دې په ځواب کې ورته وايي چې: ددې قبر له څښتن څخه حيا راځي، ددې قبر څښتن يو جليل القدر انسان ده، دا به له ده سره بې ادبي وي چې دده په حضور کې دده د مذهب مخالف عمل څوک وکړي. سره له دې چې امام شافعي رحمه الله د مستقل مذهب مؤسس او څښتن ده خو د حضرت سيدنا امام اعظم صاحب سره دومره عقيدت او احترام لري چې کله يې علاقې ته

راغی نو خپل مذهب يې ورته پرېښود اود امام صاحب په مذهب
يې عمل وکړ.

له دې ځای نه سړي ته ډېر غټ معلومات په لاس ورځي. يو داچې
زيارت ته تگ ثابت شو ځکه ټول ائمه کرام زيارتونو ته تلل، له دې
سره سره د قبر آداب هم ثابت شول ځکه امام شافعي رحمه الله
دومره ادب ورسره کوي، سره له دې چې بالذات شاگرد يې هم نه
ده، بلکې بالواسطه يې شاگرد ده، دی د حضرت امام محمد
صاحب شاگرد ده، نو امام شافعي صاحب دومره ادب کوي چې د
امام صاحب له قبر سره يې دخپل مذهب معمولات پرېښودل اود
امام صاحب په مذهب يې عمل وکړ.

واخرنا دعوانا ان الحمد لله رب العالمين

وصلی الله تعالی علی خیر خلقه سيدنا محمد وعلی آله واصحابه
اجمعين

(۲۹) مجلس

د حضرت رسول الله ﷺ سره محبت کول

قال رسول الله ﷺ لا يؤمن أحدكم حتى يكون أحب إليه من و

الده وولده والناس أجمعين

حضرت رسول الله ﷺ فرمایي چې له تاسو نه څوک کامل مؤمن نه شي گرځيدلی چې ترخوزه ده ته ترخپل مور اوپلار او ترټولو خلکونه یم محبوب شوی، نه یم گران شوی. اوس له حضرت نبي کریم ﷺ سره دامحبت چې ترخپلو مور اوپلار او ترټولو خلکو به زیات محبوب وي دا کوم قسم محبت ده؟

عام کتابونه لیکي: چې طبعي محبت چې دانسان په وس کې نشته، دخپل خان دخپل اولاد یادمور اوپلار سره طبعي محبت ده. له رسول الله ﷺ سره طبعي محبت نه ده مراد. ځکه داسې خود هرکم خلک پیدا کيږي چې ده ته تر خپل خان مور اوپلار او اولاد ترټولو خلکو رسول الله ﷺ گران وي نومراد ورنه محبت عقلي او ایماني دی.

يعنې دامحبت دامعنا چې دسړي به دحضرت رسول الله ﷺ سره دومره مېنه وي چې ترخپلو خواهشاتو اودخپل مور اوپلار ترخواهشاتو دخپل اولاد ترخواهشاتو ، د ملگرو او حکومت بلکې دهرچاله خواهشاتو اوارزوگانو به ، ده ته دحضرت نبي کریم ﷺ ارزو قدرمنه وي ، حتی دسړي خپل نفس غواړي چې بدکاري وکړي خودحضرت نبي کریم ﷺ امر داده چې نه به يې کوي ، داسړی به کامل مؤمن هلته وي چې خپل خواش پرېږدي اودحضرت نبي کریم ﷺ په امر باندې عمل وکړي .

دسړي مور اوپلار ، دسړي نه يوڅه غواړي اودحضرت نبي کریم ﷺ حکم بل څه وي نوداسړی به هلته دکامل ايمان څښتن کېږي چې دخپل مور اوپلار اوخپل اولاد خبره ، دخپلې ښځې خبره ، دحکومت اوملگري خبره ټولې يې شاته وغورځولي ، خو په امر دحضرت نبي کریم ﷺ باندې يې عمل وکړ دادانسان په وس کې شته ، اختياري دی .

نو انسان هلته کامل مؤمن گرځي چې دی د حضرت نبي کریم ﷺ اوامر اونواهي ، هغه ته ترخپل ځان ، مور اوپلار ټولونه مخکې کړي ، له دې وجې نه دغه انسان چې دنفس مقابله کوي دمور اوپلار اواولاد مقابله کوي ، پده به قسم قسم دخواهشاتوپه تقاضا ، تکليفونه راځي خوچې په چاکې کمال دايمان و نوداتول تکليفونه ورته اسانه کېږي ، هغه بيا برداشت کولای شي ، داوداسه په کولو کې ، دلمانځه په کولو کې ، دروژې په نيولې کې ، دحج په کولو کې ، دجهاد په کولو کې الغرض په ټولو کې انسان ته تکليفونه وي ،

خو چې چاد حضرت نبي كريم ﷺ سره مېنه پيدا شوه، نو دا تكليفونه
ټول ورته اسانه كيږي، بيا په طاعت او عبادت باندې خوند اخلي،
حتي چې د صحابه كرامو په وخت كې داسې پيښه وه، بلكې په اوس
وخت كې هم خلك شته چې د يو انسان پلار خداوند خاښه په كفر كې
وي او د شريعت حكم جهاد ورته متوجې شو، چې ته به جهاد ورسره
كوي، نو دا انسان به هلته كامل مؤمن وي چې دخپل پلار او اولاد
هيڅ پروا ونلري او جنگ او جهاد اخير وژلوته يې تيار شي، خود
حضرت نبي كريم ﷺ حكم نه ماتوي.

حتي خپل ځان قرباني ته تيار كړي، سخت تكليفونه خو هلته
چې د شريعت حكم ده، له خپل ځان څخه ورته د حضرت نبي كريم ﷺ
حكم محبوب دي، دهغه ارزو ورته گرانه شي، نو دخپل ځان څخه
تير شي او مرگ قبول كړي، خود دهغه حكم نه ماتوي، د خداي پاك ﷻ
حكم نه ماتوي، دغه مرتبه د كمال دايمان دي.

د صحابه كرامو دغه محبت اتم و ځكه د دوي اطاعت هم ډېر و
ولي چې تر ټولو خلكو نه د دوي محبت زيات و، د دوي معرفت اتم و
دوي چې رسول الله ﷺ په كوم معرفت پيژانده، نور و خلك چې
د صحابه كرامو نه چې راشاته دي هغوي ته داسې معرفت نه
وحاصل، د دوي علم د حضرت نبي كريم ﷺ په حال باندې علم
شهودي و په سترگويي حالات ليدل، د حضرت رسول الله ﷺ معجزې
يې ليدلې، د تړول حالات يې ليدل، نو د دوي معرفت زيات و
د حضرت رسول الله ﷺ هستي او غټتوب يې دي ډېر پيژانده، ځكه
د دوي د حضرت رسول الله ﷺ سره د غومره ډېره مېنه وه.

حضرت عمر ؓ رسول الله ﷺ ته وايي ماته ترټولو له پلار او اولاد
اونور وټولو خلکونه گران يي، (الامن نفسي) مگر له خپل ځان څخه نه
نه يې راگران.

حضرت رسول الله ﷺ ورته وويل چې والله که ته ترهغه پورې
کامل مؤمن شي چې ترڅوله ځان څخه زه نه يم درته گران شوی.
حضرت عمر ؓ ورته وايي چې يو وار داسې خبره وي نووالله اوس
ماته ترخپل ځان هم گران يي.

ځکه دوی د حضرت نبي کریم ﷺ عظمت ډېر پېژانده، له دغې
وجې نه چې دخدای پاک ﷻ له طرف نه دآدب حکمونه صحابه
کراموته نازل شول چې تاسې دحضرت نبي کریم ﷺ په حضور کې په
زوره زوره غږېدا مه کوی. په ټولو صحابه کرامو کې درسول الله ﷺ
قدراوعزت حضرت ابوبکر صدیق ؓ او حضرت عمر فاروق ؓ
ډېر پېژانده، دوی به ددغه آيت نه وروسته دحضرت نبي کریم ﷺ په
مجلس کې داسې په آدب غږېدل لکه یو څوک چې چاته پته
خبر کوي، حتی دوهم وارې به ورته وويل شول چې څه وايي، د رسول
الله ﷺ هم له دوی سره بې اندازې محبت اومېنه وه، یو ځل رسول الله
ﷺ په مسجد کې روان؛ نو حضرت ابوبکر صدیق ؓ ته يې یولاس په
لاس کې ورکړی او حضرت عمر فاروق ؓ ته يې بل لاس په لاس کې
ورکړی او ورته وايي چې: مونږ په دقبرنه هم یوځای راپورته کېږو
اود حشر په میدان به هم یوځای گرځو؛ خو سره له دومره تردیکت
اوشفقت سره بیا هم دومره چې دوی ډارېدل، نور صحابه کرام د دوی
په شان نه ډارېدل.

حضرت ذوالیدین ﷺ مشهور حدیث دی، یو وخت حضرت نبی کریم ﷺ په څلور رکعتیز لمانځه کې سهو شواو دوه رکعت له مونځ یې وکړ، حضرت ابوبکر صدیق ﷺ او حضرت عمر فاروق ﷺ په شمول ډېر نور صحابه کرامو هم موجود ول، حضرت ذوالیدین ﷺ راغی حضرت رسول الله ﷺ ته وایې یا رسول الله! لمونځ لنډ شو او که له تاهیر شو؟

حضرت رسول الله ﷺ ورته وایې چې یو هم نه دی شوی. دی ورته وایې چې نه صاحب! څه خو شوی، لمونځ دې کم وکړ، رسول الله ﷺ له نورو صحابه کرامو ﷺ څخه یې پوښتنه وکړه چې همداسې لکه چې ذوالیدین ﷺ چې وایې؟ نورو صحابه کرامو ﷺ ورته وویل هو! لمونځ دوه رکعت شوی.

نور رسول الله ﷺ دوه رکعت نور ورپسې وکړ.

دلته محدثین کرام لیکي چې په دغو خلکو کې حضرت ابوبکر او حضرت عمر فاروق رضی الله تعالی عنهما موجود ؤ او په دې غلطې باندې پوه هم شول چې لمونځ دوه رکعت وشو؛ خودوی څه ونه ویل، دا ولې؟

جواب دا کوي چې ددوی دواړو له حضرت نبی کریم ﷺ سره بې استهازیات محبت ؤ دهغه هیبت یې په زړه کې موجود ؤ؛ نودوی ددې جرئت نه شوای کولای چې دوی په دې هکله له رسول الله ﷺ سره خبرې وکړي.

نو څومره چې څوک ډېر پیژني همدومره دده په زړه کې دهغه محبت زیات پیدا کیږي، همدومره دهغه نه خوف او ویره پیدا کیږي.

لڪه چي علماء کرامو ته دالله تعالى ﷻ معرفت زيات حاصل دي
 ڇڪه دوي له خداي پاڪ ﷻ نه ڊهر زيات ويريري
 دصحابه کرامو چي له رسول الله ﷺ سره مڻه ڊهر تمامه وه، وجه
 داوه چي دي يي ڊهر ٻنه پيڙانده.
 نوهلته کمال ته رسيڙي چي ڪله دده له حضرت رسول الله ﷺ
 سره له هر چانه محبت زيات شي.
 دمحببت بحث ڊهر زيات دراز دي زه به يي دلته يوڇه په اختصار
 سره راوڙم.

دمحببت علامات

نودمحببت علامه دادی چي ڇوڪ وايي زما له حضرت رسول
 الله ﷺ سره محبت دي، په دي دعوه ڪي به دي هلته رڻستوني وي چي
 دي دحضرت رسول الله ﷺ په سنتو باندې خان برابر ڪري، ڪه ڇوڪ
 له رسول الله ﷺ سره دمحببت دعوه لري اوپه سنتويي عمل نه
 ڪوي، په سنتويي خان نه برابر وي؛ نودي په دي دعوه ڪي درواغجن
 دي، ڇڪه چاته چي ڇوڪ خوندور ڪوي؛ نودهغه جامه اولباس هم
 خوندور ڪوي، دهغه عادات اوخيونه هم خوندور ڪوي اوداتول په
 تمامه معنابه خان ڪي راولي.

لڪه ڇوڪ چي هم ته ڪيني نوورته وايي چي ماته انگريزي
 ويڻسته راجور ڪره، ڇوڪ وايي ماته تبليغي ويڻسته راجور ڪره،
 داولي وايي ڇڪه چي ده ته دهغوي لباس او عادات خوندور ڪوي؛

نودچا چې له چاسره مېنه وي ، کوشش کوي چې دهغه خوی ، عادات او اخلاق په ځان کې راولي .

دخدای پاک ﷺ سره دمحبت علامه داده چې دسړي دقران عظیم الشان سره ډېره مېنه وي ، اوکه دحضرت رسول الله ﷺ سره محبت وي ؛ نو دحضرت رسول الله ﷺ له سنتو سره یې محبت وي .
هرولي چې دولایت مقام ته رسیږي نو هغه دحضرت رسول الله ﷺ په متابعت باندې رسیږي ، چې څومره ډېر متابعت و همدومره دهغه ولي مقام لوریږي .

حضرت مجددالف ثانی شیخ احمد سرهندي قدس الله سره ، چې په طریقت کې یولی عظیم الشان شخصیت تېرشوی دی ، دده نه څوک پوښتنه کوي چې دادومره غټ منصب خداوند متعال په څه درکړي ؟

دی ورته وایي چې دحضرت رسول الله ﷺ په متابعت .

دی مبارک وایي چې یو وخت کې زه په ځای کې په چپ اړخ ځملاستم ؛ نو په ماباندې چې کوم فیوضات راتلل ، هغه بند شول ، زه پوه شوم چې ماسنتو خلاف عمل وکړ ؛ خوداسې هم نه چې په ځای کې په ښې اړخ واوړم ، ماویل چې بې ادبي دي وکړه ، بیرته ولاړ شوم اوبیا کیناستم اوبیا په ښې اړخ باندې ځملاستم ، چې دستو متابعت په کامله توګه راشي ؛ نو د خداوند متعال له خوا داسې فیوضات راباندې راخلاص شول چې ډېروخت مې نه وولیدلي .

کتابونه لیکي چې یو وار په سنت ، لکه دبیت الخلا ته دتنوتلو په وخت کې چې په پښه مخته کړي اود راوتلو په وخت کې ښی پښه

رامخته کړي، ددغې واړه سنت ژوندي کول تر یو لوی حسنه بدعت نه، لکه مدرسه جوړول، هم ډېر زیات ثواب لري.

سره له دې چې مدرسه حسنه بدعت دی، څومره غټ کارونه پکې کیږي خودغه سنت چې دخلکو ترپامه یو عادي شی ورځي، ددغه ثواب ورباندې ډېر زیات دی.

په حدیث شریف کې راځي چې دیوه سنت ژوندي کول، په وخت دفساد دامت کې دسلو شهیدانو اجر لري، ځکه دین په سنتو ژوندي دی، دین دحضرت رسول الله ﷺ په سنتو ژوندي دی، که سړی بزرګي کوي اودشریعت موافق نه وي، نوکله دهغه اخري خاتمه خرابه شي اوکافر اوزندیق شي.

نوموږ اوتاسو که داغواړو چې په دیني اموروکې دې زموږ ترقي وشي، دخدای پاک ﷻ اوحضرت رسول الله ﷺ سره مودې نږدیکت پیدا شي؛ نو باید دا کوشش وکړو چې دشریعت په چوکاټ کې باید ځان برابر کړو اواړپه ځای کول، دګناهونوڅخه ځان ساتل، ځان په سنتو برابرول.

نوچې دحضرت رسول الله ﷺ سره څوک مېنه لري نوچې په خوب کې یې لیدلی وي هغه څیره دي ورپه زړه کوي، که یې نوې لیدلی اوحج ته تللی وي نو دروضې مطهرې څیره دي ورپه زړه کوي، که نوې نودرود شریف دي په داسې اخلاص سره وای چې لکه دحضرت نبي کریم ﷺ په حضور کې مخامخ چې ناست وي اوهغه یې په سترګو ويني، کله چې دسړي دومره ادب اوعقیده پیدا شوه، دستنواوشریعت پابند شو، شوق اواخلاص پیدا شو؛ نو بیا خداوند

متعال په یوه واړه عمل سره انسان ته دومره درجې ورجيگه وي چې بل یې په کلنو کلنو کوي دهغه دومره درجې نه جگړې، یوسړی به په کالو کالو لگیاوي دهغه عبادت به یې ثواب وي لکن رتبه به یې نه جگړې، یعنې قرب به نه ورته پیدا کړي او یو څوک چې یو وارې داخلص ماده پکې موجوده شوه، سینه صفا شوه، محبت موجود شو، دهغه بیا داسې رتبې جگړې لکه د دنیا د صاحب منصبانو چې رتبې جگړې، هغه بیا په واړه عمل خداوند متعال ته دومره نژدې کړي چې نور خلک په ډېر عملونو دې مرتبې ته نه رسیږي، لکه د احادیث مبارکې ذکر کړی دی چې حضرت رسول الله ﷺ وایي چې په صحابه کرامو پسې بدمه وایي، که تاسو د غره په اندازه زر چنده صدقې وکړي، دهغوی دیو پاؤ یا نیم پاؤ صدقې ته هم نه رسیږي.

ځکه په هغو کې اخلاص، صداقت او محبت موجوده، کاریې رېښتونی و ددوی د حضرت رسول الله ﷺ سره بې انتهازیات محبت و، حضرت صدیق اکبر ؓ ټول جایداد په حضرت رسول الله ﷺ باندې قربان کړي، حتی دومره د صحابه کرامو ورسره محبت و چې کله به دده له مجلس نه جدا شول نو گوښې به خوراک او چنناک خوند نه ورکاوه، منډې به یې وهلې او د حضرت رسول الله ﷺ مجلس ته به یې ځان رساوه.

حتی صحابي مبارک د کفارو په لاس کې بندې ده، د پانسی حالت ده، کفار ورته وایي چې تاته دا محبوبه ده چې ته خلاص وای او په خپل کور کې وای او رسول الله ﷺ مودتاپه ځای نیولی وای او پانسی کړی مو وای؟ پدغه به ته راضي وي؟ دی ورته وایي چې

داخوڅه کوي چې زما په ځای دې هغه پانسی وای، والله چې دی هلته په کور کې وي دده په پښه کې اغزی ولاړ شي هم که ماته دامحبوبه وي.

سبحان الله! رسول الله ﷺ څومره په دوی گران ؤ.

دده دوفات نه وروسته چې دی ددنیا نه انتقال شو چې داغې په ټوله علاقه خپور شو چې رسول الله ﷺ ددنیا نه رحلت وکړ، حضرت عمر فاروق ؓ غوندي شخص چې څومره غټ علم او قوي استعداد خداوند متعال ورکړی ؤ خودومره محبت یې اتم ؤ چې دهغه حواسو کارپریښود، توره یې راویستله چې که چا داغې وکړ چې رسول الله ﷺ وفات شو، زه به سرور نه کات کړم.

ډېر صحابه کرام په نفس غږ اوړیدلو لیونیان شول، عقلونوبه یې کارپریښود، حضرت عبدالله بن زید ؓ په باغ کې ؤ چې خبر شو چې حضرت رسول الله ﷺ وفات شو؛ نو هلته خدای پاک ﷻ ته دعا کوي چې ای خدایه! چې زما دسترگو سر والی خود حضرت نبي کریم ﷺ په دیدار کې ؤ اوس چی هغه ولاړ؛ نورې مې سترگې رنډې کړي چې په نورچامې سترگې ونه لگيږي. په هغه ځای یې خدای دعا قبوله کړه او سترگې یې رنډې شوې.

په احد کې چې کله جنگ شروع شو یو صحابي مبارک در رسول الله ﷺ مخې ته ودریده او ځان یې ډال کړ ترڅو په رسول الله ﷺ باندې دغېشي، تورې یا نیزې وار ونه لگيږي، نو دا صحابي مبارک ۷۳ ځایه زخمې شو.

ديوي ښځې په احد کې دخپلې کورنۍ پلار، ميره او ورور درې
 واره شهيدان شوي دي، خوچې کله دامخته راځي اورسول الله ﷺ نه
 ويني؛ نواول له هرڅه نه درسول الله پوښتنه کوي چې رسول الله
 سڼه دی؟ چاورته وويل چې دتاپلار، ميره او ورور شهيدان شوي
 دي دا ورته وايي چې هرغم وروسته له رسول الله ﷺ نه ماته اسانه
 دی

دېته واقعي عشق وايي، چې خپل ځان يې مرگ ته ورکاوه
 ، دخپل اولاد مرگ ته تيارؤ؛ خودې ته نه ؤ تيار چې دحضرت رسول
 الله ﷺ په پښه کې دې يو ازغی قدر ولاړ شي، دامحبت چې ددوی
 دومره ډېرؤ وجه داوه چې دوی دحضرت رسول الله ﷺ عظمت
 ډېرپېژانده؛ نوهيبت يې په زړه کې ؤ، محبت او عشق يې په زړه کې
 ؤ.

دازمونې طريقته هم، داهم طريقته د صحبت دی، ډېره ترقي چې
 په دې کې په مخ باندې راځي هغه په دې باندې چې دخپلو مشائخو
 سره داسې اخلاص موجود شي لکه دصحابه کرامو چې له رسول الله
 ﷺ سره موجود ؤ.

داچې سړی په حضرت رسول الله ﷺ باندې عاشق کېږي، دهغه
 له پاره اول شرط داده چې سړی به په خپل شيخ باندې عاشق کېږي
 ، چې دې ته په اصطلاح دتصوف کې فنا فی الشيخ ويل کېږي،
 دفنا فی الشيخ دمعنا ده چې دهغه خپل شيخ احوال، حرکات
 اوسکنات به ده ته ترهرڅه شي محبوب وي، کوشش به کوي چې
 دهغه په نقش قدم باندې ځان برابر کړي.

نود خپل شيخ سره محبت دڅه وجې نه ده ، دده دشخصيت له
وجه دي ؟ نه دده دشخصيت له وجې خونه دي ، بلكې ددې وجې نه
دي چې شيخ دحضرت نبي كريم ﷺ وارث دي ، اوس چې له خپل
شيخ سره ددين په خاطر مېنه پيدا شوه ، داپه واقع كې دحضرت
رسول الله ﷺ سره مېنه ده ؛ نو خدای پاک ﷻ دهغه دهدايت لارې
اسانه كوي ، بيا دحضرت رسول الله ﷺ سره مېنه او عشق پيدا كوي
اود حضرت رسول الله ﷺ سره عشق دڅه وجې نه وي ؟ !!
ددې وجې نه ده چې دي دخدای پاک ﷻ له طرف نه مونږ ته
پيغمبر ده ؛ نو دهغه دعشق په واسطه بيا دخدای پاک ﷻ دعشق
لار پيدا كوي ؛ نو فنا في الشيخ مقدمه دفنا في الرسول ده اوفنا في
الرسول مقدمه دفنا في الله لپاره ؛

سلطان محمود غزنوي او حضرت ابوالحسن خرقاني

حضرت سلطان محمود غزنوي صاحب روان دي دوخت يوجيد
عالم ابوالحسن خرقاني قدس الله سره ته څوك ورليري چې ورشه !
چې امير المومنين دي غواړي ، دوخت بادشاه دي غواړي .
ده ورته وويل چې زما اودهغه څه دي ؟ زه يو ملنگ يم اوهغه
بادشاه دي . بيا دبادشاه قاصد ورته وايي چې : (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا
اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِيَ الْأَمْرِ مِنْكُمْ) چې دخدای پاک ﷻ اطاعت وكړئ ،
دهغه در رسول اطاعت وكړئ ، دخپلو اميرانو اطاعت وكړئ .

ابوالحسن خرقاني قدس الله سره ورته وايي چې زه داطيعوا
الله نه اطيعوا الرسول ته هم نه يم ور خلاص.

چې يو وار محبت دالله تعالى ﷺ سره پيدا شو بيا رسول هم له
ماين څخه وزي، دپيغمبر سره محبت دڅه په خاطر ده؟ خودالله
تعالى ﷺ ددين په خاطر ده، دغه ټول دمايين نه وزي. يعنې ددوی
سره عشق ددوی دځان په خاطر شي، بيا صرف په دغه خاطر شي
چې دى دخداى پاک ﷺ دوست ده، نوالحب فى الله په خاطر محبت
ورسره کيږي، چې هغه دايمان دکمال مرتبه ده.

نو کوشش دې سړى داکوي چې د سنتو باندې ځان تابع کړي
، دشریعت ځان پابند کړي، مونږ دطریقت اول شرط داده چې سړى
به په شریعت ځان برابر وي.

چې يو وار ځان په شریعت برابر شو، اخلاق او عادات په شریعت
برابر شو، بيا به دخداى پاک ﷺ په عمل کې ترقي راوړي. بيا خداى
پاک ﷺ وايي ﴿وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا﴾ چې څوک
زما ددين په لار کې کوشش کوي زه بيا دخپل ځان دديدار لارې ورته
خلاصوم، زما په طرف په اسانه طريقه راتلاى شي، که اطاعت
نوي، محبت نشي پيدا کيداى چې محبت نشو پيدا، فنا نشي راتلاى
او چې فنا رانغله بيا به سړى ناامیده پاته کيږي.

وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العلمين

وصلی الله تعالى على خير خلقه سيدنا وسندنا وشفيعنا

ومولانا محمد وعلى آله واصحابه واتباعه واهل بيته اجمعين

(۳۰) مجلس

د نياوې او ابدي ژوندون

حضرت رسول الله ﷺ صحابه كرامو ته د گناهونو په متعلق كې داسې وفرمايل چې تاسې ځان وساتئ دمهلكاتونه .
 د حضرت رسول الله ﷺ د دې الفاظو مباركونه داسې معلومېږي چې انسان ته د گناهونو په سبب هلاكت او تباهي پيدا كيږي .
 دنېكو اعمالو په سبب باندې انسان ته حيات او ژوندون پيدا كيږي او د بدو اعمالو په واسطه باندې انسان ته مرگ او هلاكت پيدا كيږي .

يو دنياوې ژوندون دى ، يو حقيقي ژوندون دى بل مقابل يو دنياوې هلاكت دى او بل حقيقي هلاكت دى .
 د دنياوې ژوندون خود ظاهري خلكو په سوچ ، علم او فكر كې داده چې انسان چې خوراك او چغېناك كوي او د مرگ تروخته پورې داشپسته يا پنځوس كاله زندگي تيروي ، په ظاهره له بدن سره كار لري ، دې ته ژوندون ويل كيږي .

حقيقي ژوندون داده چې سړى دخداى پاك ﷻ په دين باندې ژوندى شي ، دهغه په بركت باندې چې كوم انسان ژوندى شو بيا په دې ظاهري مرگ چې سړى مړ شي ، هغه نه مري ، د شهداء په باب كې

خداوند متعال ﷻ په قرانكريم كې خپله فيصله كوي چې هغه څوك چې دخداي پاك په دين باندې مرشي ، هغوی ته مړه مه وايئ هغوی ژوندي دي .

ظاهري څوكفن وركوو ، غسل وركوو او جنازه ورباندې كوو ، مال يې تقسيم وو ، بنځه كه ولري ، هغه بل څوك په نكاح كوي ، اوس د مړو ټول احكام ورباندې جاري شول ، خو خداوند متعال ورته ژوندي ويلې دي ، نو دا كوم ژوندون دی ؟

دا هغه حقيقي ژوندون دی چې په هغه ژوندون چې دانسان نه روح وختله ، هم دخداي پاك ﷻ د عبادت نه ، نه غافله كيږي ، په نېركې د جنت تر داخلیدو پورې دخداي پاك ﷻ په عبادت باندې لگياوي ، حتی په جنت كې به هم عبادت وي ، اگر چې هلته عبادت نشته ، انسان ورباندې مكلف ندی ، پدغه عبادت به دوی خوند اخلي ، انبياء كرام ، اولياء كرام او شهداء ته خداوند متعال حقيقي ژوندون ورپه نصيب كړی .

مرگ

۱- مرگ هم يو ظاهري مرگ دی ، چې دانسان نه روح وختله

نومر شو .

۲ - يو حقيقي مرگ دی چې د ابدي تباهي سره مخامخ شو ، اگر كه هغوی كفار په دنيا كې ژوند كوي ، خو خداي پاك ﷻ هغوی ته په قرانكريم كې مړه ويلې دي .

(يُخْرِجُ الْآلَمَ مِنَ الْمَمِيَّتِ وَيُخْرِجُ الْآلَمَ مِنَ الْآلَمِ)

په دې آيت کریمه کې مفسرين يوتفسير داکوي چې مړی دژوندي نه پيدا کوي، يعنې کافر له مسلمان څخه پيدا کوي، پلار يې مسلمان زوی يې کافر، نواگر که دوی خوراک اوچنباک کوي، تگ راتگ کوي، خوييا هم خدای پاک ﷺ دلته کفارو ته مړې ويلې دي. ځکه چې ددين په حيثيت باندې مړه دي، حقيقي هلاکت يې نصيب شوی دی، چې په دنيا کې هم سړی خوار، ذليله او شرمنده وي او په اخرت کې هم ورباندې شرميږي.

نودگناؤ په باب کې حضرت رسول الله ﷺ د مهلکاتو لفظ ويلی دی، چې داسې ورباندې خرابيږي، يار تبه ورباندې ختميږي او ياد هغه هلاکت اخروي عذاب سره سړی مخامخ کېږي.

د حضرت رسول الله ﷺ په زندگي کې يو وخت بدبويي جگه شوه، حضرت نبي کریم ﷺ وويل چې دامنافقينو د مسلمانانو غيبت وکړ، دلته د مسلمانانو په غيبت باندې رسول الله ﷺ ته بدبويي ورسیده، لکه شی چې مردار شي او دهغه نه وروسته شی او بدبويي وکړي، نودگناؤ داسې بدبويي موجوده وي.

اگر که محدثين کرام اعتراض کوي چې په يوه ځای کې په هغه وخت کې غيبت وشو، رسول الله ﷺ ته يې بدبويي ورسیده او نن سبا ټول خلک په غيبتونو کې لگيا دي او ددې په بدبويي باندې خوڅوک نه پوهيږي؟

نوجواب داکيږي چې نن سبا فضا ټوله خرابه شوې ده، هلته وخت ښه ؤ، خلک نیک ؤ چاگناوې نه کولې، که گنا به ورته وشوه، نوسمدستي به يې توبه استله، نو هوا او فضا ټوله صفا وه

نويه هغه به چې لږ بدبويي دگنا اثر موجود به شو دستي به ټول ورباندې پوهيدل، نن سبا ځكه نه پرې پوهيږي.

د تقوى اثر داده چې په چاكي خداوند متعال هغه حقيقي ژوندون پيدا كړي وي چې گناؤ ته ورنږدې شي، نوزره يې نه مني، حتى ديوشي حلال توب او حراموالي له قران كريم او حديث څخه معلوم نوې، يو كاردى، تجارت دى يا يوبل كاروبار خوكوي، خو چې سړى منفي وي كه په هغه شي كې شك و او په هغه شي كې حرمت و تاته نده معلوم، نو دستي دې زړه بند يږي.

د حضرت رسول الله ﷺ نه څوك پوښتنه كوي دگناؤ علامه څه ده، سړى به گناه په څه پيژني؟ نو حضرت رسول الله ﷺ ورته وويل چې: **«دع ما يريبك الى ما لا يريبك»**

چې د تاپه زړه كې يې شك درولويږي چې دا كارو كړم او كه نه؟ نوته پوه شه چې دا گناه دى، دا په هغه ځاى كې چې نه آيت شريف تا اړويدلى وي او نه حديث شريف او نه دفعهي حكم تا اوريدلى وي، كله چې زړه صفا شو، حقيقي ژوندون حاصل شو نو د هغه حرمت او خباثت دستي ورته معلوم يږي. بيا زړه په تردد كې شي زړه يې نه غواړي چې دا كار وكړم، دا حقيقي ژوندون چې راغى بيا سړى دگنا واهلاكت نه بچ كوي، او په حرامو باندې نه لگيا كيږي، چې نفس د حرامو او گناؤ ځاى راته زړه دې دستي قبض كيږي او حكم كوي چې داشى ناروا دى.

حضرت عبدالخالق غجدواني قدس الله سره خپلومريدانوته نصيحت كوي او په نصيحت كې ورته وايي چې مهم شى دانبيې چې

دگناهونو خان ساتی، حتی داورته وایی چې دهلکانو اومحررو
 بنخواو دپراغیا دنیا داروله مجلسونوڅخه ځانونه وساتی، ځکه
 هلک چې پیره یې نه وي، بنځه چې نامحرمه وي، غني چې
 ددغوسره دتا تعلق جوړ شي دادتا ددين غله دي، دیانت دې
 درخوابوي.

حضرت علي کرم الله وجهه فرمایي چې غلط نظریه زهروکمر
 غیثی دشیطان ده، چې انسان پرې ولې لکه دانن سبا چې یو قسم
 زهري گولی دي چې سړی ورباندې ولگيږي بیا نه جوړېږي؛ نو چې
 سړی په غلط نظر لگيا شو داجاسوس ده، نودستی د گناو محبت زړه
 ته اچوي، دستی زړه ته رسیږي.

نواصل عمده شی دادی چې سړی دگناهونو خان وساتی، هغه سړی
 تباکوي، مرکوي، کله چې له گناهونوڅخه ځان وساتل شو نو بیا په
 کم عمل دومره فائدې مرتبې کیږي چې بل څوک یې په شواروز کې
 کوي اویوپاک سړی یې په یوه منت کې کوي، دهغه دشواروز دعمل
 نه ددغه یو وار چې سبحان الله ووايي دپرتواب لري.

دا چې سړی دتقوا حالاتو ته وگوري، ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾
 الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ﴾ پورې تول دالله تعالی
 صفات دي، حمد او ثنا ده، هغه داسې چې :

الله تعالی پالونکی دتولو مخلوقاتو دی، تول خلک ده پیدا کړي
 اوروزې ورکوي، ترمرگ پورې یې تربیه کوي، خدای پاک ﷻ رحمن
 دی، چې غټ اووړه نعمتونه ددنیا تول درکوي، په خلکو باندې

رحیم دی چې ټول داختر نعمتونه ورکوي، مالک يوم الدين، دی
 دجزا دورځې چښتن دی، چې هلته سوال او جواب، عذاب او ثواب
 هرڅه دده په اختیار کې دي، هلته بیا دبل چا تصرف او قدرت
 نشته، تردې ځایه چې قرائت وویل شو نو اوس خبره بذات دخدای
 پاک سره شروع شو، (ایاک نعبد) ای خدایه پاکه! خاص تاته عبادت
 کوم، غېږ ورته کوي، خطاب ورته کوي، مخامخ خطاب ورته کوي.
 بیضاوي لیکي چې تقواده حالات شروع کوي لکه مونږ اوتاسې
 نه چې مریدان وایې دسالکینو او ابتدای حالت ده، یوې انتهای
 حالت ده، په اول وخت کې به مرید ذکر کوي: الحمد لله، په اول وخت
 کې به مرید دخدای پاک ﷻ په مصنوعاتو او نعمتونو کې سوچ
 او فکر کوي، چې خدای پاک ﷻ په ماڅومره ډیر انعامات کړي دي،
 داچې وشو چې هلته انسان همیش په ذکر باندې لگیا ؤ، خدای پاک
 همیش ورته یاد ؤ، همیش دخدای پاک په احساناتو کې دده سوچ ؤ
 چې خدای پاک په ماڅومره نعمتونه کړي دي، او هلته دقیامت
 دورځې سوچ ورسره پیداشي چې که زه هرڅه کوم هلته بیا له ماسره
 محاسبه کیږي، نو انسان کرار کرار کوشش شروع کړي، بیا مقام
 دواصلون ته ورسېږي، خدای پاک ﷻ ته رسېږي، مشاهده ورته
 پیداشي: (ایاک نعبد) بیا مخامخ دخدای پاک ﷻ سره خبرې شروع
 شي، هغه اتهام مقام دمرید دی، دایې ابتدایي حالت دی، په
 ابتدایي حالت کې به ذکر کوي، په ابتدایي کې به مراقبې کوي، په
 ابتدا کې به کوشش کوي، دگناهونو به ځان ساتي، ځکه (مالک
 يوم الدين)، دی، هلته دعذاب ورځ راروانه دی، جهنم را روان دی،

سوال اوجواب راروان دی، کله چې په انسان کې ددې خبرو سوچ او فکر پیدا شو بیا کشف ورته پیدا کیږي، مشاهده ورته کیږي، بیا هغه تجلیات او انوار الهی په سترگو باندې ویني، بیا نو دخدای پاک ﷻ سره مخامخ خبره شروع شي.

(إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ) مونږ روزانه له نفلوڅخه پرته په (۳۲) رکعتونو کې الحمد لله وایو، خودا کثرو معنا ته وربام هم نوي، په سوچ کې موهم نراځي چې دچاصفت کوو، چاته څه وایو، (ایاک نعبد، چاته نعره کوو؟) (ایاک نستعین، دچانه کومک غواړو؟) د (أَعَدْنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ) دچانه دحقې لارې دهدایت غوښتنه کوو؟

دا غفلت په مونږ کې ولې دی؟

ځکه خو په ذکر باندې نه یو لگیا، اصل ذکر داده چې دانسان نه غفلت لري شي، په هر حال کې یې خدای پاک ﷻ په یاد وي، نوکه لمونځ کوي، هم الله تعالی به دې یاد وي، په حضور به یې کوي، دریا لپاره به نه وي، ددنیا دبل غرض لپاره به نوي، بلکې دهیڅ لحاظ به پکې نوي، که علم کوې، که جهاد کوې، که روژه نیسې، که حج کوې، که زکات ورکوې، که صدقه ورکوې، که هرڅه نیک عمل کوې، دخدای درضا ماسوابل څه به نوي.

کله چې دانسان ذکر په دې طریقه شو چې غفلت ورنه لرې شو، بیا دخدای پاک ﷻ له طرف نه دافیض او برکت ورباندې کیږي چې درحمت دروازي ورباندې راخلاصیږي.

نود ذکر مقصد داده چې په انسان کې داد تقوا او احسان او اخلاص حالات پيداشي، چې هره معامله يې دخداي پاک ﷻ درضا لپاره

شي نوله گناهونوڅخه به ځان ساتي، په نيك عمل کې به كوشش كوي، بيا خداي پاک ﷻ اثر مرتب كوي.

داچې مونږ ډېر ملگرې داسې وي چې ډېروخت په وظيفو کې تېر كړي، او په اثري نه پوهيږي ددغه بنيادي دوه غټې وجې دي:

۱ - داچې دمريدانو احوال مختلف دي، پدغه کې بايد څوك بيا

وسوسه ونه كړي، مونږ چې دتصوفو څومره كتابونه كتلي نوداليكي چې په انسانانو کې فرق شته، بعضي داسې مريدان وي چې وظيفې يې پای ته رسولي وي بيا هم په هيڅ نه پوهيږي، حتی دی به په خپله بزرگي لانه پوهيږي، خودده مشائخوته به خداي پاک ﷻ په ده علم ورکړي وي، دده مقام به ورته معلوم وي، نوداچې دستاربندي ورته کوي، يا اجازه ورته کوي، نوڅه پکې ويني.

نوباید دامايوسي له چاسره پيدانه شي، چې زه په وظيفه نه پوهيږم، نونه يې کوم، کيدل شرط دي، پوهيدل شرط نه دي، که مونږ پوهيږو او که نه پوهيږو دخداي پاک ﷻ حکم ده: (فَاذْكُرُونِي اَذْكُرْكُمْ).

يا (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ۝)

نودخداي پاک ﷻ حکم دی، ذکر به کوو.

۲ - بنيادي علت د موجوده وخت دطريقت دبنديت اورکاوت لپاره داده چې زمونږ له گناهونوڅخه ځان ساتنه نشته، يامو خبرې جيگې اوتيتې، يامو اعمال جگ اوتيت دي يا نفقه تيته اوجيگه

وي، دنظر حفاظت نشته، دغور و حفاظت نشته، دژبي حفاظت نشته، داندامونو حفاظت نشته، په عباداتو کې کوشش نشته، نو څرنگه به سړی په وظایفو پوه شي.

ددنيا کمال چې یو سړی حاصله وي نو هلته یې حاصله ولی شي چې چا کوم شی اجاد کړی اودهغه د حاصلولو لپاره یې چې کوم قانون وضع کړی وي دهغه قانون په مطابق ولاړ شي، یوانجنیر ده، تیپ یارادیو جوړوي ته به دهغه شاگردی کوي، هغه پرزې به زده کوي بیا به یې عملي کوي بیا ته انجنیر کیدلی شي، چې الله تعالی کوم قانون رالیږلی اورسول الله ﷺ کوم قانون مونږ ته بیان کړی، ائمه کرامو یې کوم جزئیات مونږ ته بیان کړي، نومونږ که وغواړو چې پدغه لار کې ماهر شو الله تعالی ﷻ به ورسپړو، پدغه قانون چې هغه قران جبل الله متین ده چې خدای پاک ﷻ ته به ورسپړو چې پدغه باندې عمل کوو نو د گناه نه به ځان ساتو.

ددې خارجې مثال داده چې جاپان موټر جوړ کړی دی، ددغه موټر انجن ته به یو دتیلو پائپ ورغلی وي یو به دا پائپ ورغلی وي. داوبو پائپ خپل کار کوي چې هغه ماشین سره ول دي، دتیلو پائپ خپل کار کوي

اوس که دتیلو ځای ته چا داوبو پائپ برابر کړ اوداوبو پائپ یې دتیلو ځای ته برابر کړ؛ نو بیا موټر چلیږي؟

نو چې ددنيا په تخنیک کې انسان پرزه بدله کړه هغه چې کوم شی جوړ کړی ده، دده په قانون ونه چلاؤ نو موټر په ځای ودریده.

د انسان وجود خدای پاک ﷺ جوړ کړی داډېر په خفه کيږي، ځکه چې دالله تعالی بنیاد دی.

حضرت نبي کریم ﷺ فرمایي ﴿الانسان بنیان رب ملعون من هدم بنیان الرب﴾

بنده دالله تعالی بنیاد دی، ادم علیه السلام یې پخپله بلاکيفه پیدا کړی ده، په هغه انسان باندې لعنت دی چې دالله تعالی ﷺ بنیاد ړنگوي، ددغې وجې نه چې یو انسان چاپه ناحقه مړ کړ لکه دتولې دنیا انسانان یې چې وژلې وي اوچې یو انسان یې دمرگ څخه خلاص کړ لکه چې دتولې دنیا انسانان یې چې ژوندې کړې وي، خدای پاک ﷺ بیا دومره ورباندې خوشحاليږي. لکه په دې آیت کریمه کې فرمایي:

﴿مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا﴾

اوس دغه پرزې چې خدای پاک ﷺ په انسان کې پیدا کړې ددغې چې خپل چوکاټ بنودلې ده چې سترگې به څرنگه مستعملوي، ژبه به څرنگه استعمالوي، غوږونه به څرنگه مستعملوي، ټول اندامونه به څرنگه مستعملوي، چې دبنده مصنوع په هغه طریقه ونه چلوي، نوولار ختم شو. نو دالله تعالی ﷺ مصنوع چې الله تعالی ﷺ جوړ کړی ده هغه چې په هغه چوکاټ کې ونه چلوي؛ نو هغه انسان به بیا څرنگه ترقي وکړي خودا ترقي هلته راځي چې پدغه چوکاټ سړی وچليږي.

دخدای پاک ﷺ شکر په ویل کېږي دپته چې کوم اندامونه یې چې د کوم غرض لپاره پیدا دی، ته یې په هغه کې مستعمل کړه نودادې دخدای پاک ﷺ شکر په اداء کړئ، خدای پاک ﷺ بیا درنه راضي کېږي.

اودادخدای پاک ﷺ وعده ده: (لَيْنَ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ) که تاسې زما شکرانه وسته نوزه به نعمتونه نور هم در زیات کړم اوشکر په یې دغه ده چې کوم اندام یې د کوم غرض لپاره پیدا ده په هغه کې مستعمل کړی شي، دنیایي د کوم غرض لپاره پیدا ده، په هغه کې مستعمله کړئ، اهل یې دغه لپاره پیدا ده په هغه کې یې مستعمل کړئ.

نوچې دده په چوکاټ شو نودخدای پاک ﷺ درسره وعده ده چې ترقي به درته راځي.

په مخکې غټو غټو درسي کتابونو کې لکه حسامي، حاشیه شرح العقاید، بیضاوي شریف، مشکوة شریف، مرقات، اومسلم ثبوت کې تاسو وگورئ، داسې اولیاء کرام تیر شوې دي چې دابو په سربه یې جای نمازونه وغوړول داوبو په سربه په لمانځه ولاړ و او دابو په ول به یې نه.

دشرح العقائد حاشیه رانقل کوي چې یوه به دزرو مریدانو سره په هوا کې الوتنه کوله، داکرامت انسان ته الله تعالی ﷻ دغه لپاره ورکړی و؟

نویو شریعت ده چې کتابونو مونږ وایو اوبل طریقت ده چې دغه به مونږ په خان عملي کوو، بل حقیقت ده چې خدای پاک ﷻ په هغه

نتيجه مرتبه كوي، او كشف درته پيدا كيږي، مشاهده به درته پيدا كيږي، بيا به كرامات درته پيدا كيږي، خو مطلوب زمونږ كرامات نه دي.

مطلوب زمونږ استقامت ده، خداي پاك ﷻ له مونږ غوښتنه د استقامت كړې ده، حضرت رسول الله ﷺ زمونږ نه د استقامت غوښتنه كړې ده، چې ځان په شريعت برابر كړه.

كرامت مونږ څه كوو، كه وركوي يې او كه يې نه وركوي، دادخداي پاك ﷻ كار دی، داكرامت څه كوو چې سړی په هواگرخي خداخواسته اخره خاتمه يې خرابه وي، اصل لوی كرامت داده چې ايمان وساتل شي او په ايمان كې سړی مړ شي.

نودانسان دترقي دانسان دحقيقي ژوندون مانع مهلكات دی، گناوې دي، گناوې چې پيداشي په انسان كې حيات نه راځي، په انسان كې ترقي نه راځي، هغه كمپنۍ دانسان په مخ باندې نه ځي او كه انسان په شريعت باندې ځان برابر كړ دخداي پاك ﷻ وعده ده او مشاهده ده.

درسول الله ﷺ له بعثت نه مخكې دېر صحابه كرام ﷺ په كفراو شرک كې ؤ، بت پرستي يې كوله، په هغه وخت كې لائق د لعنت ؤ، لائق د غضب ؤ، لائق د عذاب ؤ، خو چې كله يې كلمه وويله په اسلام مشرف شول نو بيا تقوا داره شول چې دهغوی ځای ته هيڅوك نشي ورسيدلی، هغه انسانان ؤ چې تر اسلام نه مخكې كافرو رته ويل كيدل خوله اسلام نه وروسته بيا دخداي پاك ﷻ دوستان شول.

حضرت عمر فاروق ؓ حضرت رسول الله ﷺ ته مخامخ وایې چې
له اسلام نه مخکې په ټولو انسانانو کې تر ټولو نه ته په مابد لگیدلې
خو چې نن مې کلمه وویلله په ټوله دنیا کې ماته محبوب ته یې
دا حضرت عمر ؓ هلته د جاهلیت په وخت کې څه مقام ؤ بیا په
اسلام کې د دغه تقوی په برکت خدای پاک ﷻ بیا داسې اثرېکې
پیدا کړ.

له حضرت عمر ؓ سره سمندراو غرونه خبرې کوي

تاریخ ابن هشام د حضرت عمر ؓ په باب کې لیکي چې ده د جهاد
لپاره تیاری شروع کړ چې په ایران او فارس باندې یې خمله کوله
، خلکو ته یې حکم وکړ چې ځانونه تیار کړئ ، کله چې د جهاد شپې
رانږدې شوې درې شپې دی ورک شو ، منافقینو اعتراضونه شروع
کړل چې امیر المؤمنین خلک جنگ ته راوبلل اودی په خپله پټ شو ،
درې ورځې وروسته چې راغی نو خلک یې راټول کړل خلک
پوښتنې ورنه کوي ، دی ورته وایې چې زه دلرې د معلوماتو لپاره
تللی وم ، (د عربو له علاقې نه دریاب راتاودی) وایې چې دریاب ته
ورغلم ، دریاب ته مې وویل چې زما مجاهدین راروان دي او په
تاباندې تیرېږي د فارس او ایران طرف ته روان دي ، ته به څه معامله
ورسره کوي ؟ گوره چې غرق یې نه کړي ، وایې چې اوبوراته وویل
چې داڅو څه کوي چې په کشتیو کې راځي که دتا عسکر په
ماباندې راغلل مونږ به ټول ورته یخی شو چې پښې یې هم لنډې نه
شي . داد استبعاد ځای نه دی ، حسامي او شرح العقاید په بیان

د كراماتو كې دا واقعۀ رانقل كړې ده چې رود نييل داعادت ؤ چې په هر كال كې به هغه معلوم وخت به دى دريده تر هغه به نه روانې ده چې ترڅو يې يو پيغله بڼه په گينوجوره كړې جنكۍ وروانه چوله. حضرت عمر رضي الله عنه يوه وړه پرچه كې ورته وليكل چې اى دريا به ! كه دخداى پاك په امر روان يې؛ نوڅه او كه په خپل امر باندي روان يې نومه څه.

هغه كاغذ يې چې ورواچاوه خوشې ولاړ و بيا روان شو. نو بيا و چې او غرو ته ورغلم چې كه زما عسكر او مجاهد درته راغلل ته به څه ورسره كوي؟ دازما مجاهد چې سترې نه شي، وايي غره راته وويل چې مونږ به هوار شو او د تامجاهد به سترې نه شي. په مدينه منوره كې يو وخت گرمه هوا راغله، حضرت عمر رضي الله عنه گوته ورته وښوروله چې اى هوا پدې مدينه كې دخداى نظام چليږي، دلته عدل ده چې دلته مسلمانانو ته ضرر ورنكړي. هوا ودريدله چې ترڅو دى ژوندى و په مدينه منوره باندي بيا گرمه هوا راغله.

يو وخت كې زلزله شوه زمكه يې په پښه ووهله چې ولې په تاباندي دخداى پاك ﷻ نظام نه دى جاري؟ چې ترڅو دى ژوندى وو په هغه زمكه باندي بيا زلزله راغله.

د دويمه كرامات، خداى پاك ﷻ په څه وركړې ؤ؟ په دغه دين يې وركړل، له اسلام نه مخكې څه نوم؟ او د څه شي مستحق ؤ؟ چې بيا يې اسلام په ځان عملي كړ په اسلام مشرف شو بيا خداى پاك ﷻ څومره عزت وركړ.

داخو هغه کرامات دي چې په غټو کتابونو کې رانقل شوي دي نور بعضې د تاریخو کتابونه داسې شیان بیا نوي چې د بعضې خلکو زړوته نه لویږي. هریو صحابې ته خدای پاک ﷺ همداغه کرامات ورکړي دي.

د حضرت ابوبکر صدیق ﷺ کرامت

حضرت نبي کریم ﷺ وايي چې داميلمانه دي، څوک داسې شته چې کورته يې بوځي او ډوډۍ ورکړي، مسکنان غريبان دي. حضرت ابوبکر ﷺ کورته راوستل، دی بل چيرته ميلمه و چې کورته ناوخته راغی دخپلې بي بي نه يې پوښتنه کوي چې ميلمنو مری وڅوپه؟ بي بي يې ورته وويل چې نه. هغو ويلې چې حضرت ابوبکر ﷺ نوې راغلی تر هغه پورې مونږ ډوډۍ نه خورو.

حضرت ابوبکر ﷺ سخت خفه شو چې د حضرت رسول الله ﷺ ميلمانه دي، هغه ماته حکم کړی ؤ او ماددوی مری دومره وځنډوله نو په کور کې کم شی و هغه يې ورته تيار کړل.

نو چې ډوډۍ په خوراک يې شروع وکړه چې گوله به يې پورته کوله هلته به نوره په کاسه کې راپيدا کيدله؛ نو په هغه لير ډوډۍ ميلمانه هم ماړه شول او د کور خلک هم ماړه شول او بل چاته يې هم وليږله.

دا چې څومره خلکو ته خدای پاک ﷺ د دنیا او آخرت اعزاز نصيب کړی داپه دين باندې د عمل کوله په وجه ورنصيب شوی، داپه تقوی

ورنصیب شوی، خوشریعت دواړه اړخه لري، چې نیک عمل به کوي، د بدو کارونو څخه به ځان ساتي. بیا به دا انسان ترقي کوي، بیا به خدای پاک ﷻ ته نږدې کیږي، خدای پاک ﷻ به دغه انسان ته دغسې عزت ورکوي.

الحمد لله دازمونږ اوتاسې دطالبی اواسلام اونیک عملي زندگي، په کورونو، هارو، وینو، نه پیدا کیږي؛ څو لکن که ددغې زندگي قدر مونږ وپېژنو، لیرې ښه شو، دمجلس سره څه احتیاط وکړو، د ماحول سره، د خوراکونو سره اودچښاک سره؛ نوبیا به ددغوشیانو خوند حساً موره درک کړو لکه سړی چې خوږشی و خوري په ژبه پوهیږي چې خوږه ده، نو په قسم درته وایم چې بیا به ددغه عبادت خوند داسې درک کوو.

په عبادت کې دحسي خوند مثال

یوه ورځ ماته یوملگري حال بیان کړ الحمد لله زمونږ د موجوده وخت په طالبانو، مریدانو کې داسې خلک شته، نورڅه نه بیانوم. صرف دا چې دی وایي چې دعبادت په وخت کې ماته دومره خوند پیداشي، دلمانځه په حالت کې بیا خاص کر دسجده په حالت کې دومره فیوضات راځي، داسې خوند راته پیداشي چې دډېره خونده مې داسې حس کوم چې هډوکې مې مات شول، لکه هغه یوشی چې ډېر خوږشي بیخي یې برداشت نشي کولای.

په عبادت کې دومره اندازه خوند ورته پیدا کیږي، داددغه دین احترام دی. ددغه دین وجه ده، چې ددغه دین په برکت باندې خدای

پاک ﷺ په يوه انسان کې د دين مېنه دومره اعزاز او دومره ذوق
پيدا کوي ، دغه هغه ذوق حسې ده ، زړه يې پرې خوږېږي ، اندامونه
او ژبه يې پرې خوږېږي او د خوند اخيستل هلته راځي چې سرې ځان
کنترول کړي .

وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العلمين

وصلی الله تعالی علی خیر خلقه سیدنا و سندننا و شفیعنا و مولانا
محمد و علی آله و اصحابه و اتباعه و اهل بیتہ اجمعین

(۳۱) مجلس

د شريعت خلاصه ، علم ، عمل او اخلاص دی

حضرت مجدد الف ثاني قدس الله سره العزيز فرمايی چي شريعت ضامن د سعادت د دنيا و آخرت دی. يعني څوڪ چي په شريعت باندې عمل مختاره کړي خداوند متعال ﷻ دغه انسان ته په دنيا کي هم سعادت او نيک بختي پيدا کوي او په آخرت کي هم سعادت او نيک بختي ورته په نصيب کوي.

لکن دی فرمايی چي شريعت د څه شي نه عبارت دی چي سړی دهغه په سبب او برکت باندې په دنيا و آخرت دواړو کي د سعادت چمتو گرځي؛ نو په مکتوبات شريف کي ليکي چي شريعت عبارت له دريو شيانو څخه دی: علم ، عمل او اخلاص.

يوواريه په دين باندې ځان خبروي بيا به دهغه خپلې خبرې سره موافق په هغه به عمل کوي، او بيا به په هغه عمل کي مخلص وي. هغه عمل به دې د خدای پاک ﷻ درضا لپاره وي، دادرې صفات چي په چا کي جمعه شي چي علم ، عمل او اخلاص ده د دغو خلکو سره خداوند متعال ﷻ له طرف نه وعده ده، د حضرت رسول الله ﷺ په خوله مبارکه د دغو خلکو سره وعده ده چي خداوند متعال ﷻ دغه مسلمان په دنيا کي هم کاميابه کوي او په آخرت کي هم ، د صحابه

گرامو ﷺ په باب کې باربار په قران کريم کې اظهار درضايت کوي: (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ) خداي پاک ﷺ له دوی نه راضي شوی دی او دوی له خداي پاک ﷺ نه راضي دي. اوس دا صحابه گرامو ﷺ ته چې دغه مقام خداي پاک ﷺ ورنصيب کړ داله څه وجې نه؟

ځکه دادرې سره شقه په دوی کې موجود و، هراړهي حکم به چې نازلیده نو دوی به کوشش کاوه. حضرت رسول الله ﷺ ته به يې ځان ور رساوه په هغه مسئله باندې به يې ځان خبراوه، اوبيا به يې هغه شی بې له عمله نه پريښود، حتی حضرت عمر ؓ سورت البقره دقران کريم په دويم کاله کې خلاص کړی. ځکه چې هرآيت به يې وويلې نومخکې به نورآيتونه نه ويلې ترڅو چې هغه به يې په ځان عملي کاوه.

نو علم و ددين په مسئلو يې ځان خبراوه اوبيا به يې سمدستي په هغه عمل کاوه، او په عمل کې به مخلص و، دومره اندازه هغوی دعلم او معرفت سره شوق او ذوق درلود چې قران او حديث ددوی په صفتونو باندې ډک دی او دومره اخلاص پکې موجود دی چې اکثرو به کوم عمل وکړ خداي پاک ﷺ به دستي آيت نازل کړ چې زه پدغه عمل ددوی نه راضي يم.

حضرت علي ؓ څلور ديناره يوپه شپه صدقه بل يې په روځ کې صدقه کړ يوپه پته بل په ښکاره خداي پاک ﷺ دستي آيت نازل کړ: (الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً) هغه خلک

چې په شپه کې صدقه کوي او په ورځ کې صدقه کوي په پته صدقه
کې، په ښکاره صدقه کوي د دغه خلکو لپاره اجر ده، نه به په
دغو خلکو په آخرت کې ډاروي او نه به دوی غمجن وي.

دهغه وخت څلور روپۍ يې صدقه کړې خدای پاک ﷻ يې په
قرآن کریم کې دستې ذکر وکړ که کمکی عمل و هم د خدای پاک ﷻ
درضا لپاره.

حضرت ابوبکر صدیق ﷺ څلویښت زره روپۍ لس زره په شپه کې
لس په ورځ کې، لس زره پټې لس زره په ښکاره صدقه کړې خدای
پاک پدغه آیت کې دده هم مدحه وکړه چې که به يې غټ کار وکړ هم
چې د خدای پاک ﷻ درضا لپاره و مقبول و، که به چا کمکی عمل
وکړ هم دخپل وس سره موافق د خدای پاک ﷻ درضا لپاره و مقبول
و؛ نو واجب تعالی ﷻ دخپلې رضا اظهار دوی ته کړی و.

حضرت رسول الله ﷺ دوی ته د جنت زېری ورکړې ځکه چې د دین
درې سره شعبې په دوی کې موجودې وې: علم و، د دین په هره
مسئله باندې دوی ځان پوه کاوه، حتی وعظ او نصیحت به
شو، رسول الله ﷺ به احکام بیان کړل بیا به چې بعضې صحابه کرام
پرې پوه نه شونو هغه بل صحابي ته به ورنږدې شو چې حضرت
رسول الله ﷺ څه وویل، دهغه نه به يې پوښتنه کوله او ځان به يې پرې
پوه کاوه او بیا به يې دستې عمل ورسره ملگری کاوه، که به څه ناڅه
له دوی نه نقصان پېښ شو دستې به حضرت رسول الله ﷺ ته راتلل
او توبه به يې وایستله، معذرت به يې وغوښت چې له مانه یو داسې
ناروا کار شوی، اگر که به هغه گناه صغیره وه هم؛ خود و مره د خدای

پاک ﷺ دار و رسره ملگری و، مخلصین و دستې به یې خان پیش کړ
چې هر حد په ماباندې جاري کېږي جاري یې کړئ خو چې اخرت ته
پاته نشي.

اخلاص، عمل او علم ټول په دوی کې موجود و، قرآن او حدیث
د دوی له صفاتونه ډک دي.

نوحضرت مجدد صاحب وایي چې شریعت د دنیا او اخرت ضامن
دی؛ خوشریعت دغه درې سره جزه غواړي: علم، عمل او اخلاص.

په قران کریم کې خدای پاک ﷺ مونږ ته د علم حکم کوي: ﴿فَسَلُّوا
أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ﴾ بیا د علم مقام ذکر کوي: ﴿يَرْفَعُ اللَّهُ
الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ﴾
خدای پاک مسلمانانو ته لوړې درجې ورکړې او علماء کرامو ته
یې خصوصاً بیا ډېرې لوړې درجې ورکړي دي.

حضرت ابن عباس ؓ فرمایي: چې د علماء کرامو په نورو خلکو
باندې سل درجې جگي دي، په جنت کې د یوې درجې تر بلې درجې
پورې دومره فاصله ده لکه له زمکې نه تر اسمانه پورې. هم یې حکم
ورته کړې چې علم زده کړئ او هم یې مدحه کړې ده چې د علماء
کرامو بیا زما په نزد باندې په اخرت کې دومره لوړ مقام ده او دومره
لوړ مقام ورکوم.

له علم نه وروسته الله پاک ﷺ له مونږ نه عمل غواړي: ﴿وَأَقِمْوْا
الصَّلَاةَ﴾ لمونځ وکړئ. ﴿وَأَتُوا الزَّكَاةَ﴾ زکات ورکړئ. ﴿كُتِبَ

عَلَيْكُمْ الصِّيَامُ) په تاسو باندې ماروژه فرض کړې ده، (وَلِلَّهِ عَلَى
النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا) په تاسو مې دبیت الله
شریف حج فرض کړی ده.

په دغو ټولو کې دعمل غوښتنه ده، علم هم راباندې لازم ده
اودعمل غوښتنه هم ده، په هر حکم کې خدای پاک زمونږ نه
داغوښتنه کړي.

اوبیا دافرمایې چې: (وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ
حُتَّىٰ خُلُوفَ) دا انسانان نه دي مامور مگر په دې چې عبادت به کوي،
خاص د خدای پاک درضا لپاره، درې سره په قران کریم کې ذکر دي.
بیا ددریو سره ثمره خدای پاک ﷻ ذکر کوي: (وَتُؤَدُّوا أَنْ يَتْلُو
الْحَجَّةُ أَوْ رَقِئَتْ مَوَها بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ) نن چې دجنت دغو نعمتو ته
ورسیدی دادهغه عمل په سبب چې هغه تاسې په دنیا کې سترې
پکې تیر کړې وې، تکلیفونه مو تیر کړې و، دهغولوپرو تندو دهغو
ساره، دهغو مسکنتو ثمره وه چې خدای پاک ﷻ وایې چې نن
ماتاسې ته په جنت کې دامقام درکړی.

خودا یاد ساتئ چې که څومره علم وي چې اخلاص نه وي پکې
هر څومره علمونه وي چې اخلاص نه وي پکې، د خدای پاک ﷻ په
نیز باندې دیوې زرې په اندازه قدر نلري، چې د خدای پاک ﷻ رضا
نوي، خدای پاک ﷻ وایې: انا اغنى الشركاء عن الشرك) دما سره
چې څوک شرک کوي په عبادت کې دبل څه نیت کوي چې فلانکې

ماته بڼه سړی ووايي يامې صفت وکړې زه دداسې عمل نه بې پروا
 يم دداسې عمل ثواب زه نه ورکوم په قيامت کې حکم ورته وشي چې
 دچالپاره دې کړې ورشه دهغه نه يې ثواب وغواړه.

نوهرخه چې وي او اخلاص نوې پکې که جهاد ده، که علم ده، که
 روژه ده، که لمونځ ده، که زکات ده او که حج ده دخداي پاک په نزد
 ندې قبول اوچې اخلاص موجود شو بيا دغه انسان دغه خداي پاک
 څخه طرف ته نهايت زياته توجه پيدا کيږي، بيا ددغه انسان دپته نه
 سوچ کيږي چې اودرېږي څوک دې زما صفت وکړي، يا خلک زما
 غيبت ونکړي، ځان وساتي خلک دې زما احترام وکړي ددغو
 شيانو فکر بيانه ورسره پيدا کيږي ځکه ددوی عمل دخداي درضا
 لپاره وي؛ نو که خلک يې صفت کړي او که غيبت کړي چې دخداي
 پاک څخه په نزد باندې دده عمل مقبول وي نو دخلکو صفت څه گټه
 ورته کړې اودخلکو غيبت څه تاوان ورکوي.

ددغې وجې نه چې مخکني اسلافو علماء، مشايخ کرامو تاريخ
 چې سړی وگوري، هر عالم، هر پير، هر يرزگ دمخکې وخت چې
 شهرت به يې ډېرشو نوبيا به يې قصدا يوداسې عمل وکړ چې هغه
 شهرت مې ختم شي، داسې نه چې زه دنفس په جال کې واقع نه شم
 اوبيا تبا شم.

حضرت حافظ شيرازي د خپل شهرت ختمولو له پاره څه

وکړل؟

حضرت حافظ شيرازي دادوخت د علماء او اولياء له قبيلې نه ده
 خوشهرت يې چې ډېرشو ده دا کار شروع کړ روزانه به چې د بازار نه

کورته راتلو د شرابو بوتل به یې ورسره راواخیست او په هغه ځای کې رنډۍ ځاني ډبرې وې لکه اوس هم په ایران کې ډبرې دي په نامه د چکلوياندي دي، نویو رنډۍ به یې له ځان سره را روانه کړه خپل ځای ته به یې راوسته.

خلکو چې دده داعمل ولیده ټولو دده سره بایکات وکړ چې داخومونږ بزرگ اونیګ سړی باله داخو شرابي اوزاني ده؛ نوددغه سره تعلق څه پکار ده، نوله داسې خلکونه دعاغوبستل او آدب څه ګټه لري.

تر دې پورې چې حافظ شیرازي رحمه الله وفات شو، دوفات نه بعد علماء په دې کې مختلف شول چې دده جنازه وکړو او کنه؟ بعضي علماء وکړاوه وویل چې ده د دین ډېر زیاته بې ادبي کړې ده، ځکه عالم و د عالم اوبزرگ په نامه یې وخت تیر کړی و دومره بې دیني یې کوله چې شراب یې چنګل، زنا یې کوله د علم رنگه یې بده کړه، د دین رنگ یې بد کړ؛ نو قابل د جنازې نه دی چې جنازه یې وکړو.

اوبعضي خلکو به ویل چې ګنګار ده، د ګناه په سبب خود جنازې نه منع نشته، جنازه به پرې اوکړو. اخیر فیصله په دې وشوه چې دده له خادم نه به پوښتنه وکړو چې دده څه عمل و؟

له خادم نه یې پوښتنه وکړه چې دا حافظ شیرازي دا دومره وخت موږ دی وینو چې کله به دی کورته راته نو د شرابو بوتل به یې په لاس کې و اوبلې خواته به یې پردۍ ښځه هم له ځانه سره روانه کړې وه نو داراته ووايه چې دده څه عمل و؟

نوهغه خادم ورته وویل چې داسمه ده چې هره ورځ به یې دیوبوتل
اویوه بنځه له ځانه سره راوستله؛ خو بوتل به یې په کور کې یوزور
کوهی ورته وښوده چې هغه ته به یې ورتش کړ اوزه په دې نه یم خبر
چې په هغه کې به څه و، علماء چې ورغلل چې گوري هغه کوهی له
شرابو له وجې غوړ پر و؛ نوددې نه خوږې تسلي وشوه چې شراب
خوږې نه دې استعمال کړي.

بیا یې ورته وویل چې دازانیه بنځه یې چې دخان سره روا ستله
ددغې سره یې څه معامله کوله؟

نوده ورته وویل چې روزانه به چې ده بنځه راوستله دده دخانقاه په
شاه کې کوته وه غسل خانه هرڅه دضرورت شیان پکې موجود و
دغې بنځې ته به یې وویل چې دتاخو پدغه بد عملي کې مطلوب
داده چې روپی پيدا کړې دغه روپی زه درکوم خو غسل وکړه نن شپه
دخدای پاک عبادت وکړه.

علماء کرام حیران شول چې زموږ څومره بدگمانی وه اودده څه
حال ده، بیایې ورته وویل چې ده په اخروخت کې څه وصیت کړی
اویالیکلی ده؟ خادم ورته وویل چې ده په اخر کې یوشعر لیکلی ده
اوددغه نه بعد دی وفات شو. هغه شعر څه ده؟ دوی ورغلل
کاغذ یې راواخیست، په شعر کې ده مبارک لیکلي دي:

قدم درخ ازبازه حافظ مار

اگرچه غرق به کله است میرو به بهشت

قدم دحضرت حافظ له جنازې څخه مه منعه كوي. اكر كه دى گنهگار دى خوبيا هم جنت ته داخلېږي.

حضرت حافظ شيرازي رحمه الله په دې پوهيده چې زما په جنازه كې په ددوى اختلاف راځي ځكه چې نيكوخلكو ته دزنكدن په وخت كې دجنت زيرى كيږي.

لكه په دې آيت كريمه كې راځي: ﴿تَنْزِيلُ عَلَيْهِمُ الْمَلٰٓئِكَةُ اَلَّا يَخَافُوا وَلَا يَحْزَنُوا وَيُبَشِّرُوا اِلٰى الْجَنَّةِ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ﴾

قرانكريم وايي چې دزنكدن په وخت كې ملائكه راځي ده ته بشارت ورکوي.

نوهغه ليكي چې زماله جنازې څخه مخ مه اړوي اكر كه زه گنهگار يم خو جنت ته روان يم، ځكه چې دده هر كار د خداى پاك رضا لپاره و، مخلص ؤ چې داسې نه چې داشهرت ماخطا كړي، دپروخت كې دپيرو خلكو دپرنفس په دې باندي مزې كيږي چې خلك تپت اوجگ ورته كيږي خلك يې عزت اواحترام كوي پدغه سبب دده نفس لوى شي، دتباهي سره مخامخ شي.

په رخصت عمل كولو سره شهرت ختم شو

يولوى ولي دخپل ځاى نه دبخارا په طرف را روان شو اوخپل مريدان يې ورسره ملگري و، اوپه اوښ باندي سپور ده نودبخارا خلك استقبالي ته ورته راوواته، ده داخل كې چې وليدل نووې ويل چې نفس مې خراب نه شي، بې لارې نشي نودروژې مياشت وه

دووی یې راواخیسته ، په خوراک یې شروع وکړه او په اوښ سپور شو ، خلکو چې دی ولید دستې ترې وگرځیدل چې دا خو خلکو ویل چې دومره لوی بزرگ ده مونږه یې استقبالې ته راغلي یو او دی خوروزه خوري؟

ده دا خپلو ملگرو ته مخ وگرځاوه چې وگوري د دین په مسئله مې عمل وکړ ، مسافر ته دروژې خوراک روا ده خو خلکو دومره کرکه وکړه اوس رخصت ؤ ، ده دا کار قصدا وکړ .

د کستم خلیفه صاحب شهرت نه خوښاوه

زمونږ په مشائخ کرامو کې حضرت شیخ المشائخ خلیفه صاحب مولوي عنايت الله چې د کستم په خلیفه صاحب مشهور ده ، دا څو کاله مسلسل هر کال حج ته ځي او بیا چې د حج نه راځي کور ته حال نه ورکوي تردې پورې چې د بکس سره کور ته ورننوت ، خلک ورباندې خبر شي ، یو کال چې دده سره یې هغه خپل زوم مبارک تللی ، نه دراتگ په وخت کې په کوم ځای کې کوز شول ، کور ته یې تلیفون راوگرځه طالبان او مولوي صاحبان او عام خلک یې استقبال ته ورغلل خود کستم خلیفه صاحب مبارک دومره خپه چې دا خلک چار خبر کړل په دې باندې خوموږ اغړ قیږو چې دا خلک زموږ استقبال ته راځي دومره احترام او عزتونه موکوي .

يو عالم د تقرير په منځ کې ولې کېناست؟

يوه خليفه صاحب ماته د يوه مولوي صاحب قصه کوله چې ښه په جوش تقريرې شروع کړې وځود تقرير په منځ کې يوناځاپه کيناست داسې هم نه چې دا خرد عوانا ان الحمد لله رب العالمين او يادو ما علينا الا البلاغ المبين جمله يې په منځ کې پرېښوده وايي وروسته ما پوښتنه ورڅخه وکړه چې څه درباندي وشول وايي ده ويل چې کله تقرير شروع شو دا د تقرير خبرې چې په جوش شوې کله چې خلک متوجې شول په داعين تقرير مې نفس غټ شو چې زما تقرير په خلکو باندې څومره ښه اثر وکړ نو ما وويل چې دا نفس په دې ځای کې ذليله کړم نو ددې وجې څخه کيناستم طريقت په گټو کې ده دا قصه کوله چې هغه مولوي صاحب په ځان پوه شو چې نفس مې خراب شو نفس مې غټ شو نو سمدستي کيناست چې هغه خلکو ته يې نفس شرمنده وگرځاوه.

دامام مجدد الف ثاني (رحمة الله عليه) څخه رانېولې تر حضرت ابوبکر الصديق هېږورې بلکې تر نن وخته پورې د طريقت ټول مقصد اخلاص دی چې څومره مشايخ کرام دي څومره چې اخلاص کوي دومره يې مقام او مرتبه لوړېږي چې يو وارې کار د خدای جل جلاله پاره شو بيا يې خدای تعالی په خبره کې هم اثر پيدا کوي نه عمل کې هم اثر پيدا کوي بلکې په هر څه کې يې الله تعالی اثر پيدا کوي.

شریعت محمدی د دنیا و اخیرت ضامن دی خودادری سره اسباب
غواړي علم عمل اخلاص بې علمي هم سبب د تباهي ده امام
مالک قدس الله سره وایي: من تصوف بغیر علم فقد تزندق. ترجمه
څوک چې تصوف بې له علم څخه لاسته راوړي نو کیدی شي بیاکله
کفرته هم پکې ورسېږي ځکه دروا اونارو فرق نه پکې کوي.

د پنجاب دیو پیر واقعه

چا قصه راته کوله چې د پنجاب لوري ته یو پیر و سپی به یې گرځولو
او پیره یې هم خړلې وه چې کله یې سپی مړ شو نو هغه مريدانویې په
سپي جنازه وکړه او بیا په سپي باندې قبر هم جوړ کړ اوس یې زیارت
ته ورځي نوددې جملې دامام مالک قدس الله سره مصداق
وگرځېده. لکه هغه پښتانه هم چې وایي چې څوک بې علمه شیخي
کوي هغه کفرېې بس دی امام مالک قدس الله سره وایي که څوک
ځان بزرگ بزرگ کوي او علم نه وي ورسره نودی کیدای شي کفرته
ووزي او که څوک بیا علم کوي او عمل نه وي ورسره اخلاص
او تصوف نه وي ورسره نو امام مالک قدس الله سره وایي «من تعلم
بغیر تصوف فقد تفسق» څوک چې علم کوي او تصوف نه وي ورسره
داسې فاسق گرځي عالم نه ورته ویل کېږي «ومن جمع بینهما
فقد تحقق» څوک چې د ادواړه سره یوځای کړي چې هم علم وي
او هم تصوف وي د تصوفو مطلب داده چې عمل یې په اخلاص وي
هر څه یې د خدای تعالی له پاره وي نو بیا دغه انسان هلته کمال ته
رسېږي او کامل گرزي نوموړ به ځان هم خبرو د دین په احکامو

باندې اود عمل به پوره کوشش کوو چې په ځان يې عملي کړو او په
عمل کې به نيت د خداى ﷻ درضاوي داسې نه چې فلانکى ماته
مزت راکړي شکرانې راکړي مېلمستياوي راته وکړي قدر او احترام
مې وکړي خبره مې ومني د دغو شيانو نيت به نه کوي ډېر مشاڅ
گرام داسې وي چې خلک ورته جگ اوتيت کيږي يا يې لاسونه
ورېنکلوې او يا ازدهام رش ورباندې جوړوي په دوى مبارکانو
باندې ډېر بوج اوسبب دې تکليف ورته گرځي په کنځاوو باندې
ډومره نه خفه کيږي لکه په دغو نوموړو خبرو باندې چې مخکې مو
درته ليکلې دي ځکه په نوموړيو خبرو باندې نفس ډېر غټيږي
او د ابياد تباهي سبب گرځي.

نفس په صاحب صاحب ډېر غټيږي

يوولي ډېر سپيره خوراکونه کوي او ډېره کله ډوډۍ يې وخوره چې
يووخت خپل نفس ته متوجې شو نو خپل نفس يې د يوه غټ غوايي
په څېر وليدلو بيا خپل نفس ته وايي چې ماخوټه ساتلى هم نه يې
داته په څه شي باندې غټ شوې؟ (خداى ﷻ خپلو دوستانو ته حال
لرښي) هغه ورته وايي چې زه په خوراک باندې نه مزي کيږم زه په
نوموړو باندې نه غټيږم نو دى بيا ورته وايي چې ته په څه شي مزي
کېږې؟ هغه ورته وايي چې زه په دې مزي کېږم چې د صاحب
صاحب راته ويل کېږي په دغه باندې زه ښه مزي کېږم.
ناسې ليدلي؟ چې يوسړى قدرت ته ورسېږي نو سمدستي مزي شي
طبيعت يې بدل شي ځکه هغه ته صاحب صاحب ويل ډېر شي نو دغه

ولي بيا قصداً داسې عملونه شروع كړل لكه مخكې موچې اشاره ورته وكړه نو خلكو توجه ورڅخه بدله شوه يعنې هغه صاحب صاحب ويل ورك شول بيا چې خپل نفس ته متوجې شو نو خپل نفس يې ديو ډنگرتازي په شكل وليد او په دغه وخت كې يې خوراكونه هم ښه ډېر كړي وو نو بيا دې ورته وايي چې دا ولې داسې ډنگر شوی يې ؟ اوسره له دې چې وس خودې ښه ساتم هم ښه خوراكونه اومېوې دركوم نو دافس ورته وايي چې څوك خپل دښمن ته حال وايي دهغه به داسې حال وي لكه دې ما ته خودنفس دښمن وي .

حضرت نبي كريم ﷺ ته الله ﷻ وايي (عادی نفسك فانه قام بعداوتی) : دخپل نفس دښمني كوه ځكه دا زما په دښمني باندې ولاړ دی نفس په اصل ذات كې سرکشه اماره بسوء دی (وَمَا أُبْرِئُ نَفْسِي إِنْ

النَّفْسَ لَأَمَارَةٌ بِالسُّوءِ) نوچې ترخودانفس اصلاح نشي مطمئن نشي نفس راضيه نشي نفس مرضيه نشي نفس تقريباً او ه مقامات لري چې مخكې ذكر شوي دي چې دا د سرکشي له مرتبې څخه بدل نشي نو يوانسان ډېر ولويو، لويو كندوته غورځوي تاسې نه گوري ډېر علماء دي دعلم له وجې څخه دومره په غروراوتكبر كې وي

چې په كتاب يې لير او ډېر سرهم خلاصيزي نوهغه ته دخلكو ليرورپام شي نودې په غوره كې شي اونفس يې غټ شي نودخپل علم له وجې گمراه شي ولي ځان ډېر غټ ورته ښكاره شي نوداخپل علم يې دده او خداي ﷻ ترمنځ پرده شي .

د علم اصلي حقيقت دامام غزالي قدس الله سره په رايه په

تصوف کې ده

حضرت امام غزالي قدس الله سره دومره لوی عالم ؤ چې که دده
د عمر په شپږ دده د علم د تصنيف يو، يو دفتر تقسيم کړي نو هرې
شېې ته به يو، يو دفتر د تصنيف ورسپړي ډېر لوی عالم، په هرفن کې
دده تصنيفات شته دي په (۴۵۰) ه کې پيدا او په (۵۰۰) ه کې وفات
شوی دی نو ټول عمر يې (۵۰) کلونه، هغه وايي چې له ماسره يو وخت
يو فکر اوسوچ پيدا شو چې هريوشی حقيقت لري هغه داسې حقيقت
چې په هغه کې بيا تغير نراخي دا علم هم يو حقيقت دی نو د دغه اصلي
حقيقت به څرنگه وي نو ماچې د کتابونو مطالعه وکړه نو دالاسته
راوړنه مې وکړه چې علم يقين ته ويل کېږي هغه يقين به په دومره
اندازه مضبوط وي يعنې دا يو منل شوی حقيقت دی چې علم يقيني
شی دی د مثال په توگه چې دا يوه ستن ده که دا يو څوک په
هواو الوزوي دومره خوارق ماته ښکاره کړي او وايي چې داسې ولاړ
ده زما په هغه يقين کې بايد تر دد اوشک رانشي اصلي علم دغه
مقام ته ويل کېږي

وايي ما خپل علم ته وکتل داسې مقام ته نه ؤ رسيدلی څکه ډېر
علماء داسې وي چې په يوه خبره ښه کلک وي خو چې بيا بل دليل
يو بل څوک ورته وړاندې کړي بيا دغه نوموړی عالم له خپلې خبرې
څخه اوښتی وي شک او تردد ورته پکې پيداشي نو کتابونه مې

پسې کتل چې د علم حقیقت به زه چېرته پیدا کړم د علم انواعونه
پسې ولاړم په علم الصرف کې مې پیدانکړ په علم النحو کې مې
پیدانکړ په علم المعانی کې مې پیدانکړ بې شمېره علوم مې پسې
وکتل په اخیر کې مې د تصوف یوڅه کتابونه وکتل نوومې ویل چې
ددغو خلکو سره تعلق پیدا کړه که خدای ﷻ ددغو خلکو په واسطه په
تاکې څه حقیقت پیدا کړي نفس ماته داسوچ راواچاوه چې ته
خوډه پرېښه عالم یې اوډه برزیا تصنیفات لرې او خلک دې ډېر عزت
او قدر کوي نوکه ته اوس دیوچا مرید شوی او ملنګي دې غوره کړه
هغه احترام او عزت او هغه د علم د بدبه به دې ټوله په اوبولا هوشي
نودی وایي چې زما و د نفس تر منځ شپار میاشتي مقابله وه نو نفس
نه خوشحاله کیده یعنې مریدي ته یې نه پرېښودلم چې زه مرید شم
هغه به راته ویل چې هغه احترامات او عزتونه به ټول درڅخه پاتې
شي کله به شیطان داسې فکرونه اوسوچونه راواچول چې علمي
خدمتونه به ټول درڅخه پاتې شي خوله یوې لویې مقابلې چې شپار
میاشتي وخت یې واخیستلو ماته یوډبې هوشي حالت پېښ شو
او داحالت ماته له ډېرو سوچونو او فکرونو څخه پیدا شوی و حتی زه به
وخورځیدم طبیبانوته یې بوتلم هیچامې علاج نشوای کولای
حکیمانوبه داویل چې داروحاني مرض دی وایي چې له
شپارو میاشتو وروسته خدای ﷻ ماته الهام وکړه او روان شوم د شام
په لوري باندې دمشق ته ولاړم هلته مې دیوچانه بیعت وکړه او بیا
مې د دمشق په جومات کې اعتکاف شروع کړ په هغه اعتکاف کې
ماته یوڅه اسرار پیدا شول وروسته د حج موقع رانږدې شوه نوومې

ویل چې راځه د حضرت ابراهیم عليه السلام د استوگنې له ځای نه روان شه
 د حضرت نبي کریم ص د اوسېدلو ځای یعنې حرمینو شریفینو ته هلته
 چې کله راغلم بیا چې په دې ځای کې ماته څومره اسرار پیدا شول
 او حقیقت د علم چې په دې مقام کې ماته معلوم شو نودی وایي چې
 زه یې له بیانولو څخه عاجزیم چې په ژبه یې درته بیان کړم خو یوازې
 دومره به ووايم چې که فرض یې کړه د دنیا ټول هوښیاران او پوهان
 رابو ځای شي او ووايي چې موږ د دغو اولیاوو نه پرته په نورو خلکو
 کې ښه اخلاق پیدا کړو نو د دنیا ټول پوهان او هوښیاران به په دې خبره
 کې غلط اوبې ځایه وي ځکه یو انسان چې ولي کیږي نودی به په
 اخلاقو د حضرت نبي کریم ص باندې ملبوس وي بیا به ولایت ته
 رسیږي چې دهغه د سنتو تابعداري به کوي او د سردار د وکونین
 دا خلاقو صفت خوالله تعالی په قرآن کریم کې کړی دی ﴿وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ

خَلْقٍ عَظِيمٍ﴾ ته د هر ولویو، لویو اخلاقو خاوند یې نودولي سینې
 ته د حضرت نبي کریم ص د سینې څخه فیوضات حاصلیږي په هغه
 کې دهغه مبارک اخلاق پیدا کېږي نو د حضرت نبي کریم ص تر اخلاقو
 ښه اخلاق په ټوله نړۍ کې دهیچا هم ښه ندي تیر شوي.

نوامام غزالي صاحب وایي چې دغه لاره ده که سړی په اخلاص
 باندې یې ونیسي بیا به هغه اسرار ورته پیدا کېږي چې په دنیا کې په
 مدرسو کې نه زده کېږي هغه په ظاهري درس او تدریس کې نه
 پیدا کېږي علم او عمل چې اخلاص نوي ورسره ملګری شوی هیڅ
 گټه نه لري خوا خلاص چې پیدا کېږي نو په دې لاره کې پیدا کېږي.

وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العلمین

(۳۲) مجلس

دتقوا او اصلاح شرطونه او اسباب

دتقوا اقسام

تقوا په درې قسمه ده (۱) دعوامو تقواي (۲) دخواصو تقواي (۳)
داخص الخواصو تقوا

دعوامو تقوا داده چې صرف کلمه شريفه ووايي او دشرک او کفر نه
پرې خلاص شي. په عامه معنا هغه ته متقي ويل کيږي.
دخواصو تقوا داده چې دخداي پاک ﷻ اوامر په ځای کړي
اودنواهيونه ځان وساتي.

داخص الخواصو تقوا داده چې دخداي پاک ﷻ اوامر په ځای کړي
اوله نواهيونه ځان وساتي، خپل سر او خپل روح دهغه شيانو نه
وساتي چې دخداي پاک له معرفت، دخداوند متعال له ذکر نه انسان
مشغوله وي.

اوس داخوا دتقوا مراحلې وي نو تقوا به په انسان کې څرنگه
پيدا کيږي، هر انسان داغواړې چې زه دې دداسې رتبې چنستن وای
چې خداوند متعال له مانه راضي وای، دخداي پاک ﷻ ديدار ماته په
نصيب شوی وای. جنت ماته په نصيب شوی وای. داخوا الحمد لله
دهرمسلمان اميد ده، هرمسلمان داعقیده او ارزو لري چې کاشکې

ماته خدای پاک ﷺ داسې مقام اوسلسله را کړې وای چې زه ښه ملا شوی وای، زه ښه صوفي وای، اوزه ښه بزرگ وای.

خودا تقوا چې پیدا کړې ددغه لپاره کتابونو لارې بیان کړې دي چې سړی به په هغولارو پسې کوشش کوي؛ نوامید شته چې خداوند متعال انسان تریوه مقام پورې ورسوي ځکه د خدای پاک ﷺ وعده ده (وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ

ﷻ) خدای پاک ﷺ وایې چې څوک زما په لار کې کوشش وکړي، زما رضا غواړي، زما معرفت غواړي، داسې معرفت غواړي چې هغه د نیکو خلکو ده؛ نو زه دهغو ملگری یم، زه به لارې وروښیم چې په هغولارو دی ماته را رسیږي، او خداوند متعال د محسنینو چې مراد ورته مخلصین دي او خدای پاک ﷺ د مخلصینو ملگری ده.

څومره چې سړی پدغه طلب کې مخلص شي چې د خدای پاک رضا غواړم څومره چې پکې مخلص د غومره د خداوند متعال رحمت په هغه باندې زیاتېږي، د هدایت لار ورته خلاصیږي، بیا خدای پاک ﷺ هغه ورته ښیي چې هغه د دله وس نه وتلې خبره وي.

ددې وجې نه په حدیث شریف کې راځي حضرت رسول الله ﷺ فرمایي:

(من عمل بما علم ورثه الله علم ما لم يعلم) یعنې څوک چې په خپل علم باندې عمل وکړي، دا خو اختیاري شی دی په خپله خوښه یې زده کړه او عمل پرې وکړه، خدای پاک ﷺ به داسې علم در زده کړي چې له دینه مخکې دتانو زده، دده بې اختیاره شی، دده بې کسبه شی به خدای پاک ﷺ ورته ورکړي، چې علم مکاشفه ورته

ويل کيږي، الهامات ورته ويل کيږي؛ نو هغه کار چې د انسان په وس کې دی هغه وکړي، مجاهده کوشش وکړي زده يې کړي اوبيا يې په ځان عملي کړي؛ نو خدای پاک ﷻ د حضرت رسول الله ﷺ په مبارکه خوله باندې وعده ورکوي چې هغه شيان به خدای پاک ﷻ وروپيژني چې هغه دده په س کې نوو (وراثت) چې هغوته ميراثي شيان ويل کيږي چې انسان ته يې کسبه پيداشي، پلار مې، ورور مې، قريب مې دهغه دنيا سړي ته پاتې شوه، نه دده لاسونه ورباندې تناکې، نه پښې پرې سترې بلکې هيڅ نه وو شوي، بې دښه او بد نه خدای پاک ﷻ ده ته په ميراث ورپرېښوده.

نوددغه هم دامعنا ده چې علم مکاشفه، علم فراست او الهامات چې پيدا کيږي داپه هغه علم چې دتاپه اختيار کې ده هغه عملي کړي، په هغه عمل وکړي چې دتاپه اختيار کې دي؛ نو بيا د خدای پاک ﷻ له خوا موروثي علم بې اختياره به تاته داسې شيان درښيي چې هغه به دتاپه اختيار کې نوي، په هغه به د خدای پاک ﷻ د دين لارې درته خلاصې شي، بيا به درک هم نه درته لگيږي چې په دې عمل خدای پاک ﷻ رانه راضي کيږي، او په دې عمل زما نه ناراضه کيږي.

داکشفیات يوموروثي علم ده، چې علم لدني ورته ويل کيږي او د خدای پاک ﷻ له طرف نه ورکول کيږي؛ خو کتابونو ليکلي دي چې کشفیات څو مقامه لري چې دچادزړه حال سړي ته خدای پاک ﷻ معلوموي، د قبرونو حال خدای پاک ﷻ سړي ته معلوموي، حتی د عبادت حال خدای پاک ﷻ سړي ته معلوموي چې د عبادت اوس قبول ده او که نه؟

يوولي يووخت کې په ډېرښه حضور، په ډېرښه اخلاص باندې لمونځ وکړ بيا چې خپل لمانځه ته متوجې شو چې خپل لمونځ يې وليد چې په سترگوړوندو نودې خپل پيرته ورغی چې ماډېر په ښه حضور، په ډېر ښه اخلاص، په ډېره عاجزي باندې لمونځ وکړ؛ خو چې زه په خپله خپل عبادت ته متوجې شوم زما دلمانځه سترگې ړندې وې.

هغه ورته وويل چې په لمانځه کې خويه دې سترگې پټې نه وې نيولې؟ ده ورته وويل چې هوا سترگې خومې پټې نيولې وې. ما په دغه نيت باندې سترگې پټې نيولې وې چې حضور مې ښه برابر شي. ده ورته وويل چې د شريعت خلاف کار دې کړی، په شريعت کې په لمانځه کې دسترگوپټول مکروه دي؛ نو داميراثي اولدني علم گورئ، هلته لمونځ ورته معلوم شو او هلته يې نقصان ورته معلوم شو.

نوهغه کوم شی چې دسړي په اختيار کې ده چې ظاهري علم ده، چې په دغه ظاهري علم عمل وکړي بيا خداى پاک ﷻ داسې ميراثي علم ورپه برخه کوي چې هغه دده په اختيار کې نه دي، بيا په خپلو نقصاناتو هم پوهيږي.

اولياووته خداى پاک ﷻ په حرام خوراک خبرورکوي

په کوټه کې زمونږ استاد شيخ الحديث چې دخواجه خان محمد صاحب خليفه ده، مونږ ته يې قصه کوله چې په پنجاب کې يو پيرؤ ډېرنیک سړى ؤ (دطالبى دوخت خبره يې راته کوله)، ددغه پير

صاحب يوبوليس مريد ؤ هغه خووارې دډوډۍ دعوت ورته وکړ خو هغه به نه ورسره تلو، اخير هغه مزدوري وکړه د مزدوري په پيسو يې هرڅه تيار کړل بيا يې ورته وويل چې د پوليسي د تنخوا روپۍ نه دي، درشوت روپۍ نه دي بلکې په خپل لاس مې گټلې مزدوري مې وکړه په هغه مې هرڅه اخيستي اوبيا مې تاته ډوډۍ کړي. نودغه مرشد يې چې دشپې ورسره ميلمه شو ډوډۍ يې وخوړه بيا چې سهار شو دغه پوليس چې دده مريد ؤ ورغلی دده پوښتنه کوي نو هغه ورته وايي چې خداي پاک دې تباکړه الکه چې زه دې تباکړم.

داپه مادې څه حرام خوړلې ؤ، زما په نس کې ټوله شپه سپې غپيدل ځکه په مادې حرام خوړلې. ده ورته وويل چې ټول شيان مې مکمل د مزدوري په روپيو اخيستي ؤ ده ورته وويل چې نه يوڅه شی شته؛ نو ولاړ دخپلې بنڅې نه يې پوښتنه وکړه چې پدغه خوراک کې خوبه تادزاره کور څه شی نه وو ورگډه کړې؟ هغې چورت وواهه وېې ويل چې يووخت کې تا کومه مالگه دموتېرا وړې وه هغه مالگه مې وراچولې وه. نوره مالگه په کور کې نوه، غوړې، وړه دترکاري نوې شيان ټول په پاکو روپو ؤ خو مالگه ناپاکه ورگډه وه، هغه ولې ته خداي پاک ﷻ فراست ورنصيب کړ چې په خپل نقصان پوهيده چې يو مالگه په ډوډۍ کې ناقصه شوه دهغه علم هم خداوند متعال ورکړ چې په ماحرام خوړل شوي دي.

یوه خرما یې په اشتباه وخوره خلوېښت شپې یې کشف بند شو

حضرت ابراهیم ابن ادهم رحمۃ اللہ علیہ یولوی ولي الله تیرشوی ده ، دامام صاحب شاگرد ده ، دېر کشفیات یې درلودلو یو وخت کې کشف ورنه ورک شو ، بیا یو ځای چې د جمعې په ورځ به اولیاء هلته جمعه کیدل هغه ځای ته ورغی چې پخوا ورته معلوم ؤ

نوره تیاره وه اولیاء چې راروان شو چې یوراشتوت ویې ویل چې نن خړبه جومات کې څوک نابله ده ، هغه بل ورته وویل چې ابراهیم ابن ادهم ده . وایې څرنگه راغلی دی ؟ وایې چې خلوېښت شپې کیږي چې خپل حال ورنه ورک شوی ولې ؟ وایې چې دیو دکاندار نه یې خرماوې اخیستي هغه خرما یې چې ورتللي تله پورته شوه یوه دانه دتلې نه کوزه ولویده ، دکاندار دهغې په عوض کې بله خرما ور واچوله ، خوده ته په گمان کې دا ورغلیل چې هغه کوزه پرته خرما زما وه ، هغه یې راواخیسته او په اشتباه باندې ویې خوړله ؛ نو هغه کشفیات یې بند شول . بیرته ورغی هغه دکاندار ته یې روپی وركړې چې مایوه دانه دتول نه زیاته خرما خوړلې اوس دا چې سړی په نیكې روان شي خدای پاک ﷻ دومره اندازه صفایي ورته حاصلوي ددغې وجې نه حضرت رسول الله ﷺ وایې :

(استفت قلبك) دخپل زړه نه فتوا وغواړه !

(دع مایریبک الی مالایریبک) چې په کوم شي کې شک درلوده نو پرې یې ږده . خودامقام دخواصو ده چې سړی په شریعت

خان برابر کړي خدای پاک ﷺ یې تزکیه وکړي، بیا زړه د مسلمان له
گناه نه کرکه کوي، که نه پوهیږي کشف نلري، خو چې هغه ناروا ځای
، ناروا خوراک کوي زړه یې بند شي شک او تردد ورته پیدا شي.

د انسان د اصلاح لپاره اول شرط بیعت ده

ددغه لپاره مخکې موهم بیابیا ویلي دي حضرت امام غزالي قدس
الله سره ددې لپاره چې د انسان اصلاح وشي څلور شرطونه بیانوي:
اول شرط:

اول شرط دا ذکر کوي چې هر څوک دا وغواړي چې دی متقي شي،
دده اصطلاح وشي، او هر څه یې په شریعت برابر شي نو دیو کامل پیر
نه دې بیعت وکړي.

اجمالا کامل پیر هغه ته وایي چې په شریعت باندې عالم وي، په خپل
علم باندې یې عمل کړی وي، یعنې عمل کونکی وي او دخپلو
مشائخو سره مخلص وي، په صحبت کې یې اثروي، چې په مجلس
کې یې په خلکو اثراخي، نودغه ته په اصطلاح د شریعت کې کامل
پیرویل کیږي.

نوداصلاح اوله طریقه داده چې د کامل پیر نه بیعت وکړي، د کامل
پیر په بیعت باندې د سړي اصلاح څرنگه راخي؟

وايي څکه اصلاح راخي چې دی خپل شیخ ته ورځي په اوله ورځ
د بیعت د ټولو کړو گناهونو څخه توبه وباسي، تلقین چې کیږي نو په
هغه تلقین کې دا ویل کېږي که صغیره گناوې وي او که کبیره گناه
وي لکه شرک، ظاهري وي که باطني، که حقوق الله وي او که حقوق

العباد . که دمور اوپلار حقوق وي نوپه دغو تولوکې چې له مانه څه
تقصیر شوی وي دهغونه زما توبه ده ، توبه ده ، توبه ده . نوپه اوله ورځ
توبه گارشي .

دوهم شرط :

دوهم داده چې دهغه پیرله طرف نه تلقین د ذکر وشي هغه پیر چې
دا ذکر وروښيي نودده په زړه کې چې دخدای پاک ﷻ نوم ځای
وښوپه هغه نامه باندې ، په هغه زړه کې صفایي راځي بیا د انسان په
زړه کې دوه ځایونه دي یو ځای د ملائکو د تصرف دی او بل ځای
د شیطان د تصرف دی په حدیث شریف کې راځي چې دهر انسان په
زړه کې یوه : (لَمَّا مِنَ الشَّيْطَانِ) ده او : (لَمَّا مِنَ الْمَلِكِ) ده د انسان
زړه چې کله دخدای پاک ﷻ په ذکر لگیاؤ هغه ملائکې بیا الهمات
دنیکو کارونو ورته کوي ، بیا یې نو ورځ په ورځ د نیکي طرف ته شوق
پیدا کیږي ځکه چې ذکر کیږي ، شیطان د انسان زړه ته مداخله نه شي
کړای ، بې لازې کولای نشي ، نوددغه شیخ په واسطه دده د زړه تعلق
له ملائکو سره جوړ شي ، هغه د نیکي په طرف الهمات ورته کوي ،
ښه کار یې دخدای پاک ﷻ تر پام ورنښه کړي او هغه طرف ته یې کوشش
زیات شي اوله بدو کارونو نه یې کرکه پیدا شي ، ځکه بد خو شیطان
ورته ښایسته کوي اودلته د شیطان لار ښوده شي ، او کله چې دسړي
زړه دخدای پاک ﷻ له ذکر نه غافلې وي نو بیا شیطان وسوسې ورته
شروع کړي ، بیا یې د بدې طرف ته ورځ په ورځ شوق زیاتېږي
اود نیکي طرف ته یې شوق کمیږي .

په خپل مُرشد بدگمانې د سوء خاتمې سبب كېږي

يوځل دورې دورې طالب په ماسپينين كې راغی اوسخت ډېر يې وژړل. ماورته وويل چې ولې څه پيښه ده؟ ده وويل چې پيښه داده چې زه د دورې كتابونه او حديث وايم اوزما ورځ په ورځ د گناهونو طرف ته شوق پيدا كېږي او د حديثو اثر او شوق په ماباندې نه راځي. خوددې په وجه تراوسه نه پوهيدم چې دا ولې؟

نن ورځ غرمه مې خوب لیده چې زما د کمرې ملگري د مرحوم خليفه صاحب (مولوي فضل الدين) زیارت ته راغلي وي او دروژي د اعتکاف شپې هم نوي، هغه ملگري مې ولاړ شي هلته په اعتکاف کې کيني زه ورپسې ورشم پوښتنې ته، کله چې ورغلم د زیارت مخې ته، لکه د کوچیانو په شان، درې کيږدی (خیمې) ولاړې وي. اول په خیال کې داسې راځي لکه دوی چې دهغه سر لري کيږدی (خیمه) کې وي بیا دا غېږانږې شو دمنځ کيږدی. ته، بیا دا غېږ رانږې شو اولې خیمې ته؛ نوماته په خیال کې دا راځي چې داڅومعتکفين دي او روژه هم نده، اعتکاف څرنگه کوي؟ او بیا په زیارت کې څرنگه اعتکاف کوي؟

داسې سوچ مې کاوه چې داماته دنږدې خیمې پرده پورته شوه چې گورم حضرت رسول الله ﷺ پکې ناست ده، اوماته وايې چې ته دخپل شیخ نه بې لارې شوی یې؛ نو ددغې وجې نه دې ورځ په ورځ د گناه طرف ته شوق زیاتېږي، که توبه ونه باسي او هغه خپل شیخ خوشحاله نه کړي؛ نو خاتمه دې خرابيږي.

نوده وويل چې مادخوست له محمد انور خليفه صاحب نه بيعت کړي
 زبیا دا يوڅه وخت وروسته ماته دطريقت دسلسلې بې اعتقادي
 پيداشوه اوپه هغه خپل پيرياندي بدگومانه شوم او تعلق مې ورسره
 کته شو نو حضرت رسول الله ﷺ راته وويل چې که بيرته دې خپل پير
 راضي نه کړي نو ته به بې ايمانه له دنيا نه ځي.

بل ملگري په عين شکل همداسې خوب ليدلی وچې په مدرسه کې
 يوڅوک په کمرو باندې گرځي اوماته وايي چې دا په ماباندې ډېر
 گران ده ځکه چې دمرحوم خليفه صاحب مريد ده، خوماته حضرت
 نبي کریم ﷺ وويل چې ده وظيفه پرې ايښي ده، دی خرابيري اوورت
 روايه چې بيرته ذکر شروع کړه.

نو دا ولياء کرامو په تعلق باندې هلته دخداي پاک ﷻ سره دزړه تعلق
 پيدا کيږي. نواوله لار داصلاح هغه داده چې دکامل شيخ نه بيعت
 وشي، بيادهغه سره آدب اواحترام وي، اخلاص وي، خومره چو
 اخلاص و همدومره اثر پيدا کيږي.

دریم شرط د نیکو خلکو ملګرتیا ده

داصلاح دریمه طریقه داده چې سړی د نیکو خلکو سره تعلق جو
 کړي، دهغه چا سره دملګرتیا کوي نوچې دینداره وي، هغه خیر خو
 اومخلص اوصادق اونیک عمله وي؛ نو هغه بیا تاته هم نصیحت
 کوي که په تا کې څه بد عملي موجوده وه ته به یې په غرض نه حمل
 کوي ته به وایي چې دا زما لپاره ښه خبره ده عمل به ورباندې وکړي،
 په دغه طریقه باندې دسړي ډېره ښه اصلاح راځي.

څلورم شرط د دښمن خولې ته متوجې كيدل:

دا صلاح څلورمه طريقه داده چې سړی د دښمن خولې ته متوجې شي چې دښمن د سړي عیبونه بیانوي نوسړی پام وکړي چې هغه دښمنان په ما پسې څرنگه غږیږي هغه عیبونه یې چې واوریدل نو خپل ځان ته به پام وکړي نو چې رښتیا په ما کې هغه عیبونه وي نودلري کولو کوشش به یې وکړم.

پنځم شرط د عامو خلکو سره زندگي تیروول:

دا صلاح پنځمه طريقه داده چې د عامو خلکو سره زندگي کوي، نو عامو خلکو ته به متوجې وي چې په دې خلکو کې چانیک عمل وکړ نو خلک څومره د احترام او عزت په سترگه ورته گوري، چې دی د ځان سره سوچ وکړي چې که زه هم داسې نیک کار وکړم نو زما به هم داسې نیک حال وي، او که په عامو خلکو کې بد کاري چا وکړه، خلکو به ورپسې وویل نودهغه نه عبرت واخلي چې دغه سړي چې بې لاري گرځي د خلکو په نظر کې هم څومره منفور ده، د خدای پاک ﷻ په نښه هم داسې منفور وي.

نو تقوا چې پیدا کړي دهغې لپاره به سړی لارې لټوي، کوشش به کوي، یوه بهترینه لار داده چې د کامل شیخ سره تعلق جوړ شي، اودهغه سره بیا په اخلاص زندگي کوي.

دولایت شرطونه

اول شرط له خپل شیخ سره محبت: چې سړی ولایت ته رسیږي
نودخپل شیخ سره له محبت اوانقیاد سره سره ډېره ناسته او
ولاړه، تگ اوراتگ به کوي اوچې څه حکم اوارشاديې درته کاوه، چې
داسې وظیفه وکوه نوهمداسې به کوي بیا به یې مخالفت نه کوي.
دوهم شرط: ډېر ذکر کول دي

چې څومره ډېر ذکر کوي دغومره محبت پیدا کیږي، دغومره
دخداوند متعال ﷻ سره تعلق جوړیږي، ځکه خدای پاک ﷻ فرمایي
چې څوک مایادوي هغه زه یادوم.
اودخدای پاک ﷻ یادونه رحمت ده چې په هغه انسان باندې رحمت
وکړي. نوسړی چې دولایت مقام ته، دخواصو دتقوا مقام ته رسیږي،
شرط یې داده چې دکامل پیر سره بیعت وکړي، اوبیا دهغه سره
محبت، اخلاص، تعلق، ناسته اوولاړه، تگ اوراتگ، دهغه حکم
منل، موجود وي.

عامه طبقه خوڅه کوی په طالبانو اوملایانو کې بنیادي نقصانات
دادي چې ددغو خبرو لحاظ نه ساتي، اول خوچې څوک دچاعیب
ورته په گوته کړي؛ نو هغه یې په غرض حمل کړي.
دوهم داچې څوک دچاعیب ویني؛ نو هغه ورته بنیې نه، ولې؟ چې
خفه نه شي.

نومخلص ملگری هغه ده چې په تاکې یې عیب ولید او درته وپېښود.
چې دا کار مه کوه په دې خدای پاک ﷻ درنه ناراضا کیږي.
دریم شرط:

تعلق له خپل شیخ سره اوزمونږ نقصان داده چې زموږ دخپلو
مشایخو سره تعلق کم ده، اخلاص کم ده، محبت کم ده، تګ
اوراتګ موورسره کم ده، انقیاد مونږته، که دظاهري علم استاد ده
که دباطني علم استاد ده.

که یوه ورځ یې خشکه راته وکړه بس نور مونږ ترې مرور یو، لکه
چې داپه خپل شیخ اویااستاد باندې احسان باروي چې زه خو
دتامرید یا شاګرد یم، ته ولې خوشکې راته کوي.

حضرت نبي کریم ﷺ وایي ﴿ اتقوا فراست المؤمن فانه ينظروا
بنورالله ﴾ دمومن له فراست نه ځان وساتي! ځکه چې هغه دالله په
نظرسره ګوري.

نومشائخ چې کله په تاکې شيان ويني نودهغه په خاطر به خوشکه
درته کوي. کله دبعضي اصلاح په خوشکه راځي. کله دبعضي
مريدانو اصلاح په وهلو راځي. کله دبعضي مريدانو اصلاح په خفه
کولوراځي چې بنديې کړي چې ډېر به نراځي. کله دبعضي اصلاح په
دې راځي چې ډېر کيني.

له بيعت نه مخکې اصلاح

پولوی عالم يوشیخ ته دبیعت په نیت باندې ورغی هغه شیخ ته
خدای پاک ﷻ په باطني فراست معلومه کړه چې دی نهایت کبرجن ؤ

د غرور او تكبر نه ډك ؤ، نوده ورته وويل چې د بيعت شرط داده چې يوه جمعه به د دغه جومات د ټولو خلكو خپلې سموي، بيا به زه وظيفه دركوم او كه نه، نه يې دركوم، ده وويل چې دا عجيبه خبره ده زه ملا، غټ عالم او مدرس يم زه به دخلكو خپلې څنگه سموم؟ ده ورته وويل چې په بله طريقه نشته بيرته ولاړ. ده خود تصوفو كتابونه كتلي ؤ نو فائده يې ليدلې وي نو بيرته راغی بيا يې دغه شرط ورته ووايه، اخريې د ځان سره دافيصله وكړه چې يوه جمعه تكليف تير كړه نو يوه جمعه يې دا خپلې سمول شروع كړل.

هغه شيخ ته خداوند متعال په فراست باطني دامعلومه كړه چې اوس په رڼا اخته شو چې خلك به وايي چې دامولوي صاحب څومره ښه سړي ده دخلكو خپلې سموي نو ورته ويې ويل چې بس نورې يې مه سموه، اول يې د سمولو نه انكار كاوه اوس يې بيا پريښودلې نه، چې نه صاحب! دا خود مسلمانانو خدمت ده. نوره واقعه مخكې ذكر شوې.

نوهغو مشائخو كرامو ته خدای پاك جل جلاله فراست وركړای وي د سړي اصلاح كوي، څومونږ ته كه خوشكه وكړې پدغه ورنه خفه كيږو، كه بې وخته ورته راغلو توجه يې راته ونه كړه پدغه ترې مرور كيږو چې ولې يې توجه راته ونه كړه

حضرت انوارالمشائخ د ملاقات په خای یواځې په ستړي مده شي اکتفاء وکړه

د جناب حضرت انوارالمشائخ مرحوم خليفه صاحب «مولوي فضل الدين» یونفر قيصه راته کوله چې دمیرانشاه نه زه اویو څو نور ملگري له حضرت انوارالمشائخ مرحوم خليفه صاحب سره د حضرت امین جان آغا صاحب کورته په سفر لاړو، هلته د ماښام په وخت کې ورسیدو، چې د کوردروازې ته ورسیدو نو حضرت امین جان آغا صاحب له کورنه راووت ستړې مشې او هرکلی یې راته ووايه، دستړې مشې نه وروسته حضرت امین جان آغا صاحب ورته وویل چې صاحب! تاسې کينئ هلته ماته چاتلیفون کړی ده څه ضرور کار ده هلته ورځم انشاء الله په نیم ساعت کې بیرته راځم. جناب خليفه صاحب ورته وویل چې بس دومره کافي و، دغه ملگری وايي چې مونږ ډېر په زړه کې خفه شو دغه طالبان و او مریدان چې هغه وايي چې زه په نیم ساعت کې بیرته راځم او جناب خليفه صاحب ورته وايي چې بس دوغومره کافي ده، دمیرانشاه نه مونږ دومره کړايي ولگولي او دلته مو صرف په ولاړې ولید. کله چې حضرت امین جان آغا صاحب روان شو مونږ بیرته را روان شو نو جناب خليفه صاحب مونږ ته مخ راوگرځاوه چې گوری پام کوئ د دغه دامعنا ده چې زه دومره غټ سړی یم زه درته راغلی یم ته

به خامخا ماته خان راخلاصوي. هغه خپل كار كه هرڅومره ضروري
نوپرېږدي به يې اوماته به خامخا خان راخلاصوي.

مونږ راغلي دده د پوښتنې په نيت و پوښتنه وشوه نور چې دي
مشغول و دابيا بې ادبي ده، دمشائخو سره چې دي خپل خان ته
رامتوچي کوي چې خپل کار زر خلاص کړه اوزه دلته درته په انتظار
ناست يم. نوزه چې دلته ناست واي نوده به خپل کار په منډه
خلاصولو لې چې دميرانشاه خليفه صاحب راغلي ؟

گوري حضرت انوارالمشائخ قدس الله سره العزيز دحضرت صاحب
خليفه و او حضرت امين جان آغا صاحب د عمر له لحاظ دده دزامنو
دلمسيو په ځاي و لکن دمشائخ کرامو دنسبت په خاطر باندي
دومره اندازه احترام چې دميرانشاه نه ورغلي هلته صرف په سترې
مشي اکتفا کوي، بس دغه مونږ ته کافي ده چې تاته تکليف ونه
رسېږي.

داسې هم پيښه وي چې په مجموعو موقع سرې ته پيدانه شي
اوپه انتظار وخت تيروي.

دمجدد الف ثاني قدس الله سره د مريدانوشکايت او دده ځواب

حضرت مجدد الف ثاني (رحمه الله) چې په طريقت کې ډېر لوی
بهترين شخص تير شوی ده نوده ته به چې کله ځينې عوام سرمايه
دار خلک راغلل نودی به ورته راووت او تريوساعت پورې به ورسره
ناست و اوچې غريبان ملنگان مريدان به چې راغلل نوهغوی به په

تظار ناست ۅ اوزر به نه ورته راووت، نو دې مريدانو ته په زړه کې دا
 شتباھ پيدا شوه چې دى د غنيانو لخواظ کوي، د مالدارو خلکو لخواظ
 کوي، هغوى ته زر راوځي، ورسره کيني اودستي چاى مري ورته
 راوړي اومونږ دلته شپې اوورځې په انتظار ناست يو، زمونږ
 ملاقات ته نه راوړي، هغه ته خداوند متعال علم باطني ورکړى ؤ، د
 دوى په اشتباھ باندې پوه شو، له کور څخه راووت اوورته وې ويل
 چې گورئ بچيانو زماله تاسې سره د زړه تعلق ده، ميلمه چې چاته
 يرغى شرعا حق پرې لرې چې دهغه به احترام کوي، خود هغوى
 خلکو زمونږ سره همدومره تعلق دى چې (السلام عليكم وعليکم)
 سترې مشې نور دوى نه زما مريدان دي، نه بيعت شته، نه محبت
 شته، نه اخلاص شته، لنډه داچې نور هيڅ نشته همدومره کارې ده
 نوميلمه چې راغى دميلمه احترام خوبه سړى کوي.

اود تاسوسره خوشپه اوورځ زما تعلق ده، که تاسې زما سره په مجلس
 کې ناست يې اوکه نه يې ناست زه د تاسې په غم باندې غمجن يم، زه
 د تاسې په باب کې خداوند متعال ته عاجزي کوم زه د تاسې په باب
 کې خداوند متعال ته زارئ کوم او ژړاوي کوم که تاسې له ماسره
 موجود وي اوکه نه وي موجود، زما له تاسې سره د زړه تعلق ده
 خود هر مريدان په دې باندې نه پوهيږي چې فلاني ته راووت بس
 ورسره وي خنډل، ورسره کيناست او ما دومره انتظار وکړي.

نو کثرت ملازمت دخپل شيخ له محبت اوتابعداري سره، محبت به
 هم وي، حکم به يې هم مني بيا خداوند متعال ﷻ سړي ته د هدايت

لاږي خلاصوي، د تقوی مقام وړ نصیب کوي، د ولایت مقام به ورته ورکوي.

دېر غټ غټ مشائخ په غټ انتظار باندې وخت تیروي، په یوځای کې علماء کرام وي، غټ غټ شیخ الحدیثان وي، هغه دملاقات له پاره وخت تیروي، دوه شپې، درې شپې وکړي بیا هم دملاقات وخت نه ورته پیدا کیږي، خولکن دوی ته یې هغه مقام معلوم وي.

خپل پیرته به خپل ځان داسې سپاري لکه مړی چې په تخته باندې پروت وي هغه سړی چې غسل ورکوي چې که په سړي اوبه ورتوي وي او که په پنبړي ورتوبه وي، که په بنی طرف یې اړه وي او که په چپ خوا یې اړه وي خومړی دانه وایي چې اول مې سر پرې مینځه بیا پنبې پرې مینځه یا بس ده نور مې مه مینه صفا شوم، نور په تکلیف یم.

نوداسې به دمړي په شکل ځان سپاري لکن زمونږ مطالبې وي خواهشات وي، دانقصانونه موبه دغو کې دني ځکه کار دېر په مخ نه ځي، هغه مريد چې دهغوی محبت دخپلو مشائخو سره زیات وي، په مريدانو کې یې دستي اثر معلومېږي، وظیفې یې هم زر زر پخپري، کار یې هم زر زر په مخ باندې ځي.

حضرت دوست محمد کندهاري صاحب، چې د دېره اسماعیل خان په درابن کې یې زیارت دی، په یوه کال کې دی دڅلورو طریقو پیر شو.

خودومره منقاد و چې دخپل شیخ بیت الخلا یې په لاس باندې پاکوله، دومره خدمت یې کاوه.

داڪارو دديوبند دعلماء يواستاد بيان ڪاوه چي يو استاذ تللي ر
 ديوبل استاذ پوڻي تني ته ، هغه مرڻ وائي چي دهغه دڪور دبي بي
 خپلڪي يي په سر اوسترگو باندې اينبي وي اوڙيل يي چي اي
 خداوند متعاله ا ڪه دخپل استاذ په باب ڪي زمانه بي ادبي شوي
 وي، دهغه حقوق مي نه وي په خاي ڪري نوخدايه ا دده دناموس
 خپلي زه تاته وسيله ڪوم. نوهغه خپلي يي خداي پاڪ ﷻ ته وسيله
 ڪولي دومره ادب اوانقياد پڪي موجود و .

وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العلمين

وصلی الله تعالیٰ علی خیر خلقه سيدنا وسندنا وشفيعنا ومولانا

محمد وعلی آله واصحابه واتباعه واهل بيته اجمعين

(۳۳) مجلس

دمحبت اصلي سبب

بينادي شی خوداده چې هرکار سړی کوي هغه به علمه سرته نه رسېږي، که څوک هر عمل د عبادت کوي خو چې نیت پکې صفا نه وي معرفت نوې تر هغه وخته هغه عمل نه قبلېږي، نو بنیادي شی داده چې اول سړی علم حاصل کړي چې د دغه علم په حاصلولو باندې معرفت د خدای پاک ﷺ، معرفت د حضرت رسول کریم ﷺ، معرفت د امورو د دین ورته پیدا شي، نو بیا به د هغه خپل معرفت او علم سره موافق عمل کوي او په هغه کې به مخلص اوسېږي ځکه چې حضرت عمر فاروق ؓ د حضرت کعب ؓ نه پوښتنه کوي چې خاوندان د علم څوک دي؟ هغه ورته وایي چې خاوندان د علم هغه څوک دي چې په خپل علم باندې عمل کوي، کوم خلک چې په خپل علم باندې عمل نه کوي هغوی ته علماء نه ویل کېږي.

اوس نواول بنیادي شی علم ده، د علم په برکت د سړي سره د الله تعالی محبت هم پیدا کېږي د حضرت رسول الله ﷺ محبت هم ورسره پیدا کېږي، د دین محبت هم پیدا کېږي، په صحابه کرامو کې چې د چا څومره زیات محبت و، څومره زیات علم و د څومره د هغوی د الله تعالی ﷺ او د رسول الله ﷺ سره محبت هم زیات و، د حضرت نبي

کریم ﷺ په ټول امت کې اعلیٰ ترین حضرت ابوبکر الصديق رضی الله تعالی عنه و خوځومره چې خداوند متعال دته علم زیات ورکړی و دغومره دخدای پاک ﷺ خوف په ده باندې غالب و، دغومره یې دخدای پاک ﷺ اود حضرت رسول الله ﷺ سره محبت زیات و چې سړی دمحبت مقام ونه پېژني نومحبت نشی کولای.

د حضرت ابوبکر الصديق ﷺ دمحبت واقعہ

حضرت صديق اکبر ﷺ چې په ټولو خلکو کې دزيات علم اعلیٰ الناس، خاوند و دده دحضرت نبي کریم ﷺ سره څومره محبت و نودهغه دمحبت يوه واقعہ به دلته ذکر کړو:

په اسلام کې اولنی خطبه چې په حرم شريف کې په ښکاره ويل شوې ده هغه حضرت ابوبکر صديق ﷺ ويلې ده، حضرت صديق اکبر ﷺ له، حضرت رسول الله ﷺ نه التماس کوي چې يا رسول الله! ترڅوبه دادين موپېټ ساتو ته اجازه وکړه چې ددغه دين دعوت په ښکاره خلکوته شروع کړو.

حضرت رسول الله ﷺ ورته وايي چې مسلمانان تراوسه پورې ډېر کم دي دکفارو دمقابلې توان پکې نشته تريو څه وخته پورې پوشيده اوپټ دعوت په کار دی. خو حضرت ابوبکر صديق ﷺ ډېر اصرار کوي چې نه ښکاره دعوت شروع کوو، نودی دصحابه کراموسره راووت په حرم شريف کې يې خطبه په جهر اوپه زوره شروع کړه، دعوت الی الله، دتوحيد اوشهادت کلمه يې په ښکاره باندې شروع کړه، کفارو له هر طرف نه په ده باندې په يو وار باندې حمله وکړه.

لكه يوسړی چې په چاباندې حمله كوي اودومره بې اندازې زيات بې وواهه چې دده پرو وهلو له امله بې هوښه پريوت، مخ مبارك، پوزه مبارك، غوږونه مبارك اوټول وجود مبارك يې په وينوك كېږي.

تردې وواهه چې نوردخلكو داخيال شو چې نور مړكېږي نو بې پرېښود، دده هغه تربوران چې لائراوسه يې اسلام نه و منلی، راغلل اوله دغه خايه يې كورته وپور، دماښام په وخت كې چې كله دى په هوش راغی اولنى خبره يې داوكړه چې دحضرت رسول الله ﷺ څه حال ده، هغه تربوران ورسره ناست و، هغه خوپه اسلام لاته ومشفري شوې، هغوى ته دحضرت رسول الله ﷺ قدر نه و معلوم، نو هغوى ورته وويل چې تاته داټول تكليف دده له وجې نه پېښ شوى، دده محبت په وجه دومره ووهل شوې چې زمونږ دژوند توقع نه و اوتابيا له ټولونه اول دحضرت رسول الله ﷺ د حال پوښتنه كوي؟ نودوى له دې مجلس نه ورنه پورته شول اونفرت يې ورنه وكړ.

دده مبارك مور حضرت ام الخير رضي الله عنها، چې لاتردغې ورځې پورې په اسلام نه وه مشرفه شوې، تربوران وايي چې مونږ لږو دژوند توقع پيداشوه خوڅه شى ورته پاڅه كړه چې ويې خوري، تكليفونه يې څه كم شول.

دوى چې ووتل موريې دخوراك څه ورته تياركړل خو حضرت ابوبكر صديق رضي الله عنه له خوراك كولو انكار وكړ چې والله چې ترهغه به زه خوراك ونه كړم ترڅو چې دحضرت رسول الله ﷺ په حال خبر شوى نه يم.

دمور شفقت زیات وی اگر که په اسلام لاته ده مشرفه خواو لاد ده ورته وایې چې زه رسول الله ﷺ څه پیژنم چې چیرته دی، چیرې یې پوښتنه وکړم؟ دی مبارک ورته وایې چې دام جمیل ﷺ (چې د حضرت عمر فاروق خورده، کورته ورشه هلته دی اوله ام جمیل ﷺ څخه پوښتنه وکړه چې رسول الله چیرته ده او څنگه ورځ یې تیره کړې ده؟

ام الخیر ﷺ چې دده مبارک مور ده د حضرت ام جمیل ﷺ کورته ورغله هغې ته وایې چې زما زوی نن خلکو د حضرت محمد صلی الله علیه وسلم په ملګرتیا کې دومره وهلی چې تراوسه پورې بې اوبښه پروت ؤ اوس یې د ژوند څه توقع پیدا شوه خو هغه د خوراک نه قسم کړی چې زه به تر هغه خوراک ونکړم چې تر څوزه د رسول الله ﷺ له حال څخه خبر شوی نه یم اوس یې زه تاته راولېږم که تاته معلومات وي چې په حضرت رسول الله ﷺ باندې ورځ څنگه تیره شوې ده او چیرې ده؟

هغې مبارکې ددې په خاطر چې هغې د حضرت رسول الله ﷺ حال هر چاته نشوای بیانولی او ام الخیر هم تردې وخته پورې نه وه مسلمان نه نو ورته ویې ویل چې زه محمد ﷺ نه پیژنم، نه د تا زوی پیژنم خودا چې تایی تکلیف بیان کړ درځه چې درسره ورشم پوښتنې ته چې اوس څنگه دی.

دواړه جوړه راغلي چې د حضرت ام جمیل ﷺ په صدیق اکبر ﷺ باندې سترګې ولګیدلې چې مبارک وجود یې ټول په وینو کګردی، مخ یې پرسیدلی دی، نویې اختیاره د اسلام په مېنه دخولې نه چیغه

ووتله اوپه ژړاشوه چې خدای دې داخلک تباکړي چې تاته یې
د حضرت رسول الله ﷺ په محبت کې دومره تکلیف درکړی.

حضرت صدیق اکبر ﷺ بیا هم ورته وایې چې ما پرېږده حضرت رسول
الله ﷺ څرنگه ده او چیرته دی؟ دې ام الخیرته ایشاره وکړه چې مور
دې ناسته ده که حال ووايم هغه به کفارو ته خبر وکړي.

ده ورته وویل چې پروا یې مه لره. ام جميل ﷺ ورته وویل چې
حضرت رسول الله ﷺ د زید بن ارقم ﷺ په کور کې ده او الحمد لله په
هغه ورځ ښه تیره شوه، هغه ته څه تکلیف نه دی رسیدلی.

مور یې خوراک ورته را واخیست خو هغه بیا قسم کوي چې په خپلو
سترگومې نه وې لیدلی تر هغه وخته پورې به زه خوراک ونه کړم.

اخیر مور یې مجبوره شوه له کوره بهر ووتله چې کله ټول کفار خپلو
کورونو ته ننوتل دارا غله او حضرت صدیق اکبر ﷺ یې له لاس څخه
وینې په خپلو پښونو شوای تللی لاسونه یې په دې باندې واپړول
او د زید بن ارقم ﷺ کور ته ورغلل، کله یې چې په حضرت رسول الله
ﷺ باندې سترگې ولگیدلې او د حضرت رسول کریم ﷺ سترگې په ده
باندې ولگیدلې نو حضرت رسول الله ﷺ په ژړا شو له دوی سره
د مجلس ټول صحابه کرام په ژړا شول، حضرت ابوبکر صدیق ﷺ ته
حضرت نبی کریم ﷺ غیږ ورکړه او وایې چې خدای پاک ﷻ دې
داخلک تباکړي چې تاته یې دا تکلیف رسولی. بیادې ورته وایې چې
یا رسول الله ﷺ! زما دمور په باب کې دعا وکړه چې خدای پاک ﷻ یې
په اسلام مشرفه کړي. هغه ﷻ دعا وکړه، خدای پاک ﷻ دده مور
مبارکه هم په اسلام مشرفه کړه.

نود حضرت ابوبكر صديق ﷺ سره دخپل ځان غم نشته، دخوږو غم ورسره نشته، دمرگ غم ورسره نشته بلکې په هغه سخت مهال هم دخپل محبوب حضرت رسول الله ﷺ پوښتنه کوي چې د حضرت رسول الله ﷺ څه حال ده؟

د حضرت عبدالله بن زيد ابن عبدالربه ﷺ واقعه

حضرت رسول الله ﷺ چې کله له دنيا څه رحلت وکړ نو حضرت عبدالله بن زيد ابن عبدالربه په خپل باغ کې کار کاوه چاورته وويل چې حضرت رسول الله ﷺ وفات شو، نودی وايي اى خدايه ! نورې دې زما سترگې پندې کړه چې په بل چا باندې ونه لگيږي؛ نو په هغه ځای باندې يې خداى پاک ﷻ سترگې پندې کړي.

له رسول الله ﷺ سره داوښي عشق

انسانان خوڅه کوي په حيواناتو کې دده مبارک سره دومره محبت و چې دده يوه اوښه مبارکه چې قصوانوميده، دده ﷺ سره يې دومره مېنه او عشق درلود چې دوفات نه وروسته به يې له سترگو اوښکې بهيدلې او تر هغه يې خوراک ونکړ ترڅو چې مړه شوه. له اوښې سره دومره احساس و چې رسول الله ﷺ يې نه لیده خوراک يې نه کاوه.

نوسړې چې څومره خداى پاک ﷻ ته نږدې کيږي دغومره يې محبت زياتيږي او ددې ټولو بنياد علم ده.

نولنډه داچې مونږ اوتاسو چې که دطريقت کارکوو او ياد عبادت په
هره شعبه کې لگيايو بايد چې اول نيت ورته صفا کړو، د خدای پاک
درضا له پاره هغه کار وکړو، او بيا د هغه سره موافق عمل وکړو
نو بيا به د محبت نمونه په مونږ کې ښکاره کيږي چې رښتيا داخلک
د حضرت رسول الله ﷺ سره محبت لري، داخلک د الله تعالى ﷻ سره
محبت لري، او بيا به خدای پاک ﷻ هغه اثر ورباندې مرتب کوي چې
صحابه کرامو ته خدای پاک ﷻ کوم حال ورکړی و.

په قران کریم کې باربار راغلي: ﴿رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ﴾

الله تعالى ﷻ د صحابه کرامو څخه راضي ده، صحابه کرام له الله
تعالى ﷻ څخه راضي دي. ځکه چې په قران کریم کې د دوی منقبتونه
اوصفتونه ذکر کيږي چې په خپل علم يې عمل کړی و، اخلاص پکې
ؤ، او هر څه يې د خدای پاک ﷻ او د رسول الله ﷺ درضا په خاطر کول.
نو بنيادي شی داده چې موږ به علم کې کوشش وکړو او په علم باندې
عمل او الهي محبت پيدا کړو چې په هر شي کې مو د خدای پاک ﷻ
او د رسول الله ﷺ سره محبت پيدا شي، نو خداوند متعال ﷻ به يې په
قول او عمل کې برکت پيدا کوي او که بهې محبته او بې اخلاصه وي
نو بيا دغه انسان به ځان ستړی وي خو لکن هيڅ ثمره به په هغه
باندې نه وي مرتبه.

وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العلمين

وصلی الله تعالى علی خير خلقه سيدنا وسندنا وشفيعنا ومولانا

محمد وعلی آله واصحابه واتباعه واهل بيته اجمعين

(۳۴) مجلس

د حضرت نبي كريم ﷺ او صحابه كرامو زندگي

كوم نعمتونه چې خدای پاک چاته ورکړي وي دا امانت دي
ددغو نعمتونو پوښتنه شته، د حضرت نبي كريم ﷺ او صحابه كرامو
زندگي ته چې سړی نظروكړي چې دوی په ابتدایي مرحلو كې څومره
تكليفونه تيركړي او بيا څومره د خدای پاک ﷻ خوف ورسره ؤ په
مامولي نعمت څومره د خدای پاک ﷻ نه ډاريدل.

يو صحابي په كور كې پروت ده مريض ده، نور صحابه كرام يې
پوښتنې ته ورغلل دی ژاړې، هغوی ورته وايي چې ولې ژاړې؟
حضرت رسول الله ﷺ چې د دنیا نه رحلت كاوه له تانه راضي
ؤ، صديق اكبر ﷺ چې د دنیا نه رحلت كاوه له تانه راضي ؤ، خداوند
متعال ﷻ د حضرت رسول الله ﷺ په واسطه په تاباندې زيری د جنت
كړی ده، نوته ولې ژاړې؟ ده ورته وويل چې په دې نه ژاړم چې زه
مرگيرم په دې ژاړم حضرت حمزه ﷺ چې شهيد شو دومره شی دده
نه ؤ چې دی موپكې پټ كړی وای، يوه شيری يې درلوده چې سربه
يې پټ كړ پښې به يې لوڅې شوې او چې پښې به موپټې كړې سربه
يې لوڅ شو اخر مو د سر طرف په هغه شيری ورپټ كړی پښې مو په
وښوكې ورپټې كړي، هغه ترمانه به ترؤ پداسې حالت د فركې

شهيد شوزه مړكېږم زما د كوتې په كونج كې اوس هغه ده څلور زه
روڼۍ پرته دي، په دې باندې ژاړم چې دنيا مې ډېره شوه.

په راويت كې راځي چې حضرت صديق اكبر عليه السلام د غرمې په سخته
گرېمې كې راووت د جومات طرف ته روان ده حضرت عمر فاروق
چې دده اواز واوريد هغه هم راووت، نو د حضرت ابوبكر صديق
په پوښتنه وكړه چې اې صديق ته په دې غرمه كې څه شي را
ايستلی يې؟ حضرت صديق اكبر عليه السلام ورته وايي چې دنس دلوېږي
درد نه راوتلی يم چې قرار او گذاره مې نه كيدله، ددې وجې نه
راوتم حضرت عمر فاروق عليه السلام هورته قسم كوي چې زه هم دلوېږي له
تكليف نه راوتلی يم، وېږي وم په كور كې مې د خوراك څه نه لرل.

په دې وخت كې حضرت رسول كريم صلي الله عليه وسلم راووت چې گوري دواړه
ياران چې دده د زمكې وزيران هم دي د غرمې په سخته گرېمي كې
ولاړ دي، نو ورته وايي چې يا صديق او عمر تاسې په دې وخت كې څه
شي را ايستلی يئ؟ هغه دواړه ورته وايي چې يا رسول الله! دلوېږي
د تكليف نه راوتلي يو.

حضرت رسول كريم صلي الله عليه وسلم ورته قسم كوي چې والله زه هم دهغه تكليف
له وجې نه راوتلی يم د كوم له وجې نه چې تاسو راوتلي يئ.
خو كه دې تللو طاقت مو وي راځئ چې د حضرت ابوايوب انصاري
رضي الله عنه كورته لاړ شو كيداى شي چې دهغه په كور كې د خوراك څه شي
ري.

حضرت نبي كريم صلي الله عليه وسلم د حضرت ابوبكر صديق او حضرت عمر فاروق
په شمول د حضرت ابوايوب انصاري كورته ورغلل.

د حضرت ابويوب انصاري ﷺ دا عادت و چې روزانه به يې د حضرت
نبي كريم ﷺ له پاره دودې يا شيدې ساتلې چې حضرت رسول الله ﷺ
به دده په كور تيږيده نو شيدې به يې ورته راويستلې او هغه به
حضرت رسول كريم ﷺ وچينلې نو ځكه حضرت رسول كريم ﷺ
دوى ته وويل چې د حضرت ابويوب انصاري كورته راځې چې
ورشو.

خوپه دې ځل باندې حضرت رسول كريم ﷺ په هغه وخت ورنغې چې
مخكې به ورته، نو حضرت ابى ايوب انصاري ﷺ په باغ كې ده خپل
كار كوي دده بنځه مباركې ورته راووتله چې ويې ليدل نو ورته وايي
چې: مرحبا برسول الله ويمن معه (ښه راغلاست دوى حضرت
رسول الله ﷺ اودهغه ملگروته.

حضرت نبي كريم ﷺ ورنه پوښتنه وكړه چې حضرت ابويوب
انصاري چيرې ده؟ هغه ورته وايي چې باغ ته تللى دستې راځې.
حضرت ابويوب انصاري ﷺ دوى وليدل په منډه له خپل باغ نه
راغى او چې څرنگه را ورسيده د خوشحالي اظهار يې وكړ چې مرحبا
ښه راغلاست دې وي رسول الله ﷺ اودهغه ملگروته، نن به په مخ
دزمكې ترمانه عزتمند ميلمانه دبل چانوې په نصيب شوې.

بيا ورته وايي چې يا رسول الله ﷺ! نن خو دنورو وختو څخه ناوخته
شوې؟ دى ورته وايي چې بلې.

نو وايي چې تاسې دلته كينې ابويوب انصاري په منډه باغ ته ولاړ او
د خرما يوه گيډۍ يې راپرې كړه چې په هغه كې وچې خرما هم دې
اونسې پخې خرما هم وي اونيمې پخې خرما هم وي.

رايي وړي او حضرت رسول الله ﷺ په مخکې يې کينډوې چې تاسې داخوري، حضرت رسول الله ﷺ ورته وايي چې ولې دې داسې اوبنکالي راوشکاوه چې درې سره قسم خرما وې دې پکې؟ يوڅو خرماوې به دې راشکولې وي هغه بس وي.

حضرت ابوايوب انصاري ؓ ورته وايي چې زما زړه داؤ چې رطب هم، تمر هم اوبسروخوري يعنې نيم پوخته خرما، پخې خرما اووچې خرماچې کومو ته مو زړه کيږي هغه ټولې وخوري، خوله دې سره زه تاسو ته يوشی هم حلالوم حضرت رسول الله ﷺ ورته وايي چې ابی ايوبه! پام کوه چې دلوشلوشی حلال نه کړي.

حضرت ابوايوب انصاري ؓ کورته لارسيرلی ياسيرلی، بڼاپه اختلاف درواياتو، حلال کړل، خپلې مېرمنې ته يې وويل چې ډوډۍ پخه کړه اونيم پسه دکباب په شکل پوخ کړه اونيم پسه يې د شورو په شکل پوخ کړه.

کله چې ډوډۍ پخه شوه نوکباب اوشوروا يې راوپه او حضرت رسول الله ﷺ مخ ته يې کينډول. حضرت رسول الله ﷺ حضرت ابوايوب انصاري ته وايي چې په ډوډۍ کې ليرغوبنه کيږده چې زمالور حضرت فاطمې ته يې وروړم چې هغه هم داډېروخت کېږي چې وږي ده څه يې نه دې خوړلې.

هغه غوبنه يې حضرت فاطمې ته وروړه اودې بيرته راغی اوخپل خوراک يې وکړ.

حضرت ابوبکر صدیق ؓ حضرت عمر فاروق ؓ ته وايي چې په ورځ دقيامت به له مونږ نه ددې نعمت پوښتنه کيږي.

دلورې نه په عذاب ، په داسې تكليفي حالت كې په نس ماره شول
ددغه حالت نه بيا هم ډارېږي چې ددغه نعمت به هم له مونږ نه
پوښتنه كيږي .

د حضرت حسن ؑ او حسين ؑ د لوړې واقعې

حضرت رسول الله ﷺ يو وخت كې د حضرت فاطمې ؑ كورته ورغى
چې دهغې په كور كې نه حسن ؑ شته اونه حسين ؑ شته . حضرت
رسول الله ﷺ پوښتنه وكړه چې زما زامن چيرته دي ؟ حضرت بي بي
فاطمه رضی الله عنها ورته وايي چې يا رسول الله ﷺ ! دېرون
راهيسې زموږ په كور كې د خوراك شى نشته نو حضرت علي ؑ
چې د كور نه وت ويې ويل چې تابه په عذاب كړي زه به يې بوزم
د فلانكي يهودې باغ ته كه له هغو خرماونه څه خرما رالويدلې وي
د زمكې نه به يې راټولې كړم چې دوى ته يې وركړم .

حضرت رسول الله ﷺ ورپسې ورغى چې حسنين مباركينو خرماوې
خوړلې ؟ طبيعت يې جوړده ، كمكي ماشومان دي پوښتنه يې وكړم .
دى چې ورغى نو د خرما د ونې لاندې اوبه ډنډولارې دي دوى دواړه
پكې ساعت تيروي . بيا حضرت رسول الله ﷺ ورته وايي چې يا علي !
دا بچيان كمكي دي گرمي يې په عذابوي درڅه چې وختې يې بوزو .
هغه ورته وايي يا رسول الله ﷺ ! لږ ودرېږه چې بي بي فاطمې ته هم څه
خرماوې ټولې كړو هغه هم له ډيره وخت نهاره ، نو څه خرماوې يې
ټولې كړي بيا يې كورته حضرت بي بي فاطمې ته وروړي .

حضرت علي کرم الله وجهه فرمايي: چې څو ورځې په مونږ باندې
نهارې تيرې شوې په کور کې دومره څه نه ويا يې مونږ وخورو او يا
يې بېچيانوته ورکړو.

يوه ورځ دباندې راووتم چې هلته په لار کې مې يودينار
پيدا کړ، يوساعت ورته ودرېدم چې را وايې خلم اوکه پرې يې ږدم،
خواخرمې راواخيست ورغلم له دوکاندارنه مې څه وړه واخيستل
کورته مې راوړل حضرت بي بي فاطمې (عليها السلام) ته چې داوړه خوشته
کړه. حضرت بي بي فاطمې د ډېرې لوږې نه چې دا وړه يې خوشتول
ددې دتندي مبارک وينستان په کاسه کې لږيدل او بې اوښه وه، داوړو
دخوشتولو طاقت يې نه ؤ.

صحابه کرامو عليهم السلام او حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم داسې زندگي تيره کړې ده
چې دنيا به يې ډېره شوه نو ژړل به يې.

حضرت علي عليه السلام په اخروخت کې په دې ژړل او خفه ؤ چې يووخت کې
په ماداسې لوږې تيرې شوې اونن مې دخپلې دنيا رکات څلوېښت
زړو درهمو ته رسېږي.

په صحابه کرامو عليهم السلام باندې داسې تکليفونه راغلې دي چې په
کور کې يې په شپه او ورځ شې نه پيدا کيده.

امهات المؤمنين له حضرت نبي كريم ﷺ څخه د نفقې د زياتوالي غوښتنه كوي

ام المؤمنين قسم خوري چې په يوه مياشت كې زموږ په كور كې اور نه دی بل شوی ، داسې وختونه په موږ تير شوې دي چې څه غنيمتونه ونيول شول نو ټولې بيبيانې مباركينې له حضرت رسول الله ﷺ نه راتاؤ وې او ورته وايي چې موږ ته په نفقه كې څه زيادت وكړه.

صحابه كرام ﷺ دباندې د حضرت رسول الله ﷺ كورته ناست دي ، حضرت رسول الله ﷺ چاته د كور د توتلو اجازه نكړي چې ورشئ حضرت صديق اكبر ﷺ راغی هغه ته هم اجازه نشته ، حضرت عمر فاروق راغی هغه ته هم اجازه نشته وروسته يې بيا دوی دواړو ته اجازه وكړه چې ورننوتل ډېر پرېشانه ناست ده . حضرت عمر فاروق ﷺ ډېر د كشف چښتن ؤ هغه ورته وايي چې يا رسول الله ﷺ زه چې د كوره راوتم زمانه خپلې ښځې مطالبه كوله چې په رزق كې ، په نفقه كې ازادي راته وكړه ، حضرت رسول الله ﷺ تبسم وكړ ويې ويل چې دادتاسې ميندې هم له مانه راتاؤ دي زمانه نفقه غواړي .

حضرت صديق اكبر ﷺ ورجگ شو په خپله لور حضرت عايشه ﷺ باندې يې دوھلو اراده وكړه ، حضرت عمر فاروق ﷺ ورجگ شو په

خيله لور حضرت حفصه رضي الله عنها، باندې يي دوهلو اراده وکړه، حضرت
 رسول الله ﷺ ورته وايي چې نه وهی به يي نه.
 که مونږ د طالبې زندگي ته وگورو الحمد لله دومره د ازادي زندگي
 ده چې په شوا روزکي خويو وخت نه بلکې دواړه وخته لنده ډوډۍ
 رسيږي او بيا هم چې مونږ د نعمت شکرانه اداء نکړو، دازمونږ عوام
 وروڼه الحمد لله دومره آباد دي چې په هروخت کې په ډوډۍ ماړه
 ترکاري هرڅه ورته رسيږي، نوباید چې ددغه هم سوچ راسره
 پيداشي چې ددغو نعمتونو بيا له مونږ نه پوښتنه کيږي.

وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العلمين
 وصلى الله تعالى على خير خلقه محمد وعلى آله واصحابه
 اجمعين

الله الله الله

(۳۵) مجلس

هغه نعمتونه چې باید قدریې وشي

حضرت نبی کریم ﷺ فرمایي چې پنځه شيان مخکې له پنځو شيانو
غنیمت وگنئ:

اول نعمت: عمر دی

یو دهغونه دانسان د عمر (ژوندون) دی یعنې ژوندون مخکې له مرګ
نه غنیمت وگنئ، د دامعنا ده چې سړی پدې یوه شي چې زما د ژوندون
هر ملت هر سیکنټ، هر ساعت دومره قیمتي شی ده چې ټوله دنیا
چې سړی خرڅه کړي یو ساعت او یو ملت ژوندون نه شي اخیستلای
، د دنیا نور نعمتونه اکثره داسې دي چې هغه په روږ او اخیستل
کېږي، په سفارش پیدا کېږي، په زور پیدا کېږي؛ خو عمر داسې
نعمت ده چې دا په هیڅ بیانه پیدا کېږي چې یو وار د خداوند متعال
د طرف نه هغه کومه نېټه چې د مرګ له پاره مقرر وه هغه
راورسیده که د دنیا تر ټولو نه لوی بادشاه وي، د لوی قدرت چټن
وي، لکه په ټوله دنیا باندې څلور وکسانو بادشاهي کړي دوه
مسلمانان او دوه کافرانو خود ټولې دنیا بادشاه که هم وي چې کله
ملک الموت ورته حاضر شوی ده چې ټوله دنیا یې ورکړې وای
؛ نویابه یې هم یو ملت ژوندون ورنکړ، دایو دومره غټ قیمتي

نعمت ده چې په هیڅ طریقه بیا نه پیدا کیږي او ارمان بیا سړی پسې
کوي

په یو (سبحان الله) ویلو سره د قبر د پنځو سوو کلونو عبادت ورکوي

یو ولي الله په یوه هدیره باندې تریده دیو قبر متعلق کشف ورته وشو
چې په قبر کې سړی ده او د خدای پاک ﷺ په عبادت باندې لگیاده، ده
نعجا سبحان الله وویل، هغه د قبر چنښتن پده باندې غږ وکړ چې زما
پنځه سوه کاله کیږي چې زه وفات شوی یم او د خداوند متعال ﷻ په
عبادت او دغه زندگي باندې لگیا یم لکن د دغو پنځو سوو کالونو
عبادت به ټول زماتاته وینم که ته دادیو وار سبحان الله چې تاوویل
ثواب ماته ویني ځکه د دنیا شی بی ارزښتنه نه ده، دنیا مزرع
داخرت ده، دلته یوه کلیمه د سبحان الله ویل قیمت لري دومره غټ
چې سبحان الله د زمکې نه تر اسمانه پورې، په یو قول باندې نیمه
تله دمیزان ډکوي.

الحمد لله ټوله تله دمیزان ډکوي. داددغه ژوند کلیمه ارزښت لري
چې سړی مرشو حدیث شریف کې راځي: اذامات الانسان انقطع
عمله الا من ثلاث (عمل یې قطعې کیږي پنځه سوه کاله یې په قبر
کې د خدای پاک ﷺ په عبادت تیر کړې هغه ورته ښي خو چې
دایو سبحان الله ته ماته را کړې. گوري دایا نه پیدا کیږي.

دوهم نعمت فراغت دی:

دوهم نعمت فراغت دی، داچې سړی په مصیبتو کې نه وي واقع، سړی پدې شیانو کې نوې واقع، د خدای پاک ﷻ عبادت او بندګي ته خلاص وي دغه تر ټولو نه غټ نعمت دی، هغه خلکو ته چې دغه نعمت معلوم و نو هغو به خداوند متعال ﷻ ته د فراغت سوالونه کول او د دغه فراغت چې قیمت ورته معلوم و چې دغه یې نه ضائع کاوه خدای پاک ﷻ له دوی سره څه معامله کوله زه یو دوه واقعي دلته بیانوم:

د حضرت بي بي رابعه یوه زړه دردوونکې واقعه

حضرت بي بي رابعه د حضرت رسول کریم ﷺ په امت کې یوه نیکه ښځه تیره شوې ده خودا حضرت بي بي رابعه په یو داسې مسکین کور کې پیدا شوې ده چې په کومه شپه چې داپیداشوه په هغه شپه د چراغ تیل نه و، په کور کې دومره غوړ نه و چې د دغې جنګې نوې پرې غوړ کړای وای. په هغه کور کې دومره جامه نه وه چې دایې پکې تاوکړې وای، ددې قبله گاه صاحب داسې د خدای پاک ﷻ دوست و چې خداوند متعال ﷻ سره یې دا وعده کړې وه چې زه به یې د تاله دربار نه د بل چانه غوښتنه ونه کړم.

د بي بي رابعې مور مبارکه ورته وایې چې د همسایه کور ته ورشه که لږ تیل اوڅه غوړ درکړي دا جنګی ورباندې غوړه کړم اوڅه رنایي ورباندې جوړه کړم، هغه ولاړ دهغه بل کور په دروازه یې صرف لاس کښود بیرته راغی چې هغه کور والا دروازه نه خلاصوي ویده دي،

دشپې حضرت رسول الله ﷺ په خوب کې ورته وايي دوخت امير،
 ورته بني چې ورشه هغه ته ووايي اوزماسلام ورباندې ووايه
 اودانبنانه چې هره دجمعې شپې به تاپه ماڅلورسوه وارې درود ويله
 اوپه تيره جمعه کې درنه پاته شوی ده نودهغه په جبیره کې دغه
 انسان ته څلور سوه درهمه ورکړه؛ نو دحضرت رابعې پلار دې
 بادشاه ته ورغی نو هلته يې په يو کاغذ باندې درخواست وليکه چې
 حضرت رسول الله ﷺ تاته يو پيغام راکړي (نوهغه دوخت اميران
 مخکې دېر صالح خلک و) نوويې ويل چې دابې آدبي ده چې دې
 دننه راځي ځکه چې دحضرت پيغمبر عليه السلام پيغام يې راوړی
 نوزه دباندې ورځم نودی دباندې ورته راووت بيا دې چې دا حال
 ورته وايي نوهغه دشکراني له پاره چې داخو مې درود قبول ده چې
 رسول الله ﷺ ته مې درود رسېږي نوده ته هم روښی ورکوي
 اونور خيراتونه هم کوي قصه لنډوم اخرد رابعې پلار وفات شو دوی
 څلور خوندي ورنه پاتې شوې اوپه دې کال باندې قحط سالي هم
 راغله.

بلي خواته ددوی ورور هم نه و؛ نو تر بورو داجنکۍ په خپل منځ کې
 تقسيم کړي اوبيا بي بي رابعه اصيله مسلماننه جنکۍ وه دمسلمان
 لور وه دې ظالمانو تريورو دمنځې په نام خرڅه کړه چې دازما منځه
 ده.

حضرت بي بي رابعه په هغه کور کې دخپل مالک په خدمت کې
 لگياوه او هلته يې دزړه تعلق دزړه عشق او محبت دالله تعالی ﷻ په
 عبادت کې ده خو عبادت ته نه خلاصېږي.

یوه ورځ یې دباندې په څه شی پسې ولیرله هلته په مخه یوځوان ورغی، نو دې ته خوځان معلوم ؤ چې حوره یم نومندۀ یې کړې دیودیوال نه یې ځان پناکاوۀ چې دا نامحرم سره مخامخ نه شي؛ نو د قدرت کارونه وددیوال خواته لوی زور خندق وهغه ته ورلولیدله اولاس مبارک یې مات شو اوبیا خدای پاک ته په سجده پریوته چی ای خدایه!

یتیمه شوم. دمنیڅې په نامه خرڅه شوم. روغه وم اوس مې لاس مات شو اودپوښتنې څوک نلرم؛ ددې ټولو هیڅ پروا نه کوم څوکه زه په دې پوه وای چې ته له مانه راضي یې اوکنه؟

نو غیبې غږ پرې وشو چې ای بی بی رابعې!

ته مه خفه کیږه تاته به په قیامت کې زه داسې مقام درکړم چې غټ غټ خلک به دهغه غبطه اوتمناکوي.

له عبادت سره یې دومره مېنه وه چې کله به ددې مالک ویده شونودا به عبادت ته جگه شوه ځکه دورځې یې دخپل مالک خدمت کاوه فراغت نه و ورسره یوه شپه له شپونه راجگه شوه لمونځ یې کاوه په سجده پرته ده دعاکوي اوپه دعاکې څه کلمات په زوره ورنه ویل شول ددې مالک راوینښ شو چې داداکلمې وایې: ای رب تعالی ته خوزما په زړه باندې خبر یی چې زما دزړه ټوله مېنه دتاپه عبادت کې ده زما دسترگوسروالی ټول دتاپه بندگي کې ده؛ خوڅه وکړم چې دبنده بنده دې کړې یم، وخت نه لرم چې ډېر ناوخته رافارغه شم اوپه شپه کې ناوخته تاته په عبادت درېږم. رب تعالی! ته زما دا نیم گړی عبادت په خپل دربار کې قبول کړي

ددې مالک چې راوینښ شو گورې چې په کوټه کې رڼاده چې
داسمان لطف نه پدې باندې انوار راوړيږي، هغه ته یې چې قیمت
معلوم شو چې داڅومره قیمتي جنګۍ ده؟ نو ورته وایې چې
کاشکې ازه دې غلام وای.

سهار یې دا آزاده کړه چې زما نه آزاده یې خوښه دې چې له ماسره
اوسېږي او که نه دخپل ځان خپله بندوبست کوي او خپل عبادت ته
خلاصه یې. نو دې یوه ګوډڅه جوړه کړه په هغه کې به یې دالله تعالی
عبادت کاوه.

یوه وخت دا دحج په سفر روانه شوه هغه خر چې دا ورباندې سپره ده
په نیمه لار کې وفات شو، دقافلې ملګر ورته وایې چې زموږ سره
یوځای لاړه شه.

دا ورته وایې چې نه!

کله چې دوی ورته روان شول په بیابان کې په یو ګوښې ځای کې پاته
شوه؛ نور رب تعالی ته دومره بیا محبوبه وه وایې چې ای رب تعالی!
دوست له دوست سره داسې کوي چې دخپل کور دملاقات نه دې
معرومه کړم. په چولې بیابان کې پاته شوم. د حیواناتو، حشراتو
مخه نه وینم؛ نو په هغه ساعت باندې خدای پاک ﷻ هغه خر ورته را
ژوندی کړ.

کله چې کعبې مبارکې ته ورسیده حضرت ابراهیم ابن ادهم رحمه الله
هم حج ته تللی و، هغه چې گورې د کعبې خپل حقیقت په خپل ځای
نشته. نو حیران شو چې د کعبې حقیقت چیرې تللی.

هاتفي غږ ورباندې وشو چې د بي بي رابعې زيارت ته ورغلې ده، هغه په خدای دومره گرانه ده چې كعبه يې استقبال ته ورغلې ده. هغه داچې يو كال ابراهيم بن ادهم رحمه الله تعالى له يوې خوا حج ته روان وو او په خوارلس كاله كې ورسیده، ځكه چې قدم په قدم يې نفلونه كول او بي بي رابعه له بلې خوا حج ته روانه و او په كم وخت كې چې ابراهيم بن ادهم رحمه الله كعبې مباركې ته ورسیده گوري چې د كعبې مباركې حقيقت په خپل ځای نشته، حيران شو چې ددې حقيقت چيرته دی؟ الهام ورته وشو چې د كعبې حقيقت د بي بي رابعې استقبال ته تللی دی، كله چې بي بي رابعه رحمه الله عليها را ورسیده حضرت ابراهيم بن ادهم ورته وويل چې دادې څه شروع كړي دي چې كعبه مباركې ستا استقبال ته درغلې ده؟ دې مباركې ورته وويل چې تا څه ریاكاري شروع كړي ده چې په هر گام باندې دوه ركعتي نفل كوي؟ او ټول عالم دې په ځان خبر كړی. او بيا يې ورته وويل چې: آن چه تو در نماز يافتي من در نياز يافتم.

د حضرت عبدالله بن مبارك د غلام عجيبه واقعه

حضرت عبدالله ابن مبارك رحمه الله چې يو مشهور او بهترين عالم ده او دامام بخاري رحمه الله په شلوا حديثو كې استاد دی او صاحب د مذهب دی، دده يو غلام ؤ په هغه غلام باندې يې په ورځ كې يودينار مقرر كړی و چې يودينار به په ورځ كې ماته راكوي نوريه خپل كار كوي.

نوده به شپه او ورځ د خدای تعالی ﷻ عبادت کاوه، حضرت عبدالله ابن مبارک ته چاشکایت وکړ چې د تاغلام خوله مرو نه کفنونه خلاصوي هغه خرڅوي اوتاته يې راوړي.

حضرت عبدالله ابن مبارک رحمه الله ډيرزيات خفه شو چې بودينارمې ورباندې ايښی او هغه هم ماته په حرامه راوړي.

حضرت عبدالله بن مبارک ﷺ ځان په ويدو و اچاوه او غلام له کوره ووت، دی هم له شانه غلی ورپسې جگ شو، غلام لاړ هديرې ته، په هديره کې يې يوقبر لوڅ کړ او قبر ته ورکوز شو ترډېره ورک شونودی د معلومات له پاره ورغی چې ولې دومره وځنډې ده، چې گوري په قبر کې يې د لمانځه ځای جوړ کړی هلته په لمانځه لگياده ځکه دورځې فراغت نه و دبل په خدمت کې لگيا و ترسهار يې شپه په عبادت تيره کړه، سهار چې سپيدې وچاودې نو بيرته را روان شو، حضرت عبدالله ابن مبارک مخکې دی اودی ورپسې دی.

جومات ته راغی هغه له شانه پسې راغی کله يې چې لمونځ وکړ د لمانځه نه وروسته حضرت عبدالله ابن مبارک يې څنگ ته ناست ده، دا غلام دعا کوي چې:

ای خداوند متعاله! ای مالکه! ورځ راغله له مانه مالک مجازي روښ غواړي اوزه د تا د عبادت نه یوسيکنې نیم فارغ.

ای رب تعالی! ته يې دخپلو خزانو څخه راکړئ.

حضرت عبدالله ابن مبارک ﷺ گوري چې د اسمان له طرف نه دينار دده په لمن کې ولویده. چې دا حال يې وليد حضرت عبدالله ابن مبارک ﷺ غيږور کړه چې کاشکې! زه دې غلام وای ته مې مولا

وای ؟ چې رب تعالیٰ ته دومره گران یې چې داسمانه په تاباندې دینارونه را اوروې .

غلام پوه شو چې حال مې افشاشو دعا کوي :
ای رب تعالیٰ ! هغه زما اوتا دزړه مېنه چې وه ، هغه محبت او اخلاص چې وهغه تراوسه پورې پټه و اوس هغه ښکاره شو .
رب تعالیٰ انور په دنیا کې ژوندون نه غواړم . دده په غیږ کې یې ساه وخته .

بیا چې ده په هغه قبر کې لمونځ ورباندې کاوه په هغه څیره جامه کې په هغه ټاپ کې په هغه خپل قبر کې یې خښ کړ .
دشېې حضرت نبی کریم ﷺ او حضرت ابراهیم ؑ دواړه حضرت عبدالله ابن مبارک رحمۃ اللہ علیہ په خوب ویني چې په براق باندې سپاره راغلل او حضرت عبدالله ابن مبارک رحمۃ اللہ علیہ ته خوشکې کوي چې د دنیا خلک چې مړه شي نونوې جامې خلک ورته کوي نوی کفنونه ورته کوي اوتا دالله تعالیٰ اوزما دوست په څیره جامه په ټاپ کې خښ کړ !

داوخت چې مونږ دلته ناست او د فراغت زندگي ده خپل ذکرته خلاص یو زموږ اوتاسې ملگري ژوندي ، زموږ استاذان ، شناخته نن په داسې ځایونو کې دي چې هغوی په میاشتو میاشتو کې قران نشي وراخیستی ، هغه یو ساعت د خدای پاک ﷻ ذکرته نه خلاصیږي . د اقیمتي وخت که یو ملت موږ ضائع کوو یقیني ددغه به رانه پوښتنه کیږي چې وجود ، ژوندون و ، ځواني وه فراغت و ، صحت و او غنا هرڅه و .

اصل مسلمان هغه ده چې د مسلمان په غم غمجن شي، په مسلمان باندې وځورېږي، نن که مونږ دلته په خوشحالي باندې ناست يو الحمد لله دخداى پاک ﷻ په عبادت خوشحاله يوخوپه هغو درونويابيد خفه شو چې هغه دخداى پاک ﷻ عبادت ته ندې خلاص، جرم يې فقط دين دى، بل هيڅ ندى نووخت بايد سړى ضائع نه کړي، خپل عمر بايد سړى ضائع نکړي، يوسيکنټ اووخت بايد سړى ضائع نکړي، بيا به وروسته مونږ ارمان کوو چې کاشکې په هغه وخت کې مونږ لږ کوشش کړى وای؟

کاش! زموږ هغه مشائخ چې ژوندي ؤ مونږ ددوى په ژوند کې، نه ددوى خدمت وکړ، نه موپه ختموکې ډېر شرکتونه کول، نن هغه په لاس نه راځي ارمان ورپسې کوو، خداى نخواست بيا به داسې وخت راغلى وي چې داسې مدرسه به نه شو پيدا کولى، داسې يوددين جمع به نشو پيدا کولى يواستاد او يوشېخ به نه شو پيدا کولى چې هغه سره په عبادت، رياضتونو او ذکر کې شرکت وکړ.

الحمد لله ډېر د فرصت او فراغت زندگي ده او هغه وروڼه چې فراغت نلري دکفار په بندي خانوکې بنديان دي، مونږ اوتاسې ته يې سترگې دي، محتاج دي چې دعاوي به راته وکړي. همدارنگه مېري د ژوندو دعاته دومره محتاج دي لکه ژوندي سړي چې په سخته گرمي کې پخو او بوته محتاج وي.

هغه مېري په موږ حقونه لري، د مونږ مشائخ دي، زموږ استاذان دي، زموږ خپلوان دي هغه چې وفات شوې دي مونږ ته يې سترگې دي هغه ټول بايد په دعا کې ياد کړو.

جناب انوارالمشائخ مرحوم خليفه صاحب قدس الله سره چې په
کومه ورځ باندې وفات و په اينده کال کې چې هغه شپه راغله روژه
وہ دخپل کور والو يې په هغه شپه څه ختم اوخيرات نوو کړي چې
خوروژه ده، خودزرمت خليفه صاحب مولوي دين محمد اخندزاده
قدس الله سره ويل چې مونږ په کور کې صدقه پسې کړې وه دشپې
څوک خوب وني چې خليفه صاحب مبارک وايې چه په ما پسې
خوچا څه خيرات ونکړوايې چې مونږ ورته وويل چې موږ خوخيرات
کړي و ده وويل چې نه دهرمړي خپل نغري ته سترگي وي، هغه
خپلو شاگردانو او مریدانو ته يې سترگي وي هغه خپلو خپلوانو ته يې
سترگي وي.

نوباید چې هروخت سړی خپل خپلوان او استادان له خیراوخیران
څخه هیرنه کړي.

وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العلمين

وصلی الله تعالی عل خیر خلقه سیدنا وسندنا وشفیعنا ومولانا
محمد وعلی آله واصحابه واتباعه واهل بیته اجمعین

(۳۶) مجلس

د اسلام دين د مسلمانانو له پاره د راحت ذريعه ده

د اسلام دين داد مسلمانانو له پاره د دنيا او اخرت راحت ، سکون ، اطمینان ، د خوشحالي او کاميابي ذريعه ده .
نارېخ ته چې نظرو کړو هغه چا چې د دين خوند ليدلی ، خوند يې
ذکلی بيا د دنيا د هر قسم له نعمتونو څخه بيزاره شوې دي .

حضرت ابراهيم بن ادهم د ولايت سبب اوله خدای پاک ﷺ سره

دده مينه

حضرت ابراهيم ابن ادهم قدس الله سره دخپل وخت د خراسان د بلخ
بادشاه و لکن ډېر عابد او متدين سړی و .

يو ورځ د شپې په کټ پروت دی د خدای پاک ﷺ په ذکر باندې
لگيا ده ، دبام په سرباندې يې دربی واوریده ، نو غږ يې وکړ چې
څوک دي ؟ له هغه طرف نه آواز ورته وشو چې زه یم او ښه مې ورک
ده هغه گورم . نوده ورته وويل چې او ښه دبام په سر څه شی کوي
دا خو ډېر نادره ده ؟

له ورته وويل چې دادومره نادره نه ده چې او ښه دبام سرته
وڅيزي خودا بيا ډېره نادره ده چې ته دې د بادشاهي په تخت ناست

بي اودخدای عز و جلا دې غواړي. دده سره څه دخدای پاک عز و جلا ویره

پیدا شوه.

بله ورځ ده دبادشاه حرم سرای ته دپیره دارانو له اجازې پرته گوري

چې سړي دروازه خلاصه کړه ورته رانتوت.

دی ورته وایې چې څرنگه راغلي؟ او چار پریښودي؟

هغه ورته وایې چې دا خویوه لاره ده پدغه لار باندې تیر یږم.

دی ورته وایې چې لار څنگه ده دا خوزما کور ده، حرم سرای ده؟

هغه ورته وایې چې دتانه مخکې دچاؤ؟

دی ورته وایې دفلانکي.

څه شو؟

مړ شو.

له هغه مخکې دچاه و؟

دفلانکي.

څه شو؟

مړ شو.

نو چې یوځي بل راځي، هغه بادشاهان لارل په دغه ځای باندې

تیر شول ته پدغه ځای باندې راغلي نو دایوه لارنه ده؛ نوڅه شی

دي، زه په دغه لار باندې تیر یږم.

خودادده له پاره الهامات و یوڅوک ورته مقرر و چې ده ته یې تنبیه

ورکوله، نو ده له ځان سره فیصله وکړه چې دبادشاهي دژوندون

څخه تیر یږم چې داسې یوځای پیدا کړم چې دخدای پاک عز و جلا په

عبادت باندې مشغول یم، دواجب تعالی سره مې تعلق جوړ شي

خپل وطن اوبادشاهي يي پريڻيو، خپل ڪمڪي زوى يي په
ڄاڻوڪي پريڻيو، اودڪعبي شريف يي په طرف روان شو دحضرت
سيدنا امام صاحب رحمۃ اللہ علیہ شاگرد شو.

ڪتابونه ليکي ڇپي ده ته به امام صاحب ويل ڇي سيدنا ابراهيم
يعني ابراهيم زمونڙ سردار ده.

داحضرت ابراهيم ابن ادهم ڊپروخت تيرشو ڇي دوطن نه ورڪ
شو، يووخت ڪي دده ڪمڪي زوى لوى شو مورت وائي ڇي زما
پلارجيره ده؟ ڇه شو مړده، چيره يي قبر ده په ڪوم طرف باندې
تللي.

هغه ورته په ڙپا شوه ڇي پلار دې بادشاه دوخت و خوتخت هرڇه
يي پريڻيو، دومره خبره يم ڇي خلڪ وائي ڇي په ڪعبه مبارڪه
ڪي دملنگي ڙوند ڪوي هلته ملنگ ده.

نودحج له پاره دده زوى اعلان وڪر ڇي ڇوڪ حج ته ڇي دسفر
خرڇه يي زه پري ڪوم ڊپرخلڪ ورسره تيارشول هلته هغي موقع
دحج ته ڇي ورسيدل په ڪوم ڇاي ڪي ڇي دوى وارول نوزوى يي
مڪي معظمي ته ورغي دڪعبي مبارڪي د مجاورانو نه پوڻسته
ڪوي ڇي ابراهيم ابن ادهم تاسي پيڙئي؟ هغوى ورته وائي ڇي
بلي. چيري ده؟ هغوى ورته وائي ڇي ددغه غره طرف ته تللي ده
لرگي راوړي اوروزانه په شاباندې يوبار لرگي راوړي او هغه
خرخوي، ڇه روپي په ڄان خوري ڇه روپي په مريدانو او شاگردانو
او ملنگانو باندې خوري.

زوی یې چې مخې ته ورووت نو گوري چې یو ضعیفه سړی را روان
دی دلرگیو پیتۍ یې راخیستی ده. ده هم وپیژانده چې داهغه ده
ځکه هغه سړي دغه علامې ورته ښودلې وې، نودخان سره په ژړا
شو چې وطن بادشاهي هرڅه پاتې دلته داسې په ملنګي کې
ژوند تیروي لرګي په شاباندې راوړي اوهغه بیا خرخوي او په
هغوی باندې ژوند کوي.

خو خان یې ورباندې ونه پیژانده.

بل وخت کې ابراهیم ابن ادهم رحمه الله د حج په وخت کې خپل
مریدانو او شاگردانو ته توصیه کوي چې گورئ حج ته ښځې
او هلکان راځې تاسې به دنظر ډیر خیال کوي چې په حرم د خدای
کې مو په غلطه نظر ونه لګیږي.

د حج مراسم شروع شول د طواف حالت ده حضرت ابراهیم ابن ادهم
رحمه الله ته دا خپل زوی په مخه ورغی او ډېر په ځیرڅېرې ورته
وکاته، هغه هم ورته وکتل.

کله چې د حج مراسم خلاص شول او بیرته راغلل یو شاگرد ورته
وايې چې تاخو مونږ ته ویل چې د حج په دروان کې به دخپلو نظرونو
ډېره ساتنه کوئ اوته ماو لیدلې چې یو هلک ته تادېر په
ځیرڅیر وکتل.

ده ورته وویل چې ته رښتیا وایې زه گومان کوم چې سړکال هغه
زما کمکی زوی چې ما په زانگو کې پرې ایښی و، هم حج ته راغلی
هغه ته ما په ځیرڅیر وکتل.

دادده شاگرد ولاړ د خراسان د حاجيانو پوښتنه يې وکړه هغه يې پيدا کړل او هغه ده چې ورته په خير خير کتلې وهغه يې هم پيدا کړ او موريې ورسره وه؛ نو ورته وايي چې د تاپلار څوک دی؟
دی ورته وايي چې ابراهيم ابن ادهم ده.

هغه ورته وايي چې هغه چېرې ده؟

زوی يې ورته وايي چې له وطن څخه ډېر کالونه کېږي چې راغلی ده خويوه ورځ ميڅکې مې وليده چې دلرگيو پيتي يې په شاه او پروڼ د حج په وخت کې مې بيا د طواف په حالت کې وليده چې دی په طواف کې لگيا ؤ.

دغه دده شاگرد ورته وايي چې نو تاولې خپل ځان نه ورپيژانده؟

دی ورته وايي چې ددې له پاره مې ځان نه ورپيژانده چې دی زمونږ نه راتښتيدلی ده اهل او اعيال يې د خدای پاک ﷺ په عشق کې پريښي نوزه په دې پوهيدم چې که زه ځان وروپيژنم دلته به زمونږ نه بيا ځان پټ کړي.

دا شاگرد يې جگ شو ورته ويي ويل چې که تاسې هغه ووينئ نو هغه پيژنئ؟

دوی ورته وايي بلې هوا

نو دادده بي بي اوزوی دواړه يې را روان کړل کله چې په حضرت ابراهيم ابن ادهم رحمته الله عليه باندې دخپلې بي بي سترگې ولگيدلې نو چېغې يې کړي چې دا حضرت ابراهيم ابن ادهم رحمته الله عليه دی.

حضرت ابراهيم ته يې زوی ورغی غيږ يې ورکړه سترې مشې کوي په سترې مشې کې اول پوښتنه دا ورنه کوي چې په کوم دين يې؟

زوی یې ورته وایې چې مسلمان یم .
 حضرت ابراهیم عليه السلام وایې چې الحمد لله .
 حضرت ابراهیم عليه السلام بیا ورته وایې چې قران کریم دې ویلې؟
 زوی یې وایې هو ا دی بیا ورته وایې چې الحمد لله .
 حضرت ابراهیم عليه السلام بیا ورته وایې چې علم دې کړی؟
 زوی یې وایې چې بلې دفعې په احکامو کې لگیايم .
 حضرت ابراهیم عليه السلام بیا ورته وایې چې الحمد لله .
 له دینه پس ابراهیم ابن ادهم عليه السلام دستې جگ شو له دې ځای نه
 روانیږي زوی یې پښوته غیږورکړه، ښځه یې په کالیو پورې
 ونیښته چې دوطن نه داسل کاله کیږي چې راغلی یې نن مودلته
 پیدا کړي اوته اوس بیا له دغه ځایه روانیږي چیرته څي؟
 حضرت ابراهیم عليه السلام ځان خلاصوي اوزوی یې غیږورکړي اخير
 دزوگلوي شفقت راغی، نوهاتفي غږیږې وشو چې زما ددوستي
 دعوه لري اوبیا دخپل زوی په عشق کې لگیا شوې .
 نو حضرت ابراهیم عليه السلام داسمان لورې ته سترگې پورته کړي اودا
 الفاظ یې وویل چې : (اللهم اغثني) خدایه پاکه اته زما معاونت
 وکړي .

دزوی مبارک روح یې دده په غیږ کې قبض شوه .
 چاپوښتنه ورنه وکړه چې داوولې ؟
 ده ورته وویل چې ځکه چې د رب تعالی ﷻ له طرفه په ما آواز وشو
 چې په دوستي کې فرق راغی دخپل زوی سره دې تعلق پیدا شو
 نو ما خدای پاک ﷻ ته وویل چې ای رب تعالی ! ته مې نصرت

دكړې چې يامامركړې چې په هغه عشق كې مې تغير رانښي
اويامي زوى مړكې چې دهغه په محبت كې زه گرفتارنشم.

حضرت ابراهيم بن ادهم په ظاهري تكليف معنوي خوند اخلي

دا ابراهيم ابن ادهم رحمه الله دخپل ژوند حالات ذكر كوي او وايي چې
په خپل ټول ژوند كې په ماباندې ډېره خوشحالي راغلي خوپه دې
ټولو كې په دريو ځايونو كې په مادي ډېره زياته خوشحالي راغلي :
اول : په هغه وخت كې چې زه سخت مريض وم او په يو ځاى كې
يو جمات ته د مسافريه شكل ورغلم هلته چې خلك له جومات نه
ووتل زه په جومات كې پريوتم ؛ نو د جومات خادم ماته وويل چې
روژه زه جومات بندوم ، خوزما په وس كې دومره نه و چې له خپل
ځايه جگ شوى واى اخر دغه خادم زه د پښونه ونيولم كشكولم يي
له جومات نه يې دباندې ويستم ، د برنډې په زينو كې چې ديوې
زينې څخه بلې زينې ته چې زما سرلگيده ؛ نو په دغه وخت كې چې
د خداى پاك ﷻ مشاهده او انوارات ماته پيدا شول دومره خوند په
ټول ژوند كې ماته بل هيڅ وخت كې نه ده پيدا شوى .
دوهم : يو وخت كې داسې د خيرو په حالت كې وم چې مابه په
سرلاس كش كړنو د هروينسته سره مې سپگې نښتې وې ، نو په دې
وخت كې چې د خداى پاك ﷻ طرف نه كوم رحمتونه په ماباندې
ناز ليدل ما دا خوند په بل وخت كې نه دى ليدلى .

دويم : يو وخت کې په کشتۍ کې سپور وم دملنگ په شکل کې
بېر لباس يو ځوان په کشتۍ کې ټوکې کوي او بيا ماتيل وهي او په
ماباندې پسځند وهي اخر جگ شو زما په سړيې بولې شروع کړي
چې څرنگه بولې (تش جواب چای) شروع شوې نو حجاب پورته شو
زما او خدای پاک ﷺ په مابين کې مشاهده او ديدار راغی داخوند
چې ماته په دې وخت کې پيدا شو په بل وخت کې په ټول ژوند کې
نه و پيدا شوی.

د بادشاهي ژوند نه نښي چې ماته دخوند ژوندؤ، د دبدبې ژوند نه
نښي چې ماته دخوند ژوندؤ.

که سړی دغه مجلس ته وگوري داچې يو چاته دومره عشق
پيدا کيږي [په دغه مجلس کې يو طالب دومره جذب شو چې د
جومات چت ته تقريباً ورسېده او پوزه يې وينې شوه] چې دخدای
دنامه په برکت هغه په زمکه زمکه لگيږي او ويني يې د بدن نه
بهيري اوده ته په دې کې خوند پيدا کيږي داعشق د دين ده،
داددين خوند ده داسې خوند په هيڅ شي کې نشته چې سړی دې له
دېر خونده خپل ځان وينې کړي، خپله پوزه دې ماته کړي، لاس دې
مات کړي اودی دې په دغه خوند کې غرق وي. مخکې مادرته
وويل چې دادفراغت زندگي ده چې خدای پاک ﷺ مونږ ته
رانصيب کړې ده قسم بالله چې زه قسم درته کوم چې کله دا خبره
شروع شي چې مهاجرين ددغه ځايه (ميرانشاه) نه بارکيږي، ددغه
(ميرانشاه) وطن نه شړل کيږي ماته بل هيڅ غم اودرد نه
محسوسيږي بې له دېنه چې دغه زمونږ مجمع د علم، دامجمع

ذڪر ، داددين عشق ، دغه محبت به زمونڙ له لاس نه ووزي .
 خوزمونڙ درزق زموارالله تعالى ﷺ ده هم دا اوس قاري صاحب
 وويل چي احمد ضياء خليفه صاحب دغزني نه تليفون ڪري ويل
 يي دي چي پدغه مجمع ڪي ماته دعاوغواڙي . زمونڙ مشائخ ڪرام
 ، زمونڙ استاذه ڪرام دداسي مجمع په آرمان دي چي ڪله به داسي
 وخت پيدا ڪيري چي مونڙ اوخيل مريدان سره يوڄاي شو اوپه ڳڻه
 د خداوند متعال ﷺ ذڪر ڪوو ، ددغه خوبايدانسان قدر وپيڙني
 اودادعا ڪوو چي خدايه پاڪه اددې وخت په آرمان مومه ڪري .

وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العلمين

وصلی الله تعالى على خير خلقه سيدنا وسندنا وشفيعنا ومولانا
 محمد وعلى آله واصحابه واتباعه واهل بيته اجمعين

(۳۷) مجلس

توبه ، ژړا او له خدای پاک ﷻ نه ډاراووېره

په قرانکريم او احاديثو کې د قيامت د حالاتو نه په بيانولو کې حکمت داده چې دخلکو سره څه ډار اووېره پيدا شي او خلک له گناهونو څخه خدای پاک ﷻ ته توبه گار شي او دا خرت له پاره څه نيکه ذخيره پيدا کړي.

نوددې متعلق چې سړی انسان دی په انساني صفاتو د بشریت په صفاتو باندې کمزوری ده کله دانسان نه گناه کيږي او دهغې گناه په سبب سړی اهل د اورگرځي ددغه نه بيرته دخلاصون لارڅه شی ده ؟

نوددې له پاره لنډه لاره هغه داده چې سړی په خپل کړو بدو اعمالو پېښيमानه شي په اخلاص توبه گار شي ، خدای پاک ﷻ ته پېښيমানې اظهار کړي او داينده له پاره ټينگ قصد ددې وکړي چې ای خدایه ! زه به دا گناه بيا نکړم نو که ددغه انسان نه دده د بشریت په تقاضا څه گناه شوې وي خدای پاک ﷻ دتوبې په برکت بيرته ورته معاف کوي.

خو واقعيات راځي چې د خدای پاک ﷻ له ډار نه اول ځان منعه کړي
يا گناه شوې بيرته توبه په اخلاص وکارې سړی دا خرت له عذابونو
څخه خلاصیږي :

د الله پاک ﷻ له وېرې توبه اېستل

د يوې ښځې سره د يو سړي تعلق پيدا شو ، د زړه محبت ؤ خود امو وقع
نه ورته پيدا کيدله چې د دغې ښځې سره خپله بد عملي وکړي ، خپل
مقصود ورنه پوره کړي ، يو وخت په يوه قافله کې روان ؤ د ښځه
هم په دغه سفر ورسره روانه ده يوځای کې د قافلې خلکو واپول
، شپه شوه دارام له پاره کله چې خلک په قرار شول نو دغه سړی
دغې ښځې ته ځان ورنږدې کړ اراده يې د بد عملي وکړه ، دې ښځې
ورته وويل چې لږ وگرځه چې د قافلې خلک خوبه وينس نه وي ؟
دده زړه خوشحاله شو چې غالباً زما حکم مني ، نو جگ شو په قافله
راتاو شو نو ښځې ته يې وويل چې هيڅوک هم وينس نشته ټول
ويده دي .

د ښځه ورته وايي چې الله تعالى ويده ده که وينس ده ؟ دې سړي
چورت وواهه نوويې ويل چې الله تعالى خونه ويده ده اونه ويده
کيږي : ﴿ لَا تَأْخُذْهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ ﴾ په هغه خوب نه راځي اونه مقدمات
د خوب (پريښاني) پرې راځي . نو د ښځې ورته وويل چې مونږ
د خلکو نه پتيرېو بد عملي کوو د خلکو نه ډاريږو ، نوولې دهغه ذات
څخه نه ډاريږو چې هغه هميش ژوندی ده ، هغه هميش بيدار ده

هغه هميشه مونږ ويني، هغه په مونږ هر رنگ قدرت لري، عذاب به هم راکوي، راحت هرڅه دهغه له طرف نه دي. نوددې سړي زړه ته هم څه خوف او وېره ولويده دالله تعالیٰ ﷻ له ډار نه يې دابد عملي پرېښوده. کله چې دی مرشوجا په خوب وليده چې خداوند متعال ﷻ څه معامله درسره وکړه؟ دی ورته وايي ماته خداوند متعال ﷻ مغفرت وکړ ددې وجې نه چې دهغې ښځې په خبره زما سره دخدای پاک ﷻ ډار پيدا شو دهغې گناه نه مې رجوع وکړه، هغه گناه مې ونه کړه، دخدای پاک ﷻ له ډار نه مې پرېښوده نوخدای پاک ﷻ زه په دغه باندې وښلم.

يوسخي ته له مسکينا نوسره په کومک باندې مخکې ټول

گناهونه معاف شول

روايت کې راځي چې په بنواسرائلو کې بونیک سړی ډېر غريب ؤ، عيال يې خوورځي نهارې تېرکړې وي، ده خپلې ښځې ته وويل چې ته لاره شه دچاله کورنه دې که څه شی راوړل. دابښځه ديو تجار کورته ورغله او ورته ويې ويل چې عيال مې له خوورځو راپه دې خوا څه نه دې خوړلې که څه کومک راسره وکړي؟

هغه تجار ورته وويل چې له ماسره بد عملي کوي بيا به څه درکړم کنه، نه يې درکوم.

داسې بېرته را روانه شوه چې د خدای پاک نه زه ډارېږم څرنگه زه
بد عملي وکړم، کله چې کورته راغله بېچیان یې ورته په انتظار دي
چې موره اوس څه را وړي، هغه موریې چې ولیده چې خالي لاس
ده او هیڅ شی ورسره نه شته نو بېچیانو یې بیا په ژړا او په چیغو
شروع وکړه. ای موري! مونږ خودا خوشې کیرې چې څه نه دي
خوړلې، مړه شولو.

دې بنځې چې دخپل اولاد حالت ولیدل دمور په خپل اولاد شفقت
زیات وي نو بنځه بېرته هغه تجارت ورغله چې بیا یې ورته وویل
چې هلکان مې سخت ژاري که څه کومک وکړي؟ هغه ورته وویل
چې زما خبره ومني او که نه؟ دې ورته وویل: هو! چې کله داسې
اراده د بد عملي وکړه ددغې بنځې صورت په ریدیدلو شو. کتاب
لیکي چې نږدې ؤ چې بندونه یې سره جدا شي دومره په ریدیدلو
شوه، سړي ورته وویل چې ولې؟ څه پیښه ده؟ چې دومره ریدي
بنځې ورته وویل چې په ټول ژوند مې گناه نه وه کړي او درب تعالی
نه ډارېږم اونن څرنگه درب تعالی په حضور کې چې هغه راته
گوري اوزه په بد عملي لگیا شم.

ددې خبرې له اوریدلو سره ددغه سړي زړه ته ډار پیدا شونوويې
ویل چې ته د خدای پاک ﷻ نه دومره ډارېږي حال داده چې په ټول
ژوند دي بله گناه نه ده کړي؛ نوزه خودېر لوی گنهگاریم نوزه به
څرنگه نه ډارېږم. نو توبه یې ویسته اوددې سره یې دخپل وس
مطابق کومک وکړ.

حضرت موسیٰ ته خدای پاک ﷺ وڃي وکڙه ڇڏي ورشه ۱ فلانکي
دفلانکي زوی ته ووايه ڇڏي مامڻڪي ٽول گناهونه تاته ددغي يوي
توبی په سبب درينلي .

حضرت ابراهيم بن ادهم رحمه الله په کعبه مبارکي باندې طواف
کوي دطواف په حالت کي دادعا کوي ڇي اي رب تعالیٰ ا زما
عصمت نصیب کړي، دامعنا ڇي دگناه نه زه پاک شم. بلکل زمانه
گناه ونشي لکه انبياء عليهم السلام ڇي معصوم دي .
دده په زړه کي له بدن څخه غږ وشو .

اولياء دخدای پاک ﷺ ڇي کله يي تزکيه وشي نودازړه په خپله په
يوکيفيت باندې اواز کوي .

په موجوده وخت کي يوخليفه صاحب ماته دنفي اثبات کيفيت
بيانوو ، ويل يي ڇي په نفي اثبات کي دا (الا الله) په زړه باندې
ووهي دوه کيفيته پيدا کيږي ، چاته داسي کيفيت پيدا کيږي ڇي
لکه گوته ڇي په زړه چوخ کړي داد (الا الله) په ويلو سره داسي
حالت پيدا کيږي اوچاته داسي کيفيت پيدا کيږي ڇي دا (الا الله)
ووايي نوزړه هلته غږ وکړي محتاج ۱ يعني زه محتاج يم رب تعالیٰ
ته .

نودابراهيم بن ادهم رحمه الله زړه ورته غږ وکړ ڇي دالله تعالیٰ
لطرفه هاتفي ورته ويل کيږي ڇي ټول خلک زمانه عصمت غواړي
ڇي دگناه نه يي زه وساتم ؛ خوخدای پاک ﷺ ورته وايي ڇي زه
رحمن اورحيم يم زه به بيا رحم په چاباندې کوم خودا انسان دی .

گناه به کوي، د بشريت په تقاضا باندې بيا به دوی توبه وپاسې زه
به بيا په دوی باندې رحم کوم.

نو چې دسړي نه خومره گناهونه شوې وي چې په اخلاص توبه
وکاږي خدای پاک ﷻ يې معاف کوي، خوداخلاص توبه داده چې
خدای پاک ﷻ ډاږه يقيني ورسره پيدا کيږي په زړه کې به يې
يقين اودا قصد وي چې دا گناه به بيا نه کوم او که سړی په گناه
لگياوي او په خوله وايي چې توبه مې ده دا په خدای پاک ﷻ باندې
پسځند وهل دي، خدای پاک ﷻ پدغه باندې سخت په غضب
کيږي ددغې وجې نه چې دانبياوو اوصحابه کرامو حالت گوري
چې خدای پاک ﷻ ډاږ رښتيا دهغوی په زړونو کې خومره و؟

حضرت عمر فاروق ؓ له خدای پاک ﷻ څخه خومره وپېږده؟

حضرت عمر فاروق ؓ به چې کله دقرانکریم ایتونه دوعید
او عذاب خبرې واوریدلې نوله ډاږ به بې اوښه شو، حتی تردې
پورې چې یو وخت کې یې دوښو یو وچ ډکی راواخیست او په
ژړايې داویل چې کاشکې زه دا واښه وای، انسان نه وای ژاړي
چې کاشکې زه خپلې مور نه وی ځیرولی، سره له دې چې حضرت
عمر ؓ هغه ذات ده چې حضرت نبي کریم ﷺ دده په مدح کې بې
انتها احادیث ویلي دي اود جنت زیری په دنیا کې ورباندې شوی
خوبیا هم حضرت عمر ؓ د خدای پاک ﷻ نه دومره ډاږيږي چې

وايي ددې ژړا نه يې په مخ کې دوه تورې ليکې پيدا شوې وي چې دا وېشکې به يې هميش بهيدلې. واقعي د ارديته ويل کيږي. حضرت ابراهيم عليه السلام دخداي پاک ﷺ پيغمبرده خودومره به يې ژړل چې دژړا غږ به يې يوميل ته ورسیده.

يو وخت کې خداوند متعال ﷻ حضرت جبرائيل عليه السلام ورته راليري چې ورشه زما دوست ته زما سلام ووايه او ورته ووايه چې ته خوزما دوست يئ؟ دوست له دوست نه دومره داريږي؟ حضرت جبرائيل عليه السلام چې دغه حال دخداي پاک ﷻ حضرت ابراهيم عليه السلام ته بيان کړ چې واجب تعالی ﷻ په تاباندې سلام وايه او ويل يې چې خليل خليل نه دومره داريږي؟

حضرت ابراهيم عليه السلام ورته وايي چې والله زما دې قسم په ذات دخداي وي چې کله زه دخداي هغه عظمت شان اوصمدانيت ته وگورم او خپلو تقصيراتو ته وگورم زمانه دا خبره بالکل هيره شي چې زه دخداي پاک ﷻ دوست يم، زه پيغمبريم اوزه خليل الله يم.

ددغې وجې حضرت يحيى عليه السلام به دومره ژړل چې ددې ژړانه يې دمخ غوښې تويه شوې وي، حتي مور مبارکې يې په داغومبرو مبارکو باندې وړې او وژغني گندلې چې هغه وېشکې به يې په هغو کې جمع کيدلې.

دخداي پاک ﷻ پيغمبرده، خداي پاک ﷻ يې په قران کريم کې صفت کړی: ﴿وَسَيِّدًا وَحَصُورًا وَنَبِيًّا﴾.

داداسې پيغمبر ؤ چې په ټول ژوند يې د گناه اراده هم نه دې کړي
خو هغه پيغمبر د خداى پاک له ډاره دومره ژاړي له ډېره ژړانه يې
دمخ غوښي تويه شوې وي.

حضرت عمر بن عبدالعزيز چې دوخت بادشاه مقرر شو دوه کاله
اوڅومياشتې يې بادشاهي کړي، دده دمينځې نه څوک پوښتنه
کوي چې حضرت عمر په دا دوه کاله کې څرنگه زندگي کوله؟ هغه
ورته وايي چې ډېر وخت به روژه ماتې ورته ايښى و دده به روژه وه
خو چې دخپل رعيت او ملک حالت به ورته ياد شول چې خداى
پاک ﷻ به ددغو پوښتنه له مانه کوي نو ژړل به يې، ژړل به يې
تر دې پورې چې روژه ماتى به همدغسې ورنه پاتې شو او روژه
ماتى به يې ورنه ويوړ او روژه به يې ماته نه کړه.

دده بي بي مبارکه وايي چې په دا دوه کاله اوڅومياشتو کې يې
دخپل اهل سره نږدېکت نه ده کړې چې زمانه به خداى پاک ﷻ
د قيامت په ورځ ددغه رعيت په باب کې سوال او پوښتنه کوي زه
به بيا خداوند متعال ته څه وايم؟

هغه خلک چې د خداى پاک ﷻ نه په رښتيا ډار يږي او چې بيا گناه
ورنه وشي نو دومره ډار ورسره پيدا شي لکه غريب چې په
سرباندې رالويږي او که يو څوک په گناهونو باندې هميشه لگيا وي
زړه يې تور يږي، تور يږي اخر گناه داسې ورته ښکار يږي لکه يومچ
يې چې په پوزه باندې تير شي، له خدايه هم نه ډار يږي.

حضرت امام صاحب رحمۃ الله عليه چې په کوم ځاى کې دفن
اوځنډى په هغه ځاى باندې ده مبارک اويا زړه واري قرآن کریم

ختم كړی اوده دیرش كاله مسلسل روژې نیولې. د شپې په نفلو كې به یې ټول قرآنكريم ختم كاوه. امام صاحب څلویښت كاله دسهار لمونځ دماخوستن په اوداسه كاوه، لکن هغه حضرت امام صاحب یو وخت كې دماخوستن تلاوت كوي دسورت یس شریف دغه آیت ته چې ورسیده چې: ﴿وَأَمْتَرُوا آيَاتِ الْكُفْرِ﴾ یعنې ای مجرمینو! نن ورځ زما له نیکو بندگانو نه جدا شئ، نوایت مبارک یې ویلو، ویلو او ترسهاره یې ژړل چې داسې نه چې د قیامت په ورځ ما خدای پاک د مجرمینو په لست كې جدا كړي نوزه به بیا هلته څه كوم؟

حضرت ابراهیم ابن ادهم به ویل چې كه خدای پاک په ماباندې غږو كړی چې: ﴿وَأَمْتَرُوا آيَاتِ الْكُفْرِ﴾ چی ای مجرمینو! نن ورځ زما له نیکو بندگانو څخه جدا شئ. نوزه به بیا څه كوم؟ لكه هغوی خلكوته چې اعلان وشي چې زما د نیکو بندگانو نه جدا شئ دهغو خلكو ځای خو جهنم ده دهغو ځای خواور ده، دهغو سزا خو ماران اولرمان دي؛ نوزه به هلته بیا څه كوم.

یودوه صحابه كرام حضرت نبی كړیم ﷺ سره وروڼه كړې د یوانصاري ؤ اوبل مهاجرؤ دامهاجرورور په جهادپسې تللی انصاري ورور یې په كورپاته شو.

یو وخت یې كورته غوښه راوړه هغه دمهاجر ورور ښځې ته یې وركوله چې دهغې لاس یې ولید شیطان ورباندې غلبه وكړه هغه

لاس یی ورونیو اوبنکل یی کر، هغی ورته وویل چی دخدای پاک
نه ودارشه!

ددغی خبری په سبب هغه صحابی دومره ودارشو چی کوری
پربنود اودبستی ته روان شو په ژړا یی شروع وکره اوتل به یی
ژړل.

کله چی هغه بل مهاجر مجاهد ورورله جهادنه راغی هرچاته خپل
ورورمختی ورغی اودده خپل ورورنشته چی ده ته مخی ته ورشي
نوپه کورکی یی پوښتنه وکره چی هغه زما ورور چیرته ده؟
بنخی یی ورته وویل چی داسې وروردی دخدای پاک چاته نه
ورکوي، دهغه اراده دبدعملي وه زمالاس یی مچ کر خوماخان
ورنه خلاص کر.

هغه پوښتنه وکره چی چیرته ده؟

دی ورته وویل چی داخوشی کیری چی په غروکی اوسیری
اوژارې نودغه صحابی ورپسې ولاړ چی په غره کی یی یوځای
پیدا کر چی دی په ژړا لگیاده نوداصحابی مبارک یی را روان کر
چی راغلل شپه ده دسهار په لمانځه کی رسول الله ﷺ دعذاب څه
آیتونه وویل: ﴿الْهَنُكُمُ التَّكَاثُرُ﴾ حَتَّى زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ ددغه صحابی
مبارک له خولې نه چیغه ووتله په هغه ځای یی روح ووتله اووفات
شو.

دهغو خلکوسره دخدای پاک ﷻ نه دومره ډار موجود ؤ چی واقعا
خدای پاک ته څوک په اخلاص وژارې نوداژړا ډېره مفیده ده.

په روايت کې راځي چې كله د قيامت ورځ شي د جهنم اور به دخلكو په طرف را روان شي، خلك به ورته ووايي چې اي اوره! په روي دهغو لمونځ كونكو چې خدای پاک ﷻ ته يې كړي دهغوی په روي ورگرځه! دا اور به نه گرځي. بيا ورته وايي چې په روي دهغوی روژه نيونكو چې خدای پاک ﷻ ته يې چاډرې روژې نيولي وگرځه! هغه به بيا نه گرځي، دا اور به همدغسې را روان وي حضرت جبرائيل امين به راشي ووايي چې دې اور قصد دامت د حضرت محمد صلى الله عليه وسلم كړی بيا به حضرت نبي كريم ﷺ ته د اوبو يوجام ورکړي چې دا اور ته ورواچوه.

كله چې دا اور طرف ته د ايو جام اوبه ورواچوي نو اور به مړ شي حضرت نبي كريم ﷺ به پوښتنه وكړي چې دا څرنگه اوبه وي چې دومره غټ اوړي يې په يوه جام مړ كړ حضرت جبرائيل امين ﷺ به ورته ووايي چې دا د تا دامت دهغو گنهگارو خلكو د ژړاو اوښكي ماحمه كړې وي ددغې ورځې له پاره چې دهغو اوښكو په برکت به نن د جهنم له اور نه خلاصیږي.

په يوبل روايت کې راځي چې كله جنتيان جنت ته داخل شي او په منارو باندې كيني ښه خوراكونه ورته كيښودل شي پس دهغه نه دا جنتيان په جنت کې حيران وي اعلان ورته وشي چې اي بندگانو زما جنت خود حيرانتيا ځای نه ده د نعمتو ځای ده تاسې ولې د نعمتونه نه خورئ؟ دوی ورته ووايي چې زمونږ سره يوه وعده شوې وه دهغې وعده وخت پوره ده كه مونږ ته هغه وعده پوره شي؟ رب تعالی ملايكوته ووايي چې حجاب پورته كړئ چې

زما ديدار وكړي ددوی د ديدار وخت راغلی ملائکې ورته ووايي چې ای رب تعالی په دوی کې خوگنهگار موجود دي هغه دتاد ديدار کله لائق دي؟ خدای پاک ﷺ به ورته ووايي چې په دوی کې ډاکرين ؤ، په دوی کې باکيين (ژړاکونکي) ؤ. دهغو دژړا په برکت ماددوی گناهونه ټول بښلي، نو پرده پورته کړي چې دوی زما ديدار وكړي، بيا هلته حجاب پورته شي دخداوند متعال ﷺ ديدار ټولونه شروع شي داددغه ذکر، ددغه ژړاو اثر ده چې څومره گناهونه انسانانو كړي وي ددغو ژړا په برکت باندې چې په اخلاص خدای پاک ﷺ ته څوك وژاري واجب تعالی دټول عمر گناهونه وربښي، دټول عمر تكليفونه يې لري كوي، اوبيا خپل ديدار ورپه نصيب كوي، زمونږ دايوساعت ناستي، دپنځو ميلټو ناسته خدای پاک ﷺ ته په اخلاص ژړا دديرشو، څلويښتواواويا كالو عمر ټول گناهونه خدای پاک ﷺ ورباندې معاف كوي.

چې په اخلاص وژاړو اودخدای پاک ﷺ درضا له پاره دخپلو اعمالو وډارشو په روايت کې راځي چې كوموانسانانو چې گناه وې كړي وي چې بيا خدای پاک ﷺ ته توبه وباسي اوورته په ژړا شي خدای پاک ﷺ هغه گناوې دملائكونه هيرې كړي، ددوی دعمل نامې نه هغه گناوې لري شي، بيا دقيامت په ورځ باندې دوی نه شرمنده كيږي، بيایې صرف حسنات اونيكې دخدای پاک ﷺ په حضور کې وي، بل هيڅ نه وي؛ نوخدای پاک ﷺ يې جنت ته داخلي اوخپل انعامات ورکوي، انسانان يودانسانيت په تقاضا به زمونږ نه گناوې شوې وي اوکيږي به څوكه په اخلاص خدای

پاک ﷺ ته وژاړو او په اخلاص خدای پاک ته راجع شو بیا دا امید
 هم لرو چې واجب تعالیٰ ﷺ ډېر رحیم ذات ده، ډېر کریم ذات ده،
 تر خپل موراو پلار نه اويا واري مهربانه ده، که خپل پلار موږ
 ناراضه کړو، خپله مور موږ ناراضه کړو او بیا ورشو بیرته دهغوی
 په لاسونو او پښو ورو لویږو معافي ورنه وغواړو نو خپل مور
 او پلار موږ ته بښنه کوي. څو رب تعالیٰ ﷺ خواويا واري
 تر هغونه مهربانه ده چې رب تعالیٰ ﷺ ته سپری په اخلاص وژاړي
 خداوند متعال ﷺ یې ټولې گناوې ورته معاف کوي.

وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العلمين

وصلی الله تعالیٰ علی خیر خلقه سیدنا وسندنا وشفیعنا و
 مولانا محمد وعلی آله واصحابه واتباعه واهل بیته اجمعین

الله

(۳۸) مجلس

د ولايت شرطونه او د ولي نښې او علامې

بسم الله الرحمن الرحيم

(۱) اِنْ اَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

تفاسیر د دې ایت کریمه په تشریح کې د ولي علائم او نښې ذکر کړي چې ولي چاته ویل کیږي او شرط د ولايت ذکر کوي چې په څه شي سړی مقام د بزرګي او ولايت ته رسیږي؟
 اول انسان چې داوغواړي چې زه دې د خدای پاک ﷻ د اولیاء او دده د دوستانو له جملې نه شم، د ولايت مقام دې ماته پیدا شي؛ نو تفاسیر لیکي چې د وصول د ولايت له پاره دوه لوی او عمده شیان دي:

صحبت

د حضرت نبي کریم ﷺ په وخت کې چې صحابه کرام مقام د ولايت ته رسیدل شرط دا وه چې د حضرت نبي کریم ﷺ سره به یې صحبت، محبت او انقیاد درلود.

يعنې اول شرط داوه چې د حضرت نبي كريم ﷺ سره به ډېر تعلق
، ناسته او ولاړه له هغه سره محبت او دهغه د حكمونو پيروي به يې
كوله.

ذكر

دوهم شى چې هغه معاون دهغه اول شرط له پاره ده چې هغه كثر
ذكر ده چې د حضرت نبي كريم ﷺ په حياءَ مطهر كې به صحابه
گرامو ته د ولايت مقام پيدا كيده هغه ټول پدې باندې ؤ چې دوى
د حضرت نبي كريم ﷺ سره د اشرطونه په كامله توگه باندې په خاى
كړې و. او هم يې د حضرت نبي كريم ﷺ سره كثرت مجالست ؤ شپه
او ورځ دوى كوشش كاوه چې د حضرت نبي كريم ﷺ په مجلس كې
حاضر ؤ.

له حضرت نبي كريم ﷺ سره يې په دومره اندازه محبت ؤ چې كله به
صحابه گرامو ته حضرت نبي كريم ﷺ د دوى په وخت كې ورپه ياد
شو نو خوراك يې نشواى كولای، نوله ډېره عشق نه به يې هغه
دوى پرېښودله او د حضرت نبي كريم ﷺ مجلس مبارك ته به
ورغلل.

د حضرت نبي كريم ﷺ ته انقياد او تابعداري دومره زياته وه چې
كله به حضرت نبي كريم ﷺ د كوم شي امر و كړنو هريو به لبيك ورته
ويلې، او په سر او سترگو به يې هغه كار سرته رساوه، تردې چې
يوځل حضرت نبي كريم ﷺ يو صحابي ته په جومات كې، د خطبي
په مابين كې وويل چې كېښنه، بل صحابي له جومات نه بهر را
روان ؤ هغه دغه خبره واوريده له سمدستي هغله كيناست.

امريءَ ۾ جومات کي دنئي صحابي ته ڪري ۽ خواهه بل صحابي
 ۾ نفس دحضرت نبي ڪريم ﷺ امر واوريده ۾ وايي ڪينه
 نوڪيداي شي ۾ ماته يي ويل ۾ وي نوهلته ڪه لمر اوڪه گرمي وه
 ۾ هغه ڄاي ڪيناست ،نودومره زيات انقياد موجودو ۾
 ترخو حضرت نبي ڪريم ﷺ نه وورته ويل ۾ هغه ڄاي ناست ۽ ڪله
 ۾ حضرت نبي ڪريم ﷺ ورته وويل ۾ ۾ تاته نه وايم رانته وڃه بيا
 جومات ته رانته.

اودحضراتوصحابه ڪرامو ﷺ ذڪر ۾ دومره اندازو ۾ ۾ حضرت
 نبي ڪريم ﷺ له طرف نه به ۾ ۾ ڪوم شي فضيلت ورته ذڪر شو
 نوشيه اوورخ به ۾ هغه باند ۾ لگياول. نودحضرت نبي ڪريم ﷺ ۾
 وخت کي ٽول صحابه ڪرام ﷺ اولياءِ الله اودولایت دواړه شرطونه
 ۾ ڪامله توڳه ۾ دوي کي موجودو.

ڇڪه دادنااواړه صحابي مقام ته حضرت اويس قرني نشي
 رسيدلي نو ۾ ۾ څوڪ غواڙي ۾ مقام دولایت ورته پيدا شي
 نودده له پاره داوده شرطونه دنائب دحضرت نبي ڪريم ﷺ سره
 پڪاردي يعني څوڪ ۾ واقعي دحضرت نبي ڪريم ﷺ ۾ نقش قدم
 روان دي دهغه نائب، دهغه وارث وي ۾ عالم، متدين اومتقي
 ورته ويل ڪيري يا ۾ اصطلاح باند ۾ شيخ اومرشد ورته ويل ڪيري
 اول شرط داده ۾ هغه به دمشائخوپه صحبت کي ۾ ۾ شريڪ
 ڪيري اوبيا ۾ شريڪ ڪيري ۾ غرضوباند ۾ به نه وي، بلڪي
 يواڻي دخپل مرشد سره دمحببت ۾ بناء به يوڄاي ڪيري اوبيا دهغه

له طرف نه چې کوم حکم ورته کيږي هلته به خپله رایه او خپل فکر دهغه په مقابل کې نه چلوي بلکې سمدستي به انقياد وي .
 دوهم شرط هغه دا چې کوم ذکر او کوم تلقين چې دهغه شيخ له طرف نه ورته وشي ، نو هغه ذکر چې ډېر په کثرت سره کوي نودغه ذکر سبب دمحبت گرځي ، محبت چې خومره زياتيږي فنا فی الشيخ مرتبه ورته حاصلیږي کله چې فنا فی الشيخ مرتبه ورته حاصله شوه دهغه نه وروسته بيا فنا فی الرسول مرتبه ورته حاصلیږي له دېنه وروسته بيا فنا فی الله مرتبه ورته حاصلیږي .

نودخپلو مشائخو سره دناستې او ولاړې په سبب محبت زياتيږي ، د ذکر په سبب باندې محبت زياتيږي خومره چې د الله تعالی ﷻ سره محبت وي دغومره دهغه له طرف نه فیض او کرم راځي ، خومره چې د حضرت نبي کریم ﷺ سره محبت وي دغومره پدغه انسان باندې دخدای پاک ﷻ له طرف نه دده دمحبت په اندازه فیض اورحمت الهي نازلېږي ، ځکه د حضرت رسول الله ﷺ يادنائب د حضرت رسول الله ﷺ سره مېنه ددين په خاطر وي ، هغه ددې خاطر وي چې دخداوند متعال ﷻ له طرف نه مونږ ته امر شوی ، دخدای پاک ﷻ د امر په ځای کولو په خاطر باندې وي نودهغه په محبت خدای پاک ﷻ راضي کيږي خومره چې د اهل الله سره څوک محبت کوي الله پاک ﷻ ډېر ورباندې راضي کيږي او چې خومره دخدای پاک ﷻ رضا ډېره راتله دغومره پدغه انسان کې ترقي راځي .

نوبنيادي شي په خاصه توگه داهل طريقت له پاره داده چې د
يو ملگري داکوشش وي دافکروي چې ماڅه په داخپلو وظايفوکې
ترقي کړي واي، دهریوفکر داوي چې ماته خدای پاک ﷻ
دمقربينو مقام راپه نصيب کړي واي، دهریوفکر داوي چې زه
خدای پاک ﷻ داولياو له جملې نه گرځولی وای نو داو له نه دا علم
پکار ده چې په کومه لارزه خدای پاک ﷻ ته رسيږم نو داده
شرطونه چې په کامله توگه دچاپه ځای و، دخپل شيخ سره کثرت
مجالست، محبت او انقياد. دوهم ذکر دا چې څومره ډېرؤ پدغه
انسان کې خداوند متعال ﷻ داکمالات پيدا کوي چې کوم کمالات
په اولياء کې خدای پاک ﷻ وضعه کړي دي.

داولياوو علامې اونښې

دوهم دا چې دهغو خلکو کومې نښې دي چې دهغوپه ناستې سره
انسان خدای پاک ﷻ ته رسيږي؟

نو تفسير مظهري ددې خلکو نښې او علامې دا ښودلې دي چې کله
دوی ووينې نو خدای پاک ﷻ انسان ته ورپه ياد شي ﴿ اذ انظر
ذکر الله ﴾ حديث قدسي يې رانقل کړی چې خدای پاک ﷻ وايي
چې زه دچاپه يادشم زما دوست يې ورياديږي اوزما دوست چې
دچاپه يادشي زه يې په ياد کيږم. له دواړه طرفونه دا علاقه ده.

دا علامه چې سړی د خدای پاک ﷻ دوست وويني سړي ته خدای
پاک ﷻ ورپه ياديږي، چې الله پاک ﷻ دسړي ورپه يادشود خدای
پاک ﷻ دوست ورپه ياديږي دا علامه ولي ده؟ ځکه چې ددوی په

ما بين کې علاقه د معيت ده دغه انسان خداى پاک ته دومره نږدې شوى وي چې حديث مبارك کې راځي چې رب تعالى ﷻ وايي چې زه دخپل ولي سترگې شم چې په ماباندي ليدل کوي، زه دده لاسونه شم چې په ماباندي نيول کوي، زه دده پښې شم چې په ماباندي تلل کوي.

اوس ددغه ولي په ليدلو سره سړي ته خداى پاک ﷻ ورپه يادېږي ددغه په محبت سره سړى خداى پاک ﷻ ته نږدې کېږي همدغه يې وجه ده.

ددغه له پاره بيا يوه بهترينه وجه د انبيي چې لمر په څلورم اسمان کې ده دالمر په ټوله دنيا باندې لگېږي خو لکن پنبه (مالوچ) اورنه اخلي خو که شیشه لمر ته مخامخ کړي ددغه لمر انعکاس چې په شیشه کې وشو دهغې شيشې پرک چې په کومو مالوچوکې ولگېږي هغه لږ ورته ونيسي او راخلي دالله تعالى او ددغه بنده په ما بين کې يوه علاقه ده ته چې ددغه سره کيني دده په مجلس کې شريک شي نو هغه دخداوند متعال فيوضيات دده په واسطه باندې تاته درنقل کېږي جذب پيداشي چېغې پيداشي ژړا پيداشي دالله تعالى ﷻ خوتول بندگان يو، ټول مسلمانان يو دغه جذب، دغه ژړا مخکې سړي ته نه پيدا کېږي مسلمان وي، طلب وي، ملاوي، مجاهدوي، ښه سړى وي، خوداسې کيفيت نه ورته پيدا کېږي چې کله دخداى پاک ﷻ کلام اوري او په ده باندې جذب راشي، کله دخداى پاک ﷻ نوم ذکر کېږي په ده باندې جذب راشي، داشى هلته نه پيدا کېږي او چې کله بيعت وکړي دمشائخوپه مجلس کې

کيني پدغه مجلس کې بيا داپيدا کيږي وجه يې څه ده؟ وجه يې داده چې هلته تفاسيرو دغه مثال ورکوي لکه دلر رڼا دلته د شيشې په واسطه مالوچوته مخامخ شوه ددغه دومناسبت د قرب ده، ددغه قرب له وجې دغه ژړا اثرکوي، هلته پمبه زراور اخلي نودبنده دبنده سره مناسبت دغه زراثرکوي چې مريد دالله تعالى سره دده قوي علاقه نوي موجوده دهغه له طرف نه اکتساب دفيض کامل نشي کولای لکه دخداي پاک ﷺ نظام پدغه باندې جاري ده انبياء يې مقرر کړي دهغو په واسطه خلکوته فيض رسيږي انبياووته بيا دملائکو په واسطه وحې نازلېږي.

نوشينخ واسطه شودخداي پاک ﷺ اودمخلوق په مابين کې هغه فيوضات هغه انوار دخداي پاک ﷺ له طرف نه په سينه دشيخ کې داسې ځای ونيسي لکه په هغه شيشه کې چې دلر شعاع ځای ونيسي دادلر پرک چې بيا د شيشې نه په پنمه وولگيږي پمبه اور اخلي نوددغه پيردسينې څخه چې کوم فيوضات دمريد په سينه کې لگيږي په مريد باندې اثر زيات کوي فيض زيات وي بيا جذب اوهرڅه ورته پيدا کيږي يعنې مخکې نه اوس دلته پيدا کيږي اوس نودولي دوليت شرطونه دادوه دي.

مور او تاسې علی العموم دموجوده وخت خلک دمخکنيو خلکو په نسب باندې دا کمزوري راپکې پيداده چې اول که امي ده له عالم سره، که شاگرد ده او له استاذ سره، که مريد ده له پير سره هغه اول شرط چې کثرت مجالست ډېره ناسته اوولاره، محبت او انقياد دانسته، عوام د علماووسره دومره تعلق لري چې صرف په جومات

کې ورسره يوځای شي لمونځ وکړي بس نور خلاص دي، له هغه سره ناسته ولاړه نشته.

دوهم که بياوي هم کله - کله هغه د شخصي گټو له پاره وي، محبت نوي. دريم که د عالم له طرف نه حکم ورته کيږي منل نوي ځکه په عوامو کې ترقي نه راځي، طالبان دخپلو استادانو سره هغه پدغه لحاظ سره دي چې د استاد سره تعلق پدغه معنا باندې نشته چې محبت وي، دهغه داخلاقو زده کول وي، ناسته ولاړه وي او دهغه حکم ته انقياد وي مريدان دخپلو مشائخو سره دغه شرط نه په ځای کوي چې ددوی هلته ناسته او ولاړه ډېره شي دهغو سره يې محبت پيدا شي او بيا چې دهغه له طرف نه کوم هدايت ورته کيږي په هغه باندې عمل موجود شي مخکې هرڅوک سړی چې دا وليا ووطبقاتو ته وگوري په ډېر کم شي به بزرگان کيدل ځکه محبت، اخلاص، انقياد به و، که هرڅوک په اخلاص انقياد وکړي بيا هر سړي ته دخپل محبت، انقياد او اخلاص فيض پيدا کيږي.

دوهم زمونږ په ذکر کې سستياوي اصل کې خوبايد په ټولو حالاتو کې سړی په هوش کې وي دخداي پاک ﷻ له ذکر نه غافل نه وي لکه مخکې چې د تصوف په اصطلاحاتو کې چې هغه په لاندې ډول دي: هوش دردم، نظربرقدم، خلوت درانجمن، يادکرد، ياداشت، بازگشت، وقوف عددي، وقوف قلبي، ددې تفصيلي بحث تير شوی چې ددې نه مقصد داده چې دانسان نه غفلت لري شي او چې غفلت ور نه لري شو په هرآن کې يې خداي پاک ﷻ په ياد وي بيا دخداي پاک ﷻ له طرف نه هروخت په ده

باندې رحمت ده اودا چې سړی په جمعه کې یوه ورځ وظیفه کوي
 دا چې سړی په دریو یا څلورو میاشتو کې خپلو مشائخوته ورشي
 بیا هم خپل مناسبات پالي په بازار کې گرځي راغلی به هم په داسې
 نیت باندې وي چې هلته یې یو کار پیدا شي بیا وایې چې درځه
 خلیفه صاحب ته به هم ورشو یو ساعت به ورسره کینو مجلس به
 ورسره وکړو بیا نوتقاضا یې هم ددې وي چې که دی مریض
 وي، که دی مصروف وي که هرڅنگه وي دی به زما سره وظیفه
 کوي، نه داسې نده لکه چې دا خبره چې یو ساعت دا ولیاء سره له
 سل کالو بې ریا عبادت نه بهتر ده هغه هر ساعت نه ښیي مولنا
 اشرف علي تانوي رحمه الله لیکلي دي چې دا هغه ساعت دی چې
 شیخ په غلبه د حال کې راشي د جذب کیفیت ورته پیدا شي اوس
 د بزرگ سره چې ته پداسې وخت کې کیناستي چې دی
 مظهر د صفاتو جمالیو د خدای پاک ﷻ وگرځیدو د واجب تعالی ﷻ
 درحمت دورازه په ده خلاصه وه نو په هغه ساعت کې د تاپه
 یو ساعت کې د سلو کلنو بې ریا عبادت کار کړي؛ نو دې ورځه په
 ختمونو کې دېر کینه شرکت کوه په مجلسو کې شرکت کوه چې په
 داسې مجلس دي خدای پاک برابر کړي چې په هغو باندې د خدای
 پاک درحمت دروازه را خلاصه شي په غه ان کې چې بیا ته ورسره
 ناست وي دا بیا خدای پاک ﷻ نه کوي چې پده رحمت نازلوي او په
 تایی نه نازلوي چې د خدای پاک ﷻ رحمت یو وار متوجه شو بیا
 پدغه مجلس کې که هر قسم سړی ناست وي په ټولو د خدای پاک

رحمت کيږي نو په يوساعت کې د سلو کلنوبې رڼا عبادت ثواب

سړي ته نصيب کيږي.

نوموڼږ مطلب په دې خبرو کې داده چې که هميشه مونږ وژاړو
خدای پاک ته که په شريعت نه يو برابر، که مونږ اوتاسې هميشه
د ژړا مجلسونه وکړو؛ خو چې اصول د طريقت نوي راته معلوم په
هغه باندې نه خو صرف په ژړا باندې خدای پاک خوراضې کيږي
لکن دا چې دا ژړا مې د خدای پاک له پاره ده؟ لکن په عين ژړا کې
به يې نيت رڼاوي، شيطان به دوکه کړي وي نواوس دلته پدغو
مجلسو کې د شرکت به فائده داوې چې هلته کيني نواخلاص
محبت پيدا کيږي بيا ژړا هم د خدای پاک ﷻ درضا له پاره شي
بيا گفتار او خبره هم د خدای پاک ﷻ درضا له پاره شي، بياناسته
او ولاړه هم د خدای پاک ﷻ درضاله پاره شي، چې هر شی د خدای
پاک ﷻ درضا له پاره شو بيا د خدای پاک ﷻ له طرف نه پدغو
انسانانو رحم کيږي.

د حضرت بشر حافي قدس سره د توبې او لقب سبب څه و؟

حضرت بشر حافي رحمه الله دخپل وخت شراب خور ؤ؛ خو يوه ورځ
په لار باندې روان ده په کاغذ باندې بسم الله ليکلي او په مردار
ځای کې پروت ده، ده وليده نو دى که فاسق هم ؤ خو مسلمان ؤ د الله
پاک ﷻ دنومونوبې عزتي يې چې وليده په زړه کې يې درد پيدا شو
او د هر په مېنه او محبت سره يې دا کاغذ راواخيست په خوشبويي

عطرو باندې يې صفا کړ او بيا يې په پاک ځای کېښود د شپې د هغه
وخت يو بزرگ په خوب ويني چې خدای پاک ﷻ ورته وايي چې
ورشه بشرحافي ته اووايه چې (طيبت اسمي فطيبنك) تازمانوم
خوشبويي کړماته خوشبويي کړي . (بجلت اسمي فبجلناك) تازما
دنامه عزت وکړماته عزتمند وگرځولي . (اطهرک اسمي فطهرناك)
تازمانوم له گندگيونه پاک کړ ، ماته له گناهونو څخه پاک کړي .
داسې ډېر الفاظ ورته ذکر شوي چې دتانوم څوک اخلي زه به هغه هم
عزتمن کوم .

بزرگ راپه حال شو بيا ویده شو دغه خوب ويني بيا ویده شو بيا
دغه خوب وين سهار روان شو بشرحافي د شراب خوروپه ميخانه
کې ناست ده دغه بزرگ ورغی دروازه يې وټکوله څوک ورته
راغلل پوښتنه يې ځينې وکړه چې بشرحافي دلته شته (داحافي
لقب وروسته بيا ورکړ شوی) وايي هو! وايي ورته ووايه چې
دباندي دې څوک غواړي هغه ورته وويل چې څه مې کوي زه په
نيشه کې يم دغه بزرگ ورته وايي چې ورشه چې درب تعالی له
طرف نه مې پيغام درته راوړی .

بشرحافي چې دادولي خبره واوریدله چې د خدای پاک له طرف نه
پيغام درته راغلي نوملگروته يې وويل چې زمانه نوره شراب خانه
پاتې شوه دار ورسره پيدا شو کيدای شي چې رب تعالی ﷻ زما په
باب کې يو حکم د عذاب نازل کړی وي اراده د عذاب شوې وي
نوپه لوڅو پښو راووت په منډه باندې داولي ته چې راغی ولي
دا خوب ورته بيان کړ .

خوچونکې اخلاص و انقياد و دا خبره يې زړه ته ولويده نو په
 اخلاص يې توبه ويستې چې اې رب تعالیٰ ۞ دوهمره رحيم ذات
 يې چې تراوسه ما په فسق او فجور باندې وخت تيراو خود تا د نامه
 مې عزت وکړ پدغه دومره رانه راضي شوي چې زما دې ټولې
 گناوې وېښلي نو د ځان سره تائب شو چې زه به نورې گناوې نه کوم
 بيا خداوند متعال ۞ د وخت دومره لوی بزرگ ورنه جوړ کړ چې دی
 په لوڅو پښو گرځيده چاورنه پوښتنه وکړه چې ولې په لوڅو
 پښو گرځي؟ ده ورته وويل چې په هغه ورځ چې ماله خداي پاک ۞
 سره دوستي کوله زه پوڅو پښو راوتلی وم او بيا به يې ويل چې
 زمکه دخداي پاک ۞ فرش ده، د باشاه په فرش له بوتو سره گرځيدل
 بې ادبي ده خو خداي پاک ۞ بيا دومره عزت ورکړ چې په هغه
 کوڅه به چې دده کلی و چې په لوڅې پښې گرځيده نو حيواناتو په
 هغه کوڅه کې بولي (تشې اودکې متيازي) نه کولي، او ښانو پچې
 نه کولي، غوايانو خوشيان نه کول.

يو وخت کې يو بزرگ په لار روان ده چې دده علاقې ته راوړسیده په
 کوڅه کې يې خوشيان او پچې وليدلې نو چپې يې کړې چې آه
 بشرحافي وفات شوی؟ چاورته وويل چې ولي ده وويل چې
 حيواناتو دا حال شروع کړی نو معلومېږي چې دی نشته، که نه د
 رب تعالیٰ ۞ په ده باندې دومره رحم و چې حيواناتو دده احترام
 کاوه، چې ورغی پوښتنه يې وکړه هغه په رښتيا وفات شوی و.
 دخداي پاک ۞ د نامه (بسم الله) د احترام په وجه يې بزرگي ته
 ورسیده خو په اخلاص او محبت و چې سړی دغه نوم دالله ته په زړه

کې ځای ورکړي اودغه نوم دالله تعالی ﷻ په روح کې ځای ورکړي
 په سري، خفي او اخفا کې يې ځای ورکړ، په بدن کې يې ځای
 ورکړي او اخلاص باندې يې ووايي، په محبت باندې يې ووايي
 په شوق باندې يې ووايي بيا به سړی د کالونو کالونو منزل په
 مياشتو کې سرته رسوي.

نو غرض دا چې که مونږ اوتاسې غواړو په دين کې، په تقوی کې
 ترقي وکړو اود نیکو خلکو له جملې نه شو، د خدای پاک ﷻ
 د دستانو له جملې نه شو نو مونږ به د خدای پاک ﷻ له دوستانو سره
 په صحيح معنا محبت کوو دهغو سره به ناسته او ولاړه کوو
 دهغو د هغه ارشاداتو موافق به په وظیفو کې عمل کوو او هغه
 ذکر به په کثرت سره کوو په عقیده باندې به یو بیا به خدای پاک په
 موږ اوتاسو کې دا اثر پیدا کوي.

ځکه حضرت نبی کریم ﷺ فرمایي: (المرء مع من احب) چا چې له
 چا سره محبت وي د قیامت په ورځ به له هغو سره راپورته کیږي.

وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العلمین

وصلی الله تعالی علی خیر خلقه سیدنا وسندنا وشفیعنا ومولانا

محمد وعلی آله واصحابه واتباعه واهل بیته اجمعین

د حضرت نبي ڪريم ﷺ معجزې په نباتاتو ڪي

په ڪمالات د حضرت نبي ڪريم ﷺ ڪي دڅه معجزاتو او حليه مبارڪي دده مخکي مونږ بيان کړي دي، څه معجزات د حضرت نبي ڪريم ﷺ په نباتاتو او جماداتو ڪي چې په بوټو او وونو ڪي دده څه ڪمالات او معجزي ښکاره شوې دي او په غير ذی روح و خوشيانو ڪي دده کوم ڪمالات معجزې ښکاره شوې دي دهغو بيان به څه ناڅه وکړو

د حيواناتو خبره باربار ذکر شوې ده کتابونه مجموعه معجزې د حضرت رسول الله ﷺ (۳۰۰) درې سوه ذکر کوي خومن جمله دهغونه يوه واقعه په روايتو ڪي داراڅي چې حضرت نبي ڪريم ﷺ ويده و دلري نه يوه ونه دخپل ځاي نه را په حرکت باندې شوه ديوه طرف نه په بل طرف باندې ښوریده تردې پورې چې د حضرت نبي ڪريم ﷺ حضور ته حاضره شوه کله چې حضرت نبي ڪريم ﷺ دخوب نه راوېښ شو صحابه کرامو ﷺ عرض وکړ چې دا ونه دفلانکي ځاي نه پخپله راروانه وه تردې پورې چې تردې ځايه راورسيدله، حضرت نبي ڪريم ﷺ ورته وايي چې دغې ونې له خداي پاک ﷻ نه اجازه غوښتي وه چې زما سلام ته راشي خداي پاک اذن ورته ورکړ

له حضرت رسول الله ﷺ سمدستي ددغي ونې سره خبرې شروع
کړي او په سلام باندې لگياشوه وې ويل: السلام عليك يا رسول الله
اچې دا آواز يې ټولو حاضر و خلکو واوریده او پس له هغه نه داونه
روانه شوه او په خپل ځای باندې بيرته ودریده.

په يوه بله واقعه کې حضرت رسو الله ﷺ دملگرو سره يوځای په
سفر تللی په يوه سفر کې اراده دقضاى حجت ورته پيدا شوه، چول
بيا بان دى دفناى ځای نشته چې دى فناځای ته لاړ شي هغه خپل
ضرورت رفعه کړي روايت کې راځي چې دوې ونې لري ولاړې وي
حضرت رسول الله ﷺ ورغی دايوه ونه يې دخاښ نه راونيوه چې
دى زما اطاعت وکړ په اذن دالله تعالى باندې داونه پسې راغله
تر نيمايي پورې يې دايوه ونه راوسته بيا ورغی هغه بلې ونې ته
هغه يې له خاښ نه ونيوه دخداى پاک په حکم چې راځه په ما پسې
هغه پسې را روانه شوه چې کله دواړه ونې سره نږدې شوې خاښونه
يې سره ونښتل پس دهغه نه يې حکم ورته وکړ چې تاسو خاښونه
په ما باندې راتاوکړي راوي وايې چې حضرت رسول الله ﷺ په
دامجموعه خاښوکې داسې پټ شو چې هيچا هم نه لیده خپل
ضرورت يې رفعه کړ، دضرورت له رفعه کولو نه پس ونوته يې
حکم وکړ چې هره ونه دې خپل ځای ته لاړه شي.

بل اعرابي راغی حضرت رسول الله ﷺ ته عرض کوي چې ته ماته
يوه معجزه راوښيه چې زما دتاپه نبوت باندې يقين نور هم
مضبوط شي حضرت رسول الله ﷺ ورته وويل چې څه معجزه
غواړي هغه ورته وويل چې هغه ونه که دتاپه حکم دتاپه طرف را

روانه شي. ده ورته وويل چې هغه ونې ته ووايه چې (اجبي رسول الله!) در رسول الله حكم قبول كړه يعنې راشه.

اعرابي ورغی ونې ته يې د حضرت رسول الله ﷺ حكم وويلې ونه يو طرف اوبل طرف ته په بشپړيدلو شوه رينې يې راوختي راغله د حضرت نبي كريم ﷺ حضور ته صحابي ورته وايي (حسبي حسبي) كافي ده كافي زما كامل يقين پيدا شو د تاپه نبوت او معجزې باندې بيا د اصحابي ورته وايي چې اى رسول الله! ماته اجازه وكړه چې زه تاته سجده وكړم حضرت نبي كريم ﷺ ورته وايي چې د خداى پاك نه بغير بل چاته سجده نشته كه ما حكم كولاى نوښخوته به مې حكم كړاى وچې خپلو ميړوته سجده وكړي وروسته هغه صحابي د حضرت نبي كريم ﷺ د لاسو او پښو مچولو اجازه وغوښتله حضرت رسول الله ﷺ اجازه ورته وكړه د حضرت نبي كريم ﷺ لاس مبارك يې هم مچ كړاودده پښې مباركې يې هم مچ كړي. دا په نباتاتو كې يعنې شنوشيانو كې دده معجزې وي چې هغه خداى پاك ﷻ دده د نبوت تائيد، دده د نبوت تصديق، دده نبوت محكمتوب خبره خلكوته وربښوده.

په جماداتو كې د حضرت نبي كريم ﷺ معجزې

په جماداتو كې چې روح نلري او د حضرت نبي كريم ﷺ معجزې په كې ښكاره شوې وي خو واقعات دي:

یوه واقعہ په تابعداري دوریځي ده حضرت نبي کریم ﷺ په خطبه لگیاده یواعرابي (کوچی) ورته راغی اوورته عرض کوي چې یارسول الله! مالونه مړه شول، عیالونه مودوچکالي له وجې تېري دي نږدې ده چې هلاکيږي، بارانونه نشته نوته دعاوکره چې خدای پاک ﷻ باران وکړي په روایت کې راځي چې حضرت نبي کریم ﷺ دستي لاسونه پورته کړل اوصحابي قسم کوي چې ټول اسمان کې بیځې وریځ نه وه چې حضرت رسول الله ﷺ لاس پورته کړل دعا شروع شوه ددعا دشروع کیدلو سره دغروپه شکل وریځي دیواوبل طرف نه رارواني شوي چې دمدینې منورې په سرحد باندې راغلي سره یوځای شوي حضرت نبي کریم ﷺ لاسونه په مخ راتیرکړل دعایې ختمه کړه باران شروع شو دممبرمبارک نه لانه وکوز شوی چې دده دږیرې مبارکې نه اوبه وبهیدي یوه جمعه مسلسل بارانونه ووریدل پس له هغه نه بله جمعه کې دی په خطبه لگیاده هغه شخص یابل څوک ورته راغی چې یارسول الله! کورونه موړنگ شول، مالونه مړتول اوبویوپل رب تعالی ﷻ ته دعاوکره چې دبارانونه ودره وي حضرت نبي کریم ﷺ لاسونه پورته کړل دادعایې وکړه ﴿اللهم حوالینا لاعلینا﴾ ای خدایه! زمونږپه چارچاپیره غرونوکې بارانونه اووروه چې مونږ ته یې فایده ورسیري اوزموږ کورونه نه ړنگوي تاوان نه راکوي وایې د دعلاسونه یې لا نه و ښکته کړي چې باران ودریده او وریځ بیرته چې دکوم طرف نه راغلي وه هغه طرف ته ولاړه اسمان بیرته صفاوگرځیده.

د حضرت نبي كريم ﷺ (شق القمر) معجزه

ورېځ روح نلري جمادغوندي شی ده وايي دادحضرت نبي كريم ﷺ معجزه وه چې دده په دعا سره يوځای شوه اودده په دعاسره بيرته تيت پرک هم شوه يوطرف ته اوبل طرف ته ولاړه .
 بله معجزه په جماداتوکې چې ډېره مشهوره ده او په قرانکريم کې هم ذکرده، هغه د سپوږمۍ دوه ټوټې کيدل دي : (أَقْتَرَتِ السَّاعَةُ وَأَنْشَقَّ الْقَمَرُ) .

له حضرت نبي كريم ﷺ نه دمکې مشرکينو دامعجزه وغوښته چې مونږ به هلته دتانبوت ومنو چې سپوږمۍ راشي اوستا په گريوان کې ننوزي اونيمه له يولستونې اونيمه له بل لستونې څخه بهرووزي . نوځدای پاک ﷺ همداسې وکړل، سپوږمۍ دوه ټوټې شوه اودا نندراه تقريباً (۵۹) ملکونوکې ليدل شوې اوداپه نقشوکې اوس هم شته .

د اسطوانة الحنافة واقعه

بله معجزه دحضرت نبي كريم ﷺ په جماداتوکې داده چې دحضرت نبي كريم ﷺ په مسجد مبارک کې وچې خرما ډډ و. دهغې په څنگ کې به يې خطبه ويله او هغې ته به يې تکیا کوله کله چې صحابه کرامو دحضرت نبي كريم ﷺ له پاره ممبر جوړکړ په کومه جمعه

کې چې دی مبارک په ممبرکیناست او په ممبرېې خطبه وعظ
ارنصیحت شروع کړدغې وچې خرما مبارکې په ژړا شروع وکړه په
داسې کیفیت باندې یې ژړل چې داتولو خلکو ددې ژړا واوریدله
، نږدې وه چې له ډېرې ژړانه دوه ځایه شي .

حضرت رسول الله ﷺ دممبرنه ورته راکوزشو داخجورې مبارکې
ډډ یې په غیږ کې ونیوسوکه سوکه دهغې ژړاه بیرته قراره کیدله
ترهغه وخته یې نیولې وه چې ترخوینې ژړاورکه شوه . اوس هلته
ددغې خرما په ځای باندې مټه ده په نامه (استوانة الحنافة) یعنې
ژړاکونکي مټه .

دادهغې وچې خرما ځای ده چې دحضرت نبی کریم ﷺ په فراق
باندې یې ژړاکوله .

جواد ده - روح نلري - وچې لرگی ده دحضرت نبی کریم ﷺ قدرېې
پیژانده دهغه په جدایی باندې یې ژړل .
علامه رومي پدغه مناسبت شعر وایي :

سنت من بودم ازمن ماتی

سنت بر جای دیگر ماتی

دتادتکیه ځای زه وم زمانه لارې اودتکیه ځای دې بل پیدا کړه په
بل ځای باندې کیناستي .

دلته محدثین کرام لیکي چې وچې ډډ دخرما کې دحضرت رسول
الله ﷺ سره دومره محبت موجودو نوانسان چې عقل لري ، علم

لري، شعور لري دامتې كيدلو دعوې لري خدای پاك ﷺ جنت وركوي، خدای پاك ديدار وركوي، خدای پاك ﷺ خپله رضا وركوي، هغه څومره مقامات چې ورته پيدا كېږي ټول په محبت او متابعت د حضرت رسول الله ﷺ باندې نودى به ولي په محبت كې له ونې څخه نه زياتېږي، چې ونه دده په فراق دتنه په جومات كې ژاړي صرف دومره ځينې جدا شو چې مخكې يې تكيه په دې باندې كوله او اوس په ممبرياندې شوه نو مسلمانان خوبايد دهغه په فراق تېرې انتهاي وژاړي.

ددغې وجې نه د حضرت نبي كريم ﷺ دوفات اواز شوه حضرت عثمان ﷺ په ژبه گونگي شوه خبرې يې نشوای كولى. حضرت عمر فاروق ﷺ ليونى شو عقل يې بالكل كار پريښود او توره يې راوخيسته اعلان يې وكړ چې كه چا دا وويل چې حضرت نبي كريم ﷺ وفات شوى ده زه به دهغه سرې سرېږي كړم.

دېر صحابه كرام ﷺ په سترگو پرانده شول دا وجه دا وه چې لكه هغه ونې چې د زړه محبت درلود په فراق تې ژړا كوله نو دوى خو علم لري، عقل لري د حضرت رسول الله ﷺ كمالات ټول ورته معلوم و نو څرنگه به دوى نه ژړل؟ ولې به دوى نه بې اوښه كيدل؟ ولې به دوى نه ورباندې غمجن كيدل ددغې وجې په مرثيه د حضرت نبي كريم ﷺ كې بي بي فاطمه الزهري ؑ چې د حضرت نبي كريم ﷺ كمكې لورده كله چې نبي كريم ﷺ دزنكدن نه مخكې په غوږو كې دې ته څه خبره وكړه يو وار يې د پروژړل او بيابې و خندل وروسته بيا امهات المومنين ورنه پوښتنه وكړه چې اى فاطمې! څرنگه دې

يو وارو ڙپل اوبيادي وڃندل؟ هغه ورته وويل چي ومي ڙپل په دي
 چي حضرت نبي ڪريم ﷺ راته وويل چي دازما مرض دمرگ مرض
 ده ددغه مرض خخه زه نه جوړيم ددنيانه تلونكي يم نو په دي خبره
 نور برداشت مانشو اي ڪڙي ڇڪه په ڙپلشوم او په دي مي بيا
 وڃندل چي حضرت رسول الله ﷺ راته وويل چي زما په اهل اوعيال
 ڪي به ته زرر ايسي راشي زما سره په بيرته دتاملقات زروشي هغه
 وه چي شيرميا شتيي دحضرت نبي ڪريم ﷺ دوفات نه بعد حضرت
 فاطمه (عليها السلام) وفات شوه.

هغه بي بي فاطمه (عليها السلام) دحضرت نبي ڪريم ﷺ په فراقت ڪي دغه
 اشعار ويلي:

صبت علي مصائب لوا

صبت علي الايام صرن لياليا

يعني دومره مصبتونه او غمونه په ماباندي راغلل چي ڪه هغه په
 ورڻوباندي راغلي واي نو ورڻي به توره شپه گرڻي ولي.

ماذا علي من شم تربة احمد

ان لا يشم مد زمان غواليا

ڇه دي په هغه چاباندي چي چادر رسول الله ﷺ دقبر خاوري بوي ڪڙي
 وي چي په ٽول ڙوندياندي بيا هغه نوري خوشبويي بوي نڪري، ڇه
 ضرورت لري ڪوم چاته چي دحضرت رسول الله ﷺ دخواوري
 خوشبويي پيدا ده.

ددغې وجې نه چې صحابه كرام ﷺ د قبر د حالت نه راوگرځيدل
حضرت بي بي فاطمې رضي الله تعالى عنها د ډېر غم نه حضرت
انس ﷺ ته وايي چې رسول الله ﷺ مو په خاور كې پټ كړ، زړونه
موساره شول چې په ده باندې مو خاوري واړولي؟

اهل بيت ډېر غټ مقام لري خو غم دومره غم ؤ چې حضرت رسول
الله ﷺ دمضبیت په متعلق كې وايي چې د چايوزوی وفات وي
صبر ورباندې وكړي دهغه له پاره جنت ده. دارنگه دوه زامن اودرې
زامن چا وويل چې كه د چايوزوی هم نه ووفات؟ دی مبارك ورته
وايي چې زما دامت له پاره زه پيش كش يم زما غم دومره غټ غم
ده چې تر اولاد نه هم غټ غم ده، د چا چې اولاد يا قريب وفات شي
دومره لويه صدمه نه ده لكه د حضرت رسول الله ﷺ انتقال او وفات

نوح حضرت نبي كريم ﷺ ته خدای پاک ﷻ ډېر بې انتها لوی كمالات
ورکړي ؤ

د حضرت رسول الله ﷺ په حيواناتو كې معجزې

يو ليوه له يويهودي نه ميره وټنستوله شپانه ورپسې منډه كړه
دهغه ليوه نه يې هغه ميره
خلاصه كړه ليوه ولاړ په يو غونډۍ ودریده او پس دهغه نه يې
دا شپانه ته خبري شروع كړي چې هغه روزي چې خدای پاک ﷻ زما

له پاره مقرره کړې وه هغه تازماله خولې نه وويسته په هغه ورځ به بيا څه کوي چې ته نه يې زه يې شپون يم اوماته راپاتي وي.
 دايهودي حيران شو چې حيوان (ليوه) خبرې شروع کړي تعجب يې وکړ، ليوه ورته وايي چې تعجب مه کوه تردې نه غټه دتعجب خبره داده چې په مابين ددغودووغرونو په منځ کې (مدينه منوره) يو پيغمبر پيدا شوی دی چې دمخکينيوامتواور اتلونکي زماني ټول احوال بيانوي.

او خلک يې بيا هم نه مني ټول واقعات بيانوي اود خلکوزړنو ته بيا هم نه لويږي.

هغه يهودي دستي له رمې نه حضرت نبي کریم ﷺ ته راغی او هغه دده خبري او اخلاق يې چې واوريدل دستي په اسلام باندې مشرف شو، دده په نبوت ليوه ورته شاهدي ورکړه.

نو غرض دا چې حضرت رسول الله ﷺ ته چې خداوند متعال ﷻ کوم کمالات ورکړي و نو هر څوک چې د حضرت رسول الله ﷺ په تمامه معناتابع شي هغه ته هم هغه کرامات خداي پاک ﷻ ورکوي، کوم چې په حضرت رسول الله ﷺ کې ؤ؛ خو هلته معجزې ورته ويل کيږي ددغه ولي چې بيا کوم شی صادر يږي هغه ته کرامت ويل کيږي، که نه کرامات دا ولياء داهم په حقيقت کې ټولې معجزې د حضرت رسول الله ﷺ دي اوداپه محبت اومتابعيت پيدا کيږي چې څومره سړی کمال غواړي نو هغه هلته پيدا کيږي چې دخپل پيغمبر، دخپل متقدا، په قول او عمل باندې مقتدي اوتابع شي

چې هغه څه وايي اودى يې منې چې هغه څه كوي هغه دى كوي
اوورته محبوب وي .

د حضرت نبي كريم ﷺ دمعراج په واقعہ شرعي او عقلي دلائل

دمعراج د شپې متعلق به يوه لنډه خبره درته وكرم چې بعض
خلکو ته دا اشتباه پيدا كيږي چې په يوه شپه كې څرنگه حضرت
رسول الله ﷺ د زمكې نه تر عرش عظيم پورې داوود (۷) اسمانونه
تير شو ، په يوه شپه كې دارڅرنگه كيږي ؟ اختلاف ډېر ده چې
دا دروح سفر ؤ او كه د جسد سفر ؤ خومختاره قول داده چې دى په
روح او بدن مبارك دواړو داسفر شوى . دايتونونه هم معلوميږي
او عقلي دلائل هم موجود دي .

دايتونو څخه دا آيت مبارك دى چې فرمايي: **سُبْحَنَ الَّذِى اُنْزِلَ
بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِّنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَا الَّذِى بَارَكْنَا
حَوْلَهُ**) سبحان د تعجب په ځاى كې استعمال كيږي وايي دروح تگ
هغه د خوب تگ وي په هغه كې څه تعجب نه پيدا كيږي چې
ما خوب وليدل چې زه اسمانونه و ختم ځكه داخود پرامتيان هم
دا خوبونه وينى خوييڅوك هم د دغه نه تعجب نه كوي نو د تعجب
ځاى داده چې رسول الله ﷺ په وجود او روح مبارك دواړو اسمان
ته ختلى دى .

دوهم آيت شريف ڪي وايي (بعده) عبد فقط روح ته نه ويل ڪيري
عبد روح او جسد دوارو ته ويل ڪيري نوددغه نه هم دامعلوميري
چي په بدن باندې اسمان ته ختلي و.

دريم حضرت رسول الله ﷺ چي دام هاني ﷺ ڪورته راغي چي
دهغي له ڪورنه معراج ته تللي و هغي ته يي داقصه بيان ڪر هغه
ورته وايي چي ڳوره داقصه دي تامشركينوته ونڪري هغوي به دتا
مخالفت نورهم زيات ڪري انڪار به ڪوي چي داخرنگه پيڻيري
نوڪه دخوب خبره واي نوبياي و لي ورته ويل چي خلڪوته يي مه
پيانوه ڇڪه ددوي به نورانڪارزيات شي، ده ورته وويل چي نه زه
پتول نه ڪوم چي ڇه مي ليدلي هغه به تول خلڪوته ڻسڪاره ڪوم.
اوبل داچي دا روايت د(۲۵) صحابه ڪرامو نه دخلفاء الراشدينو په
شمول رانقل شوي چي رسول الله ﷺ (۷) اسمانواو عرش عظيم
اولامكان ته تللي داشرعي دلائل و.

عقلي دلائل

اول داچي پدي ڪي دي ڇوڪ استبعاداوشڪ نه ڪوي چي ڇرنگه
ترهغه ڇايه په يوه شپه ڪي تگ ڪوي دانسان په تخنيڪ باندې
انسان په خپله په ميلت ڪي ڇومره مزل ڪوي، موٽري چي جوڙ
ڪري داموٽريياپه ميلت ڪي ڇومره مزل ڪوي. جهاز يي چي جوڙ
ڪري ده هغه بياپه ميلت ڪي ڇومره مزل ڪوي، چي دانسان صناعت

دی، کورلا موټر په صحیح سرک په یوه میلټ کې یونیم یادوه
کیلومتره مسافه قطعه کوي.

دایف سوله جیت طياري یې جوړې کړي دي چې په میلټ کې
خومره کیلومتره مسافه قطعه کوي.

نودخدای پاک ﷺ مخلوق چې بوراق ده په هغه ځای باندې یې قدم
لگېږي چې چیرې یې نظر لگیدو نویا په هغه کې څه نادره ده چې
په دومره وخت کې دې ټول اسمانونه کتلې وي.

دوهم که ددې بجلي په ټوله دنیا بالفرض یولین راتاؤ وي او دلته
چې دبرق هم هغه اصلي مرکز ده پټن یې ووهل شي نو په څو سکنده
کې به ټولې دنیا ته بجلي ونه رسیږي؟ او ټول سائنسدانان په دې
متفق دي چې داماده ده روح نه ده نودغه ماده دانسان مصنوع ده
چې ده جوړه کړي هغه په سکنده کې په ټوله دنیا باندې راتاؤیدای
شي او که بیایې مرکړې دټولې دنیا رنځي نودالله تعالی ﷻ په
قدرت کې ولي څوک دغه استبعاد او شک وکړي.

اوس دالیدل دسترگودي داسمان طرف ته وگوره تر اسمانه نظر
ورسیږي، له زمکې نه تر اسمانه پورې چې دپنځوسو کالو مسافه
ده دا په نیم سکنده کې دانسان دسترگو شعاش وزی اسمان ته
رسیږي دادیدار پیدا کيږي نودخدای پاک ﷻ په دیدار کې څرنگه
دا استبعاد وشي چې څرنگه په یوه شپه کې دې خدای پاک ﷻ
اسمانوته ورساوه.

دحضرت اسماعیل علیه السلام په غاړه باندې چاره لانه
وکیښودل شوي چې حضرت جبرائیل امین ته حکم وشو چې ځان

ورسوه چې زما بنده ته څه تكليف ونه رسيږي؛ نو پوستكى يې
لانو پرې شوى چې حضرت جبرائيل امين ورته راوړسېده دهغه
ځاى نه خوزره كاله مسافه ده نو دخداى پاك ﷺ په قدرت كې هيڅ
استبعاد نشته چې څرنگه رسول الله ﷺ په يوه شپه كې اسمانوته
لاړ، جنتوته لاړ، دخداى پاك ﷺ ديدار ورته نصيب شو، ددغه نه په
كم وخت كې داشوې دي بلكې د شپې په څه حصه كې داټول شوې
دي هيڅ استبعاد نشته.

بيا چې يوانسان د پيغمبر تابع شو داسې بصيرت ورته پيدا كړي
چې په سكندې كې تر اسمانه نه بلكې تر عرش پورې داټول
حدود دخداى پاك ﷺ ورته كشف وگرځوي داټوله مسافه پدغو
سترگو ليدل كيږي نو هغه رب تعالى ﷻ پدې هم قادر ده چې خپل
محبوب د شپې په كمه حصه كې تر هغه ځايه ورسوي پدې كې
خو هيڅ استبعاد نشته.

د حضرت رسول الله ﷺ تگ دخداى پاك ﷺ ديدار ته دهغه عزت په
خاطرياندي و چې داسې يو پيغمبر يو مخلوق پيدا كوم چې هغه به
بيازه دغه لامكان ته راخيځوم د تاسې مشكلات به درحل كوي.

نو غرض مې داده چې مونږ اوتاسې په دې مجلس د ذكر كې چې
كينو روژه نيسو، لمونځونه كوو، طاعات او عبادات چې څه شى
مو مقصودوي پدغو ټولو كې قرب الهي مقصود ده چې دخداى
پاك ﷺ رضاراته پيدا شي، دخداى پاك ﷺ طرف ته نږدې شو
اود شيطان نه لري شو دخداوند متعال ﷻ رضا پيدا كړو، هغه
رضايې درضا د حضرت رسول الله ﷺ څخه نه پيدا كيږي چې خود

حضرت رسول الله ﷺ په نقش قدم نه وي روان شوی هغه ورنه خفه وي نو الله تعالى ﷻ بيا دهغه سړي څخه نه خوشحاليږي، دادواړه سره لازم او ملزوم دي.

په قران کريم کې ديتۀ اشاره شوې ده: ﴿وَاللَّهُ وَرَسُولُهُ أَحَقُّ أَنْ يُرْضَوْهُ﴾ تفسير جلالين ليکي چې الله تعالى او رسول الله ته يو ضمير راجع شوی (ان يرضوه) چې دا لائق په دې دي چې سړی يې راضي کړي مشرکين تاسې راضي کوي په درواغو قسمونه درته کوي خواله تعالى او رسول الله ﷺ ډېر لائق په دې دي چې دوی راضي کړي، دواړو ته يې يو ضمير راجع کړی دا اشاره ده ديتۀ چې ددواړو رضايوله بله سره لازمه ده، الله تعالى ﷻ ترهغه پورې له چاڅخه نه راضي کيږي ترڅو پورې يې چې حضرت رسول الله ﷺ نوي راضي کړی او رسول الله ﷺ ترهغه پورې له چاڅخه نه راضي کيږي ترڅو پورې يې چې خدای پاک ﷻ نوي راضي کړی.

مونږکه په نقش قدم او سنتو د حضرت رسول الله ﷺ روان شو هغه اتباع مختاره کو بيا اميده ډېر دی چې درسول الله ﷺ په رضا باندې دالله تعالى ﷻ رضا پيدا کړو او چې دچانه الله تعالى ﷻ راضي شو هغه ته به پدغه لمانځه کې هغه دمعراج مقام پيدا کيږي کومه مشاهده چې حضرت نبي کریم ﷺ په معراج کې فوق العرش کړي ده، په حالت دلمانځه کې عام کتابونه دحديثو او تفاسيرو وايي چې حالت دمشاهدي ده دغه حالت پيدا کيږي، دغسې انوار د خداوند متعال ورته ليدل کيږي هغه ديدار ورته پيدا کيږي.

حضرت رسول الله ﷺ په لمانځه کې ولاړ د لمانځه په اخير صف کې
يو سړی لمونځ په صحيح طريقه ونکړ چې کله يې سلام وگرځاوه
ورته وې ويل چې ای فلانکيه ! لمونځ ولي په صحيح طريقه سره
نکړي؟ د تاسې څه گمان ده چې زه مخته وينم او شاته نه وينم؟
والله لکه مخته چې وينم همدا سې شاته هم وينم.
محدثين کرام ليکي چې داڅکه چې د لمونځ حالت د مشاهدي ده
چې په لمانځه به شروع شو ټول حالات خدای پاک ﷻ ورته
منکشف کول.

نوپه دغه لمانځه کې د غسې حالت سړي ته پيدا کيږي چې په
اخلاص باندې يې کوي، په متابعت، خضوع، خشوع او عاجزي
باندې يې کوي چې د خدای پاک ﷻ مشاهدي کله سړي ته پيدا
کيږي د سجدي په وخت کې به هغه انوار د خدای پاک ﷻ سړی
ويني زمونږ مقصود د خدای پاک ﷻ رضا ده د خدای پاک ﷻ
رضايې له دين څخه نه پيدا کيږي خودين چې څومره ښه کيږي او په
صحيح چوکاټ کې راځي د غومره هلته د خدای پاک ﷻ رضا ډېره
پيدا کيږي هغه نیک اثار به پرې مرتب کيږي.

د طريقت فائدي

د تصوف په اصطلاح، دا ولياء کرامو په اصطلاح چې څوک يې په
يونام سره بولي څوک يې په بل نام داخلو طريقې دي: نقشبنديه،
قادريه، چشتيه او سرورديه.

ددغو بیعت کول مرید ته کومې فائدي رسیري؟ دثبوت په هکله
 یې خبره نه کوم، هغه خو په قران کریم، احادیثو مبارکو او په اقوالو
 دائمه ووثابت دي هغه بار بار بیان شوي.
 حضرت پیرذوالفقار احمد نقشبندی صاحب په کتاب تصوف
 اوسلوک کې لیکلي دي چې:

بیعت اولاس نیوی دوه لویې فائدي لري

اوله فائده: چې څوک بیعت اولاس نیوی وکړي او په دې سلسلوکې
 داخلیري نومشائخ کرام په سالک او مرید باندې له مخکینیو ټولو
 گناهونو څخه په اخلاص توبه باسي نو خداوند متعال یې
 دا گناهونو داسې پاکوي لکه دمورنه چې نوی پیداوي. ځکه چې
 زمونږ مشائخ کرام داتلقین ورته کوي چې له صغیره گناهونو، له
 کبیره گناهونو، له حقوق الله او حقوق العباد، حقوق الوالدینو، له
 شرک خفي او شرک جلي که زه پرې پویم او که نه یم پرې پو
 خداوند متعال له ټولونه مې توبه ده.

نوله هر قسم گناهونو څخه توبه ایستل کیږي.

دوهمه فائده: دانتها په لحاظ چې څوک وایي په اخلاص عقیده
 او محبت باندې په بیعت کې داخل شي خداوند متعال ددغه بیعت
 په برکت باندې دغه انسان له دنیا څخه بې له ایمانه نه بیایي.

نوخته فایده یی داده چې په توبه سره یی خداوند متعال له ټولو
 ګناهونو څخه صفا کوي، داخري ورځي چې نورهيڅ مقامات
 د ولايت هم نشي ورته پيدا خوچې ددغې طريقي عقیده ولري
 ، اخلاص او محبت ولري په ورځ د زنگدن کې به یی خدای پاک ﷻ
 د شیطان له فریبونو نه خلاص کړي اوبې له ایمانه څخه به له
 دنیا څخه نه تیريږي.

وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العلمين

وصلی الله تعالی علی خیر خلقه سیدنا وسندنا وشفیعنا ومولانا
 محمد وعلی آله واصحابه واتباعه واهل بیته اجمعین

(۴۰) مجلس

په دنیا کې د نیکو اعمالو بدله

هر انسان ته پکار ده چې د خوشیانو فکر وکړي یو د هغونه داده چې د عمل ثواب ته باید سړی متوجې شي چې د عمل ثواب خدای پاک ﷻ مونږ ته څرنگه راکوي.

چې د حدیثو واقعياتو ته انسان نظر او فکر وکړي په دنیا کې د نیکو اعمالو بدله هم خدای پاک ﷻ وربښودلي چې ذریعه د نجات گرځیدلي نو امید ده چې په اخرت کې هم دغه نیک عمل ذریعه د نجات او کامیابي وگرځي.

په بني اسرائيلو کې د دریو نیکو انسانانو قصه

په بخاري شریف کې حدیث مبارک ده. مشهوره واقعه ده چې درې نفره په لاره باندې روان و چې په دوی باندې باران راغی د باران له وجې د غره سیمې ته دیوه کمره لاندې غارو پدغه غار کې درې سړه کیناستل تر یوڅه وخته دلته پدې انتظارناست دي چې باران به ختم شي بیا به روانیږو چې په دې وخت کې د غره له سر نه یوه لویه تیږه راوښویده او د غار خوله یې مکمل بنده کړه.

دغودريونفرو له ډېر كوشش سره سره بيا هم دغه تيرې لري نه كړاي
 شوه اخردغودريونفرو په خپل مابين كې سره وويل چې اوس
 خودخلاصونه بله لارنشته بې ددې نه چې خپل عمل خداي پاك ﷻ
 ته متوجې اوشفې نكړو او هغه ته يې وسيله وگرځوو كيداى شي
 چې ددغونيكو اعمالوپه برکت مونږ خداي پاك ﷻ له دې مصيبت
 نه خلاص كړي.

په دغودريونفرو كې يوه نفرب تعالى ته عرض وكړ چې اى رب
 تعالى!

زما په ژوند كې عمل داو چې شپون وم رمه مې پووله كله به چې
 ماښام شو هغه ميري به مې ولوشلي اول به مې شيدې موراوپلار
 ته ورکولي اوبيا به مې خپل اولاد ته ورکولي.

يوخت ناوخته شوم چې راغلم موراوپلار مې دواړه ویده شوې
 ونوزما په دوى باندې زړه ونه شو چې دوى له خوب نه را بيدار کړم
 خوبل طرف ته مې هغه رمه ميري هم په دښته كې وي دغلو
 اوليوانو ډار هم ؤ چې كه زه بيرته ورنشم كيداى شي چې ليوان څه
 تكليف وركړي ؛ نو اى خداي پاكه ! مادموړ اوپلار احترام وكړ
 ترسهاره ورته ولاړوم خپله رمه اوميري مې پريښودلي اوپه دوى
 مې هم زړه نه كیده چې دخوب نه يې را بيدار کړم.

كله چې سهار شودوى په خپل طبيعت باندې راوښ شول بيا مې
 شيدې وركړي نو اى خدايه ! كه دا عمل مادتا درضا له پاره كړى
 وي نو ددغه عمل په وسيله اوبرکت دغه تيرې لري چې زمونږ
 دخلاصون لار پيدا شي.

نو تيرې لږ وښيده اوڅه چوله پكې پيدا شوه .
 دوهم سړى وايي اى رب تعالى ازما دا كالور وه ډېره ښايسته وه
 اوزه په دې باندې عاشق وم ، ددې نه مې دبد عملي ارزو درلودله .
 هغې زما مطالبه نه منله .

خو يو وخت كې دا ډېر محتاجه شوه په كوركې يې څه نه و اولاد يې
 وږې ؤ ماته راغله اوزمانه يې څه دكومك غوښتنه وكړه ماورته
 وويل چې زه به هلته دتاسره كومك وكړم چې ته زما سره بد عملي
 وكړي خودې دغې خبرې ته زړه نه كيښوده بيرته ولاړه بيا درې
 څلور وارې راغله سوال به يې كاوه څكه چې دهغې ماشومان
 وږي، وژړل به يې نوبيا به مجبوره شوه بيا زما كورته راغله بيا يې
 زمانه دكومك غوښتنه وكړه اوما به هغه خپله مطالبه ورته
 تكراروله هغې بيا ونه منله په څلورم وارد ډېرې مجبورې نه
 دانښخې وويل چې زه به دتاسره بد عملي وكړم څكه زامن مې
 دلورې نه مړه كيږي كله چې زه ددې دپښوپه مابين كې كيستم
 اراده مې دبد عملي وكړه نو هغه ښځه ورپرديده او په ډېر عجز سره
 يې راته وويل چې دخداى پاك ﷻ نه ودارشه ! دغه مهرمه ماتوه
 تراوسه مې بد عملي نه دي كړي، گوره رانږدې نشي نوزه هم ورنه
 جگ شوم اوبد عملي مې ورسره ونكړه .

خداوند متعاله ! دتادنامه له وجې په ماباندې دومره ډار غالب شو
 چې موقع مې پيداوه اوورنه جگ شوم اوددې سره مې چې خومره
 وس ؤ هغه مې ورسره وكړنوای خدايه ! كه دا عمل مادتا له پاره
 كړى وي ، داگناه مې ، ستا له ډارنه پرېښي وي نو داتيرې نوره هم

لري کړي چې مونږ ته څه چوله پيدا شي نو تيږه يوڅه نوره وښوریده
او چوله پيدا شوه.

دریم نفر وویل چې ای خدایه! ما یو مزدور د سهار نه تر ماښام پورې
نیولی و هغه ته مې خپله مزدوري مقرر کړې وه. یو بل کس په نیمه
ورځ کې راغی خودا د نیمې ورځ مزدور هم دومره کار وکړ لکه چې
هغه بل چې په ټوله ورځ کې کړی و نو ماد و او رته پوره پوره مزدوري
ورکړه، نو هغه ټوله ورځ یې چې کار کړی و هغه خفه شو چې دی په
نیمه ورځ کې راغلی و دومره روپی دې ورکړي او ما چې ټوله ورځ
کار کړی و هم ماته دې هم دومره روپی راکړي.

ما ورته وویل چې گوره د تا برخه خومې نده کمه کړي تاته مې چې
کوم اجرت مقرر کړی و هغه خومې پوره درکړ خودی خفه
شواو ولاړ.

هغه مزدوري یې ماته پرېښودله روپی یې وانخستي ما په
هغو روپیو باندې څه غله واخیسته ومې کرله بیا هغه غنم یا
وربشي چې شنې شوې و امې خيستل خرڅې مې کړې څه حیوانات
مې ورباندې واخیستل خوپه دې مابین کې څو کاله تیر شول چې
د هغو روپیو له وجې نه غواوې، مېږې او اوښان هرڅه پيدا شول.

یو وخت داسې دېر محتاج شوی و بیرته راغی نو ویې وپل چې
سخت محتاج یم هغه ورځ چې د تاسره ما مزدوري کړي وه هغه
مزدوري مې راکړه.

ما ورته وویل چې دا بهر چې څومره پسونه، مېږې او غوايان ولاړ دي
هرڅه ټول له ځان سره بوزه. دامې هغه دتا په پیسو باندې دېر کړي

هغه يې ټول له ځان سره بوتلل ؛ نوای متعاله خدایه ، که دا عمل
مادتا درضا له پاره کړی وي داتیرې زمونږ له مخې لري کړي
نو داتیرې نوره هم لاره اولار خلاصه شوه .

په دنیا کې د دنیا دخلکو نه د نیک عمل په ذریعه باندې خدای
پاک ﷻ دوی ته نجات ورکړ چې د خدای پاک ﷻ درضا له پاره که
کول د عبادت وي او که ترک د گناهونو وي هغه ذریعه د نجات
گرځي چې هغه یوه گناه پرېښي وه د خدای له پاره هغه تیرې خدای
پاک ﷻ ورته لري کړه او هغه دو چې نیک عمل کړی و نو د هغه په
برکت هغه تیرې خدای پاک ﷻ لري کړه .

د یوې گناه د نه کولو په سبب له دنیاوي هلاکت نه

خلاصېدل او غیبي رزق ورکول

په بني اسرائيلو کې یو تجار ؤ د هر نیک عمله انسان ؤ ، ده به په
خپل لاس باندې شی جوړول او بیا به یې په کلي کې خرڅول
او دېر ښایسته ځواني خدای پاک ﷻ ورکړې وه .

یوه ورځ د یو بادشاه د کور مخې ته تیرېږي چې د بادشاه مینځي
ولیده نومندۍ یې وایخسته خپلې بادارې د بادشاه ښځې ته یې
وویل چې یوه ښایسته ځوان په دې لار باندې تیرېږي او څه شيان
ورسره دي او خرڅوي یې ، دې ورته وویل چې دتنه یې را وغواړه
چې خپل مقصود ترې پوره کړو کله چې د ښایسته ځوان کورته
داخل شو دغې ښځې چې ولید نو طبعاً ښځې ناقص العقل ناقص

الدين دي شهوت اوبد عملي په دوی باندې غالبه وي نوددغه
سړي نه يې مطالبه وکړه چې ته به زمونږ سره بد عملي کوي هغه
ورته وويل چې ماتراوسه پورې داسې کارنه دی کړی دا کار زه نشم
کولای، دبادشاه ښځې ورته وويل چې يابه زمونږ سره دا کار کوي
اويابه ترهغه دلته بندي يې ترخوبادشاه نوي راغلی چې هغه ته دې
په لاس ورکړو دهغه خوښه چې پرېږدي اوکنه؟

مينځې ته يې وويل چې دروازې بندي کړه پس له هغه نه چې
داسې پوه شو چې مانه پرېږدي اودهغه وخت عادت داو چې د بام
په سربه يې بيت الخلاء ياد غسل يوځای جوړکړی ؤ نوده ورته
وويل چې څه ځای شته چې زه پووارقضاء حاجت وکړم؟ دوی
ورته وويل چې هوا نوکله چې د بام سرته وخوت نوپه ژړاشو
اوخپل نفس ته وايي چې ای نفسه! اوياکاله دي دخدای پاک له
داره عبادت کاوه اوس داويا کالونه وروسته په داسې جال کې
واقع شوي چې دا عمل دې وکړ داويا کالونوځواري به دې ولاړه شي
توله به ضائع شي.

په بام وگرځيده د بام په سر چې د کوزيدلو لار پيدا کړي خولار
نه وه. له ځان سره يې فيصله اونيت وکړ چې ددغه بام نه به ځان
اچوم مړ دې شم خوچې اخرت مې خراب نشي، داويا کالوطاعت
او عبادت مې ددغې گناه له وجې خراب نشي.

کله چې ده دغورځيدلو اراده وکړه خداوند متعال ﷻ حضرت
جبرائيل ؑ ته حکم وکړ چې زما دوست، زماله داره ځان هلاکت
ته اچوي ځان دگناه نه ساتي، ځان وروره سوه چې گوره درنه خوړ

نه شي. نو چي ده د بام نه خان اچولو حضرت جبرائيل عليه السلام په وزرکي وینو اود زمکي په سرباندي يې کيښود هغه سامان هم هلته په هغه کورکي ورته پاتې شو.

بيگه چي کورته راغي ښځه ورته وايي چي څه دي راوړي؟ دی ورته وايي چي هيڅ شي مې نه دي راوړي.

ښځه ورته وايي چي هغه خپل سامان دي څه کرل؟

ده ورته وويل چي هغه غلورانده وي وړل او په کورکي يې دومره شي نه و چي اور پرې بل کړي واي اوڅه خوراک يې ورباندي برابر وای. اخر داخپلې ښځې ته وايي چي هسې په تناره کې اور بل کړه ځکه هغه دهمسايه و کورونه خفه کيږي که زمونږ په کورکي اور نوي بل کيدای شي چي زمونږ په حال باندي خفه او پريشانه شي، مونږ ته به يې انديښنه وي چي ددغو په کورکي اور نه بليږي نو دغه خواران دخوراک څه نه لري مونږ به خدای پاک ﷻ ته صبر وکړو خواوړبل کړه، ښځې يې په تناره کې اور بل کړ، څه وخت بعد دهمسايه د کور ښځه راغله هلته خو گوگړ نه و د سکروټو په ذريعه به يې اورونه بلول، ورته وايي چي په تناره کې څه سکروټې شته چي زه يې ويسم او خپل اور ورباندي بل کړم؟

ددې تجار ښځه ورته وايي چي هو هغه ښځه چي تناره ته ورغله دتناره سريي لوڅ کړ چي گوري چي تنور تول له مړيونه ډک دی او مړي پخې دي او د پريهترين خوراک ده، غلمينه مړي ده، دلته دغې ښځې ته يې غږ راو کړ چي ته ناسته يي مړي دي وسوځلي، ټولې پخې دي، دا ښځه چي ورجگه شوه چي گوري تنور دگرمو

مېونه ډک دی ، مړی یې راویستی ، دابښخه پدې پوه شوه چې
 زمامیره په خدای پاک ﷻ ډېرگران دی نن چې دده سره هرچاڅه
 کړې دي دهغه په مقابل کې خدای پاک ﷻ زمونږ په تناره کې غیبي
 مړی پیدا کړي .

نوبڅې ناقصه وي داخپل میره ته کلکه شوه چې ته د خدای پاک
 ﷻ سره دومره عزتمند یې نوته سوال وکړه خدای پاک ﷻ ته چې
 دامسکنت زمونږ له کوره لري شي چې اینده ژوند مو په راحت
 باندې شي . هغه ډېر ورته وویل چې دغه مسکنت اوفقرزندگي
 موبه ده چې خدای پاک ﷻ په اخرت کې انعامات او بدلي راکړي .
 هغه ورته ټینگار کوي چې نه اخردشپې داسړی جگ شو په لمانځه
 ودریده بڼخه یې ویده ده دلمانځه نه بعد خدای پاک ﷻ ته سوال
 کوي چې ای رب تعالیٰ زما اهل اوزمابي بي مانه پرېږدي ته مونږ
 ته دومره شی راکړي چې ظاهري مسکنت مولري شي دکور گزاره
 ورباندې روانه شي ، په دې حال کې چې دی دعا کوي پاس دچت له
 طرف نه یو لاس راکوزشو چې په دې لاس کې یو ډېر قمیتي غمی
 اینی ده او ورته وویل شو چې درواخله ، ده چې داغمی ولیده
 دستی یې دابښخه په پښه وچوځوله چې هغه راوینښه شوه هغې
 وویل چې څه دي ده ورته وویل چې درواخله داغمی چې غوښت
 دې هغه بڼخه ورته وایې چې ولي دې وینښه کړم ماخوب لید چې
 اخرت وي او په جنت کې یوه بهترینه بنگله وي ډېر ښایسته جوړه
 وي خویوځای پکې کڼدو وي ماپوښتنه وکړه چې دا بنگله دچاده
 ملائکوراته وویل چې دادتا دمیره ده .

ماورته وویل چې دایوځای یې ولي کنه وده هغوی راته وویل چې
 دابرخه یې په دنیا کې وغوښته نوځکه موداخرت بدله ورنه کمه
 کړه نو دابښځه ورته وایې چې داخرت ښکلي دتازه نه خرابوم بیرته
 خدای پاک ﷻ ته سوال وکړه چې داشی لري کړي خو چې اخرت
 زمونږ خراب نشي، بیادی سوال کوي خدای پاک ﷻ ته هغه لاس
 پورته شو او هغه غمی یې ویوړ.

خدای پاک ﷻ درضاله پاره یې گناه پرېښودله دچت نه یې ځان
 وغورځولو خو خدای پاک ﷻ ملائکه ورته راولیږله ددنیوي
 هلاکت نه هم بچ شو، مسکنت و هغه شی یې چې دروزي سبب و
 دهغه په مقابل کې غیبي روزي خدای پاک ﷻ ورته پیدا کړه
 اود سوال په وخت کې خدای پاک ﷻ دده سوال قبول کړ چې داسمان
 نه غمی ورته راتلل.

د حضرت حبیب عجمي (قدس سره) د ټولې سبب اود خدای پاک ﷻ

له طرف نه ورته غیبي رزق راتلل

حضرت حبیب عجمي قدس الله سره دادوخت لوی تجار اولوی
 سودخور و دومره دسود معامله یې وه چې دهریښگاه خوراک به یې
 دسود له شیانونه پوره کاوه حتی لرګي به یې هم دیوچانه په سود
 راوړل.

یووخت کې حسن بصري رحمته الله علیه ناست ده وعظ اونصیحت کوي، دی
 هم په هغه مجلس کې کیناست نو چې کله کیناست د حسن بصري

پيدا ٿيو ۽ ڏهه ٻانڊ ۾ اٿرو ڪر ، له خداي پاڪ ﷻ نه ڌار ورسره
پيدا شو ۽ ڏگناه له وجي نه خوزمونڙ آخرت تباڪيري نودخان سره
بي فيصله وڪره ۽ ڇي نوربه زه دسود معاملہ نه کوم ، توبه يي ويسته
اودتوبه نه بعد يي اعلان وڪر خلکو ته ڇي كه دچاپه ماباندي
ڄومره حق وي مابه ناروا اوسود خورلي وي راشي ڇي خپل شيان
بيرتہ درڪرم ، خلڪ ورتہ راتلل ڏهه خپله سرمايه بيزتہ ورباندي
تقسيموله ڇي دومره اندازہ شي ڏده په کورڪي پاتي نشو ڇي
هغوي ته يي ورڪري نويو خپل لنگ يي په غاره ڪي پاتي شو
اودبشي چامه يي په غاره ڪي پاتي شوه پس له دينه زياتي
مجبوره شو مزدوري يي شروع ڪره ، ڇي مزدوري به کوم کورتہ به
ڇه نفقه ورباندي پيدا کوم خو ڇي دکورنه راووت بيادحسن بصري
ﷺ دمجلس شوق ورسره پيدا شو راغي دحسن بصري ﷺ په
مجلس ڪي تربيه گاه ناست ده ، بيگا کورتہ لارهه شيخ شي يي نه دي
راوري بنه ڇي ورتہ وايي ڇي ڇه دي راوڀل ؟ دي ورتہ وايي ڇي
ڇه مي ندي راوري صبا بياداغسي بله ورڻ بياداغسي اخربنڀه
ورته وايي ڇي توله ورڻ ڇي بيزتہ بيگاته تش راخي دلورڀي نه مڙه
شو .

دي ورتہ وايي ڇي زه ديوداسي ذات مزدوري کوم ڇي ترڀ
شرميڙم ڇي روپي ورنه واغوارم او هغه ذات ڏهر عزتمن ده هغه
ڏهرحليم اوڪريم ذات ده زما اجرت خوري نه ، ماته خپله بدله
راکوي خونن يي راته وويل ڇي لسمه ورڻ به زه بدله درکوم لس
ورڻي سهار راخي دحسن بصري ﷺ سره تربيه گاه پوري بيگاه

کورته څي چې کله لسمه ورځ شوه کورته چې راروان شو دحسن
 بصري صاحب دمجلس نه نوپه لارې خدای پاک ﷺ ته التماس
 کوي چې ای خدایه هغه وعده خو پوره شوه اوس به زه خپلې
 ښځې ته څه وایم چې لس ورځې پوره شوې بدله ورنه وړم نوبیا به
 راته وایې چې په وعده کې درواغجن یې پدغه غم اوسوچ کې ده
 چې راغی کورته گوري چې دکور نه دښه خوراک بوی پورته شو
 دیگ په نغري ایښی او خوراک پکې پخیرې ، ښه مری پخه شوې
 ده چې راغی وې ویل چې څه دې ؟ ښځه ورته وایې چې هغه ذات
 چې تا یې دا لس ورځې مزدوري کړې وه هغه نن دخوراکوپه
 شيانوباندې اوبښان بار راوړل دومره یې غله راوړه ، دومره یې
 غوري ، دومره یې ترکاری دپختن راوړله اودومره یې روپی
 راکړي اودایې وویل چې حبیب عجمي ته ووايې چې هغه
 دتاچښتن وایې چې ته دې په خپله مزدوري کې کوشش کوه زه به
 دې په بدله کې کوشش کوم اجرت به زیات درکوم .
 داملاټکې خدای پاک ﷺ مقرروي هغه شی یې دده کورته چې
 راوړل

بیا هغه حضرت حبیب عجمي صاحب دومره په خدای پاک ﷺ گران
 شو داسې لوی ولي خدای پاک ورنه جوړ کړ چې حسن بصري ﷺ
 په لارې روان دی دماښام دلمانځه وخت شو جمات ته ورغی چې
 حضرت حبیب عجمي صاحب امامت کوي او قرائت وایي ، ده سلام
 وگرځاوه اودجمات نه یې بهر خپل لمونځ وکړدشپې حسن بصري
 ﷺ رب تعالی په خوب ویني اوورته وایې چې ای رب تعالی

د تارضا به په څه کې وي؟ ته به په څه له مانه راضي کېږي؟
 خداوند متعال ﷻ ورته وايي چې که تاد حبيب عجمي پسې لمونځ
 کړي واي نوزه به درنه راضي وم ، دی ورته وايي چې هغه
 خو عجمي ده تېکې سم نشي ويلای خدای پاک ﷻ ورته وايي چې
 که عجمي ده هم خو حبيب ده حبيب ، ته يې زړه ته گوره چې دهغه
 په زړه کې له ماسره څومره اخلاص ده ، دهغه له ماسره څومره مېنه
 او محبت ده .

خدای پاک ﷻ دده د توبې په برکت باندې د غيبي رزق بند وېست
 کوي ځکه د قران کریم فيصله ده ﴿ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا ۝
 وَنَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ ﴾ . چې څوک له خدای پاک ﷻ نه ودارشي
 خدای پاک ﷻ به دی د مشکلاتو نه خلاص کړي او دهغه طرف نه به
 ده ته درزق بند وېست وکړي چې دده به بالکل گمان هم نوي .
 نو غرض داده چې مونږ اوتاسې بايد دغه ذکر ددغې يوې ورځې
 دناستې ددغو عواقب وگورو چې پدغه مجلس بيا څه خدای پاک
 ﷻ مرتب کوي کومه فايده مرتبه کېږي . لکه مخکې موهم
 دا ذکر کړی و چې کله قيامت شي جنتيان جنت ته داخل شي دوی
 ته دنور ممبرونه او کرسی کيښودل شي او خوراگونه ورته کيښودل
 شي دوی به د سخت حيرانتيا په حال کې وي بيا به د خدای پاک ﷻ
 له طرف نه په دوی باندې غيبي غږوشي چې نن خود حيرانتيا ورځ
 نه ده دتاسې دنعمتواوانعاماتو ورځ ده ولي داسې پريشانه يئ دغه
 جنتيان به ووايي چې يوه وعده له مونږ سره رب تعالی ﷻ کړې وه

دهغي وعدې ورځ راغله ڪه هغه زمونڊ سره په خاي شي چې هغه
دخدای پاک ﷻ دديدار وه خداوند متعال ﷻ ملائڪوته ووايې چې
دحجاب پردې پورته ڪړئ چې دغه بندگان زما ديدار وکړي
داملايکې به ورته ووايې چې اي رب تعالیٰ ﷻ څرنگه دوی
دتاديدار وکړي په دی کې گنهگار خلک هم ؤ چې په دنيا کې يې
گناوې کړي دي هغه چيرې دتادديدار لايق دي.

رب تعالیٰ ﷻ به ورته ووايې چې که گنهگارو خودوی زما ذکر کاوه
او ژپاکونکي ؤ، ذکر په حالت کې يې ژپاوي کړي نو دوی زما له
پاره ژپلي دي، زما درضاله پاره يې ژپاوي کړي دي دهغي ژپاوپه
برکت مادوی ته ټولې گناوې وربښلي دي، پورته کړي پردې نو چې
هغه پردې پورته شي خداوند متعال ﷻ داسې تجلي په
جنتيانوباندې وشي چې دجنت په هيڅ نعمت کې دومره خوند نه
وي لکه دخدای پاک ﷻ په ديدار کې حتی چې ترخوپورې درب
تعالیٰ ﷻ ديداروي دغو جنتيانوته دجنت دحورود غلمانو دجنت
دتولوانعاماتونه انسان غافله شي هغه ته بالکل سوچ او فکر
نکوي بيا رب تعالیٰ ﷻ ورته وایې چې اي بندگانو ! له مانه راضي
يئ دوی به ورته ووايې چې ولي نه اي خدايه ! کوم څه چې دې
چې تا مونږ ته نه دي راکړي ؟ دجهنم نه دي بچ کړو، جنت دې راکړ،
دجنت انعامات دې راکړل ولي به نيو راضي رب تعالیٰ ﷻ ورته
وايې چې زه بل زياتت دروکړم ؟ دوی به ووايې چې نور به څه
رازيات کړي ؟ اي خداوند متعاله ! خداوند متعال له طرف نه به
اعلان وشي چې زه درنه راضي يم نورنه درنه خفه کيږم په دنيا کې

خوكله نيك عملي كوي خودا خوف اووېره ورسره وي چې خاتمه
 يې خرابه نشي بيرته خداى پاڪ ﷻ ورنه ناراضه شي لکن هلته
 خداوند متعال ﷻ اعلان كوي چې زه درنه راضي يم نورنه درنه خفه
 كيږم. ﴿وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللَّهِ أَكْبَرُ﴾ له رضا دخداى پاڪ ﷻ نه هيڅ
 عبادت لوى نده كه جنت ده هم دخداى پاڪ ﷻ درضا يوه نتيجه
 او ثمره ده نوكه سړى په يوه مجلس كې دخداى پاڪ ﷻ درضا له
 پاره وژاړي او دخداى پاڪ ﷻ ذكر په اخلاص باندې وكړي او خداى
 پاڪ ﷻ يې قبول كړي او ترې راضي شي ددغه بدله به بيا هلته په
 جنت كې سړي ويني بيا به ددغه مجلس نتيجه هلته ويني چې هلته
 خداى پاڪ ﷻ خپل ديدار پدغه ژړا باندې مرتب كوي چې زما له
 پاره يې ژړل دخپلو گناهونو نه يې توبه ايسته دذكر په حالاتو كې
 يې ژړاوې كولې نوزما ديدار دوى ته روا ده تاسې پردې پورته
 كړئ چې زما ديدار وكړي.

الحمد لله مونږ په ذكر لگيايو او داسې خلك په دا اوس - اوس
 حالت كې شته چې په سينما كې به ناست وي او په شرابوبه
 لگياوي، په گناهونو به لگياوي چې څوك داسې دفتنوپه دور كې
 دخداى پاڪ ﷻ په كور كې په ذكر لگياوي په حديث شريف كې
 راځي چې خداوند متعال ﷻ وايي چې زما زيارت كونكي زما
 ملاقات كونكى هغه څوك دي چې زما جومات ته راځي، خداى
 پاڪ ﷻ وايي چې دازما ميلمانه دي او خداى پاڪ ﷻ وايي چې
 دكوربه چستن دالازمه ده چې دخپلو ميلمنو قدرو كړي؛ نو خداى

پاک ﷺ وعده کوي چې تاسې زما میلماڼه یی زه د تاسې قدر کوم
چې سړی دېته فکر وکړي چې درب تعالیٰ ﷻ کورته ورغلي
اود هغه کریم اوسنې ذات میلما شوي اود دده درسره وعده ده چې
زه به دخپل میلما عزت کوم بیا به په دغه مجلس باندې خومره
د خداوند متعال ﷻ رضا مرتبه کیږي بیا به کوم کوم انعامات په
دغه مجلس باندې مرتب کیږي.

نویوملت پنځه ملته خومره چې وي سړی دخدای پاک ﷻ نه غافله
نوي دخدای پاک ﷻ درضا له پاره ناسته ولاړه ترک کړي نویا به
ددغه نتیجه هلته په جنت کې معلومیږي دابه بیا هلته په اخرت کې
معلومیږي چې خدای پاک ﷻ دغو خلکو ته خومره مقام ورکړی.
نوزموږ اوتاسې داوخت ډېر قیمتي وخت ده ، د ډیر قیمتي وخت
قیمت باید سړی وپیژني داوخت که پالتوتیرشي نو ډیره لویه سزا
به بیاوي ، که داوخت په سم چوکاټ کې تیرشي نویا ډیر لوی
انعامات دي چې دخدای پاک له طرف نه ورکول کیږي.

وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العلمین

وصلی الله تعالیٰ علی خیر خلقه سیدنا وسندنا وشفیعنا ومولانا
محمد وعلی آله واصحابه واتباعه واهل بیته اجمعین

(۴۱) مجلس

دوخت اهتمام د خدای پاک ﷺ د نږدېکت سبب گرځي

ددې له پاره چې سړی خپل اوقات ضائع نكړي د شريعت موافق
زندگي مختاره كړي دا انسان مخكې تردې چې د شريعت پابند نه
وي نودغه انسان په يونوم سره ياديږي او بيا چې د شريعت پابندي
شروع كړي بيا دغه انسان په بل نامه نامداره كيږي.

صحابه كرام ؓ مخكې د اسلام تر راوړلو د حضرت نبي كريم ؐ
تر متابعت نه مخكې هغوی ته د جاهليت لقب وركول
كيدو، كافر و مشرك او چاهل ورته ويل كيدل لکن كله چې په
اسلام باندې مشرف شول د حضرت نبي كريم ؐ لارېي خپله كړه
دهغه ارشاد اتو مباركوته يې غاړه كيښودله چې هريوه ته يې داسې
كرامات وړپه برخه كړل چې د انسان د عقل نه وتلي شيان دي.

حضرت ابوبكر صديق ؓ ماخوستن خپل كورته درې نفره ميلمانه
بوتلل او بيا دې لار د حضرت نبي كريم ؐ ځای ته د پروخت بعد چې
دې دهغې زمكې نه راغی نودده بي بي مباركې ورته وايې چې
ددغو ميلمنونه ته څه شي بند كړي ولي نه راتلي؟ چې هغوی دودۍ
خوړلي وای. حضرت صديق اكبر ؓ ورته وايې چې ولي تراوسه
تالاودۍ نه ده وركړي؟ بي بي مباركې ورته وايې چې ما دودۍ

ورکوله خودوی انکارو کړچې ترڅو صدیق اکبر ښوي راغلی
مونږ ترهغه خوراک نه کوو.

حضرت صدیق اکبر ښوي بی مبارکي ته حکم کوي چې په یوه وږه
کاسه کې ډوډی راتیاره کړه کله یې چې ډاډوډی راواخیسته
اود میلمنو مخې ته یې کیښودله حضرت صدیق اکبر ورته حکم
کوي چې ماخوړلي ده تاسې یې وخوړئ ډاډرې نفره میلمانه چې
هره گوله رااخلي دگولې لاندې ترهغه نه زیاته ډوډی نوره
راپیدا کړې تردې پورې چې ډاډرې نفره میلمانه ماره شول.

حضرت صدیق اکبر خپلې بي بي ته وایې چې ته څه خیال کوي
چې ډاډوډی څرنگه ده هغه ورته وایې چې والله تر مخکې نه اوس
زیاته ده بیا په کور کې چې څومره و هغو ټولو دامرې وخوړله دهغه
نه بعد یې حضرت رسول الله ته ورو لیږله، د حضرت نبي کریم
په کور کې ډاډوډی ایښې ده وایې چې دیو قوم سره زمونږ معاهده
وه دهغه قوم سره سهار زمونږ معاهده ماته شوه خلک ټول سره تیت
پرک شول دولس نفره دلته د حضرت نبي کریم کور ته راغلل
او هغه ډوډی یې وخوړله او ټول ورباندې ماره شول.

د عقل په تقاضا خودې ډوډی د دریو نفر وکفایت هم نه کاوه ځکه
ډېر کم شی ولکن حضرت صدیق اکبر ته خداوند متعال
دامنقبت ورنصیب کړ چې دده په برکت رب تعالی په هغه کاسه
کې غیبي رزق زیاتولو.

د حضرت صدیق اکبر ؓ کرامت

امام رازي په تفسیر کبیر کې د سورت کهف په واقعاتو کې فرمایي چې کله د صدیق اکبر ؓ جنازه صحابه کرامو واخیسته حجري مبارکې د حضرت نبي کریم ﷺ ته چې دوی راغلل د حضرت صدیق اکبر ؓ جنازه یې په غاړه ده نو وايي السلام عليك يا رسول الله ! هذا ابو بكر) يعنې سلام دې وي په تاي د الله رسول له دغه حضرت ا بوبکر ؓ مونږ راوړ . د دوی د دغو الفاظو په ويلو سره خود بخود حضرت نبي کریم ﷺ د حجري مبارکې دروازه ورته خلاصه شوه او غيبي غږ حاضرینو ټولو واوریده چې غيبي يوه اتفي غږ وشو : ادخلوا الحبيب الى الحبيب) داخل کړئ دوست خپل دوست ته . صدیق اکبر ؓ د حضرت رسول الله ﷺ دوست ؤ د هغه عاشق او محب ؤ په روايت کې راځي چې يو وخت په مسجد نبوي کې حضرت نبي کریم ﷺ صدیق اکبر ؓ او عمر فاروق ؓ له لاسو څخه نيولی او وایې چې مونږ به په داسې کیفیت په ورځ د قيامت هم راپورته کېږي .

د حضرت ابودرداء ؓ کرامات

حضرت ابودرداء ؓ په کتوپسې اورباندې کړی ده څه شی پخوي حضرت سلمان فارسي ؓ ورسره ناست ده چې گوري دکتودننه څه اواز شروع شو اودا اواز په جوش شو دکنکي هلک داواز په

اندازه تسبيح شروع شوه لکه يوکنکی هلک چې په داکتو کې ناست وي.

اوله ډيره جوشه داکتونيفه نيغه وغورځيده لکه جذب چې انسان ته پيدا کيږي چې کله په قرار شوه حضرت سلمان فارسي ؓ حضرت ابودرداء ؓ ته وايي يا ابادرداء وگوره داڅه نادره پيښه شوه، کتواوپه هغه کې اواز اوشو او هيڅ شی ورنه تويه نشول حضرت ابودرداء ؓ هورته وايي چې په تادي خدای پاک ؓ رحم وکړي که تاغږنه وای کړی نور کرامات به دې هم پکې ليدلی وای بيا چې کله ډوډۍ په کاسه کې اچوي خوراک شروع کوي دغه کاسه هم په تسبيح لگيا کيږي او هغه طعام چې کوم په کاسه کې ده هغه هم په تسبيح شروع کوي او د خدای پاک ؓ ذکر کوي.

کاسه لرگی ده، جماد دی خوتسبيحات وايي اودوی يې اوري، ډوډۍ په اورپوخ شوی شی ده خوتسبيح وايي اودوی يې اوري. همدارنگه حضرت نبي کریم ؐ به چې ډوډۍ پورته کوله دده په لاس مبارک کې به يې تسبيح ويله، هغه پسه چې په خيبر کې حضرت رسول الله ﷺ ته پوخ شوی اوزهروروليدلې ؤ هغه پوخ پسه د حضرت رسول الله ﷺ په خوله کې اواز کوي چې مامه خوره په ما کې زهرگده شوې دي.

دا حضرت ابودرداء ؓ يو صحابي ده دکوم شي چې دده سره تعلق راځي چې کتوه ده هغه هم په تسبيح راځي، هغه کاسه هم تسبيح وايي هغه ډوډۍ هم تسبيح وايي.

د حضرت حمزه عليه السلام له شهادت نه وروسته ڪرامات

د حضرت حمزه عليه السلام قبر ته يو ڇوڪ ورغلل سلام اچوي ڇي السلام
عليڪم ! د قبر نه په لوراواز سره ورته غڙ ڪيري ڇي و عليڪم
والسلام ، په قبر کي دي شهيد ده لکن په دومره اواز باندې ڇي
سڙي بي په غوڙو اوري بيتر ته چواب ورکوي . د حضرت حمزه عليه السلام په
څنگ کي بي وارول اوييا بي يونفر پيري ته مقرر ڪراو پاتي نور ویده
شول دا يو د چو کيداري په انتظار ناست ده ڇي ڇوڪ د بنمن حمله
ونکري دا ناست صحابي وايي ڇي گورم يوسڙي په آس سپور ده
ڇي دا څومره ملگري ڇي زمونږ پرا ته دي ددغوداسي گرد
راتا ويڙي وايي يو وار د سوستياله وڃي نه کينا ستم ڇي څه بي
کوڙ؟ بيامي وويل ڇي کله ورجگ شوم اوورنڊي شوم غڙمي
ورباندي وکړ ڇي ته ڇوڪ بي هغه راته ويل ڇي يو وار زمونږ سره
واره وي اوييا مونږه خفه کوي چو کيداري په خپله کوئ زه حمزه بن
عبدالمطلب يم ڇي تاسي زما په څنگ کي پرا ته بي زه به د تاسي
چو کيداري کوم موږ به نور نه څوروئ، بي خوب بي به تاسي نه کوئ
، تاسي به ويده ڪيري

اسد الغابه ليکي ڇي يو ڇوڪ ورته سلام اچوي، دي ورته د قبر نه
جواب ورکوي اود جواب نه بعد ورته وايي ڇي د تازوي به
پيدا ڪيري او په هغه باندې به حمزه نوم ږدي خپل نوم ورنيسي، دده
د حمل بشارت ورکوي ڇي هم بچي ده اونرده ، دا انسان ته

داكرامت دڅه په وجې پيدا وه؟ داددغه وجې نه چې دوى اوقات نه ضائع كول، ددين اودشريعت پابند ؤ، داسې يونه په زرگونو واقعات دي، قرانكريم ډگ دى په كراماتوباندې. حضرت بي بي مريم يوه ښځه وه په قرانكريم كې ددې كرامات بيانېږي دحضرت ذكر يا عليه السلام نه بغير بل څوك ورننه وتل هم نه، په ژمي كې يې دورې ميوې ليدې، په اوړې كې يې دژمي ميوې ورسره ليدل كيدې، داكرامات په قرانكريم سره ثابت دي.

د ښكړو خلكو په ملگرتيا سپى هم جنت ته داخليږي

اصحاب كهف درې سوه نه (۳۰۹) كاله په يو غار كې پراته انسانان، خوددين په بنياد باندې خداى پاڪ ﷻ دومره شرافت وركړى ؤ چې په دومره ډېروخت كې نه ددوى وجودونه خوړينېږي، نه ورستېږي اونه چنچي كوي، حتى دسبزي پانوپه شان په يوطرف اوبل طرف باندې اوړي، دا احترام خداى پاڪ ﷻ دغوانسانانو ته په څه پيدا كړى ؤ خوددغه دين په خاطري پيدا كړى ؤ دا خوڅه كوي چې خپله اصحاب كهف خومسلमानان ؤ، ددين په حمايت كې دومره عزتمند كړل هغه سپى چې ددوى سره ملگرى شو هغه ته هم خداى پاڪ ﷻ هغه مقام نصيب كړل كه چې ددوى وجودنه چې (۳۰۹) كاله نه خراب كيدل ویده و، هغه سپى يې هم ﴿وَكَلَّبُهُمْ بِسُطَّرَافِئِهِ بِالْوَصِيدِ﴾ قرانكريم دهغه سپى كرامت بيانوي چې هغه سپى چې ددوى په څنگ كې پروت ده هغه خداى پاڪ ﷻ دومره

عزتمند وگرځاوه چې دنیکو خلکو په ملگرتیا او جوار باندې خدای پاک ﷻ بیا په سپې کې هم کرامت پیدا کوي.

سک اصحاب کف روز چد

پي نیکان گرفت مردم شد

وايي دا صاحب کف سپی يوڅو ورځې د مسلمانانو د ښو خلکو لمن ونيوله دانسانانو په جمله کې شمار شو، په قیامت کې به هغه هم دیو انسان په شکل خدای پاک ﷻ هغه جنت ته داخلوي.

د خداوند متعال په خزانو کې څه کمبوت نشته هسې جنت ته یوه بهانه غواړي، یوه ته خداوند متعال توفیق د نیکي ورکړي، بل ته نفس په محبت او تعلق هلته په قیامت کې ورسره یوځای کوي، سپی ورسره یوځای کوي، نو انسان چې د نیک انسان سره تعلق لري بیا به په انسان کې دغه شرافت نه پیدا کيږي.

غرض داده چې که مونږ اوتاسې داخل اوقات ضائع نکړو د دغو اوقاتو قدر په دنیا کې معلومېږي آخرت خوڅه کوي، یقین ده چې سړی دا دخپل ځای نه مسافر شي بل ځای ته لاړ شي بیا معلومات ورته کیږي چې هغه طالبان، هغه ملگري هغه حلقې د ذکر چې مونږ یو پنځه میله یا لس میله د خداوند متعال ﷻ په ذکر سره یوځای کیدو اوس هغه څوک نه پیدا کيږي چې زه ورسره ختم وکړم، یا ورسره د خیر خبرې وکړم دېر داسې مشائخ کرام دي چې د داسې مجلسو په ارمان دي اوزه درته قسم کوم چې هروار زه

ددغه ځای نه په سفرتللی یم چې د دنیا د احترام په وجه ښه احترامونه راته موجود وي، ښه خورا کونه راته موجود وي خو لکن هغه خوند چې پدغه مجلس کې پیدا کیږي، د ملګرو په مجمع کې پیدا کیږي هغه بیاماهلته په پلاوونو او چرګانو کې نه ده لیدلې، دادخدای پاک ﷺ په دین کې عشق ده، محبت ده پدغه کې خداوند متعال ﷻ ځکه دغه کرامت پیدا کړی چې هلته انسان ته سکون پیدا کیږي.

له مرګه نه وروسته د حضرت نورالمشائخ قدس سره کرامت

مولوي صاحب جازب چې په بنو کې د تانچي بازار د جومات امام ده قصه يې راته کوله چې دنور المشائخ صاحب په وخت کې دده مرید ده، دهغه مرید عالم وظائف خلاص ؤ په خپل کار پسې يې ولیږه ارغنداب ته او چې له هغه ځوانه راوگرځي بیا به د تاد خلافت دستار بندي کوم کله چې هغه لار د پښو سفرونه ؤ بیرته چې بیاراغی نوشل شپې تیرې شوې وي چې حضرت نورالمشائخ صاحب وفات شوی و، دی راغی او قبر ته يې کیناست او په مراقبه کې ژاړي چې تاخوماته ویل چې ته راوگرځي زه به د تاد دستار بندي کوم اوس ته لاري زه پاتې شوم. نو د حضرت له قبر مبارک نه لاس راووت یوه چوپانه، یوه خولۍ او یو پتکی دادري سره يې ورکړل، حضرت ضیاء المشائخ صاحب وايي چې د کورنه په تيزي راغی

دی چې د زیارت نه ورووت هغه تبسم کوي ورته وایې چې درېي
کرل وایې هو! بیا یې په هغوی باندې دستار بندي ورته وکړه.

حضرت نبي کریم ﷺ د کوچي له پاره په قبر کې مغفرت

غواړي

داد استبعاد خبره نده حضرت رسول الله ﷺ ته خدای پاک ﷻ
فرمایي چې څوک گناه وکړي بیاتاته راشي ته ورته مغفرت
وغواړي خدای پاک ﷻ به هغوته مغفرت وکړي. جلالین شریف
واقعہ را نقل کړی چې یو اعرابي ده څه گناه ورنه شوې راروان ده
چې هلته زه ورشم دده په حضور کې چې دی خدای پاک ﷻ ته
وسيله وگرځوم چې دی هم زما له پاره د خدای پاک ﷻ نه
دعا وکړي خدای پاک ﷻ مې مغفرت نصیب کړي چې دی راته
حضرت رسول الله ﷺ د دنیانه منتقل شوی نویا دده د قبر په څنگ
کې ودریده او ورته وایې چې په تاباندې خدای پاک ﷻ کلام نازل
کړی په هغه کلام کې دا آیتونه دي چې څوک گناه وکړي ته مغفرت
ورته وغواړي نوزه به هغه وېبسم زه خواته راغلی یم اوته نه یې
چې ماته مغفرت وغواړي نوزه تاته وایم یا رسول الله ﷺ چې ته
ماته په قبر کې مغفرت وغواړه او که دتامغفرت غوښتنه زما له
پاره قبوله وي ماته دې خدای پاک ﷻ پدغه ځای مرگ راکړي
پدغه ځای باندې ولویده او وفات شو.

داهرانسان چي خداوند متعال ﷻ ته عزتمند ڪيري د خدای پاک ﷻ
 په دين پاندي عزتمند ڪيري که نه وي بذات پيغمبرهم يوانسان
 ده، صحابه هم انسانان دي، ولي هم يوانسان ده لکن داسي
 انسانان دي چي ڏوک خدای پاک ﷻ ته بياگران شي دهغه چي بيا
 ڏوک مخالفت کوي خدای پاک ﷻ اعلان د جنگ ورسره کوي، د
 بخاري شريف حديث ده. حضرت نبي ڪريم ﷺ له خدای پاک ﷻ نه
 حڪايت کوي (من عاد لي ولياً فقد اذنته بالحرب) خدای پاک
 ﷻ فرمايي زمادولي سره چي ڏوک د بمني کوي له هغه سره
 زماد جنگ اعلان دي. دا انسانان په خدای پاک ﷻ بيا دومره گران
 دي.

د حضرت خالد بن وليد ؓ ڪرامت

حضرت خالد بن وليد ؓ ته يوجاسوس راڻي اوداسي د زهرو بوتل
 ورسره ده چي څرنگه يي سري خولي ته ڪري دستي يي وڙني پدغه
 نيت يي را اڃيستی که زه گرفتار شوم دستي به يي خولي ته ڪرم
 اوتيروم به يي چي مسلمانان ماته تڪليف رانگري.
 حضرت خالد بن وليد ؓ هغه جاسوس ونيواودا د زهرو بوتل يي
 ورنه واڃيستی ورته وي ويل چي داڅه دي؟ هغه ورته وويل چي دا
 (سم عاء) داداسي زهر دي چي سري يي غرف ڪري دستي مري ڪيري
 حضرت خالد بن وليد ؓ ورته وايي بسم الله الرحمن الرحيم د زهرو
 بوتل يي تول په سرباندي وارو هيڄ هم ونشول او هغه جاسوس يي
 خوشي ڪر خپل قوم ته بيرته چي لار اوورته وايي چي گوري په

اسلام مشرف شي چې والله دايوداسې قوم ده چې خدای پاک ﷻ
دومره عزت ورکړی چې هغه زهرهم په دوی باندې اثر نکوي ځکه
دغه خالد بن ولید ؓ د خدای پاک ﷻ د دوستانو له جملې نه ده.

الله تعالی ﷻ یې حفاظت کوي داسې مقامات چې خداوند متعال
ﷻ انسان ته په دین ورکوي خو چې څومره زیات کوشش کوي سرې
دغومره هغه انسان خداوند متعال ﷻ ته ډېر نږدې کیږي، خداوند
متعال ﷻ بیا دغه انسان ته د دنیا عزت چې کرامت ورته ویل کیږي
هم ورنصیب کوي او دا خرت عزت هم ورنصیب کوي.

مونږ به کرامت نه غواړو په دې نیت کوشش په طاعت او عبادت
کې نه کوو چې زمانه دې یوڅه کرامت ښکاره شي ځکه کتاب
لیکي: **کُنْ طَالِبَ الْاِسْتِقَامَةِ وَلَا تَكُنْ طَالِبَ الْکِرَامَةِ فَاَنْ رِیْكَ
یَطْلُبُ مِنْکَ الْاِسْتِقَامَةَ وَنَفْسُکَ یَطْلُبُ مِنْکَ الْکِرَامَةَ.**

یعنې دا استقامت طلبکار اوسیرې چې په دین ځان برابر وه، کرامت
مه غواړه خدای پاک ﷻ له انسان څخه په دین استقامت غواړي
او شیطان ورنه کرامت غواړي. ځکه چې په کرامت کې د ځان برخه
وي بیا به نفس غټ ورته ښکاره کیږي.

نودا اوقات ډېر قیمتي دي بیا په ژوندون کې داسې افسوس پدغه
حالت را روان ده نویو ورځ چې سړي ته موقع پیدا کیږي باید هغه
یو ورځ غنیمت وشمېري او وخت ضائع نه کړي.

نوپه هرځای کې به سړی د عبادت کوشش کوي اود نیکو
خلکو د پیدا کیدلو کوشش به کوي او خدای پاک ﷻ ته په زاری
او عاجزي کوي چې څوک خدای پاک ﷻ ته مقبول وي بیا به یې

خدای پاک ﷺ په نااشناکې اشناگرځوې. او که خداوند متعال ﷻ ته څوک مقبول نه وي بیا به په خپل کورکې منفور وي خپل پلار او مور به ځینې بیزاره وي، بسیراه به ورته کوي خپل قریب به ورنه بیزاره وي، بسیراه به ورته کوي، او الله تعالی ﷻ ته چې څوک مقبول شویا به پردې خلک چې نه یې قوم وي نه خپل دعا ورته کوي.

د حضرت اسماعیل جان اغا صاحب کرامت

مولوی صاحب جاذب ویل چې په لاهور کې اوسیدم د حضرت صاحب یو ورور خواجه محمد عثمان صاحب په لاهور کې وفات شوی ده.

دی وایې چې حضرت محمد اسماعیل جان آغا صاحب راغلی ؤ د جومات له چت نه را کوزیده دده دمخ نه چې انوار پورته کیدل خلکو یې له دینه چې چانه پیژانده وایې چېغې یې وهلي دغسې دده په پښو کې رغړیدل نه یې پیژانده اونه یې د علاقې و. په یو کتاب کې مې دیو عالم واقعہ لیدله چې دی به کله جومات ته راغی دده له مخ نه به داسې تجلیات او انوار پورته کیدل چې په شپه کې به دده دمخ رڼا ته کتاب کتل کیده.

د حضرت رسول الله ﷺ په واقعہ کې راځي چې حضرت ام المؤمنین وایې چې زمانه ستن ولویدله او حضرت رسول الله ﷺ پوښتنه وکړه چې څه شی درنه ولویده؟ ما ورته وویل چې ستن رانه ولویده حضرت رسول الله ﷺ تبسم وکړ، دده له غاښونو مبارکو

دومره رنپورته شوه چې ماستن پیداهم کړه اوتار مې هم پکې واچاوه.

دا کمالات چې په اولیاء کرامو کې پیدا کیږي داتولې معجزې درسول الله ﷺ د دهغه د متابعت نتیجه ده، دهغه متابعت له وجې خدای پاک ﷻ سړی ته دغه مقام پیدا کوي.

نو کوشش باید داوکړو چې داحالات ترک نکړو ډېر دوظیفو ملگري چې دداسې ماحول نه چې هلته د ذکر حلقې وي چې دهغونه جدا شي نو بیا اکثره سستیا پکې پیدا کیږي وظیفې ترک شي.

دامونږ چې کله چېرې لار شو هلته ډېر داسې خلک ووينو چې دوظیفو ډېر سبقونه یې حاصل کړي وي لکن چې د سبق پوښتنه ورنه کوي چې نفی او اثبات په کومه طریقه کیږي یا یې طریقه ورنه هیره وي ترجمه یې ورنه هیره وي ځکه خو غفلت وي هلته خويې زیاتې داخیال وي چې څوک شته نه چې وعظ اونصیحت حلقه د ذکر وي سوستیا کوي هرڅه ورنه پاتې وي.

مونږ خو په هغه خلکو پورې تړلې که هغه ؤ نو ذکر به کوو او که نه به یې کوو ذکر خود الله تعالی ﷻ دهغه په هروخت کې ده.

حضرت رسول الله ﷺ چې د دنیا نه منتقل شوی ده اواز چې پورته شو په صحابه ؤ باندې داسې غم راغی د حضرت عمر ؓ عقل کار پرې بند شو. د حضرت عثمان ؓ پښو کار پرې بند شل شو، حضرت علي کرم الله وجهه په ژبه گونگ شو څه یې ویلې نه شوای او ډېر صحابه کرام ؓ داسې شول چې لیونیان شول لکن صدیق اکبر ؓ پورته کیږي خطبه وايي چې چا د حضرت رسول الله ﷺ له پاره عبادت

کاوه هغه مرشو خوکه چادخدای پاک ﷻ له پاره عبادت کاوه
نوهغه ژوندی دی هغه نه مرکيږي.

نومونږ خودیوچاله پاره دا ذکر نه کوو ، دیوچا له پاره خودا عبادت
نه کوو دالله تعالی ﷻ له پاره یې کوو هغه په هرځای کې زمونږ په
ذکر خبرده ثواب به راکوي علم ورباندې لري تريوه ځایه پورې
باید خبره خاص نشې تعلقات باید قطعه نشې چې دسړي وس
رسیږي دنیکو خلکو سره که په ورځ کې سړی لیدلی شي باید په
ورځ کې یې وويني اوکه په ورځ کې نه ؤ نوپه جمعه کې ، که په
جمعه نوي نوپه میاشت ، دریو میاشتو کې دخپل وس سره موافق
باید تعلقات قطعه نکړو.

په قران کریم کې راځي ﴿ فَادْكُرُونِ أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونِ ﴾
﴿ مایادوئ زه به تاسې یادوم.

دلته مفسرین لیکي چې که څوک الله تعالی ﷻ نه یادوي بیا الله
تعالی هم دغه سړی نه یادوي الله هم پدغه سړي باندې رحمت نه
کوي ، څوک چې رسول الله ﷺ یادوي هغه دې یادوي څوک چې
ولې یادوي تگ اوزاتگ کوي ، کتابونه یې گوري هغه دې یادوي .
زه سراج المشائخ احمد ضياء خليفه صاحب ته ورغلی وم بیا ده
دادپنج کتاب په حاشیو کې اشعار راځي نوهلته یوه پوښتو مصری
یې وویل چې:

که راته گوري درته گورم - که راته نه گوري پروا دې نه لرمه

له خدای تعالیٰ ﷻ ته څوک گوري نوالله تعالیٰ ﷻ هم ورته گوري
 رسول الله ﷺ او اولیا ؤته چې څوک گوري هغه ورته هم گوري
 وکه نه ورته گوري بیا یې پروا نلري.
 چې مونږ خپله لار هغه خپل عشق ترک نکړو بیا که د دنیا په
 هر سر کې یو ددوی به مونږ ته فایده رسیږي او که زمونږ له طرف نه
 تگ اوراتگ که زمونږ له طرف نه صحبت قطعه شو کمزوری شوه
 بیا به دهغه طرف نه هم هغه فیوضات چې مونږ ته راځي هغه به
 کمزوری کیږي.

وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العلمین
 وصلى الله تعالى على خير خلقه سيدنا وسندنا وشفيعنا ومولانا
 محمد وعلى آله واصحابه واتباعه واهل بيته اجمعين

الله

که خدای تعالی ﷻ ته څوک گوري نوالله تعالی ﷻ هم ورته گوري
 ،رسول الله ﷺ او اولیا ؤته چې څوک گوري هغه ورته هم گوري
 او که نه ورته گوري بیا یې پروا نلري.
 چې مونږ خپله لار هغه خپل عشق ترک نکړو بیا که د دنیا په
 هر سر کې یو ددوی به مونږ ته فایده رسېږي او که زموږ له طرف نه
 تگ اوراتگ که زموږ له طرف نه صحبت قطعه شو کمزوری شوه
 بیا به دهغه طرف نه هم هغه فیوضات چې مونږ ته راځي هغه به
 کمزوری کیږي.

وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العلمین

وصلی الله تعالی علی خیر خلقه سیدنا وسندنا وشفیعنا ومولانا

محمد وعلی آله واصحابه واتباعه واهل بیته اجمعین

الله

(۴۲) مجلس

د نعمت د بقا سبب شكرانه او د زوال ناشكړي ده

كوم نعمت چې خدای پاک ﷻ چاته په برخه كړی وي ترڅو چې هغه خلك ناشكړي ونكړي ، خدای پاک ﷻ هغه نعمت نه ورنه اخلي . او يو وار چې كوم نعمت خدای پاک ﷻ له چانه و اخلي بيرته يې بيا تر هغه نه وركوي چې ترڅو يې په اخلاص توبه نوي ايستلی ، د خدای پاک ﷻ انعامات ډېر زيات دي ؛ خو كه د نعمت ناشكړي وشوه ، دهغه سره د اټكليف پيدا كيږي چې سړی به دهغه څخه محروميږي ، بيا بيرته چې څوك دهغه مخكښي نعمت تمنا (ارزو) كوي نو هغه به بيا هلته وركول كيږي چې دخپلو گناهونو څخه په اخلاص توبه گار شي ، بيا خدای پاک ﷻ بيرته هغه رحمت او نعمتونه پدغه بنده كوي لكه ددي له پاره څو واقعات بيانې وو :

د حضرت يونس عليه السلام په قوم راغلی عذاب بيرته پورته شو

د حضرت يونس عليه السلام قوم د پيغمبر خلاف كار كاوه حضرت يونس عليه السلام د ډېرې زړه تنگي نه چې ددوی نه ډېر تنگ شو خبره يې نه منله اراده يې دهجرت وكړه مخكې تردينه چې حكم الهي دهجرت وي دی د ډيرې زړه تنگي نه روان شو له دوی نه

په کشتۍ کې سپور شو هغه کشتۍ د دریاب په مابین کې ودریده ، دکشتۍ بان وویل چې ددې کشتۍ عادت داده چې کله هم یو غلام دخپل چنستن نه تښتیدلی وي او پدغه کشتۍ کې سپور شي داکشتۍ بیا خپل حرکت پریږدي .

نومعلومیري چې پدغو خلکو کې یو غلام دخپل چنستن بادر نه تښتیدلی ده نو داسبب دهلاکت دټولوخلکو گرځي چې ترڅو پورې دغه غلام دکشۍ نه نوي لرې شوی ترهغه وخته پورې داکشۍ نجات نه پیداگوي .

حضرت یونس علیه السلام پوه شوچې زه یې له حکم دالله تعالی ﷻ نه راغلی یم نو ویې ویل چې هغه غلام زه یم چې تښتیدلی یم خوچونکې دی پیغمبر وو دده هغه نیک صورت ته چې خلکو کتل نو دایې زړه ته هم نه لویدله چې دی دې غلام وي اودخپل چنستن له اجازې پرته دې تښتیدلی وي .

تردې پورې چې دوی قرعه اندازي (پچه اچول) وکړه ، درې وارې دحضرت یونس علیه السلام وخوت پس له هغه درې وارې نوم ختلو نه ، ده دریاب ته توپ کړل ددې له پاره چې هغه نور دکشتۍ خلک له هلاکت نه بچ شي ، ماهی خوله راپورته کړه حضرت یونس علیه السلام یې تیرکړ .

انبیاء علیهم الصلوٰة والسلام له گناهونوڅخه پاک اومعصوم دي ؛خوحسانات الابرار سیئات المقربین ، دهغه زلات خطا یعنی په اجتهادي خطایي هم نیسي ، کله چې حضرت یونس علیه السلام یې له اذن درب تعالی ﷻ نه وتلی وو ، اگرکه ده گناه نه وه کړې .

خو خدای پاک ﷺ دستې عتاب ورته متوجې کړ؛ خو لکن دی پوه شو چې دازما نه تقصیر وشو نو بیرته یې خدای پاک ﷺ ته رجوع وکړه، هلاک دې شم خوداسې نه چې دماله وجې نه نور خلک چې په کشۍ کې راسره سپاره دي، هلاک نه شي. خو چې کله دی هغه ماهي تیرکړ، ماهي ته خدای پاک ﷺ حکم وکړ چې ستا خپته دده له پاره مابند یخانه گرځولې ده.

ماهی ته خدای پاک ﷺ حکم وکړ چې گوره! حضرت یونس علیه السلام دتا دخوراک له پاره نه دی، چې هضم یې نه کړې، خوراک یې نکړې، تردې دریو شپو پورې کم - زیات هلته دماهی په خپته کې محفوظ و او بیا یې دماهی په خپته کې دننه تسبیح شروع کړله او په خپل عجز باندې ورته قائل شو او دخپلې خطایې نه یې توبه وښکله اوداکلمات یې وویل: ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ﴾

حضرت یونس علیه السلام چې د خدای پاک ﷺ له اجازې پرته روان شو او بیا بیرته خدای پاک ﷺ ته راجع شو نو خدای پاک ﷺ په دریاب کې دماهی په خپته کې محفوظ کړ. هغه ماهي بیرته د دریاب غاړې ته راواچاوه اودکډو ونه پرې شنه شوه اودده په لویو لویو پانو یې له گرمې نه وساته.

خو بل طرف ته هغه باغي قوم چې ددوی له لاسه هجرت ته مجبور شوی و، کله یې چې عذاب ولیده چې راتلونکی دی نوماشومان اولویان اونور ټول حیوانات اوددی بچي یې دښتې ته

راتول کړل تردې پورې چې مېرې او وري يې سره جدا کړل ، غواوې
 اوبچيان يې سره جدا کړل ، بنځې اوبچيان يې سره جدا کړل
 او غټو خلکو له خپلو گناهونو له وجې په توبه ايستلو شروع وکړه
 او خدای پاک ﷺ ته په ژړا شول او وړو ماشومانو له مېندو څخه
 جدا والي نه په ژړا شروع وکړه اونورواړه حيوانات له خپلو
 مېندو څخه جدا په سبب چغې وهي داسې ژاړگانې اوفضا جوړه
 شوه چې درب تعالی ﷺ رحمت بيرته ورته متوجې شو او هغه
 راتلونکي عذاب يې بيرته وگرځاوه .

حضرت يونس عليه السلام يې دماهي له خيتې نه خلاص کړ
 او قوم يې د رالېږل شوې عذاب نه ، ددوی دتوبې په برکت ، خلاص
 کړل اوبيرته يې خپل رحمت پرې نازل کړ .

ديوسنت پريښودل دشکست سبب کيدل

د حضرت نبي کریم ﷺ په وخت کې مجاهدينو په يوجهاد کې
 شکست وخوړ او ددېر تکليف سره مخامخ شول ، بيا چې کله گوښه
 شول نو په خپل مابين کې يې وويل چې داڅه وجه ده چې د خدای
 پاک ﷺ وعده ده چې زه به له مسلمانانو سره کومک کوم ، نصرت
 به يې کوم او مونږ نن شکست ولي وخوړ ، صحابه کرامو ﷺ چې
 سوچ وکړ نو ويې ويل چې زموږ اوتاسې نه په دې سفر کې
 يومسنون (مسواک وهل) عمل پاته شوی دی ؛ نو ټولو په يوځای
 توبه ويستله او ويې ويل چې راځئ دا عمل (مسواک وهل) شروع

کړو او در رسول الله ﷺ سنت راژوندی کړو چې خدای پاک ﷻ په موږ باندې رحم وکړي؛ نو ټولو په یو وار سره مسواک وهلو شروع وکړه باندې د کفارو جاسوس په دوی پسې راغی، کله یې چې ددوی حالات ولیدل نو بیرته یې نور وکفارو ته حال وروړ چې مسلمانان دومره په قهر شوې دي چې غاښونه یې تیره کړل اوس مو په غاښونو باندې خوري.

کله چې دوی د سنت د ژوندی کولو په نیت مسواک وهل شروع کړل نو خدای پاک ﷻ دغه عمل ددوی د کامیابي سبب وگرځاوه، د کفارو زړونو ته رعب ولویده او شکست یې وخور او په شاه وتمبیدل.

هر وخت کله چې په کومو خلکو باندې تکلیف راغلی، چې بیرته یې په اخلاص توبه ایستلې ده بیا خداوند متعال ﷻ دهغو خلکو نصرت کړی.

دا خبره بیا بیا مونږ کړې ده چې دغه د فراغت زندگي چې په آزاد طبیعت باندې لمونځ، اودس، روژه، سبقونه، وعظ، نصیحت او د خدای پاک ﷻ ذکر او بندگي کوو؛ که ددغه نعمت نه موږ غافله شو او شکر په یې اداء نکړو، کیدای شي چې ددغه په سبب په موږ باندې خداوند متعال ﷻ تکلیف راولي.

که مونږ نور مسلمانان وروڼه دلته دراحت په زندگي کې دي خدای پاک ﷻ دهغو خپلو وعدو چې خدای پاک ﷻ کړي لکه دغه آیت کریمه ﴿ وَمَنْ يُجَاهِدْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَجِدْ فِي الْأَرْضِ مُرْعَمًا كَثِيرًا وَسَعَةً

«دي چې څوك دخداي پاك ﷻ درضا له پاره هجرت وكړي، په زمكه كې به داستوگنې فراخه ځاي هم پيدا كړو چې خداي پاك ﷻ به فراخه ځاي ورنصيب كوي او په رزق كې به يې هم ازادي راولي له مهاجرينو سره دادخداي پاك ﷻ وعده ده، رب تعاليٰ ﷻ هغه وعده رښتونې كړې دي، تاسو چې كوم مهاجر وغړوي نووبه وايي چې په وطن كې زموږ دومره سرمايه اوزندگي نه وه لكه افغاني مهاجروته چې په پاكستان اونورو ملكوكې خداوند متعال ﷻ وركړي، خداي پاك ﷻ په خپلو وعدوكې دروغجن نه دي چې دخداي پاك ﷻ درضا له پاره يو وارې چا هجرت وكړ نور غرضونه يې نوي نوبيا خداي پاك ﷻ هغه وعده ورسره پوره كړې دي لکن چې اوس بيرته بيا تكليف ورته متوجې كيږي دا وجه داده چې دادخپل نعمت شكرانه يې نه دي اداء كړې.

كه چا ميرانشاه پخوا ليدلى وي هغوى ته معلومه دي چې دلته پخوا ماركيټونه، بلدنگونه اوتجارتونه، نه وو، دامنطقې ټولې ځنگلونه او خرابه وي. ماته سپين ږيرو ويل چې پخوا به موږ تمبې راوړلې نوله دې منطقې څخه به دغلو له وجې په بدرگه تيريدلو ځكه چې ټوله علاقه شاړه اوويرانه وه؛ خونن ددغې منطقې په خلكو باندې خداي پاك ﷻ څومره وسعت اورحمت نازل كړى دي، دا ټول په دې وجه چې دې انصارو مهاجرينوته پناه وركړه، تكليفونه يې ورسره وگالل، اوله انصارو سره دخداي پاك ﷻ وعده چې وسعت اوفراخي به پرې راولم اوس دومره آزادي راغلې

چې هريون دملينو چښتن دی، دبلډنگو چښتن دی ، دموترو چښتن شو.

خو لکن دغو اکثرو ته دا غرور پيدا شو چې دا زه يم ، ماگتلي ، دابلډنگونه ماجور کړي ، په ماگي داکمال دی ، داسې فکر ته نه ورتله چې ماددين يوه شعبه ژوندی کړه اوماديو مسلمان سره همدردي کوله ، دهغه په برکت خدای پاک ﷺ په مادغه وسعت راوست .

يوسړې راته ويل چې اوس په دې منطقه کې ترکاري سمه نه پيدا کيږي ، وچه مړۍ نه پيدا کيږي ، يو ځای ته دتللو له پاره موټر نه پيدا کيږي ، که داچا سره سامان وي دموترو له نيشتوالي له آمله خپل ځای ته نشي رسولی ، سبزي منډيې په تپه ولاړه ده ، داچې کله نعمت زائل شي بيا خلکو ته اندازه لگيږي چې دغه ازادي زمونږ خپل کمال و؟ او که دخدای پاک ﷺ نصرت اورحمت و.

نود واره دلې که داسې و چې بيرته خدای پاک ﷺ ته راجع شي نوزموږ دايقين ده چې خدای پاک به ﷺ دخپلو وعدو موافق بيرته په دوی رحمتونه نازل کړي او که موږ خپل جرم ونه پيژنو نوخپل گناهونو ته متوجې نه شوييا به دغه تکليفونه ورځ - په ورځ نور هم زياتيږي . په طالب پورې به مدرسه اور شي ، مدرسه به نه پيدا کيږي . يوصوفي به داسې ځای نه شي پيدا کولی چې په خپله خوښه هلته ذکر اوعبادت وکړي .

کله چې تحريک ړنگ شو نوخلک به ماته راتلل چې دا دومره رش ولې جوړوي؟ دامريدانو ته ووايه چې ډېر دې نه راځي . اگرکه

دومره زيات هم نه و لکه دا اوس چي دي ، سره له دي چي موږ نه سياسي خلک وو اونه چيري دحکومت په مقابل کي جلوسونه ايستلي و ، نه مو وعظ اونصیحت کړي و ، هيڅ مونه و کړي خو په دي خلکو باندې ددي طالبانو وجود هم اور وو . دغه دنیکو خلکو دذکر حلقې هم اور ، بيا بيا به يې راته ويل چي دامدرسه يوڅه وخت بنده کړه چي طالبان اومريدان دلته نه راځي ؛ خو چي خداي پاک ﷺ وسعت راوست نن نوپه ازاده توگه سره ژوند کوو لکن بيا که مونږ نا شکري وکړو ، بيا به مو له عذاب اوتکليف سره مخامخ کوي .

له ډېر تکليف څخه ، يقيني وایم چي په ځان نه وم پریشانه ؛ خوداچي داملگري به تلل هميشه به پریشاني وه ، هرڅوک دعا ته راځي اوبيرته په ژړا باندې ځي ، داډېر تکليف و ، زما خپل سکني مام دلته مشورې ته راغی چي دومره وس نه لرم چي په موټر کي کرایه ورکړم ، په وطن کي هم داسې حالات دي زړه مې نه غواړي چي لاړ شم ، له دغه کیمپ څخه د سختې مجبوري له وجې لاړ .

نو له دغو پریشانيو په وجه يقيني ، ددماغو اومعدې تکليف راته پيدا شو ؛ خو خداخواسته که موږ ناشکره شو تردغه به زيات تکليفونه راته متوجي کيږي ، بيا به موږ له ډېنه په سخت عذاب کي گرفتار شو ، له طالب اومريد څخه به ځان پټوو ، ځکه چي ددوی له وجې موږ ته نور تکليف نشي جوړ ، خداخواسته بيا به داسې حال راځي .

نوهريو چې پدغه خپل جرم قائل شو او د خدای پاک ﷺ طرف ته متوجې شو بيا خدای پاک ﷺ ډېر رحيم او كريم ذات دی ، ډېر غيرتي ذات دی ، هغه بيا ددغه دين نصرت کوي ، دخپلو دوستانو نصرت کوي .

حضرت ابراهيم عليه السلام ته يې په اور کې دننه باغ جوړ ، خلويښت شپې په اور کې دننه و ، دميوې کومه ونه چې پرې ولاړه وه ، هغې ميوه وکړه ، نمرديانو په ده اور بل کړی و ؛ خو خدای پاک ﷺ په هغه اور کې گلان ورته شنه کړل او دراحت ځای يې ورته جوړ کړ .

اصحاب الاخدود ته چې داور کندی جوړېدلې ، اودوی ورغورځول کيدل ، له غورځيدلو مخکې په جنت کې دوی خپل ځای وليد او هغه اور چې دوی ته تيار شوی و د کفارو د هلاکت سبب وگرځاوه او ډېر کفار ددغه اور له وجې په اسلام باندې مشرف شول ، نور رب تعالیٰ ﷺ هرڅه کولای شي ، دهغه په وس کې هرڅه شته ، خو چې موږ خدای پاک ته راجع شو ، تائب شو او دا د نعمت شکريه اداء کړو په دې باندې وپوهيږو چې زموږ سره چې د خدای پاک ﷺ رحمت شته ددغې وجې نه موږ د خدای پاک ﷺ بندگي کوو ، که دابندگي نه وي ، لکه په مخکې وختو کې انسانان و چې د خدای پاک ﷺ بندگي يې پرېښودله نو بيزوگان او خنزيران ورنه جوړ شول ، رب تعالیٰ ﷺ چې انسان په خنزير بدلولای شي ، انسان په بيزوگانو بدلولی شي نو هغه الله تعالیٰ ﷺ په موږ هم

قادر دی ، موږ ته په دنیا کې عذاب نشې راکولای ؟ له موږ نه
 بیزوگان نشې جوړولی ؟ نور عذابونه موږ ته نشې راکولی .
 هغه الله تعالی ﷻ ده چې کله سپي د اصحاب کھف ملګرتیا
 غوره کړه ؛ نو د انسان غوندې قیمتي حیوان یې ورنه جوړ کړ ، هغه
 به جنت ته داخلوي د انسان غوندې کرامت دغه سپي ته ور په
 نصیب کوي .

نو غرض داده چې تر موږ نه په نیکو خلکو باندې ډېر تکلیفونه
 راځي ، په هغوی باندې زمکې تنګې شوې دي .
 امام بخاري په واقعاتو کې راځي چې څو لکه احادیث یې په
 یاد وړخوبیا هم خلکو په خپل علم پورې نه پریښود ، اخیر خدای
 پاک ﷻ ته سوال کوي : وَضَاقَتْ عَلَیْکُمْ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ) خدایه
 ا په ما نوره زمکه تنګه شوه ، نور مې له دنیا څخه واخله ، زه دلته
 تنګ شوی یم نو خدای پاک ﷻ یې سوال قبول کړ دا خبر په شپه کې
 د مسافري په حالت کې وفات شو .

په ډېرو خلکو باندې د غسې تنګسیا راغلي دي خو خدای پاک
 ﷻ دي په موږ نه راولي ځکه چې هغوی غټې غټې هستي وي
 ، هغوی یې برداشت کولای شوای موږ ډېر عاجز یو ، خدای پاک ﷻ
 دي زموږ سره دخپل رحمت معامله وکړي ، ابتلاوې دې خدای
 پاک ﷻ په موږ نه راولي .

وَأَخْرَجُوا نَا ان الْحَمْد لله رب العلمين

وصلی الله تعالی علی خیر خلقه سیدنا وسندنا وشفیعنا و

مولانا محمد وعلی آلہ واصحابه واتباعه واهل بیته اجمعین

(۴۳) مجلس

دلورو مقاماتو د حاصلولو طريقې او اسباب

د يوغت ولي الله نه څوك په داسې عنوان پوښتنه كوي چې
 د تادي په هغه خدای قسم وې چې ته به يې مخته دريږي، دده لپاره
 عبادت كوي تاته خدای پاك د ولايت لوی مقام څرنگه دركړ؟
 هغه ددغې خبرې په اوريدلو سره بې اوښه شواو په زمكه
 راپريوت. ځكه خدای پاك ﷺ ته دريدل لكه په دنيا كې چې موږ په
 عبادت دريږو داڅو خلكو ته قدر نه معلومېږي؛ څو لمونځ د خدای
 پاك سره مخامخ خبرې دي دهغه حضور ته دريدل دي، ددغې
 وجې نه په بخاري شريف كې راځي چې حضرت نبي كريم ﷺ د قبلي
 طرف ته په يوديوال وليد، چې چا بلغم تو كړې دي؛ نو د حضرت نبي
 كريم ﷺ په مخ مبارك كې د خفگان اثر پيدا شو، په يوه روايت كې
 راځي چې شكه يې را واخيستله او هغه ديوال يې پرې پاك
 كړاوبيا وروسته قانون او آدب ذكر كوي چې اې خلكو! څوك چې
 په لمانځه ودرېږي نورب تعالى ﷻ دده او د قبلي په مابين كې دی
 ، د خدای پاك ﷻ حضور ته مخامخ ولاړ دی، نو دی دې دا بې آدبي
 نه كوي چې لاړې مخ ته توپ كړي اونه دې ښې طرف ته لاړې توپ

کوي، بلکې که ضرورت پېښ شي نو بيا دې چپ طرف ته لاړې
توپ کړي او يادې د پښو لاندې توپ کړې.

نودلته په لمانځه کې هم خدای پاک ﷻ ته مخامخ دریدل دي
او که سړی عقل او علم ولري نو د دغو دریدلو نه انسان ته دا خرت
دورځې دریدل په یاد شي او د خدای پاک ﷻ حضور ته به پېشېږي
اودده د زندگي په هکله به پوښتنه ورنه کېږي؛ خو چې د چاسره چې
دغه فکر پیدا شو چې زه به د رب تعالیٰ ﷻ حضور ته وړاندې
کېږم، زما نه به دخپلې زندگي په هکله پوښتنه کېږي، نو طبعي
خبره ده چې انسان له خدای پاک ﷻ نه ډارېږي او بیا گناه نه کوي،
بيا په عبادت کې کوشش کوي ځکه چې د رب تعالیٰ ﷻ په حضور
کې دریدل اود انبياء او اولیاء تر منځ د ټول مخلوق په وړاندې
سوال او ځواب ورکول ډېره مشکله خبره ده. بد عمل انسان دهغه
ځای بیا چېرې توان او طاقت لري ځکه هم خدای پاک ﷻ د دغو
خلکو سره د: وَلَمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّاتٍ (و عده کړې دي، چې
څوک د دغې ورځې نه وډار شي، چې زه به د خدای پاک ﷻ حضور
ته وړاندې کېږم، نو دهغه له پاره خدای پاک ﷻ دوه جنتونو وعده
کړې ده. ځکه چې وډار شو نو نیک عمل کوي اود بدو اعمالو نه
ځان ساتي. اود نیک عمل په کولو سره خدای پاک ﷻ جنت
ورکوي اود بدو اعمالو په وجه جهنم ورکوي.

نوهغه ولي ته يې چې دا قسم ورکړ نو هغه اول ددې خبرې په
اوریدلو سره بې هوشه شو او کله چې راپه هوش شو نو خپل حال

ورته بيانوي . اولياء کرام خپل حال چاته نه بيانوي خو مجبور يې
کړ، نو ورته وايي چې په ما کې څو کارونه موجود دي دهغه له وجې
نه ماته خدای پاک ﷻ دامقام راپه نصيب کړی .

اول : دا چې کوم شی په ما کې ژوندي و او ترقي يې کوله هغه
ما مړ کړ او کوم شی چې مړ و هغه مارا ژوندي کړ .

په ما کې خواهشات نفساني ژوندي و ، نفس د ترقي په لور
روان و ، گناوې او خواهشات يې رانه غوښتل .

اودوهم دا چې زما زړه مړ و ، د خدای پاک ﷻ ذکر يې نه
کاوه ، هغه مارا ژوندي کړ او د خدای پاک ﷻ په عبادت او ذکر
باندې شروع شو او کله چې زړه اصلاح شي نو نفس کمزوری کېږي
او د گناه جذبه پکې مړه کېږي او جذبه د عبادت او اطاعت پکې
ژوندي کېږي .

په کوم زړه چې وعظ او نصيحت اثر نه کېږي هغه مړوي

حسن بصري (رحمه الله) ته یوسړی راغی او ورته وايي چې
زما زړه ویده دی یعنې زه چې وعظ او نصيحت اورم زما په زړه کې
اثر نه کوي نو داسې څه راته وښیې چې زما زړه را وینښ شي . حسن
بصري (رحمه الله) ورته وايي چې قرآن کریم او احادیث مبارک
بیانېږي بیا هم د تاپه زړه باندې اثر نه کوي ؟ دی ورته وايي هو
نو حسن بصري (رحمه الله) ورته وايي چې دا زړه ویده نه دی ، مړ

دي، وديده چي ونبوروي وينسيري اوبيداري پي خومر چي هرخومره ونبوروي، لت په لت يي واروي هغه نه بيداري پي.

ويده هغه زړونه دي چي د خدای پاڪ ﷻ نه غافل وي اوله لويو گناهونو څخه ځان ساتي لکن کله چي دي نيك مجلس ته ورشي او وعظ اونصيححت واوروي نو زړه يي رابيدار شي اوبيا داخرت لوري ته متوجي شي.

خويو قسم داسي زړونه دي چي هغه مړه دي، هغه كه هرخومره نصيححت او وعظ واوروي بيا هم په دوي كې څه بدلون نه راځي، اثر نه په كې پيدا كېږي، خدای پاڪ ﷻ مودې ورنه وساتي زموږ ډاڪښو خلكو زړونه مړه دي.

نواول په ما كې چي كوم شي ژوندي و هغه ما مړ كړ او چي كوم مړ و هغه مارا ژوندي كړ.

دوهم : كوم شي چي ماته حاضر و، هغه ما غائب فرض كړ او كوم شي چي غائب و، هغه ما هميشه حاضر و گانه. لكه قيامت، جنت، دوزخ او داخرت نور ټول احوال غائب و، مونږ په سترگو نه دې ليدلې او دنيا او د دنيا شيان حاضر دي موږ يي په سترگو وينو. نو هميشه د جنت او دوزخ فكر راسره وي، هميشه د خدای پاڪ ﷻ د حساب فكر راسره وي او چي كوم حاضر دي هغه مې شاته واچول، پدغو كې مې چورت نه واهه نورب تعالیٰ ﷻ دامقام راته نصيب كړ.

دويم : كوم شي چي فاني و، هغه ما باقي فكر كاو او چي كوم شي ماته په خيال كې راتلل هغه ما فاني فرض كړل. د خدای پاڪ

ﷺ اطاعت او بندگي، له خدای پاک ﷻ نه ویره دخلکو په خیال کې فاني کیدونکي دي ځکه لمونځ دې وکړ هغه ولاړ تیر شي، صدقه دې ورکړه هغه تیره شي، روژه یې ونیوه هغه تیره شوه نو دخلکو په خیال کې فاني ورځي. پنځه روپی ولاړې نو کمې شوې او مادغه ټول باقي بلل ځکه چې په اخیرت کې ذخیره دي او پاتې دي.

یو ځل حضرت نبي کریم ﷺ په کور کې پسې حلال کړ او حکم یې وکړ چې دا صدقه کړئ. ماښام په کور کې پوښتنه کوي چې غوښه څه پاته دی او کنه؟ بیبيانو مبارکینو ورته وویل چې دایومت یې پاته دی او نور مو ټول تقسیم کړ. حضرت رسول الله ﷺ ورته وایي چې نه ټول پاتې دی او دغه یومت یې نه دی پاتې. ځکه چې هغه مو صدقه کړه او هغه دا خرت ذخیره شوه.

نو کوم شی چې خلکو ته په خیال کې فاني ورتلل هغه مې باقي فرض کړل، هغه سرمایه او گټه دی او کوم شی چې خلکو ته باقي معلومېږي، چې د دنیا بنگلي، موټرې، ښځه اولاد او د دنیا نور شيان دي. دا خلکو ته په فکر کې باقي ورځي خو ما دا ټول فاني فرض کړل، چې دا ټول تیرېږي.

اوس چې څوک ددې ولي الله اونیګ سړي سوچوته فکر وکړي نو په رښتیا هم داسې دی. اولیاء الله ډېر هوښیار وي ځکه چې هوښیار خدای پاک ﷻ هغو خلکو ته ویلي چې فرمایي: اِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿۱۰۱﴾

الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَمًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ رِيتًا مَا خَلَقَتْ هَٰذَا بَاطِلًا يُبْحَنُكَ فَنَاءَ عَذَابِ النَّارِ ﴿

يعنې په اختلاف د شپې او ورځې کې دلائل د قدرت د خدای
پاک دي له پاره د خاوندانو د عقل د عقل خاوندان هغه څوک دي
چې په ولاړه، په ناستې، په پروتې د خدای پاک ﷻ ذکر کوي اوزما
په زمکو اسمانو کې سوچ کوي چې دا خدای پاک ﷻ عبث نه دي
پیدا کړي، اوبیا د خپلو تقصیرتو سوچ نه معذرت غواړي چې ای
خدایه ! ته له عیبونو څخه پاک یې اوتنه مې داخرت له عذاب نه
وساتي. نو خدای پاک ﷻ هوښیار ورته ویلي دي.

نویوکس چې ولي کېږي هغه د خدای پاک ﷻ په ذکر او عبادت
ولي کېږي؛ نو د الله تعالیٰ ﷻ فرموده، ده چې دوی هوښیار دي
اودوی کامل عقل لري اود کامل عقل بیا ښه فیصله وي اود بیکاره
عقل بې کاره فیصله وي.

اوس نو دهغه (ولي) د عقل فیصلوته تاسې وگورئ چې کوم
شی ژوندی دی هغه ما مړ کړ ځکه چې د نفس څومره ترقي راځي
نوهغه د انسان د هلاکت سبب گرځي، ځکه چې د ښمن دی اود ښمن
به مړ کوي اود انسان زړه اودهغه روح چې د انسان د دنیا او اخرت
د کامیابي ذریعه دی نو دخپلې کامیابي به کوشش کوي، ترقي به
ورکوي.

او چې کوم شی دخلکو په نزد غائب و، له ده (ولي) سره هغه
همیش موجود و، چې قیامت را روان دی کله چې داسوچ له چا

سره پیدا شو نوښا به هغه له دنیا نه دست برداره وي اودا خرت
طرف ته يې سوچ او پام وي .

زمونږ خو ټول سوچ د نيات ته وي ، نو چې چېرته ښه موټرووینو هم
زمونږ سره حرص پیدا کېږي چې داسې موټر ، ښه بنگله او ښه
جایداد وویږو نو وایو چې کاش ! دا زما هم وای . نو په موږ کې
ددغوشیان فکر موجود وي اواخت رانه پاته شي او هغه خلک
چې شپه او ورځ د الله تعالی ﷻ په بندګي او عبادت لګيا وي
اودا خرت طرف ته يې فکر وي نو دخلکو له پامه ساده ورځي او
وايي چې دا لیونیان او مجذوب دي . په روایت کې راځي چې
خدای پاک ﷻ دومره ذکر کوي چې دخلکو له پامه لیونیان ورشي
چې دا خولیونیان دي په هېڅ نه پوهیږي ، شپه او ورځ په طاعت
او عبادت باندې ، په ژړاو تیرې کړي

نو غرض دادی چې هروخت موږ ته نصیحتونه کېږي نو ددغو
نصیحتونو سره باید سوچ او فکر وکړي لکه هغو خلکو چې دځان
سره د عقل فیصلې کولې دهغو فیصلو په رڼا کې خدای پاک ﷻ
دوستي ورته پیدا کېږي ، د الله تعالی ﷻ دوستان ورته جوړېږي
نو موږ هم چې دځان سره داسوچ وکړو چې دغه دنیا خو رښتیا فاني
ده ، د انفس مې تباکوي اواخت را روان دی ، له مانه به سوال
او خواب کېږي ، زه به د رب تعالی ﷻ حضور ته وړاندې کېږم ، زه
به د حضرت نبي کریم ﷺ حضور ته وړاندې کېږم ، په کوم عمل به
زمانه خدای پاک ﷻ خوشحاله کېږي ؟ او په کوم عمل به له مانه
نبي کریم ﷺ خوشحاله کېږي ؟

په كوم عمل به له مانه اولياء او علماء خوشحاليږي. كله چې داسوچ له انسان سره پيدا شو نو دغه انسان كاميابي پيدا كړه. اوابدي زندگي يې برابرېږي او خپل اهل او عيال بايد پدغه باندې عادت كړو چې دسهار نه متصل بايد څه ناڅه دخداي پاك ﷻ ذكر وكړي، كار دي يوڅه وروسته كړي اوله ماڅديگر بايد څه ناڅه ذكر وشي او همدارنگه بېگا بايد څه ناڅه دخداي پاك ﷻ ذكر اوتلاوت وشي، ناوخته دې خملي او هغه دابدي زندگي غم دې وځوري. دادنيا اوڅه چې په دنياكې دي داټول ختميدونكي اوفاني كيدونكي دي. بيا مو داوولد اوكورنۍ زندگي ښه كېږي اوزموږ ماحول به ښه كېږي. كله چې كورنۍ نيکه شوه بيا به طبعاً په سرې كې دنياكي اثر پيدا كېږي، دچاسره چې كينې په سرې كې هغه اثر پيدا كېږي او چې كورنۍ خرابه شوه، په كور كې چې لوی بد عمله وي كشر خامخا هغه بد خوی ورنه زده كوي دارنگ چې د مشرانو د دينداري طرف ته سوچ شي نو كشران هم هغه طرف ته هڅه كوي اودينداره كېږي.

واخر دعوانا ان الحمد لله رب العلمين

وصلی الله تعالی علی خیر خلقه سیدنا وسندنا وشفیعنا و
مولانا محمد وعلی آله واصحابه واتباعه واهل بيته اجمعين

دارالكتب الإسلامية hedayatdarulme.com

دارالكتب الإسلامية hedayatdarulme.com

ناشر
خانقاہ عالیہ مجددیہ عمریہ
ذیرہ اسماعیل خان